

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Simon Pasternak

Danimarka
Suç Kitapları Ödülü

İnfaz Bölgesi

Danca Aslından Çeviren
Sadi Tekelioğlu

İnfaz Bölgesi

Danca Aslından Çeviren
Sadi Tekelioğlu

Beyaz Rusya, Temmuz 1943.

Nazi akınları yavaşladığında ve tersine döndüğünde Beyaz Rusya'nın tarlaları infaz bölgesi olarak ilan edilir ve sivil halka karşı korkunç bir saldırı başlar. Bu araziler üzerinde cinayet meşrudur artık.

Hamburg'a, memleketine dönerken komutanı olan generalin evini ziyaret eden Üsteğmen Heinrich Hoffman, gördükleri karşısında donakalır. General ve karısının bedenleri paramparçadır. Heinrich kendi isteğiyle bu cinayetin failini bulmak için İnfaz Bölgesi'ne atanır. Sadece bir tanığı vardır: altı yaşında bir kız çocuğu. Heinrich, ölümcül SS politikaları ve şiddet ve karşısında, Berlin ve Moskova arasındaki kanlı topraklarda insanlığını korumaya çalışarak görevini sürdürür. Olup biteni ise bir SS subayı olan Heinrich'in ağzından dinliyoruz.

Bu içerikle ve farklı anlatı teknikleriyle zenginleşen, Pasternak'ın akıcı üslubu ve diliyle çoğalan bu roman okurun belleğini hemen ele geçiriyor.

roman: kırk dokuz

www.dedaluskitap.com

“Ateş etme Mayk,
arabada köfte var,”
en sevdiğim öykü
cümlelerimden..

© Dedalus Kitap - 2017

Yazar: Simon Pasternak
Kitabın Adı: *İnfaz Bölgesi*
Orijinal Adı: *Dødszoner*

T.C. Kültür Bakanlığı
Sertifika No: 34356
Isbn: 978-605-9203-28-9

Dedalus Kitap: yüz otuz iki
Roman: kırk dokuz

Birinci Baskı: mayıs iki bin on yedi

Genel Koordinatör: Fethi Karabali
Yayın Yönetmeni: Sedat Demir
Yayına Hazırlayan: Baran Güzel
Düzeltili: Tuğçe Yılmaz
Danca aslından çeviren: Sadi Tekelioğlu

Mizanpaj: Adem Şenel
Kapak Tasarımı: Altamira Adworks

Baskı-Cilt: Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.
Topkapı /İstanbul (Sertifika No: 11964)

Çatalçeşme Sok. Meriçli Apt. No. 44/101

Fatih / İstanbul

www.dedaluskitap.com

Tel: +90 212 513 03 43 • Faks: +90 212 513 03 44

Simon Pasternak

İNFAZ BÖLGESİ

Simon Pasternak

Simon Pasternak, 1971 yılında Danimarka'da doğdu. Yazar kimliğinin yanı sıra aynı zamanda yayıncılığını sürdürmektedir. Kopenhag Üniversite'sinde Karşılaştırmalı Edebiyat alanında yüksek lisans yaptı. *İnfaz Bölgesi* kitabıyla Danimarka Suç Kitapları Ödülü'nü kazandı. Suç romanları alanında meslektaşları Christian Dorph ile tarihsel olayların ve kişiliklerin yer aldığı dizi kitap çalışmalarına devam etmektedir.

Sadi Tekelioğlu,

Sadi Tekelioğlu, 1986 yılında Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümündeki eğitimini tamamladıktan sonra Danimarka'ya yerleşti. 1987 yılından beri Türk Gazeteleri ve TV Haber Kanalları Kopenhag Muhabirliği, 1994-2002 yılları arasında Kopenhag Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi'nde Türkçe Dil Öğretmenliği ve okutmanlığı yaptı. Çevirmen, aynı zamanda 2002 yılından bu yana Türkçe, Arapça ve Danca dergi yayıncılığı ve sorumlu yazı işleri müdürlüğü yapmaktadır. Tekelioğlu, Michael Katz Krefeld'in *Raydan Çıkanlar* ve *Nefes* adlı romanlarını; Henrik Brun'un *Danimarkalı Yem* adlı kitabını ve Kristian Bang Foss'un yayınevimizde yayımlanan *Ölüm Audi Kullanır* adlı metnini çevirdi.

Bundan böyle ölü bölgelerde insan avı serbest bırakılmıştır.

Curt von Gottberg
SS-Polis Generali, Beyaz Rusya
1 Ağustos 1943

Mektuplar

Lida, 4 Temmuz 1943

Mektup 7

Sevgili Eline,

Gönderdiğin bal için teşekkür ederim! Acaba sadece ikimizin bildiği, o ovadaki çukurda terk edilmiş kovanlardan mı topladın bu balı? Hani Alster Nehri'nin yakınında son akşam keşfettiğimiz yerde... Öyle olduğunu düşünmek hoşuma gidiyor... "Ne çok şey gizli o 'akşam'da... Petekten süzülen keder ve acı gibi."

Düşünsene, seninle istasyonda vedalaşmamızın üzerinden tam on bir ay geçmiş. Benim ve Manfred'in bir bilinmeze, Beyaz Rusya'ya yola çıkışımızın üzerinden...

Bal kavanozunu dava dosyaları ve haritanın arasına koydum. Sadece ikimizin bildiği bir sır olarak kalacak bu kavanoz. Büyük savaşın etkileyemediği bir sır.

Arada bir kavanozu alıp kapağını açıyor, kavanozdan yayılan kokunun ~~yaz kokusunun~~ tadını çıkarıyorum. Kendimi ~~buram-buram yaz kokusunu~~ ~~duyduğuma inandırıyorum~~, cıvıl cıvıl yaz aylarını hissettiğime inandırıyorum. Kavanozdan yayılan kokuyu ~~senin ışıltılı ışıltılı parıldayan saçların~~

~~gibi—kokusu~~ saçlarının kokusuymuşçasına çekiyorum içime.

Dolma kalemi masaya bırakıp son satırları bir daha okuyorum. Bal kavanozu; daktilonun yanında, öldürülen Yahudi Feigl'e ait dosyanın üstünde duruyor. SS subayları Heinz Breker ile Sigmund Kindler'in çekişmesini inceleyen bu dosya, şu sıralar zihnimi en çok meşgul eden mesele.

Kavanozun kapağını açıp katılaşmış bal mumu ve balın üzerinde biriken köpüğün kokusunu içime çekiyorum. Ama hiçbir koku yok. Kavanoza daldırdığım parmağımı ağzıma götürüp yalıyorum. Bal tadı var. Ne Eline'nin saçının kokusu, ne yaz aylarının kokusu var.

Mektubu çöp sepetine atıyorum. Önüme çektiğim daktiloya bir kâğıt yerleştirip kadranı kendi antetim gelinceye kadar çeviriyorum.

Heinrich Hoffmann

Polis Üsteğmeni

GK Weissruthenien

Dosya numarası: LZ 512-A, LİDA GETTOSU/A.Feigl,

Sonuç

Kopyaların gönderildiği isimler:

General S.Kindler

General H.Breker

Jozef Feigl adındaki bir Yahudinin ölü bulunması ile ilgili olayın, Yüzbaşı Sigmund Kindler tarafından yönetilen soruşturma dosyası.

Bir sigara yaktım. Kül tablasında kendi başına tütüp duruyor.

Uzun bir tereddütün ardından sonucu yazıyorum:

Sonuç olarak, Jozef Feigl adlı Yahudiyi öldüren kurşunların Dienstelle Lida Birliği'ne bağlı SS-Generali Heinz Breker'in silahından çıktığı anlaşılmıştır. Doğu Cephesi ceza muafiyeti uygulaması uyarınca, bu durum Alman Ceza Yasası'nın 211. yahut 212. maddeleri kapsamına girmemektedir. Yargılama talebinde bulunulmasına karar verilmiş olup dosya kapatılmıştır.

H.H.Üsteğmen d. P. Lida Bölgesi

Kâğıdı daktilodan çıkarıp mühürlüyorum: Heinrich Hoffmann, Polis Üsteğmen. Raporu dosyaya koyuyorum. Ama bir an tereddütte kalıp Manfred'e telefon açıyorum. Manfred, Eline'nin ağabeyi. Kendisi de SS mensubu olduğu için hiyerarşiyi çok iyi biliyor.

Telefonu açmıyor.

Bugün onun için büyük gün. Ortada gezinip adamlarını azarlıyor. Teftiş ediyor; askerlerin manşetlerini, düğmelerini, silahlarını kontrol ediyor; çizmelerinin parlayıp parlamadığına bakıyor. Caddeleri süpürtüyor. Manfred'in önderi ve büyük hocası, grup komutanı Dr. Hubert Steiner teftiş gelecek çünkü.

Dolma kalemimin kapağını çıkarıp baştan başlıyorum. Hastalık derecesinde bir özenle yazmaya koyuluyorum.

Sevgili E!

Bal için teşekkürler. Bu kavanoz ağzına kadar anılarla dolu! Ama yine de... Ne çok şey gizli o "akşam"da... Bu öyle bir sözcük ki, petekten süzülürcesine, keder ve acı süzülüyor içinden."

Lanet olsun! Parmaklarımı masaya vuruyor, gözlüklerimi çıkarıp yüzümü ovuşturuyorum. Aniden fırlayarak pencerenin kenarına gidip dikiliyorum. Falkowska Caddesi'ni süslüyorlar. Kurdeleler ve afişlerle süslü zafer takı kurulu-yor. Tam önümde, yolun Minsk'e doğru kıvrıldığı yerde bayraklarla donatılan bir bulvar var. Manfred tam çaprazımda, Çar zamanından kalma istasyon binasının önünde sütunlu ve sütun başlıklı opera tarzında bir tribün var. Ses donanımının kurulumu tamamlanmak üzere. Üç adam kabloları çekiyor. Orkestra üyeleri ise kucaklarında nefesli çalgıları ile oturmuş terliyorlar. Manfred, albay ve karısının sahneye çıkmasını umuyor olmalı. Bir kamyon geliyor, kırmızı-be-yaz armalı siyah üniformaları ile tören kıtası askerleri kam-yondan iniyor.

Pencereyi açıyorum. Dışarının sıcaklığı, caddenin tozu ve gürültüsü üstüme çöküyor sanki. Manfred'i göremiyorum.

Emir erimi yanıma çağırıyorum. Waspli hemen oracıkta bitiveriyor. Vücudu, daracık üniforması içinde biraz şişman kalmış. Acağa o da sevgilisine kötü şiirler yazıyor mudur? Ya da evli midir? Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Kocaman elleri yerinde duramıyor sanki.

“Taarruz birlikleri komutanı Breker’in tayin işlemleri nasıl gidiyor? Olacak gibi mi?”

“Sanırım.”

“Sanırım?”

“Arkadaşım dedi ki...”

“Bir an önce öğren ve bana bildir,” dedim.

Konuşmamız bitmesine rağmen bir süre daha öylece duruyoruz. Ben bir hamle yapıyorum, o odadan çıkıyor. Tekrar yazı masamdayım. En alttaki çekmeceyi çekip bir kadeh ve Macar konyağı çıkarıyorum.

Sonra bir kez daha Manfred’e telefon açıyorum. Vilnius’a dönen sapaktaki hastanenin o boş odasında, telefonun uzun uzun çalışı gözlerimin önünde. Hâlâ telefonu açmıyor.

Kendi kendime lanet okuyorum.

Waspli geri geliyor.

“Ne var?” diyorum.

“Arkadaşım tayin işleminin tamamlanmak üzere olduğunu söyledi.”

“Kesin miymiş?”

Huzursuz bir gülümseme var yüzünde. “Hayır.”

Waspli kapıyı kapatıp dışarı çıkınca, yerimden kalkıp liderimizin duvarda asılı tablosunu indiriyorum. Kasanın şifre kombinasyonunu çevirip Feigl cinayeti dosyasını klasörden çıkarıyorum. Dava numarasını iyice aklıma kazıdık-tan sonra dosyayı kasanın içindeki Eline’nin mektuplarının altına koyuyorum. Elime aldığım mektup tomarını bağlayan

kurdeleyi ve üstündeki fiyongu kokluyorum. Para kasası koku-
kusu. Kasayı kapatıp tabloyu yerine asıyorum.

Dava numarasını ve genel bilgileri yazıyorum. Dosyaya
LZ 512 numarasını veriyorum, arkamdaki kasada duran
dosya numarasının aynısı.

Breker'den bahsetmiyorum.

Şahit Finckelstein'den de.

Sonuç olarak:

"Ölü bulunan Jozef Feigl'in kör kurşunla mı,
yoksa kasıtlı ateş açma sonucu mu öldürüldüğü
açıklığa kavuşturulamadığından ve ölümünün ola-
yının Yahudiler arası bir iç hesaplaşma olup
olmadığı da belirlenemediğinden, olayın Almanya
Ceza Yasası'nın 211. ya da 212. maddeleri kap-
samına girmediğine kanaat getirilmiştir.

Dosya kapanmıştır.

H.H.Üsteğmen d. P. Lida Bölgesi" yazdım.

Kâğıdı daktilonun kadrından çekip çıkarırken sağ
elim titriyor.

Pencerenin önündeyim. Gökyüzü neredeyse tamamen
tozla kaplı.

Kendime bir kez daha lanet okuyorum.

Burası Beyaz Rusya, Lida Gettosu dava numarası LZ 512-
A, LIDA GETTOSU/A. Feigl:

SS-Taarruz birlikleri komutanı Sigmund Kindler getto-
daki atölyelerin teftişinden sorumlu.

Kendine düşen payı alıyor ama açgözlü değil. Elde edilen kazanç sisteme işlenmeden önce kendine ayırdığı pay % 6. Feigl adında, ağaç yongalarından kuş bibloları yapan bir Yahudi'yi koruyor. O kuş biblolarını, Noel ağacına süs olarak taksınlar diye, Kiel'deki çocuklarına gönderiyor. Kırılğan ve güzel figürler hayatın mucizesini gösteriyor.

Feigl'in kendisi de bir kuş gibi.

Haberleşiyorlar. Kindler, arada bir Feigl'in karısına da üç-beş bozukluk koklatıyor. Feigl'in karısı da bunları biriktirip bütünletiyor. Feigl kollandığı ve Kindler'in izini taşıdığı için hedef oluyor. SS Taarruz birlikleri komutanı Heinz Breker gettonun dışında çalışıyor. O da Manfred'in arkadaşlarından biri. Tavşan avını çok seviyorlar. Sık sık gittikleri avlarda bağırıp çağırıyor, sürekle avına katılan herkese Fransız şampanyası ikram ediyorlar.

Kindler'in sarhoş olup Breker'in karısına *Bavyeralı Orospu* demesi üzerine, Breker o *Holsteinli* iti vurmak istiyor. P38'ini çekip avazı çıktığı kadar bağırırken araları açık dişleri görülüyor. Herkes araya giriyor. İki boğa gibi karşı karşıya duruyorlar; aynı irilikte, aynı kızgınlıkta, aynı rütbede iki eşit boğa.

Breker bir gece kuş biblosu yapmakta olan Feigl'i vuruyor. Kindler, cinayeti polisin soruşturmasını şart koşuyor. Bu olayda polis ben oluyorum. Hukuk hem çok karışık hem çok basit. Alman Ceza Yasası, hem Almanya'da hem de işgal edilen topraklarda geçerli. Eğer katil Alman, kurban Yahudiyse ya da yerel halktan biriye Ceza Yasası'nın cinayet suçlarını ele alan 211. ve 212. Maddeleri uygulanmıyor. Eğer katil ve kurban ırksal hiyerarşide aynı değere sahipse; yani Alman-Alman, Yahudi-Yahudi, Rus-Rus, Polonyalı-Polonyalı, Polonyalı-Yahudi, Rus-Polonyalı ve bunlar gibi ırksal kombinasyonlara

ait ise o maddeler uygulanıyor. Yani meydana gelen her olayın soruşturulması gerekiyor.

Elimde şahit Finckelstein var. Olay esnasında, Feigl'in bir metre ötesinde kuş kanatları boyuyormuş. Breker 9 mm'lik tabancasını pencereden içeri uzatmış ve tetiğini çekmiş. Finckelstein, neredeyse Feigl'in kafasının koptuğunu söyledi. Breker zayıf Yahudi'nin boyun omurlarına bütün şarjörü boşaltmış. Delil torbalarının içinde kanlı kuş bibloları var. Otopsi yapma olanağım yok ama çalışma masamda altı mermi çekirdeği, güvenilir bir şahit, Feigl'in elinden ve boğazından çıkardığım sivri ve keskin beş kemik parçası var.

Nihayet iki ayrı rapor yazıyorum. Kindler'e gerçek raporu, Breker'e ise sahte olan raporu. Gayriresmi hiyerarşide hangisinin daha kıdemli olduğunu bilmiyorum. Sahte raporu sunarsam benim de işim biter.

Manfred'i bulmam lazım. O ne yapmam gerektiğini bilir.

Kindler de cevap için sıkıştırıyor.

Manfred'e telefon açıyorum bir kez daha.

Emir erim, "Bir şeyler oluyor," diyor.

Ama ne olduğunu söylemiyor.

Yeniden pencereden dışarı baktığımda herkesin koşmaya başladığını görüyorum.

Lida 4 Temmuz 1943

Mektup 7

Çok sevgili, bal tatlısı El

Paket için teşekkür...

Manfred aniden kapıyı açıyor.

Müthiş bir enerjiyle dolu Manfred'in, siyah üniformasından adeta kıvılcımlar saçılıyor etrafa; tokalaşma ve sırt

sıvazlamanın ardından beni sıkıca kucaklayıp uzunca bir süre bırakmıyor. Ne kadar kızgın olduğunu bir adım geri atınca görüyorum.

Kafası küçük, dudaklarını uzatmış.

“Arabam dışarıda bekliyor,” dedi.

“Ne oldu?” diye sordum.

Anında masama yaklaştı. Telefonun ahizesini eline aldı, sallayıp durdu. Ayakta durup, Eline’ye yazdığım mektuba baktı bir süre. Bal kavanozunu gördü, eline aldığı kavanozu aç. Parmağını sokup balın içinde dolaştırdı ve sonra da çıkarıp yaladı.

“Ne olup bittiğini bana neden anlatmıyorsun?” diye bağırdım.

“Ne?”

“Manfred!”

“Steiner,” dedi sessizce, “Keşif uçaklarından biri, 43. Destek Noktası’nın kuzeydoğusunda bir şey görmüş... Onun güzergâhı üzerinde... Gisela da geliyormuş...”

43. Destek Noktası'nın Kuzeydoğusu

Manfred'in kumandan aracı toprak yolda ilerliyor. Breker ve Kindler'i soruyorum Manfred'e. Fildişi bir kürdanla dişlerini karıştırırken sadece tek heceli cevaplar veriyor. Havada kavurucu bir sıcak var. Arabanın ön kısmında nişan almaya hazır bir piyade, tüfeğini kavramış bekliyor. Arkamızda dört kamyon var. Bir anda bulutlar yere inerken şimşekler çakıp yıldırımlar düşmeye başlıyor.

Manfred yanında Weber'i de getirmiş. Könlü bir olay yeri teknisyeni olan Weber, sağ kolunun altında bir bavul var. İçinde kullanacağı aletleri mi var acaba? Manfred çok kötü şeylerle karşılaşmaktan korkuyor. Tüm vücudu titreyen Weber'in sigarası ağzından düşüyor.

Düşen sigarayı çizmemin burnuyla ezdikten sonra ona kendi Efka paketimi uzatıyorum. Bir şeyler mırıldansa da paketi almıyor.

Hava iyice serinlerken görüş mesafesi sifıra iniyor. 43. Destek Noktası'nı geçiyoruz. Kamufle olmuş Waffen SS birliklerine benziyorlar. Yağmurlukları da Hitler'in muhafızları *Leibstandarte*'yi andırıyor. Oysa ben onların daha doğuda, Rusların Asyalı kafalarından yayılan URRAAAA bağrışları ve ağır çizmeleri ile kaçtıkları Beyaz Rusya'nın Kursk Kuşağı'ndaki ormanlarında olduğunu sanıyordum.

Askerlerimiz kamyonlardan inip güvenliği sağlıyor, brandayı geriyor. Tepelerde, yolun güvenliğini sağlayan siperlerde,

kirpi siperlerinde, bataklıkların bulunduğu noktalarda, ormanlarda asker kaynıyor.

Yağmur brandaya vurup duruyor.

Manfred gitti. Weber üşüyor.

Durup yağmurun dinmesini bekliyoruz.

“Partizanlar,” diyor kamyonu binerken, “bugün birçok yere saldırmışlar.”

Soförün miğferine vuruyor, hareket ediyoruz.

Son mevzileri de geride bıraktıktan sonra hiçbirimiz konuşmuyoruz. Araziye çıkıp yüksek, toprak bir yolda ilerliyoruz. Etrafta beyaz ağaç gövdelerinden ve yeşilden başka bir renk yok. Yağmurun ardından sis dağılmaya başlıyor.

Manfred arabadan aşağı atlıyor. Ben de brandanın altından çıkıyorum. Önümüzde yanmış kamyonlar, her tarafta elbiseleri soyulmuş, kamyonlardan sarkan, yol kenarındaki şarampollerde kafaları balçığa batmış ölü bedenler var. Havadan bakınca mezbahayı andırıyor olmalı. Patlamaların kömür karası izleri, pembe et parçaları her tarafa yayılmış.

Yandaki ovada dolaşan köpek sürüleri görüyoruz. Çeneleri kanlanmış. Ya ormandan ya da birkaç yüz metre ilerideki küçük köyden gelmiş olmalılar. Bizim köpekler de onlara havlıyor. Ama köpeklerimizi salmıyoruz. Daha zamanı değil.

Eğiliyorum. Çamurun içinde bir yaka düğmesi var.

3. SS-Pz. Birliği.

Steiner’in birliği bu.

Başka ne varsa götürmüşler. Üniformalar, silahlar.

Manfred PPK¹ tabancasının emniyetini düşürüp havaya ateş açıyor. Bağırarak silahını köpeklere doğrultuyor. Nişancı piyade miğferini çıkarıp havada sallıyor. Piyadenin kafası geri zekâlı bir adamın kafasını andırıyor. Koca kulaklar, küçük bir yüz ve sürekli açılıp kapanan gözler. Ovadaki köpeklerin üzerine bir yaylım ateşi açıyor. Kurşunların isabet ettiği bir köpektten, kırmızı bir şerit halinde kan fışkırıyor. Boş kovanlar arabanın kaportasına vurup ses çıkartıyor. Yerdeki ölülerden birini de tarıyorlar. Ceset havalanıp ikiye bölünüyor.

Nişancıya koşuyorum. Hiçbir şey duymuyor. Arabanın basamağına çıkıp bir tokat atıyorum.

“Yeter artık!”

Bana dönüyor. Omuz silkip ateş etmeye devam ediyor. Sanki ona neden bağırığımı bilmiyor. Aniden ateş etmeyi bırakıp gülmeye başlıyor. Diş etleri çekilmeye başlamış. Çürümüş diş kökleri kahverengiye dönmüş. On sekiz-on dokuz yaşından daha büyük olamaz.

Manfred küçük bir tepeye çıkmış. Telaşla bana el sallıyor.

Generalin arabasından dumanlar tütüyor. Işıl ışıl parlayan siyah Mercedes, çamurda zikzaklar çizerek şarampole yuvarlanmış. Manfred arabaya yaklaşmış, içeri bakıyor.

Direksiyonda bir adam oturuyor. Adamın tam yakasının üzerine ensesinden bir şey çarpmış. Büyük bir şarapnel parçası olmalı.

Biraz eğilince Taarruz Birlikleri komutanı Heinz Breker'in dişleri arasındaki boşluğu görüyorum. Benim arkamda bir yere bakar gibi öylece kalakalmış.

1 Kısa namlulu tabanca. (ç.n.)

O ise sırt üstü yatıyor. Beyaz kürküyle, boynuna sarılı tüylü eşarbyyla. Üstünde kırmızı bir tüy takılı beyaz şapkası bir metre ileride yerde duruyor, beyaz çorapları dizinin altına kadar indirilmiş. Bacakları bembeyaz, külotu da ayak bileklerinde.

Boynu gerilmiş, başını ters çevirmişler.

Ama ben onun kim olduğunu biliyorum.

Bayan Steiner. Kadın oyuncu Gisela nee Lestrangle. Onu Hamburg'da Staatstheater Tiyatrosu'nda izlemiştim. 1941 yılında. SS-Generali Steiner en ön sırada oturmuş, sigara içerek hava atıyordu. *Illustrierte* dergisinde sosyete çifti diye fotoğrafları çıkıyordu. Minskli, Faust'un "Güzel ve Çirkin" oyununda Gretchen'i oynamıştı. Onun o bebek yüzünü kim unutabilir? Ya o porselen gibi bacaklarını?

Bin ich doch noch so jung

Und soll schon sterben!

Schön war ich auch, und das war mein Verderben

Nah war der Freund, nun ist er fern

Fern? Nah war der Freund...

Yoksa weit mi olacaktı?

Nah war der Freund, nun ist er weit.

Weit. Tabii, weit olacak.

Kuş beyinli adam, ne demeye bu kadını hayatın olmadığı bu yere getirdin?

Weber, Gisela'nın yanında bavulunu açmış, kareli bir battaniyenin üstüne aletlerini yaymış. Piknikte sanki.

Çömelmış, elinde bir çubuk ile küçük bir kovanın içinde alçı ile suyu karıştırıyor. Yere birkaç çubuk dikip tepelerinden birbirlerine ip çekmiş, olay yerini belirlemiş.

İslık çalıyor. Yanaklarına renk gelmiş.

Yanına vardığımda elini kaldırıyor.

“Hiçbir şeye dokunma,” dedi bana.

“Ben daha önce olay yeri gördüm,” dedim.

Bana bakmıyor bile. Yerdeki bir ayak izinin üzerine alçı döküyor. Çimenler tamamen ezilmiş. Toplanıp seyretmişler. Bacaklarının arasında kalan yerdeki otlar tamamen kazınmış. Yerde epey cebelleşmişler, kadının bedenini evirip çevirmişler.

Sonra da köpeklere vermişler.

İşleri bitince kadını köpeklere vermişler.

Karşı tarafa geçip Gisela'ya bakıyorum.

Bedenine, yüzüne.

Ondan geriye kalana. Tüyden beyaz bir orman gibi etrafı.

Bir tilkinin parçaladığı kuş gibi. Tüylerini rüzgâr dört bir yana savurmuş.

Köpekli askerler geliyor. Köpekleri zor zapt ediyorlar. Manfred arkası dönük duruyor. Birkaç yüz metre ilerideki tepenin yamacındaki çiftlikleri işaret ediyor. Koordinatlar 54°15' N, 26°30'Ø, haritaya göre burası Belize.

“Konvoy neden bu kadar küçükmüş?” diye soruyorum, “Oysa burası partizan kaynıyor.”

Manfred sessiz. Çiftliklerin en bygnde; mutfakta, pencerenin yanında duruyor. Pencerenin alt pervazına dayanmış, çiftliğin avlusuna bakıyor.

Birkaç asker kaldıraçlı kuyudan su çekmeye alışıyor. Dengeyi sağlayabilmek için kaldıraçın bir ucuna tüm ağırlıklarını veriyorlar. Manfred'in yanına gidip ben de dışarı bakıyorum. Askerler nihayet kaldıraçın ucunu kuyuya daldırdı. am kalasın ucundaki ip titremeye başladı. Kuyunun içinde ağır bir şey olmalı. ıkıyor işte. Alacalı bir domuz. Burnundan kan akıyor. Kan ve su.

"Steiner nerede?" diyor Manfred, gözleri havada sallanan hayvanda. "Köylüler hangi cehennemde?"

Sonra dönüp mutfağa bakıyor. Toprak fırına, ahşap leğenlere, ahşap masaya, çinko tabakların dizili olduğu raflara bakıyoruz. İkonayı yerinden çıkarmışlar. Sadece duvardaki rafı ve önündeki mumu kalmış. Elini ikonanın olduğu yere doğru uzatıyor Manfred. O da benim gibi çok iyi biliyor köylülerin bizim geldiğimizi görünce ormana kaçtığını.

Ocağa doğru yürürken fırının içindeki bir delikte bir ekmek görüyor. Elini ekmeğin üstünde gezdiriyor, "Hâlâ sıcak," derken bir parça koparıyor, "sen de bir parça ister misin?"

Askerlerden biri bahçeden "Burada birileri var!" diye bağırıyor. Çiftlik evini dolaşıp merdivenden iniyor ve bahçe kapısını tekmeleyerek açıp içeriye giriyoruz. Her yer yüksek otlarla kaplı. Böceklerin uçuştuğu havada mutfak artıkları ve imen kokuyor.

imenlerde ayak izleri var. Otlar ezilmiş. Bayır aşağı uzanan bahçenin sonundaki kovanlardan vızılıtlar geliyor. Adam boyunda kuzukulakları ve bir dere var.

İki üç el silah sesi duyuyoruz. Av tüfeği olmalı. Saçma sıkıyorlar. Manfred'in işaret ettiği sağ tarafa yönelen iki asker kuzukulaklarının arkasına saklanarak yürüyor. Tüfeklerinin emniyetini düşürmüş diğer iki asker de tam aksi tarafa gidiyor. Manfred yanağıma bir tokat atıyor, "Uyan, Tanrı aşkına." Tepeyi gösteriyor, büyük ve gri ambarın sol tarafını.

Eğilerek yürüyor, tepeye tırmanıyoruz. Tam ambarın girişine yakın bir noktada, sırtımız duvara dayalı dururken Manfred içeri dalıyor birden. Bacaklarını açıp iki eliyle tuttuğu silahını sağa sola dolaştırıyor. İçeride brandalı bir atın da koşulu olduğu kızaklı at arabasından başka bir şey yok. At durduğu yerde huysuzlanarak başını sallıyor.

Arabaya gidiyorum. Atın yelesini okşayıp brandayı kenara çekiyorum. İçi salamura balık dolu birkaç fıçı arabanın içine sabitlenmiş.

Manfred ambarın içinden geçip sonuna kadar gitmiş.

"Buraya gelin!" diye bağırıyor.

Oraya gidince tüm vadiyi görebiliyorum. Aşağı uzanan yamacı, yamacın dibindeki oyugu ve dere yatağını.

Beyaz gömlekli bir adam yüksek boylu otların arasında koşuyor. Bir elinde avcı tüfeği, öteki elinde bohçaya benzer bir şey var. Adamın koştuğu yerde otlar yere yatıyor, adam ilerlerken otların üzerinde iz bırakıyor. Sendeliyormuş gibi koşsa da arayı açıyor. Arkasından, hem sağından hem solundan bizim adamlarımız da koşuyor. Çimenliğin sonunda ise Scwabenli kurmay çavuş Michael duruyor. Elinde levye benzer bir şey var.

O an koşan adamı görüyor Michael. Adam koşarken arada bir arkasına bakıyor. Arkasına da bakarken Michael de kumların üzerinden kayarak aşağı iniyor ama adam onu

görmüyor. Birazdan yüz yüze gelecekler. Michael bir bacağını öne doğru uzatıp bedeninin üst kısmını hafifçe döndürüyor, iki eliyle tuttuğu levyeyi geriye doğru çekiyor.

Şimdi.

Başımı çeviriyorum.

O oyun kimin aklına geldi, zinciri nereden buldular bilmiyorum. Adamı ambarın içindeki saman yığınının yatırıp ayaklarına zincir bağlamışlar, zinciri de tavandaki dilmelerden birinin üstünden aşmışlar, adamı kaldırıyorlar. Adamın yüzünün üst kısmı tamamen yok olmuş; sadece alt çenesi, kırık dişleri ve gırtlığında bir delik var. Adamdan kan ve ağır koyu bir sıvı akıyor, beyaz gömleği kana bulanmış.

Asıyorlar adamı.

Orada öylece asılı bir şekilde, kendi kendine konuşsun dursun bakalım.

Michael elindeki uzun levyeye dayanmış, poz verircesine duruyor.

“Bu kızı ne yapacağız, Manfred?” diye soruyor Hans. Hans, Michael’in kardeşi. Elini beş-altı yaşlarında bir kızın başına koymuş. Kızın üstünde beyaz bir elbise, başında beyaz bir başlık var.

Başlığına da elbisesine de baştan aşağı kan bulaşmış.

Canlandırma: Adam koşarak kaçarken sağ kolunun altında kızı taşıyormuş. O yüzden tuhaf bir şekilde koşuyormuş. Michael adamın koştuğu yönün sağ tarafındaymış. Levyeyi adamın kafasına vurunca, darmadağın olan beyinden fırlayan parçalar kızın üzerine sıçramış. O yüzden

kızın elbisesinde ve başlığında sağ tarafından soluna doğru kan lekeleri ve beyin parçaları vardı.

Manfred bana dönüyor.

“Sen ne dersin Heinrich? Baba olmak ister misin?”

Manfred kızın önüne gelip çenesinin altındaki başlık düğümünü çözüyor. Düğüm çözülünce kızın uzun, sarı saçları Manfred’in eline dökülüyor.

“Sen her zaman bir kızın olsun istemiştin, değil mi? Yaşın da müsait. Kız kardeşimle aranızda bir şey de olmaz nasılsa...”

Kız benim yanımda bir noktaya gözlerini dikmiş, bakıyor.

Kız bir elini yavaş yavaş Manfred’in avucuna. Diğer elini ise sıkmış, avcunun içinde bir şey saklıyor.

Baston şeklinde şeritli bir şekerleme var elinde. Babasına bakmıyor.

“Ne dersin?” diye soruyor Manfred, “Sen iyi bir insan-sın, Heinrich.”

Bir şey söylemiyorum. Çok kızgınım.

“Ne? Duyamıyorum seni,” diyor Manfred.

“Bir şey demedim,” diyorum, “BİR ŞEY demedim.”

“İyi o zaman...”

Manfred kızın elini bırakıp bir adım geri çekiliyor. Kız ambarın ortasında, yapayalnız.

Herkes sessiz.

Manfred yürüyüp kızın arkasına geçince, kız da dönüp hepimize birden bakıyor.

“Yapamayız bunu,” diyor Hans, “öyle olmaz.”

Manfred kızgınlıkla Hans'a bakıyor.

"O zaman sen alacaksın bu kızı," diyor Manfred.

"Hayır, öyle demek istem..."

Kız Beyaz Rusça bir şeyler söylüyor. Elindeki şekerlemenin jelatinini soymaya başlıyor. Sıkı paketlenmiş şekerlemeye kızın küçük parmaklarının gücü yetmiyor. Jelatini sıyıramıyor. Manfred PPK'sını çekip kızın arkasına geçiyor. Tabancayı adeta saklarcasına, bacaklarının arasında ateş etmeye hazır bir şekilde tutuyor. Kız dönüp Manfred'e bakmaya başlıyor.

Şekerlemeyi tuttuğu elini Manfred'e uzatınca, Manfred aniden duruyor.

Kız Manfred'e bir şeyler söylemeye başlıyor.

"Ne?" diyor Manfred. Dudaklarının arasında tükürük birikiyor. Gözleri kanlanmış. Kolunu kaldırıyor. Kolu titriyor. "Ne? Ne, ne, ne?"

"Diyor ki..." diyor Hiwilerden² biri. Uzun boylu, siyah saçlı bir Beyaz Rus. Daha önce dikkatimi çekmemiştir bu adam. Yüz derisi tamamen gerilmiş gibi, gözlerinin çevresi de kapkara.

"Şekerlemenin jelatinini çıkarmasına yardım eder misin diye soruyor," diyor Hiwi.

"Ne?"

"Onu soruyor işte. Kendisi açamıyormuş."

Manfred bir adım ileri çıkarak kızın elinden şekerlemeyi yolarcasına alıyor. O da şekerlemenin jelatinini çıkaramıyor. Elinde tabancasını sallayıp durduğunu fark edince tabancayı

2 "Hilfswillige" sözcüğünün kısaltması olup yerel halk arasında işgal kuvvetlerine yardım eden gönüllüler anlamında kullanılmıştır. (ç.n.)

kılıfına sokuyor. Bir kez daha şekerlemeyi soymayı deniyor. Bu kez başarıyor. Manfred kızgınlıktan kıpkırmızı kesilmiş. Kıza şekerleme veriyor. Kız alıp yalamaya başlıyor.

“Khotite yvidet tjeloveka...”

“Şimdi ne diyor?” diye soruyor Manfred.

“Adamı görmek isteyip istemediğimizi soruyor.”

Hiwi kıza eğiliyor. Kız adının Etke olduğunu söylüyor. Üç ay sonra yedi yaşına girecekmiş. Babasıyla pazara gitmiş Kolozec'e. Babasının adı Boris'miş. “Nerede babam?” diye soruyor. Hiwi duraklayarak çeviriyor monoton bir sesle konuşan kızın söylediklerini.

Kız ambarın içinden yürüyerek çıkıp bir patikadan küçük, çatısı yüksek bir depoya giriyor. Hayvan bölmelerinin önünden geçip bizi bir saman yığınının yanına getiriyor. Saman yığınının altından kirli bir ayak görünüyor; yırtık bir pantolon paçası ve ezilmiş bir ayak bileğiyle birlikte. Dayanılmaz bir koku.

Hiwiler bana yaklaşıyor. Samanı dağıtmaya başladıklarında adamın başı meydana çıkıyor. Ağzına bir bez parçası tıkılmış. Adamın yan tarafı tamamen açık. Pantolonun kemer kısmının hemen üzerinde kahverengi bir sıvı akmış.

“Bu o mu?” diye soruyor Manfred.

“Evet. Steiner bu.”

Dışarı çıktığımızda Manfred'in kızı omuzlarından tutup sarstığını görüyorum. Biraz önce tercümanlık yapan Hiwi kollarını iki yana açmış. Kız ağlıyor. Manfred'in yanına gidip elimi kolunun üzerine koyuyorum.

“Bırak, onun ifadesini ben alayım,” diyorum.

“Sen mi?”

Şaşırmış bir şekilde elime bakıyor.

Michael de taş kesilmiş. Sigarasını parmaklarıyla tam ortasından kavrayıp dudağının kenarına yerleştirmiş, öylece duruyor.

“Evet, ben. Bu böyle olmaz değil mi?” diyorum.

Kızı elinden tutarken tercümana elimle işaret ediyorum. Yanımıza geliyor.

“Ona bir şeyler söyle,” diyorum

“Ne?” diye soruyor, “Ne söyleyeyim?”

“Ne söylersen söyle,” diyorum.

“Heinrich,” diyor Manfred. Komutan arabasının yanında, kızın yanına oturmuş. Ben de nişancı piyadenin yanında durmuş, Hiwilerin Belize’deki evleri ateşe vermelerini seyrediyorum. Yangından çıkan boğuk gürültüler kulağımıza gelmeye başladı bile. Mukavva çatılar çatır çatır yanıyor.

Hiwilerin lideri toprak yola çıktığında yanan evlerin camları patlamaya başlıyor.

“Heinrich,” diyor Manfred bir kez daha.

“Evet?”

“O adamı bulmanı istiyorum.”

“Hangi adamı?”

“Bunu yapanı.”

Ona doğru dönüp arabanın kenarına kolumu dayıyorum, elimdeki Efka sigarası tütüyor.

“Bu bir savaş, Manfred. Kimin yaptığını bilemezsin. Bütün Kızıl Ordu’nun puştları.”

“Salaklık etme Heinrich. Böyle bir şeyi yapmış olamaz onlar. Bunu yapan belli bir kişi.”

“Manfred, burası Hamburg değil. Burası... şey...”

Kız yanmakta olan köye bakıyor. Üstüne başına yapışmış kan lekeleri ve et kurumuş ve et parçaları dökülmeye başlamış. Birkaç saate kalmaz onun evi de tamamen yanmış olur.

“Burası... ne?” diyor Manfred. Ben cevap vermeyince, “Seni anlamıyorum Heinrich. Sana aslında bir iyilik yapıyorum,” diyor.

“İyilik mi?”

Sigaramın dumanını iyice içime çekerken sesimdeki acıklı tona şaşıyorum.

“İyilik, tabii ya. Steiner’in katili. Bu bizim için çok büyük bir şey olur. Ve sen Hamburg’u çok seviyorsun... Kanun ve nizam, mantık, adalet ve bu tür şeyler.”

“Bu tür şeyler?”

“Evet, bu tür şeyler... Artık daha önce yaptığın gibi yapabilirsin.”

“Mantık, kanun, nizam... Şuraya bak,” diyorum, gözlerimle Belize’yi işaret ederek, “burada kanun, nizam, mantık mı var? Tüm delilleri mahvedip şahitleri öldürüyorsun.”

“Daha büyük bir gücün mantığı bu.”

“Kes sesini ne olursun. Daha büyük bir güç ha?”

“Evet, sen mantıkla ilgilen. Daha büyük güçle ben ilgilenirim.”

Manfred gülümsemeye başlıyor. Bakışları arsız. Tıpkı lisenin felsefe kulübündeki günlerimizdeki gibi; tiz ifadeler, *Yeni Kantçıların hepsi ibnedir. Objektiflik cücelere mahsustur.* Ama şimdi sanki göz açıp kapayıncaya kadar geçen bir sürede ruh hâli değişiyor.

“Hayır.”

“Durdur arabayı,” diyor Manfred ve öne eğilip şoförün omzuna elini koyuyor, “Defol... Sen de defol.” diyor nişancıya dönerek. Genç askerler arabayı kenara çekip arabadan atlıyor.

“Heinrich,” diyor Manfred, “buna karar verme yetkisinin sende olduğunu mu sanıyorsun?”

“Feigl davasında olduğu gibi mi?” diye soruyorum. İki asker uzakta durmuş bize bakıyor. Biri ceplerini karıştırırken öteki de ona sigara ikram ediyor.

“Feigl? O da kim?”

“Şu ağaç yongalarından kuş bibloları yapan Kindler’in Yahudisi. Onu vuran Breker’di. Ama umurumuzda bile değil. Baktan bir SS çekişmesiydi, o kadar. Lanet olası...”

Biraz fazla ileri gittiğimi fark ediyorum.

“Ne diyorsun sen?” diyor Manfred, “Ne dediğinin farkında mısın?”

“Yok bir şey,” diyorum, “boş ver, boş ver, boş ver, lanet olsun!”

Gülümsüyor, elini Etke’nin başına koyuyor.

“Tamam o zaman,” diyor, “bunu yapanı bulduğun zaman... Evet, o zaman ben onu öldürürüm. Heinrich, bir şey daha var...”

“Neymiş o?”

“Bu kız seni duygusallaştırmaz, değil mi?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Ne demek istediğimi biliyorsun.”

Kız çocuğu

Lida'daki ofisime geri döndüm. Sandalyede oturan kız kucağında kavuşturduğu ellerine bakıyor. Üzerindeki entarisi yapış yapış ve kan lekeleri ile dolu. Emir erim Waspli bir bardak daha şerbet getiriyor. Kızı yaklaşık on beş dakika önce gördüğünde çok korkmuştu. Hemen gidip ince bir kürdana takılı kâğıttan bir şemsiye getirmiş, kokteyl gibi görünsün diye şerbet bardağının içine koymuştu. Sonra da ortadan kaybolmuştu. Manfred'in birliğinden bir tercüman geliyor. Tıknaz bir Alman köylüsünü andıran bu adam elini bana uzatıp adını söylüyor. Ben de başımı sallayarak adamın selamına karşılık verdikten sonra, yerimden kalkıp kızın önüne çömeliyorum, söylediklerimi tercümanın çevirmesini istiyorum.

“Etke... Senin adın bu, değil mi?”

Kız cevap verirken başını çeviriyor.

“Ne diyor?”

“Evine gitmek istediğini söylüyor.”

“Ona şimdilik evine gidemeyeceğini söyle.”

Tercüman sesini ayarlamaya çalışarak Beyaz Rusça bir şeyler söylüyor.

“Hemen şimdi annemin yanına gitmek istiyorum, diyor.”

Kız ağlamaya başlıyor.

“Merhaba!” diye bağıyorum, kıza dönerek, “Şimdi beni dinle, küçük kız.”

Kızı sarsmaya başlayan tercüman, kocaman eliyle kızın yüzünü tutuyor çenesinin altından.

Kız tercümanın elini ısırınca adam arkaya doğru sıçırıyor. Tam kıza vuracakken adamın elini havada yakalıyorum. Kısa bir arbede yaşanıyor aramızda, adam bağıyor ama ben adamı kenara itiyorum.

“Defol git buradan!” diye bağıyorum tercümana.

Şehir merkezinin biraz dışında Suwalska Caddesi’ndeki villamdayım. Hava çok sıcak.

Kız yola bakan salondaki büyük kanepede oturuyor, ayaklarını sallıyor. Hizmetçim Masja, kızı bir güzel yıkadı. Bir şeyler biliyor ama bildiğinin farkında mı acaba? Kendi evimin odalarını neden bu işlere açıyorum ki ben? Hem onunla işim bittikten sonra ne yapacağım ben bu kıızı?

Pencerenin yanında oturuyorum. Efka’larım pencerenin pervazında. Odaya giren Masja reverans yaparak selam veriyor, kaç kere söyledim oysa reverans yapmamasını. Kızın yanına oturuyor. Elbisesini düzelttiği kızın yanağına bir öpücük konduruyor.

Kızın ağzında bir şarkı; incecik, tiz bir sesi var.

Tanrım ne yapacağım ben?

Komodine gidip açtığım çekmecedен bir kâğıt çıkarıyorum.

“Söylediklerimi çevir, Masja,” diyerek ikisinin karşısına geçip oturuyorum.

Kız elbisesindeki bir kurdeleyle oynayıp duruyor, sonra başını kaldırıp bana bakıyor, bir şeyler söylüyor.

“Diyor ki ..” diyor Masja, sözcükleri bulmakta zorluk çekiyor, “babam nerede, biliyor musun, diye soruyor.”

“Evet,” diyerek kalkıp paketten bir sigara çıkarıyorum. Sigarayı yakıp toza bulanmış caddeye bakarken, “Evet, biliyorum,” diyorum.

Aynı gün, öğleden sonra Manfred’in hastanesinin bodrumundaki morgdayım.

Koridorun sonuna doğru, onun gizli odası var. İçinde çelik yatak olan oda.

Weber yanında bir fotoğraf makinesi getirmiş.

Manfred ve ben otopsi masasından biraz uzakta duruyoruz. Manfred kollarını kavuşturmuş, bense fayans kaplı duvara dayanmış bir şekilde duruyoruz. Kapının yanında utangaç görünümlü genç bir asker var.

Manfred’in Vitebsk’teki arazi hastanesinden getirttiği SS doktoru Dr. Weiss, odadaki Hiwilere Steiner’in cesedini mermer masaya kaldırmalarını işaret ediyor. Steiner’i masaya yatırdıktan sonra tuhaf bir şekilde selam verip odayı çıkarıyorlar.

Weber bir fotoğraf çekiyor.

Manfred’in avucunda çekirdek var. İsteyip istemediğimi soruyor.

İstemiyorum.

“Kızın ifadesini alabildin mi? Bana anlatabileceğin bir şey var mı?” diye soruyor bana.

“Hayır, henüz değil.”

Generalin cesedi taş kesilmiş. Çeneleri eklemlerinden ayrılmış, protezleri yerinde yok, onların yerinde sadece siyah boşluklar var. Bedeninin üst kısmı çıplak, ayakkabılarını ve çoraplarını da almışlar. Göğüs kafesinde üç kurşun deliği var. Deliklerin çevresinde siyah halkalar oluşmuş. Kolları dirseklerinden kilitlenmiş, sağ eli sıkılı bir yumruk olarak kalmış. *Rigör mortis*³ başlangıcı.

Düğmeleri çözülmüş pantolonunun apış arasında kah-verengi bir leke var.

Manfred yediği ayçiçeğinin kabuğunu tükürüyor.

“Ne zaman bana bir şey vereceksin peki?”

“Bana birkaç gün daha ver.”

“Birkaç gün mü?”

Generalin ayakları yaşlı ve eğri büğrű görünűyor. Ayak tırnakları özenle kesilmiş, törpülenmiş.

Ayak başparmağına takılı etikete biri 1-233 yazmış. Adı, propaganda şubesi bir kahramanlık yalanı uydurduktan sonra açıklanacak.

“Eğer güvenilir bilgi istiyorsan...” diye fısıldıyorum.

“Bakalım, önce elinde ne var,” diye araya giriyor Dr. Weiss.

Başımızı sallıyoruz. Dr. Weiss cesedin yanına geliyor. Steiner’in sıkılı yumruğunu tutup tüm gücüyle parmaklarını açmaya çalışırken parmak kemikleri kırılıyor.

“Yok,” diyor, “bir şey yok elinde.”

Weber’in fotoğraf makinesinin flaşı patlıyor bir anda. Dr. Weiss aksi bir ifadeyle Weber’e bakıyor. Alnında ter birikmiş.

3 Ölen bir bedenın kaslardaki biyokimyasal değışiklik nedeniyle katılmasl. (ç.n.)

“Başlayalım artık,” diyor Dr. Weiss ve tutanağı yazacak kâtibe başıyla işaret ediyor. Yüzü çillerle dolu, kıpkırmızı dudaklı genç asker steno bloğuna yazmaya başlıyor. “Ölünün gövdesinde üç kurşun deliği var. Hepsi de tahminen ölümcül.”

Weiss eğilip yarayı kokluyor.

“Namluyu dayayıp ateş etmişler. Barut kokusu var, yaraların kenarında topaklanmalar var. Bunun dışında gövdenin üst kısmında harici bir yara ya da darbe izi bulunmuyor...”

Weiss bir makas alıp Steiner’in pantolonunun paçalarını kesmeye başlıyor. Weber’e başıyla işaret ediyor, Weber Steiner’in gövdesini biraz kaldırıyor. Weiss kestiği paçalardan çekerek pantolonu Steiner’in üzerinden çekip çıkarıyor ve sonra aniden duruyor.

“Gelin,” diyor Manfred’e. Manfred biraz tereddüt edince, “Hadi, gelsenize,” diyor.

Manfred otopsi masasına yaklaşıyor, Weiss’in işaret ettiği yere bakınca başını arkaya atıyor birden. Hızla bir şeyler fısıldıyorlar. Weiss heyecanla bana dönüyor, “Cesedine işkence yapmışlar,” diyor, “cinsel organını bile kesmişler.”

“Bunun duyulmaması lâzım,” diyor Manfred aniden ve hızla steno makinesi ile orada duran genç askerin yanına gidip elinden kâğıtları çekip alıyor, “Çık dışarı!” diye bağırıyor.

Genç asker neye uğradığını şaşırıyor. Gözleri fal taşı gibi açılıp yüzü kıpkırmızı oluyor. Korkudan burnundan kan geliyor.

“Sen bunları hiç görmedin,” diyor Manfred genç askere, “anlaşıldı mı? Hiç görmedin.”

“Tabii, efendim.”

“Emin misin?”

“Evet.”

“Defol şimdi.”

Asker eşyalarını topluyor. O telaşla odanın köşesine dayadığı tüfeğini alırken yere düşürüyor. Sonra tüfeği alıp odadan çıkıyor.

“Sen de,” diyor Manfred Weber’e, “fotoğraf makineni burada bırak ve çık dışarı.” Weber dışarı çıkınca Manfred otopsi odasının kapısını kapatıyor. Bu arada Weiss, Steiner’in cesedinin üzerine bir örtü örtüyor.

“Ne oluyor?” diyorum, “Eğer ben bu işi kimin yaptığını bulacaksam ne olup bittiğini bilmem gerekmez mi?”

İkisi de bir şey söylemiyor. Çalışma masasının yanına gitmiş olan Weiss, aletlerine çekidüzen vermeye çalışıyor. Manfred paketinden bir sigara çıkarıp yakıyor.

“Lütfen burada sigara içmeyin,” diyor Dr. Weiss.

“Ben nerede istersem orada sigara içerim,” diyor Manfred.

“Söyleyin bakalım. Hubert’e ne yapmışlar?”

Dr. Weiss alet çantasından uzun bir cımbız çıkarıyor. Deri bir kılıf içinden de deri kemere bağlı bir lamba çıkarıp başına takıyor. Otopsi masasına dönüp alnındaki lambayı yakıyor, açısını ayarlıyor ve elindeki cımbızla Steiner’in apış arasını karıştırmaya başlıyor. Kıvrımlar, kurumuş yaralar ve pıhtılaşmış kan.

“Sigaranızı söndürmeniz gerekiyor,” diyor Dr. Weiss, “bu işte kokular önemlidir.”

Manfred bir an tereddüt etse de sigarasını büyük bir kızgınlıkla yere atıp ezerek söndürüyor.

“Siz not alıyorsunuz, değil mi?” diyor Weiss.

“Evet,” diyorum.

Ben steno bloğunu pencere pervazından alırken “Neymiş peki?” diye soruyor Manfred.

“En azından *lege artis*⁴ olmadığı kesin,” diyor Weiss, “Çok kanama olmuş. Scrotum civarında çok büyük bir yara var. S-c-r-o-t-u-m⁵.”

“Ben Latince biliyorum,” diyorum.

“Güzel... Ben devam ediyorum. Her iki testis de kayıp. Olay yerinde testislerini buldunuz mu?” diye soruyor Weiss.

“Hayır, bulamadık,” diyor Manfred.

“Çok keskin bir alet kullanmışlar. Ya neşter ya da çok iyi bilenmiş, çok keskin bir bıçak olmalı. Yara kenarları temiz ve keskin, ama dediğim gibi *lege artis* değil.”

“Şu *lege artis* ne demek, açıkla artık,” diyor Manfred.

“Ameliyat kuralları uygulanmamış,” diyor Weiss. Başını kaldırmadan, kinayeli konuşmadan elindeki çelik çubuklarla işine devam ediyor.

“Ama kasıklarında ve kalçalarında hasar yok. Direnmeden kaynaklanan darbe izi de yok elleri ve kollarında. Yani direnmemiş...”

Manfred bir adım ileri çıkıyor, dudaklarını uzatarak, “Yani Steiner kendi taşaklarını kendisi mi kesmiş?” diye soruyor.

“Bilmiyorum. Hayır, sanmıyorum.”

Manfred’in yüzünde gergin bir ifade belirirken Weiss çalışmasına devam ediyor. Steiner’in cinsel organını elindeki

4 * Latince bir mesleği ya da sanatı kurallarına göre yapmak. (ç.n.)

5 Testis torbası. (ç.n.)

pens ile kaldırıyor, başını uzatıp tek parmağıyla gözlüğünü düzeltiyor.

“Glans penis⁶ üzerinde derin yaralar var,” diyor Weiss, “Cinsel organın ucundan, organın gövdesi boyunca, köküne kadar kesik var.”

“Weiss,” diyor Manfred ve elini havaya kaldırıyor, “sadece bir şeyi bilmek istiyorum.”

Weiss başını kaldırıyor, “Buyrun?”

“Bunlar hangi sırayla yapılmış?”

“Sırayla?”

“Evet, öldürmeden önce mi iskence yapmışlar, sonra mı?”

“Ağır kanamaya bakılırsa...”

“Bakılırsa... Bakılırsa!”

“Hayatta iken kesmişler,” diyor Dr. Weiss, “Gövdesine saplanan her kurşun onu hemen öldürür, kanamayı engellerdi.”

Dışarı çıkıyoruz. Manfred yeni bir sigara yakıyor. Elindeki sigarayla beni işaret ederek, “O kızın ifadesini bugün istiyorum, Heinrich.”

Yarım saat sonra eve geliyorum. Salonun kapısı önündeyim. İçeri girmeden önce külâhın üstündeki kahverengi kâğıt kapağı çeviriyorum. *Nur für Deutsche*⁷ dükkânında fiyonk şeker yoktu. Sadece baston şekerlemeler ve badem topları vardı. Hafifçe öksürüp kapının kolunu bastırıyorum.

Etke arkası dönük durmuş Masja'ya bakıyor. Masja karton kılıfından bir plak çıkarıp gramofona yerleştiriyor, sonra

6 Latince erkek cinsel organının uç kısmı. (ç.n.)

7 Almandaca, Almanlara mahsus anlamına geliyor. (ç.n.)

kıza kısa bir emir veriyor. Kız pikabın kolunu tutup dönmeye başlayan plağın üzerine yerleştiriyor. Plak önce cızırıyor, sonra çalmaya başlıyor.

Kız arkasını dönüyor, beni görünce üzerime atılıyor. Odanın içine keman sesleri doluyor. Strauss çalıyor: *Frau ohne Schatten*⁸ . Prensler ve prensesler.

Ben ise elimde külâhla odanın ortasında duruyorum. Külâhı kıza uzatıyorum.

“Bunu babasının gönderdiğini söyle ona,” diyorum Masja’ya, “söyle hadi.”

Sorgulama tutanakları, Etke 1:

Kolozec’e pazara gitmiştik... Geri geldiğimizde ortalık sakindi. Her gelişimizde köpeklerin sesini duyardık ama o gün sessizdi. Çok sessizdi. Sonra silah sesleri duyduk, babam beni tavan arasındaki samanlığa götürdü. Her zaman saklandığımız yere saklanmaya fırsat bulamadık.

Nerede saklanırdınız?

Derenin yanındaki katran ocaklarında ya da her zaman saklandığımız bir odada... Hayır, babam kimseye söyleme dedi... Nerede babam?

Hastanede.

Geri gelecek mi?

Evet, sen bize yardım edersen gelecek. Sen bize yardım edersen biz de ona yardım ederiz.

Mekân tespiti: “Katran ocakları”. Sorgulamaya ara verildi.

8 Gölgesiz Kadın. (ç.n.)

17.45. Taarruz Birlikleri komutanı M. Schlosser'e haber verildi. 17.55. Sorgulama yeniden başladı.

Sorgulama tutanakları, Etke 2:

Kolozec'ten, pazardan geldiğinizde ne oldu?

Adamlar geldi, biz de samanlığa saklandık. Beyaz Rusça konuşmuyorlardı. Halam ve eniştem Beyaz Rusça biliyorlar, oradan biliyorum.

Rusça konuşan var mıydı?

Hayır, çünkü ben Rusça biliyorum.

Adamları görebiliyor muydunuz?

Hayır, ilk önce göremedik. Sadece duyuyorduk. Çok adam vardı, seslerden anladım. Hepsi çok kızgındı. Çok korktum. Sonra Vitek Enişte'nin sesini duydum. Oraya doğru sürünerek gittim.

Vitek Enişte kim?

Ormanda kalıyor o. Kuzenlerim Pawel ve Ryszard ile. Yahudileri sever onlar. Ama babam, onun Yahudileri kadınları yüzünden sevdiğini söylüyor. Çok altınları var.

Vitek Enişte nerede oturuyor?

Kolozec'te ama şimdi ormanda saklanıyor. Halam da Kolozec'te, Karol ve Agnezka ile oturuyor. Onun adı Anna.

Vitek ve Anna'nın soyadları ne?

Czapski. [Not: Anna ve Vitek Czapski, çocuklar Pawel ve Ryszard]

Aferin sana Etke. Babanı hastaneden çıkaracağız. Şimdi ambarda ne olduğunu anlatmaya devam et bakalım. Sen sürünerek oraya gittiğini söyledin. Nereye gittin?

Tavan arasındaki samanlıktaydık. Babam beni tutup kendine çekmek istedi, ama ben çok merak etmiştim. Vitek'e selam verecektim. Oraya süründüm. Oraya sürüne sürüne gidip onu şaşırtacaktım. Ama kenara geldiğimde aşağı baktım, adama vuruyorlardı. Çok kan vardı. Korktum, selam veremedim

Adam kimdi?

Uzun boyluydu; kısa, beyaz saçları vardı. Gömleğini çıkarmışlardı. Yüzü simsiyahtı. [Not: Kurban Hubert Steiner] Adama vuruyorlardı. Vitek'i göremedim.

Orada yok muydu?

Yüzleri maskeliydi.

Yüzleri maskeliydi ha? Hepsinin mi?

Hayır, elinde bıçak olanda maske yoktu. Başında delikli bir torba vardı. Arkada duruyordu. Biley taşı ve büyük bir bıçağı vardı. Yahudilerin hayvan keserken kullandıkları büyük bıçaklardan. Bir kere görmüştüm. Kan aksın diye bekliyorlardı. O bıçağı bile di durdu devamlı. Hiçbir şey söylemiyordu. Orada duruyordu öyle. Adama vuruyorlardı. Bağırıyorlar sonra.

Nasıl bağırıklarını duydun mu? Ne dediler?

Hayır, Beyaz Rus değildi onlar.

Vitek Enişte bir şey dedi mi?

Hayır, sadece emirleri veren konuşuyordu. Hep aynı şeyi söylüyordu. O uzun boylu Alman'ı iki kişi tutuyordu. Sonra o bir şey söylüyordu. Alman'a da "söyle" dediler ama Alman söyleyemedi. Alman ne zaman yanlış söylese o adam gidip Alman'ın karnına vuruyordu.

O şeyi sen duydun mu?

'S' ile başlayan bir şeydi.

'S' ile başlayan bir şey?

Sjib ya da Sjip. Diken gibi bir şeye benziyordu.

Diken?

Evet, kirpi gibi. Kirpinin de dikenleri var.

Diken mi dedi? Emin misin?

Acayip konuşuyordu. Belki de Yahudi diliydi.

Yahudi dili mi?

Bilmiyorum. Pazardaki Yahudilerin söylediklerine benziyordu. Onlar İsa'yı öldürmüşler. Babam söyledi. Beyaz Rusça konuşmadıklarını biliyorum. Çok çirkindi dilleri...

[Not: Tercümana teyit ettirildi: Sjib, sjibovoj = diken]

Etke, şimdi iyice dikkatini toplaman gerekiyor. Sonra ne oldu?

Adama sürekli vurdular. Kimse bir şey söylemedi. Ben de korkudan hareket edemiyordum, nefes bile alamıyordum. Sadece ona vurduklarını duyabiliyordum. Her vurduklarında adam nefessiz kalıyordu. Hanna'nın nefes nefese kalması gibi.

Hanna?

Hanna benim atım.

Sonra ne oldu?

Sonra kazağını çıkardı.

Kim?

Adam. Emirleri veren adam. Başında torba olan. Çok terlemişti. Sırtında bir şey vardı. Aynı Kolozec'te gördüğüm şey gibi. Dilenci Mirko'da da var ondan.

Ne demek istiyorsun? Adamda dövme mi vardı?

Evet, dövme. Bir tane omzunda, bir tane de belinin altında vardı.

Ne dövmesiydi?

Belinin altında iki korkunç göz vardı. Bana bakıyorlardı sanki. Beni gördüler sandım. Adam eğilip bıçağı aldığında o gözler bana bakıp beni gördüler sandım.

Bıçağı aldığında mı?

Bıçağı aldı. Adam çığlık attı. Hiç o kadar yüksek sesle çığırın bir adam görmedim. Sonra sessizlik oldu. Sanki kuş onlara benim orada olduğumu söylüyordu.

Kuş mu?

Omzundaki.

Omzunda kuş dövmesi mi vardı?

Evet, işleri bitince kazağını giydi ve hepsi gitti.

Kuş nasıldı hatırlıyor musun?

Resmini yapayım mı?

Yapabilir misin?

Evet.

Sonra ne oldu?

Sonra bekledik. Sesler iyice kesilinceye kadar bekledik. Babam o adamı saklayacaktı, sonra sizin geldiğinizi duyduk. Koşmaya başladık.

[Not: Biz olay yerine, adamlar ambardan ayrıldıktan birkaç dakika sonra gelmiş olmalıyız. Ek: Bir çizim]

Notlar, ekte LZ-132-567-A-I (Steiner), Taarruz Birlikleri Komutanı M. Schlosser'e de bir kopya

Çeşitli ulus ve ırklardan oluşan bir çete ile karşı karşıya olabiliriz. Büyük ihtimalle Yahudiler ve en azından üç Polonyalı, Vitek (baba), Ryszard ve Pawel (oğullar) Czapski. Adres Rosenberg Allee (Eski adı Boulevard Kaliningo)12, Kolozec. Adreste Anna (anne), Agnezka (kız), Karol (oğul) Czapski oturuyor. Ailenin Belize'deki kısmının olayın içinde olup olmadığı kesin değil. Şahit Rusça konuşma duyamadığından olayın failleri Rus Partizanlar olmayabilir, muhtemelen Polonyalıların kurduğu Armja Krajowa.

Grup liderinin (bundan sona GSM olarak anılacaktır) vücudunda iki dövme bulunduğu öğrenilmiştir: Belin alt kısmında iki çift göz resmi olan bir dövme ve omuz kısmında tavuk ya da horozu andıran bir dövme (Ek:Çizime bakınız).

Şahit "Kolozec'teki Mirko'nun dövmeleri gibi" ifadesini kullanmıştır. Yahudi dili, muhtemelen Eşkinazi, konuştuğu söylenmiştir. Aranmalıdır.

Kurban Hubert Steiner'e işkence uygulanmış. Şahidin anladığı kadarıyla Steiner bazı testlerden geçirilmiş ya da cevap veremeyeceği bir konuda sorguya çekilmiş.

Soru: Olayın failleri neden maskeliydiler? Tanınmaktan mı korkuyorlardı? Ya da BİRBİRLERİNİ TANIMIYORLAR MIYDI?

Masja ve Etke çitin yanındaki böğürtlen çalılarının yanındalar. Etke büyük bir beceriyle topladığı böğürtlenleri, Masja'nın onun karnına doladığı önlüğe dolduruyor. Ben ise

kış köşkünde oturmuş İncil okuyorum. Aradığım bir bölüm var. Arada bir de onlara bakıyorum.

Etke saatlerce oturup resim yaptı. Çok güzel bir resim oldu. Gözleri ve kuşu çizdi defalarca.

Şimdi de güneşe çıkmış.

Ben ise oturmuş resme bakıyorum.

Sol taraftan biri onu çağırıyor, yol tarafından. Masja da o tarafı gösteriyor. Etke yerinden kalkıyor. Açık duran kapıya doğru, merdivene doğru yürüyorum.

Gelen Manfred.

Elini Etke'nin başına koymuş, kızın saçlarını okşuyor.

Ona bir şey veriyor, bir torba, şekerleme olabilir mi?

Masja ve Etke bana doğru gelirken Manfred binanın çevresini dolaşıyor.

Masja yanıma geliyor. Sevinçten yerinde duramıyor, yüzü kıpkırmızı olmuş. Küçük kız Masja'nın elini tutup Manfred'in ona verdiği torbayı bana uzatıyor.

"Bay komutan verdi bunu bize, Anna Hala'dan selam getirmiş," diyor Masja.

Aynı şeyi Etke'ye de söylüyor. Anlamıyorum. Torbanın üstündeki kurdeleyi çözüp içini masaya boşaltırken, Masja'nın söylediklerinden *Dadja Anna*'yı anlıyorum sadece.

"Ne bunlar?" diye soruyor Masja. O da Etke kadar heyecanlı.

Kurutulmuş çekirdeğe benziyor.

"Şeker mi?"

"Hayır," diyorum "şeker değil."

Üç gırtlak. Suda temizlenmiş. Bir büyük, iki küçük.

Kış köşkünün kapısını kapatıyorum. Ne cevap vereceğimi bilemediğim Masja'yı azarlayıp kovalıyorum. Etke ağlamaya başlayınca Masja başını çeviriyor. Bacak bacak üstüne atmış karşımda oturan Manfred bir sigara daha yakıyor.

Kızgınlıktan patlayacağım neredeyse. Manfred masada duran İncil'i eline alıp adeta tartarcasına sallıyor.

"Ne diyeceğini biliyorum," diyor.

"Ne diyecekmişim peki?"

"Bu zulüm ve vahşettir. Ama salak olan sensin. Duygusal bir ahmaksın sen, Heinrich."

"Ben sana önemli bir ipucu verdim ve sen her şeyi mahvettin ve..."

"Bir şey bilmiyorlarmış."

"Eminsin sen de değil mi?"

"Evet, eğer bir şeyler biliyorlarsa bu çok önemli Vitek Enişte onları aramak için eve gelir. Eve adamlarımızı yerleştirdik. İyi iş çıkardın Heinrich ama bunlar yetmez. Bana biraz daha bir şeyler vermen lazım. Kızın söyledikleri net şeyler değil. Kirpi, Yahudi dili... Kolozec'ten bir dilenci falan, götün üstünde göz dövmeleeri. Tanrı aşkına Heinrich, bunlar benim ne işime yarar!"

"Bana kalırsa kızın anlattıkları çok açıklayıcı."

İki adım atıp Manfred'in yanına gelerek elinden İncil'i alıyorum. Ayraçlı sayfayı açıp İncil'den o bölümü okumaya başlıyorum:

Şeria Irmağı'nın Efrayim'e yol veren geçitlerini tutan Gilatlılar, geçmek isteyen Efrayimli kaçaklara, 'Efrayimli misin?' diye sordular. Adamlar, 'Hayır' derse o zaman onlara, 'Şibbolet' deyin bakalım' derlerdi. Adamlar 'Şibbolet' derdi. Çünkü 'Şibbolet' sözcüğünü doğru söyleyemezlerdi. Bunun üzerine onları yakalayıp Şeria Irmağı'nın geçitlerinde öldürürlerdi. O gün Efrayimlilerden kırk iki bin kişi öldürüldü.

"Ne bu şimdi?"

Hâkimler 12/6. Etke bana grupta emirleri veren adamın Steiner'in *sjip* ya da *sjiço*'ya benzer bir sözcüğü tekrar etmesini istediğini anlattı. Yahudi dili dedi.

"E ne olmuş?"

"Steiner'in *sjip* demesini istemiyordu o adam bence. *Şibbolet* demesini istiyordu. *Şibbolet*, İbranicede *sünnet* anlamına gelir. Steiner'in vücudundaki yara ve kesiklere bakılırsa..."

"Ne diyorsun sen? Steiner'i sünnet mi etmişler?"

"Bana sorarsan, evet."

Manfred yerinden kalktı, pencereye doğru yürüdü, kollarını iki yana açtı, *Kara kafa bir Yahudi* gibi sünnet etmişler ha?"

Dr. Weiss mühürle kapatılmış cam kavanozu havaya kaldırarak bize doğru tutuyor. Steiner'in kasıklarından aldığı bir parça kavanozun içinde, ispiroya yatırılmış halde duruyor. Cinsel organı boyunca atılmış kesik ve testis torbası da ispiertonun içinde.

"Olabilir," diyor Dr. Weiss, "Böyle bir ihtimal var. Ben bir zamanlar Münih'te tıbbi nedenlerle sünnet yapmıştım. Başlangıca bakılırsa..."

Dr. Weiss kavanozu masaya koyduktan sonra dizleri üzerine çöküyor ve Steiner'in cinsel organının ucuna işaret ediyor. Gözleri sıvının arkasında yüzüyor sanki, parmağı ise tuhaf bir şekilde büyütülmüş görünüyor.

"...Başlangıca bakılırsa, neşterin vuruluş şekli sünnete işaret edebilir. Ama sonrası..."

"Sonrası?"

"Sonrası çılgınlık. Neşter kesikleri delice yapılmış..."

"*Lege artis* değil yani?"

"Hayır, kesinlikle değil."

Biraz durup kavanozdaki solgun ve morarmış cinsel organa bakıyoruz. Dr. Weiss kavanozun üzerine bir etiket yapıştırıp üstüne S-233 yazmış mürekkepli bir kalemle. Steiner'in kodu bu.

Bunu hangi rafa koymak gerekir? Dr. Weiss'in odasında bir rafta mı duracak, yoksa Almanya'nın herhangi bir yerinde tıp öğrencileri elleri arkalarında "Cinsel Ceza, Doğu Cephesi" başlığı altında bu ispirto içinde yatan cinsel organı mı seyredecekler? Birbirlerine bakarak gülecekler belki de. Bu cinsel organın kime ait olduğunu öğrenecekler mi?

Bunun yetmiş bin Yahudinin ölümünden sorumlu, sünnet edilmiş, ağzına bez tıkalı, dizleri kanayan, ayak bileği kırık, göğsünde üç kurşun yarası olan ve bir Yahudi tarafından işkence edilmiş Steiner'e ait olduğunu öğrenecekler mi? Hayatı için yalvarmış mıdır acaba? Bunun demirbaşlarımız arasına kaydedilmesini istemeli miyim acaba? Bunu çinko bir tabut içinde Berlin'e mi göndermeliyim yoksa?

"Yani sen şimdi diyorsun ki," diyorum, "karşımızda sünnet etmesini bilen bir adam var, ama cerrah değil."

“Ben bu sonuca vardım,” diyor Dr. Weiss.

“Bir *mohel*.⁹”

Manfred şu ana kadar bir şey söylemedi. Arkamda elinde sigarasıyla duran Manfred sigarasını yere atıp çizmesinin burnuyla izmariti eziyor. Tabancasının kılıfını açıp silahını çıkarıyor, şarjörü de çıkarıp içinde mermi olup olmadığına bakıyor.

“*Mohel* ne demek?” diye soruyorum.

Manfred cevap vermeden odadan çıkıyor.

Gettoda sessizlik hâkim. Sadece hoparlöründen tehditlerin yayıldığı bir araba var yolda. Parke taşlı sokaklarda, dükkânlarda, pencerelerde kimse görünmüyor. Üç bin kişi yaşıyor oysa üç sokağın bulunduğu, her zaman gürültülü ve canlı bir yaşamın olduğu bu Yahudi kasabasında.

Manfred’in izlerini görüyorum. Yüzüstü yatmış adamlar; elleri ve kolları kapılarının içinde, bacaklarıysa kaldırıma uzanmış. Vücutlarından kan akıyor. Sol tarafta bir yerlerden silah sesleri duyuyorum, Feigl’in atölyesinden pek de uzakta değil.

Tovner’in fırını, 2. kat. Üç kişi var. İki erkek, bir kadın. Elleri enselerinde diz çökmüş duruyorlar, yüzleri duvara dönük. Yanlarında yerde yatan iki kişi var. Morarmış kanları odanın tabanına yayılmış. Manfred sinirli sesiyle bağırırken silahını sallayıp duruyor. Michael bir sandalyede oturuyor. Önünde bir şişe var. Başparmağıyla dudaklarında biriken tükürüğü siliyor. Pencere pervazına dayanmış. Beni fark

9 İbranicede sünnetçi. (ç.n.)

etmeyen Manfred kadına yaklaşıp silahının namlusunu kadının ensesine dayıyor.

“Nerede o?”

Kadın bir şey demiyor. Taşlaşmış sanki. Ölüm öncesi taşlaşma. Bunun bir adı yok. Katatoni diyorlar. Yön duygusunu, zaman ve mekân duygusunu kaybediyor insan. Gözlerini kırsarken yoldaki kurşunu hissediyor sanki.

“Nerede diyorum!”

“Manfred!” diyorum.

Yavaşça bana dönüyor. Bakışları uzaklarda bir yerde sanki. Gülümseyip tekrar kadına dönüyor ve tetiği çekiyor. Kurşun kadının başını duvara yapıştırdınca iki adam oturdukları yerde sığıyor.

“Manfred, lanet olsun sana!” diye bağıryorum.

“Ne var?” diyor.

“Bu yaptığının bir anlamı yok,” diyip ona doğru iki adım atınca göz göze geliyoruz.

“Bu insanlar hiçbir şey bilmiyor. Onlara ne soracağından bile haberleri yok. Kolozec’e gidip dövme adamı aramız lâzım,” diyorum.

Silahını tuttuğu elini indiriyor ve rahatlıyor. Michael ve Hans boşluğa bakıyor.

“Haklısın,” diyor Manfred, “gel benimle.” Hans merdivenden aşağı inmeye başladı bile. Michael de önündeki şişenin kapağını kapatıp yerinden kalkıyor. Manfred yeniden silahını kaldırıyor. İki el silah sesi duyuluyor.

Kapıyı çarpıyorum. Çıkıyoruz.

Dövmeler

Kolozec'te kilisenin arkasında Deli Mirko'yu buluyoruz. Güney'e doğru iki saatlik yolculuktan sonra.

Delilik gözlerinden okunuyor. Güneş yanığı kafası, kırıklıklarla dolu suratı, ağzında dişlerinin olması gereken yerlerde siyah delikler; kafasını sallayıp duruyor, elleriyle tuhaf hareketler yapıyor, topallayarak kaçmaya çalışıyor.

Michael yakalayıp kolunun altına almış, geri getirip önümüze bırakıyor.

Aptalca gülümsüyor.

Hiwi, "Dört Kopek var mı diyor. Mum alacakmış, dört Kopek istiyor."

Manfred bana bakıyor, ceplerimi karıştırırken bir Mark buluyorum. Parayı hızla elimden çekip alıyor, ceketinin kırımına saklıyor.

Michael ona doğru bir hamle yapınca elimi Michael'in göğsüne bastırarak durduruyorum. "Şu sidik gibi şaraptan biraz ver ona," diyorum Michael'in elindeki şişeyi işaret ederek.

"Ne?"

"Onun dediğini yap," diyor Manfred.

Michael Mirko'ya şişeyi veriyor. Mirko neredeyse kaparcasına şişeyi alıyor. Şişede ne varsa bir dikişte bitirip geçiriyor ve kaçamak bakışlarla bizleri süzüyor.

“Söyle ona, bize dövmelelerini göstereyin,” diyor Manfred Hiwi’ye.

Hiwi ve Mirko bir şeyler konuşuyor. Mirko’nun gözleri sevinçle parlıyor. Ceketini çıkarıp üstündeki gömleği sıyrıyor. Pantolonunun beline bağladığı ipi gevşetiyor. Bembeyaz karnı pis dövmelelerle dolu. Kuleler, bir haç ve gülen bir şeytan.

“Nedir bu?” diye Hiwi’ye soruyorum.

“Vorkuta,” diyor Hiwi, “Gulag... Sibirya... Bunlar hapis-hane dövmeleleri... Hırsızmış bu... Siyasi değil.”

Mirko ellerini uzatıyor. Ellerin üst kısmı, parmakları, eklemleri, boğumları da siyah dövmelelerle dolu. Bileğinde de dövme var.

“On beş yıl yatmış içeride. Dört ayrı hapisanede.”

“Nasıl bildin?”

“Hikâyelerini dövme yaptırarak anlatır bunlar... Haç Leningrad’taki Peter Paul kalesini sembolize eder... Devrimden önce.”

Etke’nin çizimlerinin olduğu not defterimi açıyorum. Sayfaları çeviriyorum. Gözleri ve kuşu bulup parmağımla onlara işaret ediyorum, Hiwi’ye de başımla işaret ederek, “Sor bakalım, bunların ne anlama geldiğini biliyor muy-muş?” diyorum.

Mirko defteri alıyor, evirip çeviriyor. Gülmeye başlıyor.

“Ne diyor bu?”

“Tavuk... Tavukmuş bu,”

“Onu ben de biliyorum...”

Hiwi ile Mirko bir şeyler konuşuyor.

“Bu dövme zorunluymuş,” diyor Hiwi.

“Zorunlu muymuş?”

“Evet, ne denir ona? Güçlü bir mahkum bunu jiletle yapmış onun omzuna, gözleri de aynı şekilde yapmışlar,” diyor Hiwi.

“Ne demek bu?”

“Steiner’i öldüren *dokunulmaz* biriymiş.”

“Dokunulmaz mı?”

“Sınıfsız.”

Manfred arabayı Kolozec dışında ormanın başladığı yere birkaç yüz metre uzaklıkta, beyaz badanalı bir evin önünde park ediyor. Manfred evin kapısını açarken işaret parmağını dudaklarının üstüne koyuyor. Kapıyı açıyor. Çizmelerinin ucunu kapı pervazının en alt kısmına koyuyor. İçeri giriyoruz. Biraz durup dinliyoruz, evde hiç ses yok. Manfred beni itiyor.

Sıcak bir mutfaktayız. İçerisi tarçın ve kireç kokuyor.

Odanın en uzak köşesinde, bir kanepede saklanmış gibi oturan iki taarruz askeri var. Manfred adamlardan birinin üzerine eğiliyor.

Etke’nin halasının sırtı dönük, yedi-sekiz yaşlarında bir kıza fısıldayarak bir şeyler söylüyor. Küçük oğlanı ise masanın bacağına bağlamışlar. Manfred Etke’nin halasının yanına gidip sırtındaki fermuarı indiriyor. Kadın hareket etmiyor.

Kadının sırtı şimdi tamamen açıkta. Manfred ellerini kadının kürek kemikleri arasında gezdiriyor. Kadının her tarafına kablolar bağlanmış. Eliyle kadının kalçasına bir şaplak indiriyor, kadın dönüyor. Bir eliyle memelerinden birini

kapatmış. Kadının yüzü pütürlü, siyah ve mor kan lekeleri ile dolu. Göğüs kafesi üzerinde de izler var. Yanık izi olabilir mi?

Manfred kadının karnına bir bomba düzeneği yerleştirip kilitlemiş. Manfred kadına başıyla bir işaret yapınca kadın elbisesini toparlayıp üstünü örtüyor. Manfred kadının yanından ayrılıp küçük kızın yanına gidiyor, kızın bluzunu kaldırıyor. Agnezka'nın üzerinde de aynı düzeneğe var. Küçük oğlan benimle göz göze gelince gözlerini kaçırıyor. Henüz iki-üç yaşlarında ama dersini iyi öğrenmiş. *Bir Alman'ın gözlerine bakmayacaksın asla.* İçerideki iki askere bakışlarımı çeviriyorum. Onlar da başlarını iki yana sallıyor. Biri omuz silkip kollarını iki yana açıyor, gülmemek için kendini zor tutuyormuş gibi bana bakıyor. Diğeri ise yuvarlak elleriyle kucagında duran bir fûnyeyi tutuyor.

Manfred yanıma geliyor. Eliyle yanağımı hafifçe okşayarak, "Gel benimle," diyor.

Evin önündeki dar geçide çıkıyoruz. Omzuma eliyle vuran Manfred artık kendini tutamıyor.

"Heinrich, kendine gel artık. Gerçekten onları öldürüp gırtlaklarını kopardığımı mı sandın?"

"Evet."

"Tamam, kabul ediyorum. Biz SS'ler gerçekten salağız, ama o kadar ahmak değiliz. Fakat senin bu şüpheni aslında seni ele veriyor."

"Nasıl, anlamadım?"

“Seni kandırmak çok kolay. Kıza bir torba domuz gırtlacı veriyorum. Sen de hemen kızın bütün ailesini katlettiğimi düşünüyorsun.”

“O an için akla en yakın gelen senaryo oydu.”

“Haklısın. Şimdi de sen kalkmış bize omzunda tavuk dövmesi olan bir Yahudi mahkumu arattırıyorsun. Bu da mı akla yakın gelen bir senaryo?”

“Evet.”

Dar geçitten çıkıyoruz. Karşımızda alçak bahçe duvarları ve arkasında da bahçeler var. Asmalar evlerin duvarlarını sarmış. Manfred cebinden bir paket Efka çıkarıp bana da bir tane ikram ediyor. Avuçlarını birleştirip benim de sigaramı yakıyor.

“Belize’de bana Steiner’in konvoyunun çok küçük olduğunu söylemiştin. Ne demek istedin?”

“Dediğim şuydu: iki-üç araçlık bir konvoy... Bir de tören arabası... Neden?”

“Beni düşüncelere sevk etti.”

“Ne gibi düşünceler?”

Manfred cevap vermiyor. Girdiği bir bahçeden kısa bir süre sonra elinde bir avuç bezelye ile geri dönüyor.

“Düşünüyorum da sanki bizi kandırmaya çalışan birileri var.”

Başımı iki yana sallıyorum. Bana bezelye ikram ediyor.

“Kandırılmaya çalışıldığımızı düşünüyorsun yani?”

“Steiner,” diyor kısa bir süre sonra, “bana her şeyi öğreten Steiner’dir. Sanmıyorum...”

Kollarını iki yana açıyor. Yüz ifadesi değişiyor, sanki biraz daha şefkatli, yumuşak bir ifade belirliyor yüzünde.

“Tüm bu vahşetten bahsetmiyorum. Ruhsal olandan...”

“Ruhsal olan? Grup B eylem timi?”

“Ne?”

“Manfred, sizin orada neler yaptığınız artık bir sır olmaktan çıktı, yaptıklarınızı herkes biliyor artık.”

“Sen hâlâ beni anlamıyorsun Heinrich.”

“Anlamadığımı neymiş benim?”

“Tutarlılık nedir anlamıyorsun. Her gerçek *tutarlıdır*... Ve aynı zamanda merhametsiz...”

Silahını çıkarıyor. Avucunu açıp silahı avucuna yatırıyor. Silahı kavriyor, parmağını tetiğe yerleştirip silahı kaldırıyor ve bana doğrultuyor.

“Heinrich...”

“Evet?”

“Seni kandırmalarına izin vermeyeceksin değil mi?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Konvoyun güvenliğinden kimin sorumlu olduğunu araştırdın değil mi?”

“Evet.”

“Kimmiş?”

“Senmişsin.”

Silahını hâlâ bana doğrultmuş olarak karşımda duruyor. Ağırlığını tartar gibi elini hafifçe aşağı yukarı sallıyor. İşaret parmağı tetikte yay gibi gerilmiş.

“Evlenme teklifi ettin mi?” diye soruyor.

“Ne?”

“Kız kardeşime diyorum. Evlenme teklifi ettin mi ona?”

“...Hayır.”

“Neden?”

“Çek şu silahı.”

“Cevap ver. Evlenme teklifi ettin mi?”

“Çek şu silahı burnumdan, dedim.”

“Bilmiyor muyum sanıyorsun?”

“Neyi biliyormuşsun?”

“Bu çevremizde olan biten... pisliklere... kapılıp gitmek çok kolay. İnsanın dünya ile ilişkisini kesmesi çok kolay.”

“Hayır.”

Yarı otomatik tabancasını kılıfına sokuyor, kapağını indirip kapağın düğmesini çıklatıyor.

“Kızı tutamayacağını da biliyorsun.”

“Kızın bununla ne ilgisi var?”

“Çok ilgisi var Heinrich. Hem de çok.”

Manfred gülümsemeye başladı. Dişleri küçük. Süt dişleri gibi, bembeyaz, neredeyse saydam.

Ertesi gün öğleden sonra, Lida'daki ofisimdeyim. Waspli sıcak bir fincan çay koyuyor önüme.

“Minsk,” diyorlar, “bir Gulag mahkumunu bulmak için en uygun yerin Minsk olduğunu söylüyorlar. NKVD¹⁰'nin arşivini oraya götürmüşler. Randevu aldım bile.”

10 1934-1946 yılları arasında faaliyet gösteren Sovyetler Birliği İstihbarat Teşkilatı. (ç.n.)

“Çok iyi, Waspli. Teşekkür ederim.”

Odadan çıkmak için geri dönüyor. Dönerken gri pantolonu ile yeşil ceketinin oluşturduğu hareket, bir kadının hareketlerine benziyor. Belindeki siyah kemer ise yine bir kadın kemerini andırıyor.

“Bir şey daha var,” diyorum.

“Buyrun komutanım?”

“Kız.”

“Kız?”

“Şu Belize’den getirdiğimiz görgü tanığı kız. Ne yapacağız o kızı?”

Waspli kızarıyor, yüzünde gergin bir gülümseme var, bakışlarını indirip masaya bakmaya başlıyor.

“Sen ister misin kızı?”

“Ben. Ne? Hayır.”

“İstemiyorsun, değil mi?”

Biraz sonra tekrar odama geldiğinde Waspli ile göz göze gelemiyorum. Yumuşak ellerini ne yapacağını bilmez bir şekilde hareket ettiriyor.

“Şurayı imzalamanız gerekiyor.”

Kızın tam adını nereden bulduğunu bilmiyorum.

Soyad(lar)ı: Steiger.

Ad(lar)ı Sophie. Varsa lakabı: Etke

İstikamet: ...

Boş bırakılan istikamet kısmına bakarken bir ara göz göze geliyoruz.

“Lida’daki SS-Dienststelle” yetkilileri dolduracak burayı,” diyor Waspli, “İki gün sonra gelip alacaklarmış.”

“Güzel. Teşekkür ederim Waspli,” deyip belgeyi imzalıyorum.

“Waspli, buraya gelir misin?”

Waspli bir kolunun altında çantası, diğer kolunun üzerinde paltosuyla odaya giriyor. Utangaç bir kız gibi hâlâ bakışları yerde.

“Gel, benimle bir kadeh bir şeyler iç.”

“Komutanım?”

Çekmeceyi açıp bir bardak daha koyuyorum. Şişenin mantarını çevirerek çıkarıp karşımdaki koltuğu işaret ediyorum başımla.

“Otur, otur. Çekinme. Macaristan’dan bu şişe. Yüksek kalite.”

Koltuğun kenarına ilişerek oturuyor. Elinde kadehi tutuyor.

“Şerefine, Waspli.”

“Şerefinize, komutanım.”

“Güzel, değil mi?”

“Evet, çok güzel. Fransız mı?”

“Hayır, Macar.”

“Ah, evet, söylemiştiniz Macar olduğunu.”

Neyi var bu adamın? Neredeyse her yerine kramp girmiş gibi. Benden en az on beş yaş büyük. Ama okul çocuğuymuş gibi her şeyi ondan sökerek almam gerekiyor. Oturduğu

11 Savaş esnasında hayatını kaybeden yabancı ve Alman ordu mensuplarının kaydını tutan birim. (ç.n.)

yerde, bardağın kenarında parmaklarını dolaştırıyor. Yaşlılar bizden korkmaya mı başladı artık?

“Waspli sen sivil hayatta iken ne yapıyordun?” diye sorarak kadeh tokuşturuyorum, “Polis değildin herhalde?”

“Hayır, klarnetçiydim.”

“Klarnetçi mi? Vay canına! Nerede?”

“Leipzig’de, senfoni orkestrasında.”

“Klarnetçi ha? Kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi!”

“Hayır. Öyle işte...”

Waspli kadehine bakmaya devam ediyor. Kadehini dolaştırarak içkisini karıştırıyor.

“Evli misin?”

“Hayır. Evlenmeye vaktim olmadı.”

“Çocuklarına kim bakıyor peki?”

“Anlamadım...”

“Waspli, gözlerime bak...”

Başını kaldırıyor, yüzü kocaman ve gevşek; açık ağzı klarnet çalamayacak kadar yumuşak ve etli, klarnetin küçücük ağızlığına fazla büyük gibi. Bir an onun parmaklarının klarnetin düğmeleri ve delikleri üzerinde gezindiğini, bir kadının elbisesinin fermuarını arkadan indirdiğini, sütyenin kopçalarını açtığını, küçük bir kızın başını okşadığını hayal ediyorum. Nasıl bir insan bu?

“Özür dilerim Waspli. Saçma bir espriydi.”

“Hayır, olur mu? Ben inandım sorunuza. Evli değilsiniz, ama çocuklarınıza kim bakıyor peki?”

“Bazen Alfred,” diyorum aniden, çok ciddi bir ifadeyle, “geride bıraktığımız dünya bambaşka, tuhaf bir dünya gibi geliyor değil mi?”

“Hangisi, efendim?”

“Bana Heinrich diyebilirsin. ‘Siz’ demeyi bırak. Senli benli olalım, ha? Ne dersin. Bundan sonra bana ‘Sen’ diye hitap et.”

Son söylediğimi biraz yüksek sesle, neredeyse bağırırca-sına söylediğimi fark ediyorum, kadehimi ona uzatarak havada sallıyorum, masanın üzerine eğiliyorum. Hatta kollarımızı birbirine dolayıp, başlarımızı birbirine yaklaştırarak kadehlerimizi boşaltıyoruz.

“Bazen neden yaptığımızı bilmeden...” diyorum yerimize tekrar oturduğumuzda, “bazı şeyler yaparız. Ama yaptığımız şeyleri birbirinden ayırmamız gerekir. Öyle değil mi?”

“Evet, ayırmalıyız... Evet.”

“Sert olmasak bile sert biri insan gibi davranmalıyız... Büyük amacı kavrayabilmeliyiz yani...”

Tam *ulu amacı* diyordum ki dilimi ısırarak vazgeçiyorum.

“Anlamadım, komutanım. Yanlış bir şey mi yaptım?”

“Hayır, hayır.”

“Eğer yanlış bir şey yapıyorsam...”

“Waspli. Sen yanlış hiçbir şey yapmıyorsun. Sakın öyle düşünme.”

“Teşekkür ederim komutanım. Bir an korkuya kapıldım. Ben askeri gelenekten gelen biri olmadığım için...”

“İyi çalışıyorsun Waspli. Eğer aklına takılan bir şey olursa kapım sana her zaman açıktır. Artık yemeğe çıkabiliriz şimdi.”

“Evet. Teşekkür ederim. Ama bugün...”

Koltuğunun altındaki çantasına eliyle vuruyor.

“Kâtibe gitmesi gereken kâğıtlar var. Anlıyorum, iş her zaman önce gelir. İyi akşamlar Waspli.”

Yerinden kalkıyor, başıyla selam verip odadan çıkıyor.

Eve gitmeyip sokaklarda dolaşıyorum, parkta bir kanepede oturuyorum, elimde *Nu für Deutsche* dükkânından aldığım bir şişe var. Serçelere ve kadınlara bakıyorum; beyaz çoraplı dinç kadınlar, mülki idare binasının altında durmuş, sigara molası veriyor, yüzleri beyaz ve düz.

Sevgili E

Paket için teşekkürler. Bugün tuhaf derecede güzel bir gündü.

Hava da çok gü

Kâğıdı bloktan yırtıyor, cüzdanımdan Eline'nin fotoğrafını çıkarıyorum. Bu büyük savaşa giderken yanıma alacağım şeyin bu olmasını istemişti. Amsterdam'da Mertesaeker'in atölyesinde çekilmiş, abartılı bir poz. Saçlarını oyuncu Zarah Leander gibi boyamış; dudakları siyah siyah parlıyor; gözlerinde ağır bir makyaj; yüzü yarım profil; saç tokaları, hırçın kırmızı bir renkte; bakışlarını devirmiş, sanki uzaklara bakıyor. Geçen yılki lise balosundan hemen önce çekilmiş fotoğrafta, karartma günlerinde, tıpkı *Die Grosse Liebe*'de Zarah Leander'in canlandığı roldeki gibi, kabarık kollu siyah elbisesi ve kıpkırmızı yüzüyle merdiveni çıkarken yelpazesini elinden düşürmemişi.

Sen mucizelere inanır mısın Heinrich?

Ne demek istiyorsun?

Güzel günler görecek miyiz?

Fotoğrafın arkasını çeviriyorum. Hızlı bir el yazısı ile yazılmış, küçük kızların yazısı gibi.

Periler altın ormanı terk etti.

Öpücükler

E

Eline'ye bir kez daha bakınca onun tıpatıp Zarah Leander'e benzediğini düşünüyorum.

Sevgili Eline

Bugün bir kâğıdın altına imza attığım için bir çocuk öldü. Hayır, bir çocuk değil. Onun bir adı vardı. Etke. ~~Etke. Etke. Etke.~~ Yazmak mecburiyetindeyim. Nasıl bilm...

Yanıma bir kadın oturunca elimle kâğıdı kapatıyorum. Sessizce arkamdan yaklaşmış olmalı. Karşıda sigara içen kadınların arasında göremedim onu. Ufak tefek bir kadın, telgrafçı, yakasındaki rozet parlıyor. Şimdi ayaklarını uzatıyor. Bağcıklı kahverengi ayakkabıları var. 20-21 yaşından büyük olamaz.

“Özür dilerim, fark edemedim,” diyor.

“Zararı yok. Resmi bir şey değildi zaten,”

“Ben de bir yudum alabilir miyim? Nedir bu?”

“Bilmiyorum, Kirch.”

“Kirch?

“Kirch. Hiç de fena değil.”

Şişeyi ağzına götürüp bir yudum alıyor. Ağzı çok düzgün, güzel geniş elmacık kemikleri var.

“Aman Tanrım,” diyor.

“Aman Tanrım,” diyorum.

“Aslında ben çok kızgınım.”

“Bana mı?”

“Hayır, size değil. Sizi tanımıyorum bile.”

“Kime kızdınız peki?”

“Frida’ya... Şuradaki uzun boylu olan. Eldivenli ve dudakları kırmızı boyalı olan. Elleri çok kuruyor.”

Birkaç kadından oluşan grubu gösteriyor eliyle. Kadınlar da bize bakıyor.

“Bana çok dikkat çekici bir yüzüm olduğunu söyledi. Öyle dedi aynen. Dikkat çekici. Tuhaf demekle aynı şey bu. Şimdi size sormak istiyorum. Siz de mi öyle düşünüyorsunuz? Bana bakın!”

“Bilmiyorum.”

“Çenemde mi bir tuhafılık var? Evet, çenem tuhaf benim. İçe kıvrık.”

Dik tuttuğu elini tam çenesine dayayıp yüzünü ikiye bölüyor. Saçlarını belirgin bir şekilde ortadan ayırmış; küçük, mavi gözleri var.

“Bu kıvrık işte yüzümü tamamen...”

“Tuhaflaştırıyor?”

“Evet, aynen öyle!”

“Benimle alay ediyorsunuz.”

“Biraz. Evet, olabilir.”

“Ben aptal mıyım sizce?”

“Hayır, öyle düşünmüyorum.”

“Tuhaf olduğumu da mı düşünmüyorsunuz?”

“Bilmiyorum.”

“Bayım, siz pek bir şey bilmiyorsunuz anlaşılan.”

Göğüs cebinden bir paket sigara çıkarıyor. Sigarayı çıkarıp yakması zaman alıyor.

“Biraz önce sevgilinize mi mektup yazıyordunuz?” diye sorarken iki parmağıyla dudağına yapışmış tütün parçacıklarını temizliyor.

“Evet.”

“Evlenme teklifi ettiniz mi?”

“Neden soruyorsunuz?”

“Etmediniz demek ki.”

“Nereden biliyorsunuz?”

“Biraz önce yazdıklarınızın üstünü çizdiğinizizi gördüm. Gerçek âşıklar ne yazacaklarını bilir. Nişanlılar ise her zaman çiçek vermeyi akıl eder... ‘Aşkım, sevgilim, derler... Benim sevgilim böyle biri. Ah... Belgrad’ta şimdi. Evli erkekler ise sayfaları neler yediklerini, çocukların nasıl olduklarını yazarak doldurur. Renate anlattı bunları. Çünkü o evli. Ama siz yazdıklarınızın üstünü çiziyorsunuz. Bir derdiniz olmalı. Belki de onu terk edeceksiniz. Terk edecek misiniz?”

“Hayır. Terk etmek istemiyorum.”

“Seviyorsunuz demek ki onu. Ya da böyle diyorsunuz.”

“Evet.”

“Derdiniz ne o zaman?”

“Derdim yok ki benim.”

“Aman Tanrım. Siz de onlardan biri misiniz?”

“Sevgililerine âşık olanlardan?”

“Hayır, dertleşmek isteyenlerden.”

“Bununla ne demek istediniz?”

“Bu gerçekten onu daha mutlu mu edecek? Ya da siz kendinizi mi düşünüyorsunuz?”

Yüzünü bana dönerek konsantre olmak istercesine gözlerini kapatıyor. Şimdi gözlerini açıp dudaklarını uzatıyor.

“Bana anlatabilirsiniz. Ben bilirim bu işlerin nasıl olduğunu. Haydi, itiraf edin... Haydi, polis bey, kendinizi çok iyi hissedeceksiniz... Hem sonra...”

“...sonra?”

Gülümsemeye başladı. Dudakları beyaz dişlerinin üstünde kayıyor adeta.

“Sonra ben o olurum.”

Attığım tokat sol yanağına inince hiç ses çıkarmadan başı arkaya savruluyor. Kalkıp eşyalarımı toplayarak oradan ayrılıyorum. Elleriyle yüzünü kapatmış oturuyor. Biraz yürüdüktan sonra arkaya dönüp bakınca arkadaşlarından birinin onun yanına geldiğini görüyorum.

Öfke ve utanç dolu olarak *Nu für Deutsche* dükkânına giriyorum, bir şişe Poire William alıp parasını ödemeyi bile beklemeden ağzıma dikiyorum. Skzkolna Caddesi’ndeki Wehrmagt¹² Sinemasına giriyorum, gündüz filmi izleyeceğim. Sinemanın cephesinde hâlâ Lehçe, Eşkinazi dilinde ve Rusça

12 Weimar. (ç.n.)

olarak yazılmış NİRVANA yazısı duruyor. Salonun içinde sıkıcı, boğuk bir hava ve sinekler var. İçiyorum.

Perde açılıyor. Revünün gürültüsü, marşlar ve Stuka uçaklarından çıkan sesler. Ben içerken bir Türk generali, Kuzey Cephesinde hayranlıkla Alman silahlarına bakıyor. Minsk'te bir partizan eylemi. Biraz daha içiyorum. Kursk Bölgesinden bir bülten. Güneyde taarruz iyi sonuçlar vermiş, Hoth hedeflere ulaşmış. Artık yeni isimlere alışmamız gerekiyor. Haritada çarpılar çoğalıyor. Mareşal Model'in başı dertte olmalı. Mektubumu karanlıkta okumaya çalışırken içiyorum. Bu mektup sansürden geçemez.

Siz kendinizi mi düşünüyorsunuz?

Yerimden fırlayıp kendimi salondan dışarı atıyorum.

Parka geri döndüğümde hava kararmak üzereydi. Kadın ortalıkta yoktu. Bölge komutanının binasındaki pencereler karartılmış, ama içeride çalıştıklarını biliyorum. Kapıdaki nöbetçiye gidip kimliğimi gösteriyorum.

“Telgraf servisi, önemli bir mesajım var.”

Telgrafçıların odasının önünde durup mektubumu tamamlıyorum.

Pencere kenarından ikinci sırada oturuyor kadın.

Arkasında durup, “Bunu gönderin,” diyorum.

“Siz misiniz?”

Kaşına bir plaster yapıştırmış.

“Gönderin, dedim. Adres: Dimpfelstrasse 6, Hamburg.”

“Bakın, yaptığınızı gördünüz mü?”

“Gönder şunu. Benim için değil. Onun için. İkimiz için. Adı Eline. Haydi, çabuk, gönder.”

Mektubu okuyor.

“Bunu gönderemem. Siz de biliyorsunuz.”

“Gönder diyorum sana!”

“Hem saf hem kötü kalplisiniz. Bunu gönderirsem başım derde girer.”

“Gönder diyorum sana!” diye tıslıyorum dişlerimin arasından.

“Göndermezsem vuracak mısınız bana yine?”

“Hayır... göndermezseniz...”

Kaşının üstünde küçük bir plaster ve küçücük yüzü. Kaşı patlamış, kanamış; plaster kıpkırmızı olmuş kandan, sol yanağında kurumuş kan lekeleri var.

“Göndermezsem ne olur?”

“Bir şey olmaz. Yok, bir şey, özür dilerim.”

On beş dakika sonra göl kıyısındaki köprüdeyim. Suyun karanlığını anlatıyorum: *gecenin ağzında alınlar*¹³.

Elimdeki boş şişeyi göle fırlatıyorum. Suya düşen şişenin sesi geliyor karanlıktan. Bir ara kendimi suya atmayı düşünüyorum; suyun içinde büzülüp, kıvrılıp ağızdan çıkan bir alın gibi. Dibi düz olan gölün kıyısında duruyorum. Gönülsüz bir tiyatro bu. Ofisime beş dakika mesafedeki subaylar toplantısına gidiyorum. Ayakta duramayacak kadar sarhoşum.

13 1887 yılında Avusturya’da doğmuş, 1914 yılında Polonya’da ölmüş Avusturyalı şair Georg Trakl’in dizeleri. (ç.n.)

Dana dili ve Chablis şarabı. Restorandan çıkınca midem bulanmaya başlıyor. Bağırsaklarım düğümleniyor. Sağ elimle kavradığım bir elektrik direğine sarılmışım. Başım eğik, çamur renkli organlarımı kusuyorum. Çatlamış dana dili, sapsarı Chablis şarabının sidik kıvamı ile dışarı boşalıyor. Dizlerimin üzerine çöküyorum. Başım neredeyse karnıma girecek, bükülmüşüm. Dudaklarımı o kadar germişim ki içi dışına çıkacak neredeyse. Onu görüyorum baktığım yerde. Hazmedilmemiş etin içinde. Paramparça bir yüz.

Etke.

Ach Bächlein, liebes Bächlein

Du meinst es so gut:

Ach Bächlein, aber weißt du

*Wie Liebe tut?*¹⁴

Gramofondan gelen cızırtı ve elektrikli ses kanepemde uyandırıyor beni. Kalkıp gramofonun iğnesini kaldırıyorum. Kolu çekip iğneyi yeniden plağın üstüne koyuyorum. Tam değirmenci çocuğun dereye atladığı yerden başlıyor müzik. Bir daha aynı şeyi yapıyorum. O kısmı tekrar tekrar dinliyorum. Ağlıyorum. Sonra gülmeye başlıyorum.

Manfred haklı. Küçücük bir kıza ailesini ihbar etsin diye yalanlar söylüyorum. Kızın ailesini öldürteceğim, ama nedense kıza ağlıyorum. Küçücük elleri ve yuvarlak yüzü aklımdan çıkmıyor. Parktaki kadın haklı. Derdini dökmek aslında bencilliktir. Komodinin yanına gidip konyak şişesinin mantarını dişimle çıkarıp ağız dolusu birkaç yudum alıyorum.

14 Avusturyalı besteci Franz Peter Schubert'in "Güzel Değirmenci Kız" (Die Schöne Müllerin) adlı eserinden bir alıntı. (ç.n.)

Bağırıyorum.

Yaşasın duygusallık!

Uyuyorlar. Kız Masja'nın yatağına girmiş, başını onun koltuk altına sokmuş, kolunu Masja'nın karnının üzerine atmış, bir bacağı yataktan aşağı sarkmış.

Ben Minsk'ten geri dönünce o artık orada olmayacak.

Kapıyı çekiyorum.

Adını söylemek istemiyorum.

Onun adını Eline'ye asla söyleyemem.

Gerçek tutarlıdır. Acımasızdır da.

Yola çıkmaya hazır bir şekilde giyiniyorum. Araba köşede beni bekliyor.

Motor çalışıyor.

Gece sessiz.

Karayolunda Minsk'e doğru ilerliyoruz. Hava karanlık. Arazide gecenin soğuğu var. Evlerin yanından geçiyoruz. Aniden bir destek noktasından yayılan ışıldakların güçlü ışığını görüyoruz. Siper kazıcılar, hummalı bir şekilde kazmalarını indirip kaldırıyorlar. Tank siperlerine benziyor. Bir kamyon şarampole yuvarlanmış. Kamyon kükrüyor, patinaj sesleri geliyor, sonunda RSO¹⁵ yola çıkıyor. İki asker el kol hareketleriyle konuşuyor. Bir Hiwi iki eliyle tuttuğu, bir parmağıyla da üzerine vurup durduğu çinko bir fincanı ağzına götürüyor. Gözleriyle bizi izliyor. Bizim konvoyu yol veriyorlar.

15 Paletli kamyon. (ç.n.)

Manfred'in tercümanını, uzun boylu Hiwi'yi yanımda götürüyorum. Arabayı ben kullanıyorum. Üniformasının cebinden bir tütün torbası çıkarıp eliyle bir tutam tütünü eziyor. Mahorka¹⁶.

Cebinden bir gazete kâğıdı parçası çıkarıyor. *Das Reich* gazetesine benziyor. Kâğıdı eliyle düzleştiriyor. O buruşmuş siyah harflerin üzerine tütünü yayarken gözlerimle onu izliyorum. Parmaklarımla direksiyona vuruyorum. O ise gazete kâğıdını sıkıca tütünün etrafına sarıyor, gazete kâğıdındaki fotoğrafta Hitler'in kolunu yalarken aniden duruyor. Yarıda kalmış sarma sigarasıyla duruyor öylece.

Bana bakıyor.

"Ben..." diyor, "Gospodin..."

"Al bir sigara yak," diyorum.

El yordamıyla göğüs cebimden sigara paketini çıkarıp ona uzatıyorum. Paketi alıyor. Sigaralardan birini yakıyor. Yol bomboş. Minsk'e gidiyoruz. Merkez arşive. Eğer omzunda dövme olan adamımız, Sovyetler Birliği'nin batısındana o arşivde olması gerekiyor. Pasaporttaki J'yi bulmamız lazım sadece. Şimdilik sadece "E" var; *Jevrej*, Yahudi, eşcinsellikten mahkumiyeti var. Bir tür sapıklık, kendi başına bir kategori. Bu yeni insanlar, kızıklar, kategorize etmekte çok başarılı. Belgeler imha edilmemişse, mahorka sarması yapılmamışsa... Görgü tanıkları onların ya da bizim toplu mezarlarımızda çürümeye başlamamışlarsa...

"Sen..." diyorum

"Gospodin?" diyor Hiwi ve kolunu kaldırıyor.

"Adın ne senin?"

16 Rusya'da kullanılan bir tür sarma tütün. (ç.n.)

O anda kulağıma bir şey çarpıyor, arabanın ön camı fırlıyor.
Arabanın direksiyonunu kendime çekiyorum.

Bacaklarımdan tutmuşlar, ıslak çayırdaki sürüklüyorlar beni. Kollarım yere serili bir vaziyette, vücudumu takip ediyor. Tekme atmaya çalışıyorum, ama başıma bir darbe iniyor. Beni çeviriyorlar. Silahımı çekiyorum, doğrulup tetiğe basıyorum, ama tabancam ateş almıyor. Horozunu geri çekiyorum. Dizlerini üzerime bastırarak oturuyor. Bir tokat atıyor.

“Gospodin, benim... Ben! Semjon!”

“Ne?”

Elimden tabancayı çekip alıyor. Namlusundan tutuyor, parmağını dudaklarının üstüne götürüp, “Gospodin. Seni koruyacağız. Burada bekle.”

Tabancayı bana geri veriyor. Kalkıp bir başka Hiwi'ye başıyla işaret ediyor. Silahlarının emniyetini düşürdükten sonra silahı ile yolu işaret ediyor. Arabamız yanıyor. Karanlıkta kayboluyorlar.

Nabzım şiddetle atıyor.

Orman sessiz.

Sadece yangının gürültüsü var.

Başım çatlayacak gibi.

Askerlerin gölgeleri.

Silahımı kontrol ediyorum. Ellerim titriyor, silahımı elimde tutamıyorum. Silah bacaklarımda, yerde duruyor.

Askerlerin gölgeleri.

Şarjörü çıkarıyorum. Boş. Çimenlerin üstünde gördüğüm birkaç boş mermi kovanını şarjörün içine sokup nam-luya sürüyorum.

Etke.

Sigaralarımı düşürmüş olmalıyım.

Soğuktan titriyorum.

Çömelmiş bir vaziyette duruyor uzun boylu Hiwi. Elini omzuma koymuş.

Yanındaki birine dönüyor. Onu göremiyorum. Beyaz Rusça bir şeyler söyledikten sonra tekrar bana bakıyor.

“Mayınmış. Bir şey olmadı,” diyor.

Ben cevap vermeyince göğüs cebimden bir sigara çıkırıp parmakları arasında döndürerek dudaklarımın arasına yerleştiriyor. Sigara kâğıdına kan bulaşmış. Ben onun ellerini tutuyorum, o benim sigaramı yakıyor.

Kan ve duman kokusu var.

“Neydi senin adın?” diyorum.

“Semjon, gospodin.”

“Bana neden gospodin diyorsun?”

“Gospodin *Efendi* demektir.”

“Efendi?”

“Evet.”

“Semjon, senin çocuğun var mı?”

“Kayboldular. Üç küçük tavuk, gospodin. Üç küçük tavuk. Ormana kaçtılar. Şimdi de evi bulamıyorlar...”

“Etke.”

“Etke, gospodin?”

“Evet. Ona iyi bak... Senin... ailenle birlikte... yaşasın... veya...”

Semjon ayağa kalkıyor, tüfeğini alıp omzuna atıyor, bana elini uzatıyor.

“Haydi, kalk, gospodin.”

Minsk'te

Minsk Merkez Hastanesi. Hasta kabul saati. Sabahın erken saatleri. Hemşirenin dudakları arasında çatal iğneler var. Bir yandan iki parmağıyla omzumdaki yarayı tutuyor, öteki eliyle de elindeki sargı bezini koluma doluyor, sonra sıkı bir şekilde bağladıktan sonra çatal iğne ile tutturuyor.

“Sargı kelepçemiz kalmadı. Tuhaf değil mi?” diyerek yerinden kalkıyor.

“Sen Hamburg’dan mısın?” diye soruyorum.

“Neden?”

Lavabonun yanında durmuş, ellerini yıkıyor. Kızıl saçlı. Dizlerine kadar çektiği çorapları ona yakışmamış. Elleri kırmış, kolları çilli.

“Bir nedeni yok,” diyorum, “Hamburglu gibi konuşuyorsun... Ben... dur bakayım, ne kadar oldu... On bir aydır Hamm’a gitmedim.”

“Sen Hamm’dan mısın?” diyerek dönüyor, “Doğru olamaz.”

“Doğru,” diyorum. “yalan değil.”

Gülüyor.

“Neresinden?”

“Parka çok yakın, Süder... Orada büyüdüm yani. Annem orada oturuyordu... Artık hayatta değil. Ne denir...”

“Nerede oturduğunu hatırlayamıyor musun?”

“Hayır... Artık yok... beyaz... beş katlıydı...”

“Hamm’da çok öyle bina.”

“Hayır canım. Tam parkın yanında neydi adı... Spor sahasının yanında... Neydi Tanrım!”

“Sievekings...”

“Hayır, karşı tarafında.”

“Horner?”

“Hayır, hayır. O ters yönde.”

“Ha evet, o zaman Hammer Steindamm...”

“Hayır, orası da değil... Hayır.”

“Hammerhof...”

“Hayır, orası da değil. Rumpffstrasse!”

“Rumpffstrasse?”

“Evet, 3 numara, 2. Kat. Ne kadar da zormuş. Sen de mi hatırlayamıyorsun nerede oturduğunuzu?”

“Hayır,” derken kıkırdayarak gülüyor.

“Başıma darbe almış mıyım?” diye soruyorum.

Küçük bir el feneri alıyor. İki parmağını gözüme yaklaştırıyor. Biriyle göz kapağımı kaldırırken diğer parmağıyla da göz torbasını aşağı çekiyor, lambanın ışığını göz bebeğime tutuyor.

“Parmağımı takip et,” diyor ve parmağını burnumun hemen önünde sağa ve sola hareket ettiriyor. Parmak kafamı karıştırıyor. Gözlerimle takip ediyorum, burnum da gözlerimi izlesin istiyorum, ama burnum bunu reddediyor. Olduğu yerde duruyor. Başım dönüyor.

“Benim adım Gertrud,” diyor. “Gertrud Engeler, Claudius Strasse 41 numarada oturuyorum, Hamm’da.”

“Merhaba Gertrud Engeler,” diyorum.

Gertrud gitmiş. Uyanınca odanın kapısında bekleyen iki adam görüyorum. Birinin kafası, saçları yenice briyantınle taranmış gibi parlıyor. Çerçevesiz gözlükleri var, takım elbiseli. Koltuğunun altında bir dosya tutuyor. Diğerinin üstünde ise daha önce görmediğim bir üniforma var. Hava kuvvetleri üniformasına benziyor, mor apoletli, yaka rüt-belerinin çevresi altın şeritle çevrili. Pantolonunun kalça kısmı da bol. Sivri burunlu beyaz çizmeler var ayaklarında. Topukları çıkık. Tıpkı Meksikalıların çizmeleri gibi. Neye benziyor ki bunlar?

“Komiser seni bekliyor,” diyor takım elbiseli.

“Komiser Kube mi?” diye soruyorum. “Beni mi?”

“Evet, siz Polis Üsteğmen Heinrich Hoffmann’sınız, değil mi?”

“Evet.”

“Dışarıda bir araba bekliyor bizi.”

Minsk’in merkezindeki Kubepalast’ta oturan Komiser Kube’ye gideceğiz. Kubepalast bombalanmaktan kurtulmuş, Çar dönemi barok stili dikilen saraylardan biri. Arabaya doğru ilerlerken soruyorum, “Konu nedir?”

Tuhaf üniformalı adam bana dönüyor, “Benim adım Grünfeldt. Komiser Kube’nin yaveriyim,” diyor.

“Anlaşıldı.”

“Bu da,” diyor ve direksiyondaki takım elbiseliyi işaret ediyor başıyla, “Haber.”

“Komiser benimle ne konuşmak istiyor?”

“Gidince anlarsınız,” diyor Haber, “Erwin, torpido gözünden sigaralarımı çıkarır mısın?”

Grünfeldt torpido gözünü karıştırıyor, “Burada olduğuna emin misin?”

“Evet. Kesinlikle eminim.”

“Ya, ama burada sigara yok.”

Yol boyunca kimseden çıt çıkmıyor.

On dakika sonra Kube sarayındayız. Binanın önünde asker kaynıyor; tel örgüler, makineli tüfek siperleri, binaya giden ana giriş yoluna dizilmiş beton bloklar. El işaretiyle bizi içeri alıyorlar. Partizan savaşı yaklaşıyor anlaşılan.

Haber ve Grünfeldt beni uzun bir koridordan geçiriyor. Sonra uzunca bir fuayeye geliyoruz. Orada da büyük ve ağır tablolar, mermer masalar; duvarlarda doldurulmuş hayvan başları, Ren geyiği, geyik, yaban domuzu, ılık ılık parlayan somon balığı maketleri, duvardan fırlıyormuşçasına asılmış, ön ayakları ve başı görünen yarım tilkiler var. Grünfeldt topuğu üzerinde dönüyor. Üç metre yüksekliğinde bir kapının önündeyiz. Grünfeldt kapıya vuruyor. İçeriden *girin* diye bir kükreme duyuluyor.

Ve karşımızda devasa odasında oturan Komiser Kube. Weissruthenien¹⁷ Çarı. Boynunda asılı peçetesi, ellerinde çatal ve bıçak. İki kişilik masa hazırlanmış. Kollarını açıp neredeyse bağırarak, “Buyurun oturun,” diyor.

Masaya oturuyorum. Komiser konuşmuyor artık. Önündeki tarta dalmış bile.

17 Almancada Beyaz Rusya demek. (ç.n.)

Eski tüfek askerlerden. Askerlik gurur ve şerefini taşıyanlardan. Kulakları Hitler'in kulaklarına benziyor; kendi komiserlik binasını yağmaladığı söylenen, köle bulmakta üzerine yok denilen birisi. Ama Yahudileri koruyormuş. Yahudisever biri yani. Pantolonu dar ve içinden bir şey fırlayacakmış gibi. Ama yüzü genç bir oğlan yüzü gibi. Bembeyaz, taptaze bir yüz. Temiz kokuyor, yaz günü plajları gibi. Hitler gibi o da sigara içmiyor, vejetaryen; tarttan bana da ikram ediyor, soğanlı tart mı bu? Benden ne istiyor? Başım ağrıyor önümdeki karaftan su içiyorum, tek hecelik cevaplar veriyorum, canım sigara içmek istiyor. Masa uzadıkça uzuyor, bir dürbünle tersten bakıyormuş gibi. Dürbünün lensini ileri geri döndürüyorum, midem bulanıyor.

"Steiner'in başına gelen şey çok acı," derken elindeki peçete ile dudaklarının kenarlarını siliyor Kube.

"Evet, komiserim, çok acı."

"Ya karısı... Güzel Gisela..."

"Evet, güzel Gisela. Çok acı, çok trajik."

"Siz tarttan almayacak mısınız?"

"Hayır, komiserim. Ben oldukça tokum."

"Çok güzel olmuş oysa. Prasa ve ekşi kremalı."

"Çok lezzetli görünüyor, komiserim."

Komiser, küçük, beyaz ellerini birbirine vuruyor ve hemen odaya Bavyera kostümlü iki genç kız giriyor; kalın saçları, üzerlerinde deri Bavyera kısa pantolonları, pilili beyaz gömlekleri, beyaz göğüsleri, beyaz kolları. Masayı topluyorlar. Kube peçetesini dürüp peçete halkasına sokuyor. Peçete halkası boynuzdan yapılmış, gümüş çerçeveli.

Kalkıp taş şömineye doğru yürüyor. Şöminenin üzerinde, doldurulmuş, ağzı açık bir porsuk asılı; gırtlığını bile cılamışlar. Üniforma sıkıyor anlaşılan.

“Lanet olsun... LANET.”

“Anlamadım komiserim.”

“Steiner’in başına gelenlere diyorum.”

“Steiner, evet, tabii ya.”

“Steiner iyi bir askerdi. Tanır mıydın onu?”

“Hayır komiserim. Onu tanıma şerefine erişemedim.”

“Anlaşıldı. Kötü de olmamış.”

“Anlamadım efendim?”

Cevap vermiyor. Dönüp yuvarlak yüzü ve seyrelmiş sarı saçlarıyla bana bakıyor.

“Manfred Schlosser seni bu olayı soruşturmakla görevlendirmiş anladığım kadarıyla. Bana neden sormadı?”

“Bilmiyorum komiserim.”

“Bizim burada, Weissruthenien’de gerçekleştirmek istediğimiz projeyi anlıyor musun sen?”

“Proje mi?”

“Evet, fikir yani. Uygar bir bakış açısından düşünersek misyonumuz yani.”

Başımı eğip masaya bakmaya başlıyorum. Tart ekmeğinden bir kırıntı var masanın üzerinde, yeşil bir pırasa parçası. Parmağımı üzerine bastırıp yapıştırıyorum, ağzıma götürüyorum. Kube yeniden yerine oturuyor, ellerini tabağının yanında kavuşturup, “Anlıyor musun?”

“Evet, sanırım anlıyorum Komiserim. Siz ne düşünüyorsunuz?”

“Steiner gibi bir adam bizim için vazgeçilmezdir.”

“Evet, trajik bir olay.”

“Anlat bakalım neler biliyorsun...”

“Steiner’in, bir kısmı Yahudilerden oluşan bir partizan grubu tarafından öldürüldüğü ihtimali üzerinde duruyoruz.”

“Yahudi mi? Neden?”

“Bir Yahudi törenine kurban gitmiş.”

“Bu da ne demek oluyor!”

“Sünnet etmişler ve kan kaybindan ölmüş. Cinayet yöntemine bakılırsa tam bir tutku cinayeti diyebiliriz. Cinayet yöntemi çok iyi tasarlanmış ve abartılı bir kararlılıkla uygulanmış.”

Kube önündeki tabağı itip boynunda asılı peçeteyi ensesinden çözüyor, peçete önüne düşüyor.

“Karşılık vereceksiniz diye düşünüyorum. Haklı mıyım?”

“Hayır efendim. Sadece küçük çaplı bir şey.”

“Neden?”

“Schlosser önce bunu yapanı bulmak istiyor, komiserim.”

“Yani Schlosser bunun sıradan bir cinayet gibi araştırılmasını mı istiyor?”

“Evet.”

“Sanki burası sıradan bir ülkeymiş gibi.”

“Evet.”

“Hmm...”

Öksürerek boğazımı temizliyorum. Bu çılgınlık ve sebze kokusu geliyor burnuma yine.

“Sayın komiserim, bir soru sormama izin verir misiniz?”

“Tabii. Sor.”

“Bu cinayet bir tutku cinayeti olabilir. Yani Bir SS subayına değil de özellikle Steiner’e yönelik olarak. Yani bu işkence öyle gösteriyor ki...”

“Sadede gel.”

“Edindiğim bilgilere göre, Steiner Einsatzkommando¹⁸ B’nin şefi imiş.”

“Bu gizli bir bilgidir. Bilmen gerekir...”

“Biliyorum efendim. Eğer 41 ve 42’deki istikamet rotalarına bakabilirsem belki de bu olayı gerçekleştiren kişi o eylemlerden sağ kurtulmuş biri olabilir...”

“Yani haritayı görmek istiyorsun?”

“Evet.”

“Bu istihbarat servisinin sorumluluk alanındadır.”

“Özür dilerim. Safça bir istekte bulundum.”

“Evet, çok safsın. Aslına bakarsan ben senin her şeyi yanlış anladığını düşünüyorum.”

“Affedersiniz?”

Yine ellerini kavuşturuyor, yuvarlak ve temiz ellerini.

“Aslında tüm sorun bir tek cevapta düğümleniyor. Steiner’in Lida’da ne işi olduğunu öğrenebildiniz mi?”

“Hayır.”

Aslında ayın 2’sinde timiyle birlikte Kursk Bölgesinde olması gerekiyordu. Karısı ile birlikte, özel arabası içinde 500 kilometre uzakta ne arıyormuş?”

18 Almancada operasyon timi. (ç.n.)

“Bilmiyorum ama Bay Sschlosser’in onu beklemekte olduğunu çok iyi biliyorum.”

“Onu bekliyordu ha? Ne demek oluyor bu?”

“Çok büyük bir karşılama töreni hazırlamış, onu bekliyorduk. Ben de anlamadım...”

“Hayır, anlamamışsın ama anlayacaksın. Bir şeyler öğrenince bana rapor edeceksin.”

“Ama Taarruz Birlikleri Komutanı Schlosser?”

“Anlaşıldı mı?”

“Evet, komiserim. Anlaşıldı.”

“O Yahudi ipucu üzerinde çalışmak için de sana iki gün süre tanıyorum.”

Grünfeldt arabada üniformasını kendisinin tasarladığını anlatıyor. NKVD’nin eski cezaevi ve Glavnoe, Upravlenie, Lagerei ve Gulag toplama kampları arşivlerinin bulunduğu eski hapishane binasına gidiyoruz. Grünfeldt bu sefer dana derisinden yapılmış beyaz eldivenlerini gösteriyor. Sülün tüyü, altın apoletler ve parıldayan düğmeleri ve düzgün tırnakları ile tam bir geri zekâlıyı andırıyor. Tırnakları cilalı mı acaba? Hapishane binasına vardığımızda oranın da cepheden izinli gelen askerlere hizmet edecek sinema haline dönüştürüldüğünü görüyorum.

NKVD 1941 yılının temmuz ayında şehri boşaltmadan önce binayı ateşe vermiş, ama bodrum katındaki arşiv kaskalarını yangına karşı güvenli hale getirmişler öncesinde. Eğer benim teorim doğruysa aradığımız kişi, Sovyet Ceza Yasası’nın 121. maddesinde ifade edilen fiili livata suçunu işlemekten Gulag’a gönderilmiş ve geri dönünce de Partizan

olmuş yerel halktan bir Yahudi. Yani NKVD'nin bu bürokratik beyninde kaydı olması gerekiyor.

"Hepsini öldürmüşler," diyor Haber parmağını bıyıklarının üstünde gezdirirken. Bir asistan elinde dosyalarla bize tahsis edilen odaya geliyor.

"Kimleri öldürmüşler?" diye soruyorum.

"Ne kadar mahkum varsa," diyor Grünfeldt, "hücrelerin içine el bombası atmışlar."

"Ne arıyoruz?" diye soruyor Haber ve esniyor.

"Bir Yahudi sanırım. Büyük ihtimalle eşcinsellikten hüküm giymiş biri."

"Hmm. Adı var mı?"

"Hayır, elimizde hiçbir bilgi yok aslında."

Cüzdanımı çıkarıyorum. Etke'nin yaptığı resmi açıp masanın üstüne yayıyorum. Horoz ve iki göz resmi.

"Anlaşıldı. Bu bir bilmece mi?"

"Öyle de denebilir. Bunlar mahkum dövmeleeri."

"Başlayalım öyleyse," diyor Haber ve arşivden gelen paketleri açmaya başlıyor.

Akşam geç saatler, Haber terliyor büyük bir sürahidен süt içiyor. Üniformasını çıkarmış. Hiwi Semjon çeviri yapıyor. Grünfeldt not alıyor. Semjon'un mahorkalarını içmeye başladı, votka da içiyorlar.

Kulaklarım uğulduyor.

63 aday bulduk: Yahudiler, eşcinsellikten hüküm giymişler.

"Burada bir tane daha var," diyor Haber, "Ne yazıyor orada? Ivan Arabamovitj Henker, doğumu 1899. 1919'da

Komünist Parti'ye üye olmuş. 1936'da Troçkist eylemlerden mahkum olmuş. Bir de 121. maddeden ek cezası var... Yok yok... Kurşuna dizmişler bunu.”

“Bir sonraki,” diyor Haber, dudaklarının etrafında süt bıyığı oluşmuş, ağzını şapırdatıyor.

“Lanet olsun!” diyor Grünfeldt, ayağa kalkıp kollarını kaldırıyor, başına götürüyor, geriniyor, boynunu kıtırdatıyor, “Lanet Şimdi bir kadın olsa ne iyi olurdu..”

“Şişşt, sakın ol,” diyorum.

“İyi olurdu ama olsa.”

“Biraz süt iç,” diyor Haber.

Daha sonra. Grünfeldt'in iyice canı sıkılmaya başlıyor, yaramaz bir çocuk gibi davranıyor. Dışarı çıkıp biraz yürüyor, geriniyor, ama Haber onu geri getiriyor. Dışarıda bağıra çağıra ve bir de sakince konuştuğunu duyuyorum. Grünfeldt de gelip oturuyor.

Saat sabahın ikisi olmasına rağmen hava alacakaranlık. Ancak şehir derin bir uykuda ve karanlık. Her taraf yanmış evlerle dolu. Şehir karartılmış tamamen.

Haber ellerini arkasında birleştirmiş pencereden dışarı bakıyor. Semjon bana arşiv tutanaklarını çeviriyor. Ben not alıyorum.

“Semjon, sence kazanma şansımız var mı?” diyor Grünfeldt aniden. Ayaklarını uzatıp masaya dayamış. 87 aday tespit ettik, ama hâlâ açılmamış arşiv kasaları duruyor önümüzde.

“Gospodin?”

“Sence Kursk Bölgesinde kazanabilir miyiz? Sovyet savunmasını yarabilir miyiz?”

“Ben sadece Semjon’um, Gospodin. Ben bir şey bilmem.”

“Salak bir Beyaz Russun yani?”

“Evet, gospodin ama bildiğim bir tek şey var.”

“Neymiş peki o?” diye soruyor Grünfeldt pencerenin kenarından.

“Gulag’dan kimse serbest bırakılmaz. Yani sadece bir olasılık var. Aradığımız kişi bir ceza timinde yer almış olmalı.”

“Ceza timi mi?” diye soruyor Grünfeldt.

“Evet, onu Vorkuta kampından ceza timinde savaşmayı kabul etmesi karşılığında serbest bırakmış olmalılar.”

“Öyle ha? Ne öneriyorsun peki?”

“Esir kamplarını ziyaret edelim derim. Belki onunla birlikte savaşmış birini bulabiliriz. Ya da biz Hiwilerin arasından onu tanıyan biri çıkar belki. Aramızda birçok Rus esir de var.”

“Yahudiler de var mı?” diye soruyor Haber.

“Hayır.”

“Eminsin yani?”

“Evet.”

“Nasıl emin olabiliyorsun?”

“Eminim işte.”

“Öyle demek.”

Cebinden bir sigara çıkarıyor, dudaklarının arasına yerleştirip sigaranın ucunu ısırp tükürüyor, kibrit çöpünü cama sürterek yakıyor.

“Nasıl emin olabiliyorsun dedim.”

“Onlar ‘r’ ve ‘schj’ seslerini çıkaramazlar... Bir de bu var.”

“Bir de ne var?”

“Bu... Yahudi.”

Grünfeldt masadan ayaklarını indirip topuklarını yere vuruyor, votka şişesinin mantarını çeviriyor.

“Hah!” diyor koluyla ağzını silerken.

“İlginç! Berlin’de *Revy Moderne*. Evet, Haber, öyle bakıp durma! Bir zamanlar oyuncu olmak istemiştim. Biliyorsun! Pek başarılı olamadım. Ama bazı metinler yazdım. Eğer kendimi değerlendirecek olursam aslında yazdıklarımın hiç de fena olmadığını söyleyebilirim.”

Bir melodi mırıldanmaya başlıyor.

“Kleiner Max! Bilmiyor musunuz bunu? Anlaşıldı bilmiyorsunuz. Ama birçok kişi çok sevdi. Kadınları görmeliydiniz. Yelpazeler hareketlenmişti... O da yetmedi. Ben neden böyle saçmalıyorum ki? Aslında demek istediğim şuydu: Irma Wagner, o şarkıyı o söylüyordu. Ah, öyle atletik bir vücudu vardı ki! Ne deniyor, bir de onun... *impresariosu* vardı... O da Yahudi’ydi. Nerelerde olduğunu Tanrı bilir! Öyle sivri ceketli, kıpkırmızı suratlı, boyalı gibiydi; tiz sesli, nefret ederdim ondan. Ve aynı zamanda âşıktım da ona!”

“Erwin,” diyor Haber.

“Seviyordum ama. Yanlış mı bunu söylemek? Evet, biliyorum... Evet... Evet. Bir gün sordum ona. Nedir bu Yahudilerin özellikleri, dedim. Binlerce yıldır tek başına yaşamakla ulus olunur mu diye sordum. Ahaverus diye biri var mı, dedim. Özellikle Yahudi olan bir şey var mı, dedim... Paradan, iri burunlardan, yedi kollu şamdan menoralardan, sinagoglardan bahsetmiyorum, onların kendilerinin Yahudilik diye

nitelediklerini soruyorum... Ve Steiner... Şimdi aklıma geldi işte, onun adı da Steiner'di. Yoksa Stein miydi? Ne tuhaf değil mi?"

"Grünfeldt yeter artık,! Konuya gel!" diye bağıırıyor Haber.

"Biliyor musunuz bana ne dedi?"

"Hayır," diyorum, "ne dedi?"

"Yüzlerce insanın olduğu bir salona iki Yahudiyi koyun, iki dakika geçmeden birbirlerini bulur ve daha önce hiç karşılaşmamış bile olsalar eski günlerden, anılardan bahsederler."

"Bu Yahudilere has bir özellikmiş demek," diyor Haber, "Bir kara kafa Yahudi, başka bir kara kafayı hemen tanıyor. Ne işimize yarar bu bilgi?"

"Ben de aynen öyle dedim."

"O ne dedi peki?"

"Dedi ki: Prusyalılar dayak yemiş köpektir. Yahudiler ise dayak yemiş kedilerdir."

"Bu ne saçmalık böyle!"

"Öyle dedi: Prusyalılar nefret dolar, kuyruğu kısar ve ısırmaya başlar; Yahudiler saygılı davranmaya başlar, gülümser, Yahudiler gülümserler... ya da aslında doğru. Kediler, siz söyleyin, Mısırlıdır, değil mi? Yahudiler gibi değildir. Yabancıdırlar ve Almanya'nın doğasında yaşayamazlar. Yem vermek lâzımdır onlara. Ama ya köpekler? Köpek bir Alman hayvanıdır. Almanlar köpekleri çok severler!"

"Hiç gülümsemeyen bir sürü Yahudi gördüm," diyor Semjon.

"Evet, bugünlerde gülümsemelerini gerektirecek pek bir şey yok," diyor Haber.

“Gülümseyen kediler, ha ha!” diye bağıyor Grünfeldt.

“Adam aslında boş konuşmamış,” diyor Semjon, “Ben dayak yiyen çok Yahudi gördüm ama bir Hıristiyana el kaldıran bir Yahudi görmedim hiç. Arkalarını dönerler, kendi Yahudi dillerinde bir şeyler mırıldanırlar, yürür giderler, bir de bizim pantolonlarımızı dikerler. Bu yüzden çok korkunturlar... Su gibidirler.”

“Su gibi sahte, yalan,” diyor Haber.

“Schiller,” diyor Grünfeldt, “Nerede o Schiller!”

“Shakespeare,” diyor Haber, “Othello.”

“Anladık anladık, Haber. Sen çok bilgilisin işte.”

Bir ara herkes susuyor. Grünfeldt tırnaklarını incelemeye başlıyor. Haber masaya gidip yeni bir dosya açıyor.

“Kaç tane oldu?” diye soruyorum ve başımla listeyi tutan Haber’i gösteriyorum.

“87.”

“87 Yahudi. Bunların 21’inin öldüğünden eminiz. Hiçbiri de kendi ismini kullanmıyordur,” diyor Haber ve Semjon’u işaret ederek, “eğer şu, söylediklerinde haklıysa ve bizim kamplarımızdan birine geldilerse.”

“Onun adı Semjon,” diyorum.

“Ya,” diyor Haber.

“Olamaz, yine mi işe başladınız. İş, iş, iş,” diyor Grünfeldt ve göbeğine bir tokat indirerek, “Biraz önce kadın deyip durdum. Bir kadın bulamaz mıyız? Ne dersin, Haber?”

Haber arabayı kullanıyor, Semjon da Haber’in yanındaki koltukta oturuyor. Grünfeldt ellerini zayıf bir orospunun

bacakları arasına daldırmış. Orospu boyalı dudaklarını uzatarak gülüyor, kırmızı bir kalbe benzeyen dudakları iç gıcıklayıcı bir mühür sanki. Renkli camlar, boncuklar şingirdiyor orasında burasında; göğsünün görünen kısımları bembeyaz, mavi damarlı. Lehçe bir şeyler konuşup duruyor, boynuna tüylü bir şal dolamış.

Grünfeldt şişeyi bana uzatıp kadına yumuluyor; elini kadının ensesine yerleştirmiş, tırnakları pırl pırl parlıyor. Neredeyse o küçücük ağızla, minicik sivri diliyle kadını ağzını şapırdatarak yiyor, delik açılmış bir yumurtayı soğurur gibi kadını öpüyor. Haber dikiz aynasından onları seyrederken bir sigara çıkarıyor.

“İndir beni burada,” diyorum.

“Ne? Hani varyeteye gidecektik?” diyor Grünfeldt, “Onlara Kleiner Max’ı söyletirim.”

“İndir beni burada,” diyorum.

“Ben ne olacağım, gospodin?” diye soruyor Semjon.

“Sen kal bunlarla,” diyorum, araba durunca bacağımı dışarı uzatıyorum. Semjon da benimle birlikte iniyor. Büyük bir gürültüyle hareket eden araba, yolun sonunda gözden kayboluyor.

Bir sigara çıkarıp yakıyorum ve Semjon’a veriyorum.

“Eğer gospodin izin verirse ben biraz dolaşmak istiyorum,” diyor Semjon.

“Yarın sabah altıda buluşalım o zaman.”

Biraz duruyoruz. Semjon başıyla selam verdikten sonra dönüyor ve aydınlık geceye doğru uzun bacaklarıyla yürüyor.

Gecenin serinliğini içime çekiyorum.

Hemşirelerin nerede kaldıklarını Haber’e sormuştum.

Hastanenin arkasında iki kanatlı bir binada kalıyorlarmış. Bir çiti atlayıp binanın avlusuna giriyorum. Bahçede gece ve soğuk elma kokusu var. En üst kattaki pencerelerde ışık var. Çiğden ıslanmış çimenlere oturup bekliyor, dinliyorum.

Hiçbir şey yok.

Bu beklenti uğuldaması, nabız atışları.

Gertrud'un nerede kaldığını biliyorum. Aslında doğruca kapıya gidip kimliğimi gösterebilirdim. Nöbetçi de beni içeri alırdı, ama bu güzel anı, öğrenci yurdu kokusunu, Almanya kokusunu terk edemiyorum. Çitten atlama, pencereye vurma düşüncesine de dayanamıyorum. Kapıyı açıyor, üzerinde gecelik var. Ağır kızıl saçları, saydam çilli teni. İki parmağımı yüzüne yaklaştıırıp buklelerinden birini parmağıma dolayıp başının arkasına atıyorum.

“Merhaba, Gudrun Engeler, Claudius Strasse 41,” diyorum.

“Merhaba, Rumpffstrasse 27 numaradan gelen yabancı.”

Gözleri kapalı, kollarıyla yatağın demirlerini kavramış. Boğazında nabız atışlarını görüyorum.

Kulağımı yalıyor, fısıldıyor, kulağıma şarkı söylüyor.

Casper, aşkım benim, Casper, Casper, Casper.

Aydınlıkta uzanıyor. Birazdan yataktan kalkacak. O çok güzel. Neredeyse her yanı turuncu. Dudakları da sabah ışığında turuncu. Bir not yazıp başucuna bırakıyorum.

Casper olmama izin verdiğin için çok teşekkür ederim.

Mutlu yaşa, H.

Grünfeldt, Haber ve Semjon ile Kubepalast'ın önünde buluşuyorum. Arabayı yüklemişler. İzinler ve yolcu kâğıtları komiser tarafından imzalanmış. Motosikletli üç devriye de bize eşlik edecek. Çantamı karıştırırken aniden bir gizli harita olduğunu fark ediyorum. Gizli ölüm rotası harita üzerinde işaretlenmiş, bazı durak yerlerine tarihler not düşülmüş. Steiner'in 1941-42'de Beyaz Rusya'da izlediği rota. Haber kımıldamadan pencereden dışarı bakıyor. Ben ise haritayı inceliyorum. Grünfeldt de beyaz eldivenleri üzerinde bir şeyler yapıyor. Onu oraya Haber koymuş olmalı. Grünfeldt tam bir ahmak. Acaba notlarımı görmüş müdür?

Ödeme yapmak için beklemem gerekiyor. Ne ödeyeceğim ki?

Ana kamplar

Önce Rus savaş esirleri için kurulan kamplara gideceğiz. Arabayı Haber kullanıyor, Grünfeldt ağzı açık uyuyor, Semjon ise arka koltukta oturmuş benim sigaralarımı içiyor. Minsk'in tam doğusunda kalan bölgede kumluk ve inişli çıkışlı bir yolda ilerliyoruz; sessiz köylülerin, cılız ineklerin, kimsenin ekip biçmediği tarlaların, arazinin ortasında yanmış askeri araçların yanından geçiyoruz. 1941'deki çatışmalardan kalmış, gelinciklerin arasında küflenmiş askeri araçlar ve onların daha yenileri de var; yoldan çekilip şarmpole yuvarlanmışlar, yol kenarı boyunca ağaçlarda asılı kalmış cesetlerin yanından geçiyoruz. Bir kadını ayaklarından asmışlar, ayakkabılarından biri yok. Cesetlerin çoğunun boynuna asılmış, Rusça ve Almanca *Bizler Alman askerlerine ateş açan Partizanlar* yazan bildiriler görüyoruz. Ağır ağır yürüyen, biz geçerken yavaşça kafasını çeviren köylüler, makineli tüfek siperleri, savunmaya hazır köyler ve daha pek çok bildiri görüyoruz. Yanımızda ilerleyen sepetli motosikletteki MG nişancısı tetiği çekmeye hazır. *Saat 15 ve 6 arası araçlara kapalıdır... Çete tehlikesi... Yalnız yola çıkmayın... Silahları hazır tutun.* Yol boyunca başları örtülü, yere bakan köylü kadınları, biraz uzakta ormanın arkasında yeni başlamış bir yangını ve yoğun duman bulutlarını görüyoruz.

Sınırı geçip Beyaz Rusya'dan ordu destek bölgesine ulaşıyoruz. Burada kumanda Kube veya Manfred'de değil artık. Bu bölgede Midte ordu kolunun sözü geçiyor.

Kursk Bölgesinde devam eden çatışmaların üçüncü gününde Mogilev ve Dinyeper'e ulaşıyoruz. Şehrin güneyinde ele geçirilmiş bir köprü üzerinde bir yüzbaşidan savaş bültenini alıp okuyorum. İlerleme. İlerleme var ama üstünlük yok henüz. Çelik ve kanın yarattığı kükremeler. Bütün Almanya'nın kaderi bu cephede açılan cepte. Zonklayan bir yara gibi şimdi bu cephe. Burada herkes korku ve endişe içinde ve patlamaya her an hazır. Cephenin 400 kilometre gerisindeyiz. Bir saat sonra polis kimliğimi ve Kube'den aldığım geçiş belgesini Stalag 341 Kampındaki nöbetçiye gösteriyorum.

Bir teğmen geliyor. Sağ elinde bir sandviç tutuyor. Yanıma yaklaşıncı üniformasının yeniyle ağzını siliyor.

“Buyurun, geçin!”

Dikenli teller arasından geçiyoruz, burası 41'de olduğu gibi bomboş bir tarla sadece. O zaman dikenli teller üzerinden yiyecek atardık mahkumlara ve sonra onların tepkilerini seyrederdik. Attığımız bir dana ciğerini, yarım bir ineği, bir kova şalgamı paylaşmaya çalışan yüz binlerce insan, otlayan hayvanlar gibi kafalarını çayıra gömüp çamur ve böcek yiyorlardı. Başlarını kaldırdıklarında çamura bulanmış ağızlarını görüyorduk.

Dikenli tellerin arkasında hiçbir şey yoktu. Baraka yoktu, kuyu yoktu, ölenler sanki eriyip toprağa karışıyorlardı. Birbirlerini yemeye başlamışlardı, asker üniformaları ile toprağa gömülüp gidiyorlardı. 42 ilkbaharında geri kalanları toplayıp götürdüler, geriye iki bin kişi kalmıştı. Diğer kamplara dağıttılar onları, bazılarını Almanya'ya gönderdiler, çoğunu kurşuna dizdiler, zehirli gazları onların üzerinde denediler. Bazılarına Hiwi olma şansı tanıdılar. Şimdi

üç bin kişi var burada. Soluk gölgeli bu insanlar, büyük bir tamirhanede çalışıyor şimdi. Tigertank atölyesi.

Problem: Çok fazla adam öldürdük. Bizim aradığımız omzu dövme Yahudi kim tanıyacak?

Haber içtima meydanında bir sandalye ve masa kurup oturuyor. Bir SS nöbetçisi kamptakileri içtimaya çağırıyor, kamptakiler sallana sallana gelip sıraya giriyor. Grünfeldt bir valizi açıp valizin içinden turşu şişeleri ve konserve çıkarıyor. İşe yarayacak bilgi veren olursa bunlardan biriyle ödüllendirilecek. SS nöbetçisi konserve el uzatan mahkumlardan birinin kafasına tüfeğinin kabzasıyla vuruyor.

İki saat oldu, hiçbir şey yok; üç dört... Hiçbir şey yok. İçlerinden hiçbiri omzu dövme bir Yahudi görmemiş.

Bizim neden bahsettiğimizi kimse anlamıyor. Hayalet mahkumlar yavaş yavaş koğuşlarına yürüyor. Arkalarında güneş batmaya hazırlanırken incecik ve upuzun gölgele-riyle yürüyorlar.

Ertesi gün öğleden sonra. Kamp 373, Brobruisk'in dışında bir semt, eski bir şato. Duvardaki siper deliklerinden birinin altında oturuyorum. İçtimayı ve subayları beklerken önümde uzanan ovaya bakıyor ve elimdeki haritaya bir şeyler karalıyorum.

Steiner 75 yere gitmiş, köyler, nahiyeler, mağaralar, küçük Yahudi köyleri. Her yer Yahudi kaynıyormuş, bir çalının arkasına saklanmış; her şeyi görmüş, enseden vurarak yapılan infazları, yağmalamaları görmüş. Bir Yahudi ondan intikam almış olabilir.

Dipsiz bir kuyu mu bu?

Şatonun en içteki avlusunda, akşamın ilk saatlerinde bir içtima. Bu kamp diğerlerinden biraz daha küçük, belki bin civarında mahkum vardır. Çok Asyalı var. Duvarın üstünden bir kutu şeftali konservesi atıyorum, *Made in USA*. Devrilmiş bir Dakota'dan ele geçirilmiş savaş ganimeti. Kavgacı çıkıyor. Adamın biri konserveyi kapıyor, diğerlerinin arasından zorla da olsa sıyrılıp konserveyi tutan eli havada, koşuyor. Arkasını dönüyor, dans edercesine yerinde zıplayıp duruyor, bir Kızılderili gibi çılgınca sesler çıkarıyor, beyzbol topunu kapatan bir Amerikalı sporcunun koşuşu gibi koşuşu. Nöbetçi kulelerinden ateş açılıyor. İki kuleden yağın mermiler adamın vücudunu paramparça ediyor, konserve kutusu adamın koşu istikâmetinde yuvarlanmaya devam ediyor. Adamın cesedi ile ilgilenen yok. Semjon merdiveni inip konserve kutusunu çamurun içinden çıkarıp alıyor. Kutuya bulaşmış çamur ve kan lekesini pantolonuna silip kutuyu kütüklüğüne sokuyor.

Burada da sonuca ulaşamıyoruz.

İki gün sonra Kamp 362 Potolsk ve Vitebsk arasında kalan bölgede, Midte kolu ile Kuzey grubu bölüğünün sınırındayız. Kampın bir yarısı yavaş yavaş ve yeşil akan Dvina Nehri boyunca uzanıyor. Burası çok nemli, insanı kaşındırıyor.

Haber gömleğinin yakasının arkasında bir şey ararmış gibi hareketler yapıyor. Grünfeldt yine ortadan kayboldu. Ne yapıyor bu adam? Semjon yanında bir oğlanla duruyor. Bir atölyedeyiz. İçerisi dayanılmaz derecede sıcak. Çocuk on dört yaşından fazla değil. Ortada gezinen bir değnek gibi incecik. Üstüne epey bol gelen pantolonunun ceplerine ellerini sokmuş, üstü çıplak, pantolon askıları var. Ayaklarında kalın

tabanlı nallınlar, ayak bileklerinin etrafına çaput ve bez sarmış, gözleri kıpkırmızı, dudaklarının kenarlarında iltihaplanma var. Semjon çantasından bir kutu konserve çıkarmış.

Oğlan konuşuyor, “Khleb, Büchse njetu.” Bir elini cebinden çıkarıp karnının üzerinde gezdirerek öksürüyor.

“Ne demek istedi bu oğlan?” diye soruyorum.

“Konserveyi istemiyormuş,” diyor Semjon, “yersem kusarım, diyor.”

“Ne istiyormuş peki?”

“Ekmek istiyor.”

“Anlaşıldı. Bir şeyler biliyor mu?”

“Birkaç ay önce bir Yahudi görmüş. Onun omzunda da aynı dövmeler varmış.”

Çocuk, bizim konuştuklarımızı anlamasa da başını aşağı yukarı sallıyor. Semjon’a bir şeyler daha söylüyor.

“Sırtında da iki göz dövmesi varmış. Kalçasının hemen üstünde. Bu çocuk ona yardım etmiş. Adamın Vorkuta’dan olduğunu söylüyor.”

“Vorkuta?”

“Evet, doğuda. Gulag.”

“Sor bakalım, adamın omzunda horoz dövmesi de var mıymış?”

Semjon çocuğa dönüyor. El kol hareketleriyle uzun süre konuşuyorlar. Çocuk gülüyor. Sol yumruğunu sıkıp, sağ elinin başparmağını yumruğuna sokup çıkarmaya başlıyor. Semjon aniden çocuğa bir yumruk atıyor, çocuk yere düşüyor.

“Ne diyor?” diye soruyorum.

“Hayır, hayır dedi.”

“Neden vurdun ona?”

“Bana mahkumun ahlâksız olduğunu... *ibne* olduğunu söyledi.

“E söylediyse ne olmuş?”

“Hiwi olarak görev yapmaya başlamış. Asya cumhuriyetlerinden birindenmiş. Türkmen, Kırgız, ...ne denir ona... sarı işte.”

İdare binasının arşivlerindeyiz. Kamp kâtibi, ben vücudunda göz dövmesi olan bir Yahudiyi hatırlayıp hatırlamadığını sorduğumda “Ne?” diye soruyor. Kâtip, bir Kırgız ya da oralardan bir yerden olmalı. Grünfeldt bacaklarına vurarak kahkahalarla gülmeye başlıyor. Tim komutanı bize isimleri bulup çıkarıyor. 42 ve 43 yıllarında 362 numaralı kampta 328 mahkum Hiwi olarak kaydını yaptırmış.

İsim listesini alıyorum. Dışarı çıkınca Semjon beni kenara çekiyor. İlerideki ağaçların yanına varıncaya kadar bir şey söylemiyor.

“Gospodin...”

“Evet?”

“Ben sana Hiwileri göstereyim, ama onu yanımıza alamayız...”

“Kimi?”

“Bunlar, Hiwiler başımıza iş açarlar. Bizler ise sır doluyuz. Eğer aradığımız kişi dokunulmazlardan biriye asla bize bilgi vermezler. Şu üniformalı olan var ya...”

“Kim? Grünfeldt mi?”

“Evet... Tam bir... Ne denir ona? Glu glu... Hindi gibi... Tam bir deli...”

Tozlu yolda arabanın kaybolduğunu görüyorum. Grünfeldt ayaklarını uzatmış oturuyor arabanın içinde. Midte kolunun arşivinde rüşvet olarak 200'lük bir içki karnesi, 328 kişilik isim listesi ve *Asyalıyı bulma* görevini vermişler ona.

Vorkuta büyük bir kamp. Aynı dövmeyle sahip iki mahkum, iki sınıfsız insan, ikisi de kölelik yerine ceza taburlarını seçmiş. Bu tesadüf olamaz, birbirlerini tanıyor olmaları. İçeri girip Manfred'e telefon açıyorum. Vitebsk'teki SS ajansındaki telgraf bürosuna cevabını gönderecek, ben oradan alacağım diye kararlaştırıyoruz. Vitebsk'e olan 45 kilometrelik yolu kat ediyoruz, beklemeye başlıyoruz. Burası da 41'deki bombardımanda harabeye dönmüş, her yer kapkara. Haber Kube'ye telefon açacak, ordu komutanlığı binasına gidiyor. Tam bir Sovyet stili beton bina. Bizden ayrılıyor.

Semjon ve ben istasyon binasının arkasında küçük, yeşil bir mekân buluyoruz; bir kafeterya. Bir adam keman çalıyor. Masalarda örtü var. Etrafta Alman kadınlar var. İhlamur ağaçlarının kalp şeklindeki yaprakları akşam rüzgârında sallanıyor. Neredeyse duyulamayacak kadar sakın bir hışırtı.

Banyo yapmam gerekiyor.

Masada sadece ikimiz varız. Önümüzden bir yük treni geçiyor. Vagonlarda gri-siyah makineler, *Tiger* tankları. Bitmez tükenmez bir vagon katarı. Askerler açık vagonlardan ayaklarını dışarı sarkıtmış oturuyorlar.

Hiçbiri selam vermiyor.

Sigara içiyorlar.

Semjon açık konserve kutusundan bana şeftali ikram ediyor.

Şeftaliler şeker ve Amerika kokuyor.

“NKVD gelip babamı ve ağabeyimi götürdü. Üç ineğimize de Kolektif el koydu. Ormana kaçtık,” diyor Semjon.

“Anladım.”

“Sizin yaptığınız iyi bir şey. Bize insan değilmişiz gibi davranıyorlardı.”

“Siz insan mısınız?” diyerek gülümsüyorum.

Uzun ve kemikli yüzünü bana çevirirken ağzından biraz tütün tükürüyor. O gülümsemiyor ama.

“Fazla bir şeye ihtiyacımız yok bizim, gospodin.”

Vitebsk'teki SS Ajansında saat 21'de Haber ile karşılaşıyorum. Manfred'in gönderdiği listeyi getiriyorum. Bölük komutanından listenin teslim alındığını teyit eden imzayı alıyorum. 328 Hiwi'den 127'sinin öldüğü kesinleşmiş. 521'i kayıp. Geriye kalanlar ise yedi ayrı birliğe, avcı birliklerine ve Partizan mücadele birimlerine dağıtılmışlar. Bazıları Dirlewanger'in emrine verilmiş; Ukrayna'ya, Beyaz Rusya'ya ve Ordu destek birliklerine gönderilmişler.

Akşam geç saatlerde yola çıkıyoruz. Hiç sigaram kalmadı. Semjon bana neredeyse bir kültür hazinesi sunuyor. Hiwilerin paralel dünyası. Garnizonlarda, daracık loş odalarda, üzerine kamuflaj filesi gerili siperlerde, ahırlarda; sigara dumanı kokusu, kumar masaları, şişeler, tuhaf dillerde şarkılar; *efendi millet*, Ruslar, Estonyalılar, Letonyalılar, Litvanyalılar, Ukraynalılar, Romenler, sarı ırktan adamlar...

Semjon bir taraftan tercüme ediyor, diğer taraftan el kol hareketleri yapıyor, içiyor, gülüyor.

Aradığımız sarı adamımızı bulamıyoruz.

Belki de yanlış kişilere soruyoruz.

Kim bilir, belki de ölmüştür.

Gece saat ikide SS Avcı Taburu 502'yi Vitebsk'in yüz kilometre güneydoğusunda buluyoruz. Tabur, çok geniş bir alana yayılmış. Mogilev'e giden ana yolun güney ve doğu kısmına düşüyor. Düzenli Alman ordu birlikleriye, huş ağacı ormanının arkasında, taburun biraz daha uzağında mevzilenmiş. Hiwiler arazide yaptıkları derme çatma kulübelerde, ahırlarda, branda ve çardakların altında geceliyor. Hangarlardan birinin kapısını açıyoruz.

Eğlence burada yapılıyor.

Etrafımızdaki onlarca yüzü inceleme görevini Semjon'a veriyorum. Haber, civardaki evlerin birinden getirildiğini tahmin ettiğim bir sandalyeye oturuyor. Ben köşedeki bir saman yığınının atıyorum kendimi, çizmelerimi çıkarıyorum.

Burası çok sıcak. Neredeyse uykuya dalacağım.

Dans eden gölgeler, ter ve karpit lambalarının kokusu. Bir adam gülerak akordiyon çalışıyor, çalarken omuzları inip kalkıyor, aptalca hareketler yapıyor. Şarkı da mı söylüyor ne?

Yere bazı çubuklar koymuşlar. Parasına mı oynuyorlar, yoksa o çubukları belli bir şekilde yere serpmek mi gerekiyor tam çıkaramıyorum. Bir tür mikado oyunu. Onlar *trik trak* diyor. Buralarda adı bu olmalı. Ellerindeki çubukları yere atarlarken ben burada uzanmış onları seyrediyorum.

O kadar büyük bir maharetle yapıyorlar ki bu işi. Fala mı bakıyorlar, kumar mı oynuyorlar belli değil.

Arkamdaki ahırlardan birinin kapısı açılıyor. 13-14 yaşlarında bir kız ağzındaki spermi eline tükürüyor.

Birileri ona *Jevrejka* diye bağıyor, Yahudi kız demek.

Haber yerinden fırlıyor, fısıldayarak konuşuyor, Hiwilerden birine bir tokat atıyor, kızı saçlarından çekerek dışarı çıkarıyor. Dışarıda PPK tabancasından bir el ateş edildiğini duyuyorum. Haber tekrar içeri girip oturuyor, elleriyle saçlarını arkaya atıyor.

Elimde bir fenerle dışarı fırlıyorum. Kız yerde, yüzüstü yatıyor. Yanına çöküp başını çeviriyorum. Kesik kesik ve ağır bir şekilde nefes alıyor.

Elini tutuyorum. Ama karşılık vermiyor.

Son nefesini verdiğini duyuyorum. Hayatı sanki fısıldarcasına bedenini terk ediyor.

Yanında duruyorum. Kızın karanlık gölgesi çimenlere vurmuş.

Eline'nin fotoğrafını tutuyorum elimde.

Üzerinde o muhteşem elbisesi. Dudaklarını uzatmış bana bakıyor.

Zarah Leander'e benziyor.

Sen mucizelere inanır mısın Heinrich?

Ne demek istiyorsun?

Güzel günler göreceğ miyiz?

Uyanıyorum, her yerim tutulmuş. Kızın cesedi ortada yok. Semjon biraz ileride duruyor. Beni daha yeni görmüş gibi bir hali var.

“Gospodin...”

Ayağa kalkıyorum. Fotoğrafı cebime koyuyorum.

“Burada bir kız vardı. Haber...”

“Alın,” diyerek bana üç paket Efka sigarası uzatıyor, “Gelin. Gidiyoruz.”

Çiftliğin arkasındaki tozlu patıkada ilerlerken yanımızdan bir hafif askeri araç geçiyor, korna çalınca yol kenarına çekiliyoruz.

Sarı adamın arkadaşı

Tante Ju¹⁹ sarsılarak uçuyor. Haber, Kiev’de bir sahra hastanesine yatırılmış Tulabayev’in dosyasını okuyor.

“Türkistan’ın nerede olduğunu bilen var mı?” diye soruyor Haber. Uçağımız hava boşluğuna girince Semjon dizlerine bakmaya başlıyor, Grünfeldt ise korkudan rengi atmış bir şekilde oturuyor. Uçağın gövdesi gıcırdamaya başlıyor. Altımızda cephe savaşlarının devam ettiği yer var, tam bir ateş çemberi, sanki ovada kanayan bir yara. Kabinde aniden sarsılıyoruz, ufak tefek eşyalar havada uçuşuyor.

Dizimi bir cephane sandığına çarpıyorum. Ayakkabılarımın içine kan doluyor.

Kafam zonkluyor, kulaklarım uğulduyor. Kiev’in 20 kilometre batısında, pilotumuz uçağın kanatlarını kapatıyor.

Pilot gözlüklerini kaldırıp alnına itmiş. Gözlüğün olduğu yerde beyaz halkalar oluşmuş güneş yanığı yüzünde.

1A reviri eski bir çiftlik malikânesinde bulunuyor. Malikâneyi çevreleyen park bombardıman sonucu tam bir harabeye dönüşmüş. Binanın girişine giden ağaçlıklı yoldaki huş ağaçlarının gövdeleri boydan boya yarılmış, kömüre dönmüş ağaçların hepsi. Henüz beyaza boyanmış nina

19 Junkers JU 52, 1932-1945 yılları arasında Junkers uçak fabrikası tarafından üretilmiş ve İkinci Dünya Savaşı’nda Almanya tarafından yolcu ve kargo uçağı olarak kullanılmıştır. (ç.n.)

ise tüm ihtişamıyla karşımızda duruyor. Avludaki iri, beyaz kazlar yarım bir kuğu gagasını andıran gagalarını gururla sallayıp geziniyor.

Ahırların olduğu yerde ise şimdi bir krematoryum var. Bacalardan siyah dumanlar tütüyor.

“Ben parkta biraz dolaşacağım. Belki mantar bulurum,” diyor Grünfeldt.

Semjon ve ben bir odaya alınıyoruz. Elllerinde egzama olan bir hemşire dizimdeki kanı silip yarayı sarıyor. Ardından da kendisini takip etmemizi istiyor. Bizi soyunma odasına benzer bir odaya götürüyor, odada beyaz oturaklar ve kanepeler var. Gotik harflerle yazılmış levhalar asılı duvarlarda.

Elbiselerinizi çıkarın! Güvenlik personeli gelinceye kadar bekleyin. Bir sonraki birime geçmeyin.

Elbiselerimizi çıkarıp bir kanepenin üzerine bırakıyor ve beklemeye koyuluyoruz. Semjon’un cinsel organı uzun ve kalın. Göğsü ve sırtı kıllı.

Bizi almaya gelen iki kişinin yüzlerinde gaz maskeleri var. Üzerlerinde plastik karışımli pamuklu tulumlar var. Çizme kenarları ile eldivenlerin olduğu yerleri güçlendirmişler. Yuvarlak gözlük camlarının ardından bize bakıyorlar. Bir hortumdan çıkan tazyikli bir suyla bizi yıkıyorlar. Üzerimize dezenfeksiyon tozu serpiyorlar. Suyu bir kere daha üzerimize sıkıyorlar. Su kaynamışçasına sıcak. Adamlardan biri, elbiselerimizi üzerinde etrafı daire ile çevrili bir üçgenin bulunduğu plastik bir torbaya koyuyor. *Dezenfeksiyona gidecek!*

Başka bir kapıyı açıyorlar. Kapı açılınca çevresine yapıştırılmış kauçuk şeritlerden emilen havanın sesi geliyor. Bir sonraki odaya alınıyoruz. Orada temiz iç çamaşırları ve iki kauçuk tulum var. Adamlardan iri eldivenli olanı, eliyle

bize tulumları ve iç çamaşırlarını işaret ediyor. Giyinirken adamlar bizi izliyor. Tulumların kol, bacak ve boyun kısımlarının sıkıca kapatılmış olup olmadığını kontrol ediyorlar.

“Bizi duyabiliyor musunuz?” diyor biri.

Telsizli kulaklığı ayarlıyorum, önce tiz bir ses geliyor, ardından hışırtı duyuluyor.

“Evet!”

“Güzel. Ben SS doktoru Severin Hildesheim.”

“Ben de Polis teğmen Heinrich Hoffmann,” diyorum ve kolumu uzatıp Semjon’u göstererek, “Bu da benim tercümanım.”

“Tulabayev’in nesi var?”

“Bilmiyoruz. Ama durumu insanı düşündürüyor.”

“...Neyi düşündürüyor?”

“İnsan türünün fiziksel sınırlarının ne olması gerektiğini.”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Zoolojinin sınırları çok belirsiz. Benimle gelin.”

Tulabayev hastalıktan süzölmüş. Telsizden cızırtılar geliyor.

Tulabayev yatakta yatıyor. Vücudunun her yeri sargı içinde, sadece dudakları ve elleri açıkta. Üzerine örtülü bir çarşafın altında, lime lime tükenmekte olan vücudunun hatları görülüyor. Yattığı yerde eriyip yatağın şiltesine karışıyor sanki, her yanını saran sargı bezinden saydam bir sıvı akıyor.

“Önce kangren sandık,” diyor Doktor Hildesheim, “ama şimdi ne olduğunu bilmiyoruz. Belki bir Sovyet silahıdır. Hiçbir şey bilmiyoruz. Buna benzer pek çok vaka ile karşılaştık.”

“Bilinci açık mı?” diye soruyorum ve Tulabayev’e bakıyorum.

“Evet!”

Birden irkiliyorum. Bağıarak yanıt verdi. Ama Tulabayev’in dudaklarının hareket ettiğini görmedim. Sadece parmaklarında titremeler var. Bilinçli bir hareket olup olmadığına karar vermek zor. Sonra parmaklar birden gevşiyor. Arı peteği gibi kupkuru ve sararmış parmakları kopuverecekmiş gibi.

“Bu ses ondan mı çıktı?” diye soruyorum.

“Evet,” diyor Hildesheim. “Her ne kadar ciğerleri sıvı dolu olsa da sesini kontrol edemiyor. Bazen yattığı yerden kendi dilinde bağııyor.”

“Tulabayev’in vücudunda dövme var mı, biliyor musunuz?”

“Evet, sırtının en alt kısmında, kalçalarının hemen üstünde.”

“Dövmelerde ne resmedildiğini biliyor musunuz?”

“İki büyük göz. Tam kuyruk sokumunun üzerinde. Çok acayip. Değil mi?”

Kalbim duracak gibi oluyor.

“Ama dövmeler yok artık. Cildi tamamen eridi...”

“Teşekkürler. Anladım,” diyorum ve Etke’nin çizdiği horoz resmini doktora uzatıyorum.

“Tulabayev’e sorar mısın, bu dövmenin kimde olduğunu biliyor mu?”

Semjon resmi Tulabayev’in gözlerinin önüne getirip tutunca Tulabayev kükrercesine bir ses çıkarıyor. Ses ta derinlerden, vücudunun en ücra köşelerinden geliyor sanki. Gözleri kıpkırmızı, göz bebekleri irileşmiş ve kapkara. Sinirden çatlayacak gibi.

“Ona Momma diyor,” diyor Semjon bir süre sonra.

“Momma?”

“Evet, Momma diyor.”

“Momma, neymiş?”

“Kampta Prokhonov’un kölesiymiş. Gerçek adını bilmiyor.”

“Vorkuta?”

“Evet.”

“Yahudi miymiş? Sor bakalım...”

“Bilmiyor. Beyaz Rus’muş. Irmağın kavis yaptığı bir yerdeki bir köyden. Arı kovanları varmış, hep o kovanlardan bahsedermiş,” diyor “arılardan...”

“Hmm. Köyün adını hatırlayamıyor mu?”

“Biliyormuş daha önce. Ama şimdi bilmiyor. Rüzgâr aldı götürdü diyor.”

“Rüzgâr mı?”

“Öyle diyor. Prokhonov’un eziyetlerinden kurtulabilmek için orduya yazılmışlar. 1942 Noel’inden beri Momma’yı görmemiş. En son Tula’da görmüş.”

Tulabayev yeniden kendi dünyasına gömüldü. Nefes alış-verişleri sertleşti, öyle ki benim gözlüğümün camları bile buğulandı.

Tulabayev uzun süre tepki vermeyince, “Sanırım daha fazla yapacak bir şey yok,” diyor Dr. Hildesheimer.

Bir şey elde edemedik. Momma nehir kıyısındaki küçük bir köyden. Odadan ayrılmak üzere hamle yapıyoruz.

“Zaludok!” diye bağıyor Tulabayev yattığı yerden. İki adım atıp yeniden onun yanına geliyoruz.

“Zaludok köyünden mi?” diye bağıyorum, Tulabayev yeniden kendi dünyasına geçiyor. Kendisiyle ilişki kuramıyoruz. Ağzından, pis bir dereye atılan taşın suya batarken

çıkardığı sese benzeyen bir ses çıkıyor sadece. Sonra tamamen sakinleşiyor.

Uçakta, dönüş yolunda her şey sakin. Haber ve Semjon uyuyor. Grünfeldt, bacak bacak üstüne atmış, *Illustrierte* dergisini okuyor. Simsiyah saçları pırıl pırıl parlayan, dolgun dudaklı Zarah Leander, süt beyaz eldivenleri ve dolgun ayak bileklerini kavrayan siyah yüksek topuklu ayakkabılarıyla, Berlin'de bir gece kulübüne girerken elbisesinin uzun kuyruğunu eliyle havada tutuyor.

Ben yine haritayı inceleyip Steiner'in izlediği güzergâhı parmağımla takip ediyorum. 1942 Ağustosunda, katliam gerçekleştiğinde Zaludok'a gitmemiş, şehrin belediye binasında subaylarla toplantı yapmış. Geçen yılın mayıs ayında gettodakilerin üçte ikisini katledip kalanları da Sjtjutjyn'deki gettoya götürdüklerinde de gitmemiş. Haber'in Minsk'ten aldığı portföy kartlarına bakıyorum. Aralarında eşcinsellikten mahkum olan Zaludoklu Yahudi hiç yok. Sadece tutuklanma esnasındaki ikamet adresleri yazılı. Buna karşın 1939'dan 1941'in haziran ayına kadar, Stalin'le Avrupa'yı paylaştığımız zaman, Bölge Polonya'dan NKVD'ye geçince Beyaz Rusya Sovyet Cumhuriyeti'nde bir tutuklama dalgası başlamış. 87 kişiden 52'si tutuklanmış.

Canlandırma: Olayın faili Zaludok doğumlu Momma, büyük bir şehre göç etmiş. Bu, Lida olabilir. Kartlara göre Lida'da 7 kişi tutuklanmış. Baranoviç şehri de olabilir. Orada da gözaltına alınan 14 kişi, Sovyetlerin şehre girmesinden sonra Vorkuta'ya gönderilmiş. Burada Prokhonov adlı bir hırsız tarafından kendisine işkence edilmiş, zulmedilmiş ve zorla vücuduna dövme yapılmış. Aralarında Tulabayev'in de

bulunduğu diğer *dokunulmazlarla* birlikte, mahkum taburuna kaydolup Moskova savunmasına katılmış. Belki de bizim hatlarımızın gerisine atılmıştır. Her neyse ailesinin başına ne geldiğini merak edip araştırmaya başlıyor. Steiner Baden’de kumarhanedeyken belki de daha 41 Ağustosunda Zaludok’ta ortadan kaldırılmıştır ailesi. Belki de ilk seçimde hayatta kalmış, bir yıl sonra öldürölmüş olabilirler. Belki de Momma başka bir isimle, 18 Mayıs 1942 günü Steiner’in son infazları seyredeceği gün köye dönmüş olabilir. Belki de Steiner’i; merdivende ya da dört başı mamur bir sofrada kalın boynuna asılı bir peçete ile yemek yerken, bir karidesi kuyruğundan emerken, hayata kadeh kaldırırken, Yahudiler köyün meydanında sıraya sokulup kimlerin öleceği, kimlerin hayatta kalacağı belirlenirken görmüş olabilir.

Momma’nın gerçek adını öğrenmemiz gerekiyor. Bize yüzü lazım.

Haber ve Grünfeldt’e, Kube’ye raporumuzu sunduktan sonra, Minsk’te veda ediyorum. Kube’nin keyfi bu kez yerinde değil. Hazım sorunu olmalı.

Gerçek

Kapı açık, elektrik düğmesi çalışmıyor. Saat neredeyse üç olmuş. Buz gibi bir araba içinde yüz altmış kilometre yol kat ettikten sonra eve giriyorum.

“Masja,” diye fısıldıyorum, “Masja...”

Hiçbir ses gelmiyor. Kapıyı açık bırakıyorum, kapıdan biraz ışık sızıyor. Merdiveni çıkıyorum.

“Masja, orada mısın?”

Birinci katta da elektrik düğmesi çalışmıyor. Merdiven korkuluklarına tutunarak yukarı çıkıyor, el yordamıyla odasının kapısını buluyorum. Kapıya vuruyorum. Hiç ses yok.

Kapıyı açıyorum.

Masja, lanet olsun sana... Sana kaç kere söyledim...

Pencere de açık, perde rüzgârda savrulup duruyor. Masja evde değil. Gidip pencereyi kapatıyorum. Yatağı toplanmış. Kokusu var yatakta. Acaba şehre eğlenmeye mi gitti? Durup evi dinliyorum.

Hiç ses yok.

Aşağı inip kapıyı kilitledikten sonra, birkaç mum bulup yatak odama gidiyorum. Sadece dalgalanan mum alevinin yaydığı ışıklar var. Her yer, her şey kapkaranlık.

İçeri girip karanlıkta soyunuyorum.

Bir ses geliyor.

Kendimi tabancamın kılıfının bulunduğu koltuğa atıyorum, birden yüzüme bir ışık geliyor.

“Heinrich!”

“Ne!” diye bağıryorum, “Manfred, sen misin?”

“Evet.”

“Korkuttun beni!”

“Etke,” diyor.

“Ne?”

“Şu senin küçük kız...”

“Ne olmuş ona?” diyorum kızgın bir şekilde.

“Sana tek bir sorum var,” diyor Manfred, “Biliyor muydun sen?”

“Neyi biliyor muydum? Lanet olsun! Söylesene!”

Manfred’in arabası benim evin arkasındaki avluda park etmiş duruyor. Ben arka koltukta Schwabialı kardeşler, Hans ve Michael’in arasında oturuyorum.

Beni nereye götüreceklerini biliyorum.

Manfred’in yeri, beyaz hastane.

Pırıl pırıl parlayan binanın önünde duruyoruz. Stalin’in gurur yapılarından biri, Vilnius’a giden ana yollardan birinin hemen yanında.

Manfred daha ilk gün, diğerleri arabalarının önünde kavga edip yağmalama planları yaparken 28 Haziran 1941’de bu binayı ele geçirmişti. Işıl ışıl Mercedesler, konakların önlerinde hafif zırhlı araçlar, parti binası, İzvestija’nın kahverengi gökdeleni, İşgal Bölgeleri Bakanlığı ve İdare Konsey Merkezi’nin deli gibi bağırp çağırان çalışanları, dört yıllık planlar, kâğıttan kaplanlar, ordu yönetim kademesi, Gestapo,

Ekonomi Bakanlığı, ellerinde kâğıtlarını tutan tarım uzmanları... Hepsinin daha şimdiden deri çizmelerine çamur bulaşmış. Yağmaladıklarını paylaşma derdindeler. Her biri elindeki değnekle çamura sınır çizmekle, kendi küçük imparatorluklarının sınırlarını belirlemekle meşgul. Kumdan kaleler yapıyorlar sanki. Bu yaptıkları boşluğa yumruk savurmaktan başka bir şey değil.

Evet, hastaneyi Manfred aldı, binanın yarısını SS hastanesi yaptı, diğer yarısını da kendine ayırdı. Binada zaten her şey vardı; ameliyat odaları, koğuşlar, krematoryumlar, morgun ve Manfred'in demir yataklı duvarları, fayans kaplı bodrum katları... Talimatname de bu kattaydı. *Bir mahkum bir gün pek çok itirafta bulunmuş, ancak ardından çok sayıda çivi yutunca doktorların değerli zamanının, ilaç ve diğer önemli kaynakların kullanılmasına neden olmuştu. Bunlar kaynakların yanlış kullanımına örnektir, kaynak israfıdır.*

Cam kapılardan geçiyoruz. Şişman kardeşler her iki kolumdan tutmuşlar beni bırakmıyor, ama itelemiyorlar da. Giriş katındaki dev salonda duruyoruz. Merdivenlerdeki kırmızı halı yıpranmış. Daktilolardan gelen tıkırtılara bakılırsa gecenin geç vakti olmasına rağmen hummalı bir çalışma var. Yanımızdan üniformalı bir kadının geçtiği sırada çenemden elektrik akımı geçiyor sanki. Dişlerim tıkırdamasa da hafif bir titreme oluyor. Yukarı mı çıkacağız, aşağı mı ineceğiz? Bodruma beni de mi indirecekler?

Michael beni yukarı çıkmam için itiyor. Binanın iç avlusunu çepeçevre dolaşan bir koridora ulaşıyoruz. Soldan dördüncü kapı, Manfred'in odası.

"Savaştan önce klarnetçi olduğunu biliyor muydun?" diyor Manfred.

“Kim?”

“Waspli..”

“Ne?”

“Senin yaverin diyorum!”

Ağzı bir bezle tıkalı olan Waspli burnundan soluyor. Kulaklarından kan geliyor. Manfred kapıyı açıp içeri girince Waspli başını çeviriyor.

İçeride beyaz kıyafetleriyle oturan bir hemşire var. “Ne oluyor burada Tanrı aşkına!” diye bağırıp Waspli’nin yanına gidiyorum.

Manfred beni omzumdan tutup durdurmaya çalışıyor, ama kurtuluyorum ondan. O an iki kardeş üzerime çullanıyor. Kardeşlerden biri ensemden, diğeri de bacağımdan yakalıyor.

“Lütfen, sayın üsteğmen,” diyor Michael.

“Söyler misiniz bana! Ne olup bitiyor burada Tanrı aşkına,” diye kükrüyorum.

“Bırakın onu,” diyor Manfred, ağzında kemik bir kürdan, yazı masasına gidip oturuyor.

Kardeşlerin ellerinden kurtulunca Manfred’in üzerine yürüyorum. Manfred kolunu kaldırıp beni yarı yolda durduruyor.

“Liderimiz ne diyor? ...Vicdan bir Yahudi icadıdır... Vicdanın sesini dinlememek için çok güçlü olmak gerekir. Ama şu *küçük pislik*...” Manfred başıyla Waspli’yi gösteriyor, “az daha başaracaktı. İşte bu yüzden bunu tek başına başarmak üzere olduğuna inanamıyor. O kadar basit olmasına rağmen bir o kadar da dâhice aslında...”

“Sen neden bahsediyorsun Manfred! Ne oluyor burada?”

“Dr. Elswanger’i tanıyor musun?”

“RKF’den olan mı?”

“Evet. *Alman Kimliğini Güçlendirme Komisyonu*’nda herhangi bir sorun yok. Ama bana sorarsan dördüncü daire RFSS’nin²⁰ pek de başarılı olmayan işlerinden biri, buraya beyni sulanmış bir grup moruğu kafatası ölçümü yapmak, teori çözmek ve gerçeğini sahtesinden ayırmak için göndermek...”

Manfred benim nasıl tepki göstereceğimi beklercesine duraksayınca “Aslında önemli bir görev,” diye mırıldanıyorum.

“Ama Dr. Elswanger’i, o ileri derecede miyop, seksenine dayanmış, buruşuk moruğun titreyen ellerini görmeliydin. Önüne dosyayı koyduğumda kâğıtları bile tutamıyordu, gözlüğünü düşürdü masaya, gözlük çat diye ikiye bölündü... Oturup saatlerce kulak boşluğundaki Ari ırka özgü kulak salyangozuna dalıp giderken önünden onlarca Yahudi geçer farkına varmaz.”

“Manfred!”

“Evet?”

“Sen neden bahsediyorsun? Benim yaverimi buraya getirtmişsin. Bu senin yetki alanında değil.”

“Yetki alanı, ha! Bıktık sizin direktiflerinizden, komiserliklerinizden ve Noel eğlencelerinizden. Aslında hepsini toplayıp bir tek şeyin içine doldurabiliriz.”

“Neymiş o?”

20 Hitler’in sağ kolu Heinrich Himmler’in sıfatı, Reichsführer SS’in kısaltılmış hali. (ç.n.)

“Kararları SS verir. Ve burada da SS benim! Ama itiraf etmeliyim ki senden bazı şeyler öğrendim Heinrich. Metodik davran biraz...”

Waspli'nin yanına gidip saçlarını ensesinden kavırıyor ve başını geriye doğru çekiyor.

“Bu domuz senin küçük kızı Lebensborn’a²¹ götürecekti.”

“Lebensborn?”

“Revire gidip ölen bir Alman bulmuş, adı Paul Steiger, bir Hiwi. Adamın belgelerini almış, belgelerden Steiger’in kızın yaşında küçük bir kızı olduğunu öğrenmiş.”

“O kız, benim kızım değil...”

“Neyse... Kız, bombalama sonucu bir ay önce ölmüş. Yanlışlıkla bombalama sonucu... Sonra okus pokus, kâğıtları değiştirivermiş bizimki. Artık o küçük kız birdenbire Beyaz Rus olmaktan, partizanlara yardım eden biri olmaktan, hatta *bir problem* olmaktan çıkıp ölen bir Alman askerinin kızı oluvermiş. Bir Alman, Heinrich. Lebensborn’da nasyonal sosyalist olarak eğitilmeye hazır. Bu nedir sen bilir misin?”

“Nedir?”

“Rezillik, ırkları birbirine karıştırmak. Bu... Üstelik kıza Alman Noel şarkısı ve birkaç deyim de öğretmiş, yeni adı da Sophie olacakmış... Ne tatlı değil mi? Ve Minsk’teki Dr. Elswanger de buna inanmış. Kız çoktan Almanya’ya yola çıkmış, işte bu kadın olmasaydı...”

21 2. Dünya Savaşı sırasında Nazi liderlerinden Heinrich Himmler’in geliştirdiği ve hayata geçirdiği projenin adıdır. Üçüncü İmparatorluğun refahı ve devamı için ırksal kalıtsal özelliklere sahip, özel olarak seçilmiş ari ırtan genç kadın ve erkeklerin çiftleştirilmesi sonucu dünyaya gelen çocuklara verilen genel addır. (ç.n.)

Manfred, biz odaya girdiğimizden beri sessizce pencere kenarında oturmakta olan kırklı yaşlardaki kadına dönüyor. Kadın hafiften ağarmaya başlayan siyah saçlarını sıkıca arkaya tarayıp topuz yapmış. Lebensborn'daki topuzlu kız kardeşlerimizden biri olan bu kadın başıyla Manfred'i onaylıyor.

"Evet," diyor kadın, "Belgelerinde bir eksiklik yoktu, ama onunla bir odada yalnız kalınca yanlış bir şeyler olduğunu fark ettim."

"Ne diyorsun bakalım?" diye soruyor Manfred bana.

"İnanmıyorum."

"Anlaşıldı," diyor Manfred ve yerinden kalkan kadına hitaben, "İngeborg, kızı getirir misin?"

İngeborg odadan çıkarken biz odanın ortasında ayakta durmaya devam ediyoruz. Ben Waspli'ye doğru yürüyecek gibi oluyorum.

Michael kulağıma iyice yaklaşarak ve bağırarak, "Onunla konuşmayacaksın!" diyor.

İngeborg, Etke ile odanın kapısından içeri giriyor. Kırmızı-beyaz ekose bir elbise var üzerinde, beyaz çorap ve siyah rugan ayakkabı giymiş. Saçlarını kim örmüş? Örgülerini kulaklarının üzerine kim toka ile sabitlemiş?

Masja'yı da almışlar mı acaba?

"Belki Dr. Elswanger affedilebilir..." diyor Manfred.

Etke'nin yanına gidip gülümsüyor ona. Kızın boğazından yukarı doğru sürüldüğü işaret parmağını çenesinin altına getirip yanaklarını okşuyor. Üniformasının cebinden çıkardığı çikolatanın jelatinini açmaya başlıyor. Bana bakarken bir yandan da çikolatasından bir parça koparıyor.

“Evet, burada durmuş bekliyoruz. Bu durumu nasıl sonuçlandıracağız?”

“Bilmiyorum.”

“Bilmiyorsun ha?”

“Hayır.”

“Ve sen bir polissin...”

“Evet.”

“Her ne kadar, hani siz ne derdiniz, ağırlaştırıcı nedenler miydi? Evrakta sahtecilik, emre itaatsizlik, ırk karışımı...”

Ben bir şey söylemiyorum. Manfred kolunu açıp Waspli'ye doğru uzatıyor, “Arkadaşın bir ceza taburuna mayın temizlemeye gönderilerek kurtulsun mu, yoksa savaş mahkemesine çıkarılıp bütün ailesiyle birlikte felakete mi sürüklen-sin? Ne diyorsun? Çok ceza almasını mı istersin, az cezayla sıyrılmasını mı?”

Odada sessizlik var.

“Bu güzel saç örgülerini kim yaptı acaba?” diyor Manfred ve eliyle Etke'nin küçücük başını okşuyor.

“Serbest bırakacaksın onu,” diyorum.

“Nasıl serbest bırakabilirim ki?”

Yanıma yaklaşan Manfred eliyle kulağımı kapatıp bir şeyler fısıldıyor. Önce ne dediğini anlamıyorum, sonra beynimdeki tüm kan çekiliyor sanki.

“Yapamam,” diye fısıldıyorum.

Dizleri üzerinde hafif eğilip kulağıma fısıldıyor bir kez daha.

“Senin Mas ja Hanım da ölsün mü? Ölsün mü? Bunların hepsi ölsün mü?”

Yağmur yağıyor. Arabanın farlarından çıkan ışık hüzmeleri mezarı aydınlatıyor. Yüzü kireç kesilen Waspli, çamurlu çizmelerıyla mezarın kenarında ayakta duruyor.

Waspli'nin arkasında duran Michael başını tutuyor, "Gözlerini kapatırsan göz kapaklarını keserim senin!"

Waspli sabah ayazında titriyor.

Manfred bir elini Etke'nin omzuna koymuş, Etke ile birlikte geliyor. Etke mezarı görünce gelmek istemiyor. Manfred Etke'nin kolundan tutup onu sürüklemeye başlayınca kızıdan bir ses çıkıyor, tökezleyip yere düşen kızın elbisesi çamura bulanıyor. Manfred onu da tutup mezarın kenarına getiriyor.

Etke ağlıyor şimdi.

Mezarın içine kireç serpilmiş, yeşilli beyazlı molozlar arasında cesetler görülüyor.

Manfre PPK'sını çıkarıp namluya mermi sürülüp sürülmediğini kontrol ettikten sonra tabancayı bana veriyor.

"Evet, haydi bakalım."

Etke hıçkırmaya başlıyor.

Namluyu Etke'nin ensesine dayıyorum. Minik kızın titremeleri namludan bana ulaşıyor. Başımı çevirip tetiğe basıyorum, ama silah geri tepiyor.

Mezarın içine düşüşünden çıkan sesi duyuyorum.

Biraz zaman geçiyor.

Eliyle ensemden kavrayan Manfred, yüzünü yüzüme iyice yaklaşıyor, "Bu ilk miydi? Evet, ilk kez. Bu senin ilk..."

Hiç bu kadar şefkatle baktığını görmemiştim. Beni sar-sıyor, sonra patikada yürümeye başlıyor.

Yere bir şey atıyor, arkasından yetişip yere attığı şeyi alıyorum. Buruşturulmuş, yağmurdan ıslanmış bir kâğıt parçası. Kâğıtta kendi imzamı görüyorum. Waspli vermişti ben Minsk'e gitmeden önce.

Benim el yazımı taklit etmeye çalışmış, *gidilecek yer* kısmına ise *Lebensborn* yazmış.

Geri dönünce Masja'nın arabanın yanında beklediğini görüyorum. Sabah ayazında titriyor.

Manfred onu kendi arabasında oraya getirmiş olmalı. Elinden tutup götürüyorum.

Bana bakmıyor.

Gerçek tutarlıdır.

MOMMA

Sorular

Sjtjutjyn Gettosunda, Yahudi Yönetim Konseyinin idare binasındaıız. 42'deki katliamdan artakalan son Yahudiler buraya getirildi. Tulabayev'in arkadaşını tanıyan birini arıyoruz. 39-41 yılları arasında Gulag'a gönderilmiş bir eşcinsel. Zaludoklu bir Yahudi, Kod adı: Momma.

Gerçek adına, fotoğrafına ve eşkâline ihtiyacımız var. Eğer onu tanıyan birileri varsa buradadır.

Ellerini önünde kavuşturmuş, renkli şeritli kasketini parmakları arasında sıkıca tutan önümüzdeki adam yere bakıyor. Sağ kolunda pazu bandı var. Yahudi getto polisi, kendi ırkına ihanet etmiş bir hain, bir piç, kendisi de bir köle.

Ayakkabılarının altı delik. Bizler; Manfred, Michael ve Hans, Schwabialı kardeşler, ben, Semjon ve birkaç Ukraynalı Hiwi bir tarafta duruyoruz. Onlar da başka bir köşede toplanmış grup halinde duruyor. Omuzlarını hareket ettirerek gevşeyip laflıyorlar. Biraz önce odada bağırıp çağıran Manfred, şimdi sigara içip sakinleşiyor, göğüs cebinden bir mendil çıkarıp alındaki terleri ve dudaklarının kenarlarını siliyor.

"Bilmiyorum," diyor Yahudi, "Bilmiyorum komutanım..."

Manfred'in başıyla Michael'e işaret etmesiyle birlikte ikisi de Yahudi'nin yanına iyice yaklaşıp bağırmaya başlıyor. Michael'in bağırırken sesi çatlıyor, kollarını açıp bir adım geri çekiliyor. Bir kez daha bağırmayı denese de sesi çıkmıyor.

Gölüp fısıldıyor, Ukraynalıya bir tekme atıyor, Ukraynalı önce onu duymuyor. Sonra gruptaki uzun boylu, Semjon, ortaya çıkıyor. Üniformasının cebinden ucu demirli kısa bir kemer çıkarıyor. Bir çizmeden kesilmiş bir parçaya benzeyen kemeri, yumruğuna dolayıp iyice sıkıştırıyor. Yahudi'nin yanına gidip ona bir şeyler söylüyor, ardından da kemerle çok şiddetli bir şekilde vuruyor.

Yahudi, kemer darbesini yiyince başını kaldırıyor, elindeki kasket düşüyor.

“Al onu yerden,” diye bağılıyor Manfred ve sigarasından derin bir nefes çekiyor.

Yahudi kasketi almak için eğilince uzun boylu Ukraynalı çizmesiyle önce adamın beline basıyor, sonra da adamı itiyor, adam masaya doğru yuvarlanıyor.

“Aman dikkat,” diyor Manfred, “ben sana sadece kasketini yerden al dedim.”

Adam bir kez daha deniyor ama Semjon kasketi alıp diğer Hiwilerden birine atıyor. Manfred kendisine bakan Yahudi'ye başını sallıyor. Yahudi kasketini almak için kalkıyor. Ukraynalılardan biri kasketi adama uzatıyor, adam kasketi almak için uzanınca Ukraynalı kasketi geri çekiyor, bir adım ileri çıkıp adama bir yumruk atıyor. Yumruk Yahudi'nin çenesine isabet ediyor. “Böyle işte,” diyor Ukraynalı, aynı hareketi bir kez daha yapıp boşluğa yumruk savuruyor, “BÖYLE!”

Ötekilerden biri Yahudi'ye bir tokat atıyor, kasketi eline alıp başının üstünde tutuyor. Kasketin peşine düşen Yahudi; itip kakmalar, vurmalar, yumruklar, tokatlar ve el kol hareketleriyle muamele görüyor.

Adam terliyor, yüzünden kan akmaya başlıyor.

Biraz sonra Manfred ayağa kalkıyor, Yahudi'nin yanına gidiyor, iki parmağını adamın çenesinin altına koyup adamın yüzüne bağırmaya başlıyor.

“Burada ne kadar Zaduloklu varsa hepsini saat 14'te Lida'daki hastaneye getireceksin! Hepsini bulabilecek misin acaba? Güvenebilir miyim sana?”

“Evet,” diyor Yahudi.

Manfred parmaklarına bulaşan tükürük ve kanı Yahudi'nin koluna siliyor.

Lida'ya geri dönüyoruz. Manfred'in hastanesi. Saat 13.59.

Sadece bir kamyon gelmiş, kamyonundan onbaşı iniyor, kamyonun kasasının çengellerini açıp portatif merdiveni aşağı sarkıtıyor. Bağırıyor, Yahudiler ellerinde çantalarıyla aşağı inmeye başlıyor, çok fazla giyecek getirmişler yanlarında. Şapkaları eğri büğrü olmuş. Sanki başka yere gönderileceklerini düşünüyorlar. Ukraynalılar da geliyor, Yahudilerin ellerinden çantalarını bavullarını çekip alıyor. Tüfek kabzalarının çalışmasıyla Yahudiler sıraya giriyor. Yüzlerinde her zaman aynı ifadeyi taşıyan bir grup zavallı insan. Sanırım Yahudiler hep bununla hatırlanacak: ölüm öncesi uyuşukluk, umursamazlık, omuz silkerek ölmek, dudaklarda hafif bir titreme, sessizce zikredilen *Elohim Yisrael*.

Manfred saatine bakıp bana başıyla işaret ediyor.

Saat 14.03. Mükemmel.

Sıradakilere bakıyorum. Yirmi iki kişi var. Zaludok'un son Yahudileri. 1942'de iki bin kişiydiler. Gün batımından önce geriye tek bir kişi kalmayacak.

Havada boğucu bir sıcak var.

Hepsine aynı sorular sorulacak: 1939'dan 1941'e kadar Gulag'a sürülen Yahudilerin isimleri.

Manfred, "Sorgulamaları sen yapar mısın?" diye soruyor.

"Hayır," diyorum

Hastane, bodrum katı, saat 15.12.

Koridordaki bir tekerlekli masada duran leğendeki soğuk suyla yüzümü yıkıyorum. Semjon yanında yedi sekiz yaşlarında bir çocukla geliyor. Swiderski ailesinden geriye kalan tek kişi. Semjon elini çocuğun omzuna koymuş, onu odaya sokuyor. Onunla sakince konuşuyor, ayağıyla kapıyı itip açıyor. Çocuk odanın içinde bir şey görüyor, benim görüş açımın dışında. Bana bakan çocuğun ağzı yavaş yavaş açılıyor ve cıglık atmaya başlıyor.

Kapı kapanıyor.

Hastane, bodrum katı, saat 15.34.

Semjon dirseğiyle kapıyı açıyor. Kucağında biraz önceki oğlanın çıplak bedeni var. Çocuğun bembeyaz bedeninde iri, siyah delikler var. Çöp arabasına gidiyor, arabanın tekerleğini ayağıyla bloke edip cesedi arabanın içine atıyor.

Manfred kapıdan başını uzatıyor.

"Gel," diyor, "haydi gelsene."

Hastane, bodrum katı, saat 18.09.

Adam metal yatakta yatıyor; altındaki yatağın yayları sırtına, kalçalarına, kollarına saplanmış birer hançer gibi görünüyor; yatağın altında kan birikmiş, yatak gıcırıyor. Lavabonun yanında duran Ukraynalı, üzerinden bir şey aldığı masadan ayrılıp yatağın yanına geliyor. Kerpeten mi elindeki? Şimdi dizini adamın göğsüne bastırmış, sağ elinde bir aleti sallayıp duruyor. Yahudi'nin başında, artık bir insan

başını hatırlatacak tek bir iz bile yok. Yahudi kendi ölümüne doğru yol almaya başlamış. Çığlıklar, fısıldamalar, hıçkırıklar, kükremeler, tıslamalar ve ardından haykırdığı son birkaç kelime, *Bliznez, bliznez, bliznez!*²² Ukraynalı, koluyla hafif bir hamle, eliyle de bir hareket yaptıktan sonra işi bırakıyor.

Ukraynalı, adamın nefes borusunu kesmiş.

Masadan getirdiği de kerpeten değil bir tavuk makasıymış.

Adamın ciğerlerinden sadece aralıklarla birkaç hırıltı yükseliyor, ruhunun derinliklerinden gelen bir vızıltı.

Sonra her şey durgunlaşıyor.

Gözlüklerimi çıkarıp buğulanan camları mendille siliyorum.

Kulaklarım çınlamaya başlıyor.

Köşede oturduğu sandalyesinden kalkan Manfred, “Ne dedi?” diye soruyor.

Çevirmen yataktan inen terden sıırıslıklam olmuş Ukraynalıya soruyor. Ukraynalı elindeki makası masanın üzerine bırakırken makas büyük bir gürültü çıkararak düşüyor. Dört köşe Slav kafalı Ukraynalının üstü çıplak, altındaysa üniforma pantolonu var. Neredeyse sadece çeneden oluşuyor kafası, alnı yok sanki. Ukraynalı çevirmenle bir şeyler konuştuktan sonra arkasını dönerek elindeki aletleri masanın üzerindeki bir örtüyle sarıp üzerine bir düğüm atıyor.

“Diyor ki,” diyor çevirmen, “Üç ay önce onu seçmişler, ikizi imiş.”

“Kimin ikizi?”

“Bronstejns’in.”

22 Rusçada ikiz. (ç.n.)

“Bronstejns? Tek yumurta ikizleriymiş.”

“Aradığımız adamın adı Bronstejn mı?”

“Bronstejns, sonunda ‘s’ var. Bronstejns kardeşlerden biri 39’da Vorkuta’ya gelmiş, diğeri Zaludok’ta kalmış. İlkbaharda Sjtjutjyn’de ona özellikle iyi davranmışlar.”

“Bronstejns’den başka adı var mıymış?”

“Söylemedi.”

“Momma, Momma adını söyledi mi?”

“Hayır.”

“Ama başka bir şey daha söyledi.”

“Evet?”

“Yahudi’ye benzemiyormuş. Gözleri maviymiş. Bronstejns kardeşlerin gözleri maviymiş.”

Bir süre sonra birinci katta, dün gece Waspli’nin ağzına bez tıkalı durduğu, Manfred’in odasındayız.

Manfred telefon açıyor.

Manfred eliyle havada telaşlı bir hareket yapıyor, boşluğa bir şeyler yazar gibi parmağıyla bir yere işaret edip başını sallıyor.

“Evet, Bronstejns, sonunda ‘s’ var. Bilmiyorum. Bronstejns olabilir. Yaklaşık üç ay önce,” diyor Manfred telefonda.

Cebimden dolma kalemimi çıkarıyorum. Elimden çekip alıyor kalemi, kapağını dişleriyle açıp yazmaya başlıyor.

“Evet, yazdım. Teşekkür ederim.”

Ahizeyi yerine koyuyor.

“Lanet olsun!” diyor, “Büyüklerden biri.”

“Ne büyüğü?” diyorum ve elindeki kâğıdı alıyorum.

Elias Bronstejns, Sjtjutjyn, Kolhoz'un mandırasının arkasında. IV numaralı mezar, en az 1500 mezar var orada. R-F Müller'e sorulacak.

Manfred dolabın önünde arkası dönük duruyor. Bana dönünce elinde Macar konyacı ile iki kadeh görüyorum.

"Aynı yere bir daha gitmeyi canım hiç istemiyor," diyor.

Kendini koltuğa atıp önündeki kadehlere konyak dolduruyor, benim isteyip istemediği sormuyor bile.

"Sen de ister misin bir kadeh?"

O anda yağmur yağmaya başlıyor.

"Waspli'ye ne yaptın?" diye soruyorum.

Kadehini dikip tamamen bitiriyor.

"Heinrich, sen çok tuhafsın," diyor, "yufka yürekliisin. Ama yeterince de yumuşak değilsin..."

"Ne?"

"Tam şekil verilecek kıvamdasın aslında. Çamur gibi."

"Çamur gibi mi?"

"Evet. Çamur. Bana benzemene az kaldı."

Yağmur diyor.

Ovadayız. Bir topak toprak alıyorum, elimde ufalıyorum koyu renkli ve delikli topakları. Kendi kendini gübrelediği söyleniyor bu toprakların.

Sjtjutjyn'e geri dönüyoruz, Vorosjilov Kolhozunun yanmış mandırası, Mezar IV, bölük komutanı Müller kazıdan sorumlu.

Momma'nın ikiz kardeşi burada gömülü; dikenler, küflenmiş benzin varilleri ve kullanılmış tank paletleri arasında.

Buraya gelirken yanımızda duran bir kadın şimdi Manfred'in yanında duruyor.

Hareketleri katı ve sessiz.

Mezarın içindeki kararmış bedenler ise toprağa karışmış. Başlar ayakucunda, ayaklar başucunda yatıyor. Eklemsiz gibiler, şimdiden incelmeye başlayıp birbirlerine yapışmışlar, kendi biçimlerinden çıkmışlar.

Mezarı kazanlar, mezarın dört metre kadar aşağısına ulaşınca kadın başını sallıyor, yanına gidiyorum.

Parmağıyla mezarın içini gösteriyor. Üzerinde ceket ve pantolonu bulunan ancak ayakkabılarından birisi olmayan bir erkek bedeni var. Manfred biraz ötedeki Trawnikilerden²³ birine başıyla işaret ediyor, adam yüksek sesle birilerine emir veriyor.

İki Yahudi amele, cesedi yukarı çıkarıp, cesedin başını yere vuruyor. Manfred bağırarak bir şeyler söylüyor, adamlar hızla başlarını sallayarak karşılık veriyor, ellerini ensesine getirerek cesedin başını kaldırıyorlar.

Ben de çömeliyorum.

Adamın başı uzun, teni koyu kahverengi, saç sınırı oldukça gerilemiş. Mermi deliği sağ yanağında. Mermi elmacık kemiğini darmadağın etmiş, üst dudak ve burun kısmı tamamen yok olmuş. Ateş edilince başını kaldırmış olmalı.

Renksiz gözleri kafatasının içine göçmüş.

Yüzü tanınmaz halde.

Yahudi amelelerden biri elindeki kürekle adamın başını vücudundan ayırınca cesedin siyah bir sıvı akıyor. Vücudunu

23 İkinci Dünya Savaşı esnasında Almanya'nın işgal ettiği bölgelerdeki yerel işbirlikçilere verilen ad. (ç.n.)

mezara atıyorlar. Cesedin omzu mezarda yatan bir kadın cesedinin üzerine geliyor.

“Şimdi ne yapacağız?” diye soruyorum, “Bu yüz kimlik belirlemede işimize yaramaz bizim.”

“Gel,” diyor Manfred, “bize yardım edebilecek birini tanıyorum.”

Preparasyon

“Preparat zarar görmüş,” diyor Yahudi Almancasıyla.

Manfred *davaj*²⁴ diyor, Semjon da adama sert bir tokat atıyor. Yere düşen gözlüğünü alan Yahudi'nin başı eğik, ama başka tarafa bakarak yanımıza geliyor. Kanlı protezi ağzına takarken elleri titriyor. Manfred'in benim duyamayacağım kadar alçak bir sesle Semjon'a bir şeyler söylemesinin ardından Semjon kapının yanına gidip orada beklemeye başlıyor.

Odanın en uzak köşesinde oturuyorum. Manfred araştırmayı devraldı. Ben yanında gidiyorum sadece. Hastanenin laboratuvarında bu Yahudi'yi bulan ve hepimizi buraya, Yahudi'nin köyün dışında, siperlerin orada ormanın başladığı yerdeki atölyesine getiren de oydu. Burası Yahudilerden arındırılmış, ama etraf partizan kaynıyor. Manfred bizi iyi donatmış, dışarıda en az yüz elli adam olmalı.

Masaya geri dönen Yahudi önündeki paketi açmaya başlıyor. Kafatasından sızan siyah sıvı ve buz, gazete kâğıdını ıpsıslak yapmış. Kafatasının içinde soğuktan sıkışmış kokuyu duyuyorum birden. Koku biraz sonra tüm odayı dolduracak.

Yahudi daha sonra camlı bir dolaba gidiyor. İçindeki alet edevatın düzensiz bir şekilde durduğu, bazılarının da yere düştüğü dolabın camları kırılmış.

24 Rusçada *Haydi*. (ç.n.)

Yavaş yavaş hareket ediyor, elleri çalışıyor, kel kafası sanki bir tavuğun kafası gibi adım attıkça ileri doğru atılıyor. Arada bir eğilip yerden bir şeyler alıyor.

Çalışma masasına geri dönüyor, içinde çeşitli sıvıların bulunduğu birkaç şişe getiriyor, şişelerin cam kapaklarını kaldırıp kokluyor. Masanın üzerine küçük hortumlar, bir neşter, bileyi taşı, fırça, eldiven, küçük bir kutu boya, bir rende, tahta parçaları, keçe, çelik tel ve makas koyuyor.

“Göz,” diyor, “elimde başka göz yok.”

Manfred bir süre duruyor. Ne söyleyeceğini bilemiyor. Kapıdan çıkıyor. Dışarıda güneşli bir hava var.

Kesik başın yanına gelen Yahudi, bir süre başı sessizce inceledikten sonra koşmadan önce gerilen biri gibi neşteri eline alıyor, kulakların arkasından, bir kulaktan diğerine saç kenarı boyunca bir kesik atıyor, kafa derisini tutup içini dışına çeviriyor. Sağ eliyle deriyi sıkıca tutup diğer elinin üç parmağıyla da denge sağladıktan sonra dikkatli hareketlerle kafa derisini yüzdükten sonra neşteri elinden bırakıyor.

Sonra titizlikle kulakları kesiyor, bölgesine göz çevresini ise halka şeklinde kesiyor, burun çevresine de bir kesik attıktan sonra tüm kafa derisini çıkarıyor. Geriye sadece ağız kısmı kalıyor.

Çıkardığı küçük bir çakıyla dudakları da kestikten sonra yüz derisini tamamen kaldırıp masaya bırakıyor. Kafa derisine yapışık et parçalarını kazıma işini de bitirince gidip testereyi alıyor. Testere darbesinin ardından kafatasının içinde çökmüş ve küçülmüş olan beyin ortaya çıkıyor. İspirto ocağının üzerine koyduğu bir tencerede kafatası kemiğini kaynamaya bırakıyor. O, kemiği temizlemek için kullanacağı sıvıları almaya giderken ben de kibrit kutumu çıkarıyorum.

Efka sigaramı yakınca Yahudi bana dönüp, “Bitte,”²⁵ diyor. Semjon adama vurmak için hamle yapıyor, ancak ben başımı iki yana sallayınca vazgeçiyor. Sigaramın ateşini iki parmağımla söndürüp sigarayı cebime koyuyorum.

“Gel benimle Semjon,” diyorum, “adam işini rahatça yap-sın. Zaten saatler sürer bu iş.”

Dışarı çıkınca güneş gözümü alıyor. Bir süre nerede olduğumu kestiremiyorum. Konvoyumuz köyden çıkıp toprak yol boyunca birkaç yüz metre ilerliyor. Yanmış sinagog ve kilisenin bulunduğu köy meydanı araçlarla dolu, altı zırhlı devriye aracı, dört kamyon, altı zırhlı taarruz aracı, paletli kamyon, askeri malzeme dolu at arabaları. Kamyonlardan çıkan mavi egzoz gazı sıcak havada kötü kokuyor. Askerler sağa sola koşuşup dursalar da genel bir yavaşlık ve tembelce bir yağmalama hali gözleniyor. İki Hiwi bir ineği bur-nundan tutmuş ahırdan çıkarmaya çalışıyor. Bir Ukraynalı siyah bir kısırağı boğazından tutuyor; kısrağ, yeme başını uzatınca Ukraynalının kolu da geriliyor, kısrağın ağzı kö-pürüyor. Sağrısından buhar çıkıyor.

Ortalıkta hiç köylü yok, ama biz köyün boş olmadığını bi-liyoruz. Evlerinde saklanmış bekliyorlar, tıpkı Steiner 1941’de buraya geldiğinde, onların Yahudi komşularını bir kilometre ötedeki ormana götürdüğünde yaptıkları gibi.

1005 numaralı Yahudi, Amele Taburu mezarları kazıyor. Buraya geldiğimizde tüm aşamalarını görmüştük. Yahudi ame-leler cesetleri döner bantların üzerine koyarken bozulmuş cesetleri de hendeklere atıyorlardı. Eski mezarların yanında ise içlerinde metali ayrıştırmak için kullanılan H_2 OHC_1 ’in kaynayıp durduğu parıldayan beyaz küvetler, kırılmış ve

25 Almancada *Lütfen*. (ç.n.)

çamura bulanmış kemikler, çene kemikleri ve yarım kafatasları yığılıydı.

Yahudiler ellerinde levyeler ve kerpetenlerle cesetlerin kafalarının oralarını buralarını çekiştirip duruyor, SS subayları ise yandaki yamaçta oturuyor, ayakta duruyor, öldürülen Yahudi cesetlerinin filtrelenmesini izliyorlardı. Subaylardan biri bir omacanın üstüne oturmuş, parmağıyla avucundaki altın diş parçalarını karıştırıyordu. Biz yanından geçerken elini cebine sokup abartılı bir neşeyle bize selam verdi.

Son yağmalar, son izler.

Konservatörümüzün hâlâ hayatta olması bizim için büyük şans.

Elimi rüzgâra siper edip sigaramı yakarken 1941 yılında Manfred'in Steiner ile birlikte burada olduğunu hatırlayıp şaşıyorum. O Yahudi'yi kurtaran Manfred'in ta kendisiydi tabii ki. Onun küçük atölyesinde nasıl harikalar yarattığını görünce onu götürülecek Yahudilerin arasından çekip çıkarıyor.

Ne o Manfred, birden duygusallaşmış mıydın? Dr. Zeisler'i mi düşünmüştün o gün? Dr. Zeisler'in bodrum katındaki dükkânını, içerideki çullukları, yağmurcunlarını, Elbe Nehri'nin denize döküldüğü yerde ya da bataklıklarda bulduğumuz orman düdükçülerini, kızıl kumkuşlarını, kanatları ağa yakalanmış taşçevirenleri... Altıncı sınıfa gittiğimiz günlerde kuşlara ne kadar düşkün olduğumuzu hatırlıyor musun? Hiç ayrılmazdık birbirimizden o zamanlar. Kuş tuzakları, kapanlar hazırlardık; boynumuzda dürbünlerimiz, üstümüzde tulum çizmelerimiz sabahın erken saatlerinde yola çıkar, göçmen kuş sürülerini not eder, kuş yuvalarına numaralar verir, yumurtaları sayar, denize yakın kum tepelerinde oturur, sigara içer, gri-yeşil dünyamızı seyrederdik.

Aslında doktor falan değildi, ama biz ona Dr. Zeisler adını takmıştık. Okulumuzda kullanılan doldurulmuş kuşları o hazırlardı çünkü. En iyi yaptığı hayvan da kuşlardı. Çekmecelerinde soluk renkli yüzlerce kuş vardı. Biz de her bulduğumuz kuşu ona getirirdik. Bir keresinde bana bir maket vermişti. Yuvasında benekli iki yumurta olan bir çalıkuşu maketi. Hafif yeşil tüyleri pırıl pırıl parlıyordu. Yumurtaların üstündeki delikleri dikkatle sıvayıp hafif kırmızı bir renge boyamıştı. Mükemmel bir natürmorttu, sanki canlıydı.

Onu Eline'ye vermiştim ve onu sadece o zaman ağlar-ken görmüştüm.

“Neden ağladığımı bilmiyorum. Neden? Neden beni ağlatıyorsun?”

“Çünkü onlar ölü, belki ondandır?”

“Hayır, sen gaddarsın, ondan...”

Arabama gidiyorum, bir şişe erik şarabı bulup arabanın basamaklarında oturuyorum. Manfred nasılsa bizi burada Yahudi'nin işi bitinceye kadar bekletecek.

Kıpkırmızı ibikli bir horoz köy meydanında koşarak geliyor, her adım atışında arkasından tozlar kalkıyor. Aniden duruyop tüylü başını bana çeviriyor.

Manfred hiç konuşmadan yemeğini yiyor. Bir kanat kemiğini sıyrırken ya da yolunmamış bir tüyü etten çıkarırken ağzından çıkan şapırtılar, uzaklarda çalışan motorların ve bağrıışan insanların seslerine karışıyor. Hava kararmaya yüz tutuyor, birazdan çiğ yağacak.

Sepetli bir motosiklet atların ve kenara bile çekilmeye tenezzül etmeyen askerlerin arasından geçerek gelip önümüzde

duruyor. Motosikletin sepetinden inen bir onbaşı omzunda asılı deri çantasından bir şişe çıkarıp şişeyi dibinden ve tıpasından tutuyor.

Şişenin içi göz dolu.

“Merkez hastaneden,” diyip şişeyi bana veriyor.

“Mavi göz var mı?” diye soruyor Manfred.

“Hayır,” diyorum, “sadece yeşil göz var.”

“Ahmak herif!” diye bağırıyor Manfred onbaşıya, “Ahmak!”

Avucunun içinde iki yeşil göz var, parmaklarıyla yuvarlayıp duruyor gözleri avucunun içinde.

En öndeki arabalar çoktan gitti. Köyün kenar mahallelerinde yangın devam ediyor hâlâ. Arada bir sesleri duyuyoruz, atölyede açılan silah ateş sesleri duyuyorum. Manfred elinde bir sepetle dışarı çıkıyor. Semjon açık kapıdan içeri bakıyor, sonra da bir bezi ateşe verip içeri atıyor. Kısa bir süre sonra kurumuş ahşap çıtırdayarak yanmaya başlıyor.

Yanıma oturan Manfred, yanağımı okşuyor, arabanın kapısını kapatıyor.

“Rüyalar âlemindeyin,” diyor. Ben arabayı vitese takıp konvoyu takılıyorum.

Bronstejns’ın kafasını çıkarıp kilometre göstergesinin üzerine koyuyor.

“Nasıl olmuş?”

Baş, tahta plaka bir zemine monte edilmiş, derideki delikler pastel boya ile kapatılmış. Başparmağımı kıvrıp başın alnına vurunca ağaç yongasından çıkan sesi andıran bir ses çıkıyor.

Yeşil gözler parlıyor.

“Bilmiyorum,” diyorum.

Bana bir puro ikram ediyor, puroyu dudaklarımın arasına yerleştirip yakmasını istiyorum.

“Bayağı yakışıklı olmuş,” diyor Manfred, Semjon’a ve Schwabialı kardeşlere dönüyor, “ya siz ne düşünüyorsunuz?”

“Tıpa tıp Franz’a benziyor,” diyor Michael bir süre düşündükten sonra.

“Franz Bibermann?” diye soruyor Hans, “Köşedeki bakkal?”

“Evet, Kurbağa Amca.”

“Hakikaten de benziyor!” diye bağırıyor Hans, “Kurbağa Amca! Cildinde bir sorun mu vardı onun?”

“Ondan nefret ederim,” diyor Michael, “İğrenç domuz.”

“Franz Bibermann...” diyor Hans, “Vay canına!”

Michael göğüs cebinden çıkarttığı sigara kutusuna benzeyen bir şeyi Manfred’e uzatıyor.

“Şu başı görmeye tahammül edemiyorum,” diyor Hans.

Manfred kutuyu açıyor, muhafazayı yerinden çıkarıp kütudan tel çerçeveli ayna camlı bir gözlük çıkıyor. Gözlüğün saplarını dikkatle açarak karşısındaki başın düşüverecekmiş gibi duran kulaklarına takıyor, gözlüğü burnun üzerine güzelce yerleştirdikten sonra iki işaret parmağıyla gözlüğü yatay hale getiriyor.

“Hah şimdi oldu işte...” diyor.

“Ben biraz kötü oldum,” diyorum bir süre sonra.

“Evet, o yediğimiz tavukta bir gariplik vardı değil mi?” diye soruyor Manfred.

Yollarda

Güneş pırıl pırıl, kocaman. Doğa coşmuş, kabına sığmıyor, taşacak gibi. Üniforma ceketimin düğmelerini açıp Manfred'e arabayı durdurmasını söylüyorum. Bana bakıyor, kahkahalarla gülmeye başlıyor.

“Şuna bakın... Tam bir Kuzeyli Alman...”

Gülmüyorum.

Elimle ağzımı kapatıp birkaç kez yutkunuyorum.

Sonra dürbünü istiyorum, Michael bana dürbünü uzatıyor.

Arabanın içinde ayağa kalkıyorum, rüzgâr saçlarıma dolarken yoldan tozlar kalkıyor.

Dürbünü gözlerime yerleştiriyorum. Yanıp sönen, titreyen, namlu yivi geliyor gözümün önüne. Sanki her şey dalgalanıyor.

“Bembeyaz olmuşsun, Heinrich,” diyor Manfred

“Evet, Manfred. Yüzüm bembeyaz. Nereye gidiyoruz?”

“Bekle ve gör.”

“Altı üstü bir cevap vereceksin, lanet olsun!”

Kolunu koltuğun arkalığına atmış, tüm bedeniyle bana doğru dönerek şaşkın bir şekilde bakıyor.

“Bekle ve gör...” diyorum.

Wir kämpfen schon i mancher Schlacht

*In Nord, Süd, Ost und West
Und stehen nun zum Kampf bereit
Gegen die rote Pest...*

“Bir kez daha, haydi Heinrich. Ne kadar sıkıcısın, Bir kez daha!”

“Tamam, öyle olsun.”

“Çok güzel.”

Manfred havaya kaldırdığı başparmağıyla bizi beni, Semjon’u, Hans ve Michael’i işaret ediyor, sonra da bir koro şefi gibi parmağını evirmeye başlıyor.

“Bir... İki... Üç:

SS marschert in Feindesland

Und singt ein Teufelslied...

Michael’in bana uzattığı şişeyi alıyorum.

Navahrudak’tayız. Oscar Dirlewanger’in evinin önünde durduk. Eski bir gönüllü. Almanya’da iktidar değişmeden önce eşcinsellikten ve cinayetten hüküm giymiş, şimdi ise kendi taburu olan bir milis subayı. Taburunun adı Sonderbatallion Dirlewanger, Beyaz Rusya’nın en büyük partizan avcısı Genel komiser Kube ve hatta polis şefleri bile onun ne yaptığını bilmiyor. Ona Himmler bile hayran. Onun için neler demiyorlar ki: I. Heinrich’in ilk hırsız kralı, Alman bir Kazak, 928’deki köle çetelerine saldırı tekerrür ediyor, eşkiya, asker kaçağı, izinsiz avcı, paralı asker... Adam acımasız, iğrenç bir katil, ben ise o kadar sarhoşum ki ayakta duramıyorum.

Manfred gitmiş.

Arabada elimde şişe ile oturuyorum. Üşüyorum da.

Şişe toparlak, şişe ilginç.

Şişenin ağzında mantar bir kapak var, elimle çekince *plop* diyerek yerinden fırlıyor. Mantarı çekiyorum.

Bir daha deniyorum, *plop*.

Yine *plop*.

Bir de başparmağımla.

Plop. Şimdi daha zayıf bir *plop*. İç basınç o kadar fazla değil artık.

Hışirt?

Beklerken içiyorum.

İçerken bekliyorum.

Plop.

Levy'e ile parçalanmış bir kafatası gibi.

Ateşim var. İşeyesim geldi.

Kapının kolunu tutup kaldırıyorum, dışarı devriliyorum.

Arabanın öteki tarafında durmuş sigara içen Michael yanıma geliyor.

"Hah şimdi oldu," diyor ve beni kaldırıyor, "Polis üstegmeni."

"Manfred nerede," diyorum, "hangi cehenneme gitti?"

Dirlewanger'in evinin kapısını işaret ediyorum. El yapımı demir bir kapı, geniş merdivenlere açılan bir patika, sarı badanalı bir konak. Üzerine kırmızı güllerin sarmaştığı bir iskele var. Elimle onu da işaret ediyorum.

"Oraya ne zaman gitti? O ne mi?"

Kollarımı sıvayıp saatime bakıyorum, ama akrep ve yelkovan kayboluyor.

“Çok oldu.”

“Dirlewanger’i de yanımıza almamız lâzım,” diyor Michael ve alt dudağını ileri doğru uzatıp dudaklarını büküyor, “Dirlewanger olmadan hiçbir bok olmaz.”

“Ne yapacağız?”

“Bekle görürsün...”

“Ben girip çağıracağım onu dışarı.”

“Hayır, giremezsin,” diyor.

Biraz bekleyip elimdeki şişeyi Michael’e uzatıyorum. Michael başparmağını şişenin ağzının çevresinde dolaştırıyor. Parmağını şişenin içine sokuyor, yine o ses; şişeyi ağzına götürüyor, siyahımsı sıvıdan adamakıllı bir yudum alınca dudaklarında köpük birikiyor.

“Önce *ploplatacak*, sonra *tadacaksın*.”

“Ne?”

“Telli tıpa, biliyorsun.”

“Hayır, ne o?”

“Dineklackers Schwabiabrau, Dinkelager’in bira fabrikası...”

Şişeyi elinden alıp kendim içmeye başlıyorum. İçerken ona bakıyorum, suratı kıpkırmızı, un rengindeki gözleri her an dönüverecekmiş gibi, çalkalanan bir suyun içinde yüzer gibi. İşaret parmağını göğsüme dayıyor.

“Sen,” diyor.

“Evet?”

“Etrafımızda olan bitenler insanı hassaslaştırıyor, değil mi?”

“Ne demek istiyorsun?”

Yüzüme iyice yaklaşıp yavaş yavaş nefes alırken sağ yumruğunu omzuma koyuyor.

“Sanki insanın içinde derin bir delik açılmış gibi, hepsi aslında...”

“Hepsi aslında... Ne?” diyorum.

“İğneyle bir delik açıvereceksin, sonra... götünden çıkıp gidecek, fısst...”

“Fısst?”

“Evet, bizi biz yapan şey... ne denir ona... ruh,” diyor, benden uzaklaşmasıyla ayılmam bir oluyor. Bunu çok düşünüyorum.

Onu orada bana yaptığı itirafla baş başa bırakıyorum. Şişeyi eline veriyorum, ağzı açık hareket etmeden öylece duruyor. Ben Dirlewanger’in konağının kapısına doğru yürüyorum.

Tam kapının önüne gelince tereddüte düşüyorum. Binaya giden tertemiz patika küçük taşlarla kaplı.

Burası bomboş, çıt çıkmıyor.

Bir an korkuya kapılıyorum, sarhoşlardan duyulan korkuya.

Evin yanından dolaşarak yeni bir patikayı takip ediyor, sekiz köşeli bir bahçe köşküne geliyorum.

İyice yaklaşıncı, üzerinde çizgili mahkum giysisi ve başında takke olan bir adam görüyorum. O da en az benim kadar şaşkın, gözlerime bakıyor, sonra yaptığı hatayı anlıyor, bağırıyorum.

“Başlığını çıkar!”

Tökezliyor, ayaklarından bir zincirle yere bağlanmış, bir köpek gibi. Ayağa kalkıyor, başlığını yerden alıp elinde tutuyor.

“Almanca biliyor musun?” diye soruyorum.

“Evet, efendim...”

Yere bakıyor.

“Ben komutanı arıyorum,” diyorum.

“Hayvanat bahçesi, belki hayvanat bahçesindedir,” diyor, hangi aksan acaba, Eşkinazi, Hollanda, burada Hollandalı Yahudiler de mi var? Büyük bahçedeki seraların arkasında bir yeri işaret ediyor.

Patikayı takip ederek küçük ahırların ve kulübelerin olduğu bir yere geliyorum. Keçiler, kediler ve saman balyaları var. Önce farkına varamıyorum, küçük kırmızı bir kulübenin önünde bir taburede bir kadın oturuyor. Kazınmış kafasında gölgeyi andıran kızıl saçlar bitmiş. Teni gri, tırnaklarını ısırılmış. Bir tilkiye biberon uzatıyor. Tilki de onun gibi bir deri bir kemik, kırmızı, sırtı kaşınmaktan yara olmuş, kuyruğunda tüy kalmamış. Kadın biberonun neredeyse tamamını tilkinin ağzına sokmuş, süt tilkinin siyah dişleri arasından süzülüyor, açlık onu da çıldırtmış. Kadın da çizgili giysisinin içinde kaybolmuş; başını kaldırıyor, kafa derisinin altından kafatası görünüyor neredeyse. Küçük kahverengi dişleri var, yine de gülümsüyor. Yüzü hafifçe kızarsa da kızarıklık hemen kayboluyor, ama gülümseme dudaklarında kalmaya devam ediyor. Verem gibi ateş ateş. Bir an ikisi bir oluyorlar sanki. Tilki de başını bana çeviriyor, kötülük dolu siyah gözleriyle bana bakıyor tilki. Artık bizden korkmuyorlar, diye düşünüyorum. Genç kadının elinden kurtulup gidiyor, patileri yere değmiyor neredeyse.

Kadının bakışları beni delip geçiyor.

Görünmez mi oldum acaba?

Bakışmamız yarıda kalıyor.

Darmadağın olmuş hayvanat bahçesinin arkasındaki ardiyelerde yüzü sivilceli bir SS piyadesi koşarak geliyor. Elinde bir kırbaç var, yakasında da Dirlewanger'in birliğinin şeritleri. Kadının yakasına yapışıyor, kâldırdığı kadını bir hamle ile yere fırlatıyor. Ucu demirli kırbaçla kadının omzuna vururken kan ter içinde kalıyor. Kadın yüzüstü yere yatmış elleriyle başını korumaya çalışırken asker küfürlerine devam ediyor. Duruyor, kıpkırmızı yüzü, köpük çıkan pembe ağızıyla dönüp bana bakarken ceketinin yeni ile alnını siliyor, nefes nefese kalmış.

“Sizi rahatsız mı ediyordu?”

“Hayır...”

“Yahudi kaltakları bunlar...”

“Ben polis üsteğmen Hoffman,” diye araya giriyorum, “Komutan Dirlewanger'i arıyorum.”

“Ne?”

“Evet, Oscar Dirlewanger'i...”

Sanki aklı başına daha yeni geliyor. Neyi var bunun? Burada neden bir hayvanat bahçesi olduğunu, ne yapmak istediklerini soruyorum, o hâlâ bana bakıyor. Bu mizansen de neyin nesi?

Şimdi anladım, aslında bu asker o kadını koruyor, bile rek yüzüstü düşmesini sağladı ki vurduğu darbeler ona zarar vermesin. Bunun o kadınla ilişkisi var, *Rassenschande*²⁶.

26 Almandada ırki pislik anlamında kullanılıyor. Almanlarla Yahudiler arasında yasak olan ve cezai hükümleri olan cinsel ilişkiyi tanımlamakta kullanılan sözcük. (ç.n.)

Devamlı onun başında, ona kötü davranıp bağılıyor, çağırıyor, onun yanına kimsenin yaklaşmasına izin vermiyor.

Kimse onu öldürmesin diye.

Ona âşık mı acaba?

Kadın onun çocuğuna hamile mi?

“Çok güzel,” diyor.

“Ne?”

“Böyle tek bacaklı bir kuşun büyüdüğünü görmek çok güzel, üstelik bir de bu kuşun daha önce yuvasında öylece yattığını da göz önünde bulundurursanız.”

Bu noktada Dirlewanger çok haklı, bir şeyin büyüdüğünü görmek insanı rahatlatıyor. Bu piyadeyi şikayet etsem mi acaba? Yoksa soruştursam mı? Bana bir şey yapmadı aslında. Sadece âşık bir kalbi var o kadar. Kırayım mı kalbini?

“Anlaşıldı, hayvanları nereden topluyorsunuz?”

“Tavşan avında... Hani bir nehre dinamit atarsınız ya... Kuşlar basınçtan bayılırlar... Sonra toplarsınız onları...”

Ne yapmalıyım? Bunu araştırmamak aslında görevi ihmal suçu kapsamına girer. Dirlewanger’in kendi SS Ceza Yasası’nın 43. maddesine göre ceza almamış mıydı? Polonya’da bir yerde, Krakow’da.

“Senin adın ne demiştin?” diyorum.

“Klaus. Klaus Maier.”

“Memnun oldum, Klaus Maier.”

İki küçük köpek kulübesi arasında patikada yürüyorum. Yola atlayan bir kedi önümden geçiyor. Kulübelerden birinin karanlığında keçiler var, buğday tanelerinin arasında birkaç

tavuk eşeleniyor. Çocuk var mı diye bakıyorum. Hiç çocuk yok ortalıkta, onun yerine biraz ileride durmuş bir huninin içine buğday döken bir başka piyade görüyorum.

“Dirlewanger nerede?”

“Kim soruyor?” diyerek bana bakıyor.

Bu asker de epey kilolu. Dirlewanger adamlarını iyi besliyor anlaşılan.

Kim olduğumu söylüyorum, “Özür dilerim, özür dilerim,” diyerek elindeki küreği atıyor, “beni takip edin” diyor.

Birkaç garajın yanından geçerek, beyaz bir duvar boyunca yürüyoruz. Elma bahçesinin olduğu bir bayırı tırmanıyoruz.

“Oradalar,” diyor, parmağıyla göstererek.

Manfred bayırın biraz ilerisinde arkası dönük duruyor. Dirlewanger, kolunun altında Bronstejns’in başı, Manfred’in yanında duruyor. Manfred telaşlı el kol hareketleriyle konuşuyor. Dirlewanger gülümseyerek Manfred’e başı verip oradan ayrılıyor.

“Ne oluyor?” diye soruyorum Manfred’e.

“Sen ne yapıyorsun burada?” diyor.

“Cevap versene.”

Dediğimi duymamış gibi bana bakıyor.

“Biz de katılacağız!” diyor.

Manfred’i omzundan yakalayıp sarsıyorum.

“Manfred sen neden bahsediyorsun?”

Elini göğsüme dayayıp beni itince geriye doğru sendeleyerek düşüyorum.

“Sarhoşsun sen,” diyor.

“Evet, ne olmuş?”

“Çok büyük bir tavşan avı olacak. Yarın başlıyor. Belize çevresindeki bölgede. *Operasyon Hermann*.”

“Partizan avına mı çıkacağız?” diye soruyorum.

“Evet, Momma da partizan değil mi zaten? O da ormanda saklanıyor olmalı. Ne şans!”

Duruyor, bana doğru iki adım atıyor, elimden tutarak kaldırıyor beni.

“Bach-Zelewski’yi ikna etmen lâzım... Senin görevin bu. Oscar’ı sollayıp doğrudan tepe kademesine ulaşacağız!”

“Bach-Zelewski? Polis lideri? Onunla nasıl konuşacağız ki?”

“İvenets’te imiş, gel hadi.”

Tavşan avı

İvenets, Lida'nın 40 kilometre doğusunda. Küçük belediye binasının önündeki meydandayız. İçeri girip derdimizi anlatmak için izin bekliyoruz. Motorlar rölantide çalışıyor, burada taarruz gruplarına göre ayrılmış 200'den fazla araç var. Curt von Gottberg'in kumandasındaki *Gottberg Savaş Grubu*'nda ise 8.800 adam bulunuyor. Doğu cephesinin en güçlü adamı Bach-Zelewski de burada. Savaş haritasını açmışlar, 2. ve 31. SS polis alay komutanları ile son hazırlıkları görüşüyorlar. SS piyade alayları, Letonyalılar, Ukraynalılardan oluşan *SchuMa*²⁷ taburları, Dirlewanger'in taburları.

Manfred güneşte kolunun altında şapka kutusu ile sakince dolaşıyor, ben ise Momma Bronstejns'in bilgilerinin olduğu çantayı muhafaza ediyorum.

“Hazır mısın?” diyor Manfred.

“Evet, hazırım.”

“Neden bu kadar zaman alıyor?”

“Bilmiyorum, Manfred.”

Operasyon Hermann. Başlangıç: yarın, 13 Temmuz. Kuzeyde, batıda ve güneyde Naliboki ormanlarının çevresi, Naliboki ve Rubesjevitj köylerine kadar üçgen şeklinde

27 Almanya'nın 2. Dünya Savaşı'nda işgal ettiği bölgelerde oluşturduğu, yerel halktan gönüllülerin görev aldığı gönüllü taburlar. (ç.n.)

kuşatılacak. Güvenlik teşkilatı istihbarat raporlarına göre, Beyaz Rusya'daki Partizanların en yoğun oldukları bölge burası.

Partizan stratejisinin dört aşaması var. 1: Harekete geçiş ve kısaç oluşturulması. 2: Kıskacın gevşetilmesi ve nihai mücadele bölgesinin tanımlanması. 3: Nihai yoğun tarruz. 4: İnce tarama.

Problem: Naliboki ormanları tam manasıyla orman değil. Tundra, bataklık, çalılık, tepeler, yeraltı sığınakları, porsuklar ve sivrisinekler var. Hepsinin ortasından akan Neman Nehri her tarafı bataklığa çeviriyor. Beyaz Rusya'yı elimizde tutamamamızın nedeni kötü kokan sarı suları taşıyan bu nehir. Ayakta duracak sağlam toprak parçası yok, silahlı destek noktaları ve gözlem altındaki yollar var. Her şey küflenip ufalanarak ormana karışıyor.

Bach-Zelewski'nin hedefi: Naliboki ormanlarındaki Polonyalılar, Yahudiler ve Ruslardan oluşan çeteleri etkisiz hale getirmek.

Bach-Zelewski'nin ara hedefi: imparatorluğa gıda sağlamak ve köle bulmak. Manfred'in hedefleri: Momma'yı bulmak ve Bach-Zelewski'yi etkilemek. Benim hedefim ise bu üç hedefin bir araya getirilmesi.

"Yedinci sınıfta girdiğimiz Yunanca sınavı gibi," diyor Manfred, "Odysseus'taki Akylon ve Bykalon gibi. Hangisi meşe, hangisi kayın. Kumar gibi bu."

"Akylon meşe idi..."

"Kes sesini Heinrich, sence bizi içeri alırlar mı?"

"Bilmiyorum Manfred."

"Heyecanlı mı görünüyorum?"

"Evet,"

“Bana bir sigara versene.”

Manfred, Navahrudak'ta Momma'nın ikizinin başının fotoğrafını çektiirmişti. Geçen yüzyıldan kalma eski bir fotoğraf atölyesinde; iki büküm, dudakları titreyen, sivri sakallı bir moruk kameranın arkasına geçip bir elini havaya kaldırarak çekmişti başın fotoğrafına. Dor stilinde yerleştirilmiş siyah çadırın içinde, etrafında süs olarak hasır otu ve fil ayağı bitkileri konmuş alçı bir sütun üzerine yerleştirilmiş baş, flaşın patlamasıyla parlamıştı. Manfred fotoğrafın otuz kopyasını bastırmıştı.

Şimdi de elindeki metal, kulplu şapka kutusunda muhafaza ediyor başı. Sık sık kutunun metal kapağını aralıyor.

Şimdi de bir yaver kapıya gelip eliyle bizi çağırırken ay-nısını yapıyor.

“İki dakikanız var,” diyor yaver. İşaret parmağı ile orta parmağını birbirinden ayırarak, “iki.”

Toplantının yapıldığı oda fazla aydınlık değil, odanın ortasındaki harita masasının yanında duran operasyon şefi, Curt von Gottberg'i tanıyorum. Masanın etrafında tanımadığım çok sayıda insan var. Dirlewanger başını kaldırıp bize bakıyor. Bizi tanıdığını gösteren hiçbir işaret yapmadan, parmağını üzerindeki bir noktaya koyduğu haritaya bakmaya başlıyor yeniden. Parmağını harita üzerinde hareket ettirirken Cottberg de başıyla onu onaylıyor.

Bach-Zelewski şu pencerenin yanında durmuş, elleri belinde meydanı seyreden adam olmalı.

“Komutan Bach Zelewski...” diye söze giriyor Manfred.

“Benimle konuşan kim, Gottberg?” diyor Bach-Zelewski arkasına bile dönmeden.

Pencerenin yanındaki adam hafifçe Gottberg’e dönüyor. Propaganda filmlerinde gördüğüm Bach-Zelewski’yi tanıyorum. Saçları enseden kulak hizasına kadar kesilmiş, kalın çerçeveli gözlükleri, ensesindeki hafif boğumlar, yüzü gevşemiş, görmekte zorlanıyormuş gibi gözlerini kısıyor.

Manfred hafifçe öksürüp Bach-Zelewski’ye doğru bir adım atıyor, “Taarruz Birlikleri komutanı Schlosser...”

“SEN BENİMLE MUHATAP OLAMAZSIN!” diye bağıyor, Bach-Zelewski. Manfred suratına bir tokat yemiş gibi kalakalıyor. Gottberg yavaşça başını kaldırıyor.

“Curt,” diyor Bach-Zelewski, “Buna bu odada konuşma hakkını kim verdi?”

“Bu Steiner’in çocuklarından biri,” diyor Gottberg, “Hermann Operasyonunda emrine bir bölük verilmesini istiyor.”

“Demek o götveren, yeni bir koruma arıyor, öyle mi?”

“Bilmiyorum,” diyor Gottberg, “ama Hubert’in katilinin ormanda saklandığını sanıyor.”

“Hah... Hubert,” diyor Bach-Zelewski, “Kutuda ne var peki? Delil materyali mi?”

Bach-Zelewski hâlâ bize bakmıyor. “Bize gösterebilirsen bakalım kutuda ne olduğunu.”

“İzin verirseniz,” diyor Manfred Gottberg’e dönerek. Gottberg elini açarak başını sallıyor.

Manfred harita masasına yaklaşıyor ve kutuyu açıp içindeki başı iki eliyle tutup havaya kaldırıyor.

“Aradığımız adamın yüzü buna benziyor. Bu da onun ikiz kardeşi Elias. Aradığımız adamın adı Momma Bronstejns. Sonunda ‘s’ var.”

Kimse bir şey söylemiyor. Dirlewanger donmuş gözlerle başa bakıyor. Canı sıkılıyor gibi.

“Ha!” diye haykırıyor Bach Zelewski aniden, “Ne kadar çalışkan bir askermiş bu... Adım ne demiştin?”

“Taarruz Birlikleri komutanı Schlosser, Manfred Schlosser, komiserim.”

“Erich... Bana Erich diyebilirsin. İşte bize tam bunun gibi biri lazım, ne dersin Oscar?”

Dirlewanger hâlâ bir şey söylemiyor, göğüs cebinden sigara paketini çıkarıp dudaklarının arasına bir sigara yerleştiriyor ve kibriti çizmesine sürterek yakıyor.

“Hubert... Ben Hubert’i eski günlerimizden tanıyorum,” diyor Bach-Zelewski ve parmağıyla masada duran başın üzerine vuruyor, “Ah o güzelim Gisela! Bu adamın ikizinin Hubert’i öldürdüğünü nereden biliyorsunuz, nasıl öğrendiniz?”

“Yanımda bir dedektif de getirdim...”

Manfred başıyla bana işaret edince elimde çantamla ona doğru yürüyorum.

“Heinrich Hoffmann, polis üsteğmeni, Hamburg, Kripo’dan,” diyor Manfred, “Çok dikkatli bir polis çalışması sonunda Heinrich katilin kim olduğunu ortaya çıkardı. Her şey küçük bir kızın gördüğü ve hatırladığı dövmelemleri tarif etmesiyle başladı...”

Bach-Zelewski de masaya oturuyor, gürültülü bir şekilde sandalyesini masaya yaklaştırarak, “Fritz, söyleyin o güzel pastadan biraz daha getirsinler!” diye bağıyor ve parmağıyla

beni işaret ederek, “Sen de bana güzel bir masal anlatacaksın şimdi,” diyor.

Tam o anda genç bir asker elinde gümüş bir tepsi içinde marsipan kaplı bir pasta ile odaya giriyor. Pastanın tepesinde jöleye bulanmış ahududular var.

Kısa bir öksürdükten sonra anlatmaya başlıyorum.

Raporumu sunduktan sonra beni dışarı gönderiyorlar. Kapı kapanıyor, Manfred odada kalıyor. O da diğerleri gibi başını eğmiş masadaki haritaya bakıyor. Manfred’in arkasında elinde pasta tabağı ile Gottberg duruyor, Bach-Zelewski telefonun yanına gitmiş, *Dövmeli Küçük Yahudi* masalını anlatmaya başlamış bile telefonda.

Ben dışarıda beklerken onlar da merdivende görünüyor. Bach-Zelewski en önde. Ağzında bir sigara var. Arkasından Gottberg ve Dirlewanger geliyor. Dördüncü sırada Manfred var, mutluluğu yüzünden okunuyor.

Manfred’e hem 8. Süvari tümeninden dört bölük vermişler hem de hareket serbestisi ve güney bölgesinin bir kısmının sorumluluğunu vermişler. Çıkış noktası İvenets olacak.

Elias Bronstejns’ın fotoğrafları, yanlışlıkla vurmasınlar diye, tüm bölük komutanlarına dağıtılıyor. Canlı ele geçirilmesi lazım.

Ertesi günü saat 9.00’da barikatlar kuruluyor ve ormana girmeye başlıyoruz.

Manfred savaş propagandası filmleri için at üzerinde poz veriyor. Süslü bir Kazak semeri bulmuş, üzerindeki ilmeğe şapka kutusunu takmış, sağ elinde kısa bir deri kamçı var.

Michael zırhlı aracı kullanıyor, ben de arka koltukta Michael'in kulaklarına bakıyorum. Manfred kolunu kaldırıp ileri diye haykırıyor poz verdiği için. Araziye dalarak gözden kayboluyoruz.

Ertesi gün öğleden önce, toprak yoldayız. Bizim sorumluluk bölgemizin kuzeydoğusunda bir levha: Dory. Parlayan güneşte alevleri görüyoruz, uzakta ama sıcaklığı ta bize kadar geliyor. Askerler, sol cenahtan yaklaşan Dirlewanger'in birliği. Yanıp sönüyor her şey, gölge tiyatrosu gibi, alev alev yanan kilisenin önüne mobilyaları çıkarıp yığmışlar, ateşten çıkan alevler 50 metreye ulaşıyor, birisi seyyar bir gramofon kurmuş, askeri marş yükseliyor gramofonun hoparlöründen, gramofonu kuranlar koltuklara yayılmışlar.

Hayvanlar bir ağлда toplanmış, köylülerden kimse ortada görünmüyor. Sadece timpani ve davullar var.

Yanan kilisenin içinden çatırtılar geliyor.

"Ölümün olduğu yerde ben yokum, benim olduğum yerde ölüm yoktur," diyor Manfred.

"İncil'den bu. İncil'den değil mi?" diye soruyor Michael.

"Evet," diyor Hans. Hem de Yehova'nın ta kendisi söylüyor bunları.

"Epikür," diyorum.

"Epi ne?" diyor Hans.

"Kür," diyerek bana gülümsüyor Manfred, "Eski Yunan'dan bir amca. Siz tanımazsınız."

Birkaç saat sonra sağ kolda bir polis timi ile karşılaşınca operasyonun ilk etabını tamamlıyoruz: *Kuşatmanın oluşturulması ve taarruz.*

Aynı günün akşamı, ormanda, zırlı aracımız çamura çakılıyor. Arka tekerleklerden çamur ve taşlar fırlıyor, dört Hiwi arabayı arkadan itiyor, Michael başını arkaya çevirip bağıyor. Manfred atından inmiş. Orada durmuş sigara içip uçsuz bucaksız, üstünden çamur akan, sivrisineklerle dolu ormanı ve ormanın alçalıp yükselen tepelerini seyrediyoruz. Şimdilik hiçbir Partizanla karşılaşmadık.

“Kok-Sagys²⁸ nedir?” diye soruyor Manfred.

“Kok- ne?”

“Kok-Sagys... Bak şuraya.”

Cebinden buruşturulmuş bir kâğıt çıkarıp bana uzatıyor.

Kâğıdı açıyorum. Nereden bulmuş bu kâğıdı? SS komutanı, günlük emir 160/43/10.7.43

Alıcı: Bach-Zelewski, kopya Gottberg. Doğrudan Himmler'den geliyor.

Manfred'e bakıyorum şaşkınlıkla.

“Ne var? Okusana!”

Madde 1. Liderimizin kararına göre, Kuzey Ukrayna ve Orta Rusya'da çetelerin egemenliğinde bulunan bölgeler tamamen insandan arındırılacaktır.

“Hayır!” diyor Manfred ve elimden kâğıdı yolarcasına çekip alıyor, okumam gereken yeri parmağıyla gösteriyor.

Madde 5. İnsanların tehcir edildiği bölgelere Kok-Sagys dikilecektir. Çocuk kampları da bu ekili alanlara yakın yerlerde kurulacaktır ki böylece çocuklar buralarda çalıştırılabilirler.

28 Kauçuk bitkisi. (ç.n.)

Kok-Sagys. Nedir bu Tanrının cezası Kok-Sagys?

Kok-Sagys?

Kok-Sagys.

Kok-Sagys?

“Yahudi komünizminin nihai çözümü, kok-sagys...”

“Yaşasın kok-sagys!”

“Tanrı seni korusun...”

“Manfred,” diyorum ciddi bir şekilde, “Tüm bu Himmler’in söyledikleri, yani buraları insanlardan temizlemek... Bunu sahiden söylüyor mu?”

“Evet, o insanları bulduğumuzda... Evet. Hatta bütün köyler de dahil...”

Üçüncü günün sabahında Michael buluyor deliği. Deliğin çapı birkaç santimetreden fazla değil. Etrafındaki bitkilerin kökleri arasında kalmış bir kum tepesi. Michael bir bacağı bükmüş, diğer bacağı da derenin içine sokmuş. Ayak ucuyla suda durmaya çalışırken bütün vücudu öne eğilmiş. Parmağıyla deliği genişletip avucunu deliğin içinde döndürürken kumlar ufanıyor. Bu bir havalandırma deliğiymiş. Ben de orada durup onu seyrediyorum.

“Bir tünel buldum!” diye bağıyor, etraftakiler çevremize üşüşüyor. Manfred de yanımıza geliyor, elinde sigarasıyla duruyor.

“Sis bombası atın!” diye bağıyor Manfred.

Bana bakıyor, mutlu.

“Bu domuzlar tünel kazıyor. Her yerde bu tünellerin çıkışı olabilir.”

“Tıpkı Almanya’da tilki avına çıktığımız günlerdeki gibi,” diyor Michael.

“Hatırlıyor musun Hans?”

“Hı hı,” diyor Hans, “çıkış deliklerinin yerlerini tespit etmek gerekir. Ama önce küçük delikleri bulun.”

Genç bir taarruz piyadesi koşarak yanımıza geliyor.

“Sis bombası için hangi renkler var elimizde?” diye soruyor Manfred.

Piyade koşarak kamyonların yanına gidip çok geçmeden elinde bir sandıkla geri dönüyor.

Manfred sandığı açıyor, ağzında sigarası var.

“Mor, sarı, mavi... Ne dersin Heinrich?”

“Fark etmez.” diyorum.

“Yapma... Gel ilgilen biraz sen de.”

“Tamam. O zaman mor olsun.”

“Anlaştık.”

Manfred sandıktan uzun, kalın bir sis bombası çıkarıyor. Hans’ın elinden tüfeğini alıp bombayı tüfeğin namlusuna takıyor, namluyu deliğe dayayıp ateş ediyor. İki bomba daha alıp onları da tünelin içine atıyor. Yerin altından boğuk ve tok patlama sesleri geliyor. Manfred topladığı bir manga askerle ormana dalıyor, biz beklemedeyiz.

“Buraya gelin!” diye sesleniyorlar yüksek sesle ormanın içinden.

Altı ayrı noktadan, hayır yedi, mor dumanlar yükseliyor, son yükselen duman ise iki yüz metre kadar ilerimizde.

Tünellerin girişine ve içine doğru patlayıcılar yerleştiriyor. Bombalar patlayınca toprak sarsılıyor, hatta biraz da yükseliyor, ama   km yor. Bombanın yarattığı basınç dibe ve içe doğru yönelmiş. Basınçtan kulaklarım tıkanıyor.

Görevlendirilen köylülerin uzakta tünellerin girişlerini kazmaya başladıklarını görüyorum, tünellerin içine ve merkezine doğru iniyorlar. Yaklaşık bir saat sonra insan parçalarına ulaşıyoruz, köylüler çıkardıkları cesetleri ağaçların arasındaki açık alanlara yatırıyorlar. Saatler geçiyor.

Manfred cesetler arasında dolaşıp görüntüye hâkim olmaya çalışıyor, ağzının hareket ettiğini görüyorum. Sayıyor.

Michael kısa bacaklarıyla sendeleyerek bana doğru geliyor.

“Gel, gel... Parçalanmamış cesetler bulduk,” diyor.

Çukurun kenarına geldiğimizde 5-6 metre derinlikte    ceset görüyoruz. Birbirlerine geçmişler neredeyse. Basınçtan ölmüş olmalılar.

Çukurun dibinde bir Hiwi cesetlere ip bağlıyor, yukarı çekilip toprağa yatırılıyor cesetler. İkiisi yaşlı kadın, biri de 10-11 yaşlarında bir erkek çocuğu. Manfred diz çöküyor, çocuğun nabzını   lemek için parmağını çocuğun boğazına götürüyor.

“Bu  ocuk yaşıyor!”

Manfred çocuğu doğrultarak birkaç tokat atıyor.  ocuk uyuşturulmuş gibi, başka bir  lemde sanki.

 ocuk durduğu yerde, gözleri kapalı salınıyor. Manfred  ocuğun kulaklarına yaklaşıp bağırıyor.

Michael de oraya geliyor. P38'ini kılıfından çıkarıp kolunu kaldırarak tabancasını çocuğa doğrultuyor.

“Hayır! Lanet olsun sana...” diye bağırarak Manfred, Michael’in silah tutan elini vurarak aşağı indiriyor, “O şekilde değil!”

Michael domuz gözlerine benzeyen gözlerini kırıştırıyor
“Nasıl peki?”

“Evet, nasıl? Daha ben de bilmiyorum.”

Nerede olduğumuzu bile bilmiyorum. Yönümü kaybettim, çamur arazide bayır aşağı iniyoruz arabamızla.

Çocuk Michael ile Hans’ın arasında.

Şişe elden ele dolaşıyor.

Arabadaki makineli tüfeğin başındaki asker namluya mermi sürüyor, tüm bedenini sola döndürüp ormana doğru bir yayılım ateşi açıyor. Makineli tüfekten mermilerin yağması arabayı sarsıyor. Manfred camdan başını uzatıyor, tek eli direksiyonda, araba aniden yoldan çıkacak gibi kayıyor, Manfred zorluklar arabayı toplayıp bağırıyor, “Çok yaşa Hitler!”

Etrafında bir tur daha dönen asker bir kez daha ormana doğru yayılım ateşi açıyor. Mermilerin ağaçlara isabet ettiğinde yarattıkları patlama sesi, parçalanan ağaç kabuklarının sesi geliyor kulaklarımıza.

Hep birlikte haykırıyoruz.

“Çok yaşa Hitleeeeeeeer!”

Arabanın tavanına çıkmış Manfred’i asker bacaklarından tutuyor. Manfred bir eliyle işiyor, diğer eliyle de şeyi ağaçların arasına fırlatıyor.

“Steiner... Moruk Nazi... Seviyorum seni! Şerefine!”

Aşağı iniyor.

Ağladığını görüyorum.

“Bana her şeyi öğreten odur, Heinrich,” diyor ve yüzüme iyice yaklaştırarak avucunu açıyor. İşaret parmağında, üzerinde SS amblemi bulunan bir şövalye yüzüğü var.

“Bunu bana Hubert verdi, 24 ayar, elmas taşlı. Şunun çirkinliğine bakar mısın?”

Gözlerini silip gülüyor ve parmağındaki yüzüğü çevirmeye başlıyor.

“O zamanlar bu yüzüğü takmak istememiştim, ama şimdi...” diyor.

Michael elini Manfred’in omzuna koyuyor. Manfred Michael’in elini itiyor.

Bana bakıyor.

“Heinrich?”

“Evet?”

“Onu nasıl öldüreceğimizi biliyorum... Momma’yı.”

Beyaz Rusya'nın benekli domuzları

Manfred kumandayı devrettikten sonra küçük grubumuz ormandan ayrılarak Lida'ya doğru yola çıkıyor. Burada 31 numaralı kolhozun önünde duruyoruz, kırk beş dakikadır buradayız, ama motorlar hâlâ rölantide. Manfred yanında Michael, Hans ve bazı Litvanyalı SS askerleri ile birlikte beton kapıdan girip gözden kayboluyor. Alçak tavanlı beton binalar, teneke kaplı tavanın mat görüntüsü, küflenmiş, çürümüş makineler... Kolhoz iki yıl önce yağmalanmış, hayvanlara el konulmuş, köylüler kovulmuş, partinin yerel başkanının boynuna ip bağlayıp dışarı çıkarmışlar, buğday silosunda asmışlar, biz görmeden çizmelerini bile ayaklarından çekip almışlardı. Bir hafta sonra Lida'da dokuz yaşında bir çocuğun ayağında görmüştüm o çizmeleri. Açlıktan iğne ipliğe dönmüş, bembeyaz çırpı gibi bacaklarda simsiyah cilalı çizmeler.

Manfred oranın bir üretme istasyonu olduğunu öğrenmiş. Tarım enstitüsü, Göring'in dört yıllık kalkınma planları, yoksa Kube'nin sömürgecilerinin mi? Münih Üniversitesi'nde, Kuzey Alman domuz cinslerini zayıf Rus domuzları ile çiftleştiriyorlar, büyük kulaklı İrkutsk türlerini uzun butlu küçük kulaklı Hannover domuzları ile, ekstra kaburgalı Danimarka köy domuzlarını Zivilskaya domuzları ile, benekli ve 13 memeli Sovyet domuzları ya da bunun gibi şeyler işte. Burası yasak bölge olduğundan içeride ne olup bittiğini bilmiyorum, belki canavar üretiyorlardır. Umrumda

da değil. Güneş bir an ışıl ışıl; bu açık yeşil güneş ışığı, huş ağaçlarının yaprakları ve yapraklardan yayılan bu sakin hıştı ne kadar güzel diye düşünüyorum. Etrafımda olup biten hiçbir şey umrumda değil şu an. Burası saman ve kum kokuyor. Efka paketimde kalan iki sigaradan birini çıkartıyorum. Sigaramı yakarken Manfred'in bir kamyonun kendine doğru gelmesi için eliyle işaret ettiğini görüyorum. Paletli kamyon geri geri çiftliğin avlusuna giriyor. Litvanyalılar ağılardan birinin kapısını kapatıyorlar.

Michael ormandan getirdiğimiz çocuğu omuzlarından tutmuş, duruyor.

"Gelsene Heinrich," diye bağırıyor Manfred, Michael'in de sırtına vuruyor eliyle, "Hadi gelin, lanet olası geri zeklılar!"

Domuz ağılından, küçük bölümlerin olduğu yere kadar ulaşan bir patika var. Bölümlerin en küçüğü beş metre beş metre ebadında. Manfred beni buraya getirip bekletiyor. İki elini omuzlarıma koyup, "Burada bekle," diyor. Çamur vıcık vıcık olmuş, domuzların toynaklarının izleri grlyor çamurda.

Dudaklarımın arasına bir sigara sıkıştırıp yakıyor.

Gözlerini iri iri açıp, "Domuzlar!" diyor.

Çocuğun kafası kazınmış.

Yere bakıyor. Litvanyalı, ocuğa bağırınca ocuk tepki vermiyor.

Litvanyalı gidip çocuğun çenesine bir yumruk atıyor. Bir adım geri sendeleyerek ocuk, gözlerini iri iri açıp Litvanyalıya bakıyor. Litvanyalı haykırmaya başlıyor.

Çocuk da Litvanyalının ardından dudaklarını hareket ettiriyor, ama Litvanyalı anlamıyor.

Litvanyalı tüfeğin kabzasını kaldırıyor.

“Görmüyor musun koca kafalı, çocuk sağır, seni duymuyor,” diye bağılıyor Manfred ve gülerек elleri ile kulaklarını kapatıyor, “Sağır! Hiçbir şey duyamaz o!”

Utanarak gülümseyen Litvanyalı, çocuğa dönüyor. Çocuğun ellerini kaldırıp, parmaklarını birbirine yaklaştırıp sürterek çocuğu döndürmeye başlıyor, aynı zamanda elleri aşağı doğru iniyor. Ellerini, çocuğun karın hizasına gelince, birbirinden uzaklaştırıyor ve çocuğun omuzlarına koyar.

Çocuk Litvanyalının yaptığını anlamıyor, orada durup boş boş bakarken elleri ile yaptığı hareketleri gözüyle takip ediyor.

Litvanyalı abartılı hareketler yapmaya başlıyor, dilinin ucunu dudağından uzatmış, tüm dikkatini toplamış, ama yine işe yaramıyor.

Manfred gülmeye başlıyor.

Sonra bağılıyor, “Haydi artık!”

Litvanyalı kemerini çıkarıp pantolonunu indiriyor, çocuğa da başıyla aynı hareketi yapması gerektiğini işaret ediyor. Çocuk şimdi onu anlıyor.

Çocuk üstündekilerin hepsini çıkaracak mı?

Çocuk üstünden çıkardığı her parça elbiseden sonra Litvanyalıya bakıyor, Litvanyalı başıyla çocuğu onaylıyor.

Bunu da mı çıkarayım?

Evet, onu da.

Çocuğun üzerinde şimdi sadece külotu var. Yetersiz beslenmeden eğri büğrü olmuş göbeği, sıkı atılmış bir düğüme benziyor.

Çizmeler de mi?

Evet, çizmeler de.

Çocuk olduğu yerde duruyor, yere bakıyor. Çizmeleri çıkarmıyor.

Litvanyalı çocuğun yanına gidip bir yumruk atarak çocuğu yere deviriyor, ayaklarından çizmeleri çekip çıkarıyor, çamurun içine atıyor. Ayağa kalkan çocuk çizmelere bakıyor.

Sonra eğilip külotunu çıkarıyor.

Litvanyalı çok hızlı davranıyor.

Çocuğu bir eliyle bacaklarının arasından, diğer eliyle de göğsünden tuttuğu gibi ağılın içine atıyor.

Manfred, Hans ve Michael gülmekten neredeyse ölecekler. Litvanyalılarından biri cebinden bir matara çıkarıp herkese ikram ediyor.

Çocuğun her tarafı çamura bulanmış durumda. Hiç hareket etmeden ağılın içinde duruyor, yere bakıyor.

Sonra başını kaldırıp utangaç bir şekilde gülümsüyor.

Çocuk ahırdaki domuzlardan gelen çığlıkları duymuyor. Domuzlar kapıya yükleniyor. Çocuk Litvanyalılarından birinin ağıla atlayıp ahırın kapısının ilmeğini tekmeyle açtığını da duymuyor.

Kulağında benek olan siyah erkek domuz üç adımda çocuğun yanına geliyor. Omzunu çocuğun kalçasına vururken başıyla da çocuğa çarpıyor.

Yere düşen çocuk debelenerek ayağa kalkmaya, kaçmaya çalışsa da ayağı kayıyor.

İyice kızmış domuz çocuğun peşinde. Alnıyla çocuğun sırtına tosluyor, çocuk ağılın bölmesine çarpıp yine yere düşüyor.

Başını çarpmış olmalı. Çocuğun yüzü çamurun içinde. Hareketsiz yatıyor yerde.

Domuz, çocuğun yanına gelip çocuğu kokluyor, homurdanıyor.

Çocuk başını hareket ettirince domuz birkaç adım geri çekilip dönüyor ve olanca hızıyla çocuğun üzerine yürüyor, çocuğun yanına gelerek burnuyla çocuğun bedenini çeviriyor. Çocuğun ağzı çamur içinde kalmış.

Çocuğun yanına giden Michael, elindeki bir değnekle çocuğa dokunuyor. Dudaklarını büküp omuzlarını silkiyor, “Ölmüş,” diye bağıyor.

“Olmadı işte,” diyor Hans.

Başka bir erkek domuz arkada bekliyordu. O ilkinden biraz daha küçük, siyah benekli, pembe, kulakları beyaz, sağrısına metal bir subap yerleştirmişler ameliyatla. Bir de gemi lombozunu andıran küçük bir cam var, bakınca hayvanın iç organları görünüyor, ameliyat yarasından iltihaba benzeyen bir şeyler sızıyor.

O da hızlı adımlarla çocuğun yanına geliyor, çamurda kayıyor, ayakta durmakta güçlük çekiyor. Yay gibi havaya uzanan başını kaldırmış. Burun delikleri nemli, kıpır kıpır.

Pembe çenesinden homurtu yayılıyor ağıla.

Dilini çocuğun dudaklarının arasına sokup çıkarıyor, çocuğun ağızıyla domuzun ağızı arasında salya uzanıyor. Kulakları benekli erkek domuz ağıldaki çamurun içine işiyor.

Beyaz kulaklı domuz saldırıyor önce. İki domuz da çocuğun etine geçiremiyor, çekiştirip duruyorlar biraz.

Sonunda bir parçaya dişlerini geçiriyorlar.

Manfred elini çenemin altına getirmiş, başımı tutuyor, çevirmeyeyim diye.

“Bak Heinrich, bak...”

Çocuğun pembe eti, ikinci domuzun sağrısındaki pencerede dönüp duruyor.

“Oldu işte, hah şöyle...” diyor Manfred.

Çenemi bırakıyor, başımı çeviriyorum.

“Biraz daha yavaş olması lazım,” diyor, “daha yavaş.”

Su tatlı ve soğuk, avcuma doldurup içiyorum, ıslak ellerimle enseme de ıslatıyorum. Başımı kovanın içine sokup saç diplerimi temizlerken inliyorum.

Michael ve Hans gülerken bir ara Manfred’le göz göze geliyorum. Ellerimi dizime dayıyorum, artık daha fazla kendimi tutamıyorum.

Sert bakışları üstümde.

Tekrar doğruluyorum. Arkama bakmadan kuyunun yanına gidiyorum. Şimdi daha iyiyim.

“Buna yaratık etkisi denir,” diyor Manfred ve elini enseme koyuyor, “Çünkü biz de hayvanız. Hayvanlar başka hayvanların acı çektiklerini görmeye dayanamaz.”

“Artık dayanamıyorum Manfred,” diyorum, “Neden beni getirdin buraya? Ben işin bana ait olan kısmını yapmıştım...”

“Sakin, sakin ol...” diyor, “hani başka biri esneyince biz de esneriz ya. Bunda utanacak bir şey yok.”

Manfred’in elinden kurtuluyorum.

“Ben artık yokum, Manfred,” diyorum, “Bu iş polislik iş değil. Bu kasaplıktan başka bir şey değil.”

“Yokum diyemezsin Heinrich, sen de onu bulmamıza yardım etmelisin...”

Bir şey söyleyecek oluyorum, işaret parmağını dudaklarının üstüne götürüyor. “Ben SS’ten değilim,” diyerek gözlerine bakıyorum. Gözlerimi ayırmadan bakıyorum, “Bunları rapor edece...”

Eğilmeme fırsat bile kalmıyor. Önce gözüme bir yumruk indiriyor, ardından ağzımın tam ortasına.

Altın yüzüğünün tadına bakmış oluyorum.

Bir omaca üzerine oturmuş kolhozun arkasındaki nehri seyrediyorum. Ağzımdaki mendili ısırmazsam ağzımdan kan akıyor. Manfred köyün çocuklarını dallardan çubuk yapımları için görevlendirmiş, çocukların önünde büyükçe bir yığın dal duruyor. Çocuklardan birinin elinde bir bıçak var, dalların kabuğunu sıyrıp başka bir yığının üstüne atıyor. 10-12 yaşlarında beş çocuk var. Bir enkazın çevreye savrulan parçaları gibi gittiğimiz her yerde etrafımızda bitiveriyorlar. Ailelerden geriye kalan parçalar, ayakları çıplak oğlanlar, sümüklü kızlar, yaşlılar, sakatlar, ağızları pislik içindeki deliler. Delilerden biri, bir sopanın ucuna üzerinde orak çekiç olan bir bayrak takmış. Bayrağın üzerinde SMERT SUKAM

yazıyor boydan boya, *Orospulara ölüm*; bayrağı sallıyor dudakları titreyerek. Karnındaki dövmeleeri gösteriyor, soğan şeklinde dört kubbe ve Andreas haçı. Ormanın içlerinden çıkıp gelmişler, alçak damlı evlerden; bizlerden bir şey koparmaya çalışıyorlar, birkaç kopek²⁹ ya da mark, bir parça ekmek, bir torba tuz.

Manfred teftişte.

Şimdi benim yanıma geliyor.

Elinde sazlardan örölmüş bir şey var. Çamaşır sepeti kapağına benziyor. Diğer elini arkasına saklamış.

“Ne güzel değil mi?” diyerek arkasında sakladığı elini uzatıyor. Üçlü bir dirgen ve tahtadan bir kılıç var elinde, “Şunlara bak, kuzgun kılıcı ve bir de neydi o kalkan vardı ya hani?”

“Parma kalkanı,” diyorum ve elindeki hasır örgüsünü işaret ediyorum.

“Parma, tabii ya! Sen her zaman çok akıllı bir öğrenciydin, Heinrich. Ne deniyordu onlara Trakyalılar... bir de üçlü mızrak ve ağ...”

“Retiarii³⁰ ...”

“Evet!” diye bağılıyor Manfred ve takdir etmek için sırtına vuruyor, “Aischylos ne demişti? ‘Kanınin kokusu burunumu gıdıklıyor.’ Bu eski Yunanlar biliyorlarmış işi...”

Omzumdan tutup beni çeviriyor, gözlerini kısarak bana bakıyor.

“Bakayım şöyle sana bir,” diyor.

29 Rublenin yüzde biri. (ç.n.)

30 Elllerinde kısa bir kılıç, bir ağ ve üçlü mızrakla arenaya çıkan Romalı gladyatörlere verilen ad. (ç.n.)

“Yok, bir şey.”

“Aç ağzını...”

Elimi tutup ağızımdaki bezi çıkarıyor. Alt çenemden kan boşalmaya başladığını hissediyorum.

“Temizlenmesi lazım,” diyerek ıslıkla yakındaki sıhhiyecilerden birini çağırıyor.

Hâlâ nehir kıyısındayız.

Manfred bacaklarını açmış işiyor. Sidik şeridi kalın ama tembel. Sıhhiyeci kırılan dişimin kökündeki parçaları temizliyor bir cımbızla ve açılan yaraya doğrudan morfin iğnesi vuruyor.

“Özür diliyorum,” diyor Manfred, “birden bana ne oldu bilmiyorum. Açıklayamam sana bunu.”

“Refleks olabilir mi?”

“Evet, refleks. Tabii ya.”

Pantolonunu çekip düğmelerini ilikliyor, göğüs cebinden Efka paketini çıkarıyor, arkasını dönüp bana doğru geliyor. Açık sigara paketinden iki sigara çekiyorum, birini Manfred’in dudakları arasına yerleştirip sigaraları yakıyorum.

“Beni affedebilecek misin?” diye soruyor.

“Evet, o parmağındaki yüzüğü fırlatıp atarsan.”

Bir an hayalet görmüş gibi donuyor karşımda. Bir adım geri çekiliyor, yüzüğü parmağından çıkarıp avucuna koyuyor. Ağır yüzük ve üzerindeki elmaslar pırıl pırıl parlıyor güneşte.

“24 ayar. Ve elmasları... Bunun kaç para ettiğini sen biliyor musun?” diye soruyor.

Gözlerimin içine bakıyor.

“Hayır.”

Birden yüzüğü nehre fırlatıyor.

“Oldu mu? Sevindin mi?”

“Evet.”

Biraz orada durup sigaralarımızı içiyoruz, yeşil yeşil akan nehre bakıyoruz. Böcekler vızıldaşıyor.

“Bazen bir şeyi çekip çıkarırsın,” diyor Manfred biraz sonra.

“Bir fotoğraf, bir konuşmanın bir kısmı, ağır şeyler, bazen düşünüyorum da onları hatırlayacak olanlar bizleriz. Sadece bizim anılarımızda yaşayacaklar.”

“Kimler?”

“Yahudiler.”

Gülümsüyor, dilinin ucuyla tütün parçalarını tükürüyor.

“Bugün ikinci günümüz. Michael devamlı sakarlık yapıyor. Arkasından bağırdım. Ne diye bağırdım biliyor musun?”

“Hayır.”

“Klutz!³¹”

“Klutz?”

“Evet, ağzımdan çıkıverdi... *klutz!*”

Bana dönüp gülüyor.

“Mentsh³² ...” “İnsanlığı unutmamak önemlidir. Yoksa sadece Almanya’dan gelen uzmanlar olarak kalırız.”

“Ne?”

“Evet, Almanya’dan gelen uzmanlar...”

31 Almandaca *hantal*, *sakar*. (ç.n.)

32 Eşkinazi dilinde *insan*. (ç.n.)

“Manfred,” diyorum.

“Ne var?”

“Ben seninle gelirim, ama bir şartım var.”

“Neymiş o?”

“Artık insan öldürmek istemiyorum.”

Ölü bölgede

Ormana dönüp Hermann Operasyonu'nun ikinci etabına başladığımızda Manfred benim komutan arabasında oturmama izin veriyor. İkinci etap: *Kuşatmanın daraltılması ve mücadele bölgesinin tanımlanması*. Arabadan bakınca gördüklerim: Dalış yapan Stuka uçakları, dalıştan sonra yükseliş esnasında çıkan ıslık gibi sesler, seri patlamalar, hayvanları çekerek ormandan çıkanlar, inekler, atlar, keçiler, içinde kuşlar ve kurbağalar olan küçük ev yapımı kafesler... SchuMa taburlarından bir Ukraynalı kucağında bir kirpi ile ormandan çıkıyor, elindeki küçük bir fincanda süt tozu ile bir karışım hazırlamış kirpi için, kirpi acıkmış, dilini uzatıyor.

Boyunlarından iplerle birbirlerine bağlanmış köleler, sıra sıra ormandan çıkarılırken sallana sallana yürüyorlar.

Kongo'nun iç bölgeleri.

Manfred günlük raporları bana dikte ettiriyor. Bana rakamları ve sözcükleri veriyor: Çatışmada ölenler, haydut, ganimet.

Günlük rapor, telgraf, 16 Temmuz 1943

Gönderen: Taarruz Birlikleri Komutanı Schlosser,
SS- Süvari birlikleri 2

Konu: Operasyon Herrmann, Güneybatı Bölgesi.
Operasyon başlama saati: 10.00

Barikat kurulan koordinatlar: 3.N, 4. 5S.

Vurucu takımların oluşturulduğu birlikler:
1/2/40.

Toplam güç: SS-Süvari birlikleri 2/4/75

SchuMa: 3/6/130

Orpo: 1/21

Litvanyalı Hiwiler: 3/7/139

Silahlarımız:

3 tanksavar top

1 Üçaksavar

24 mg 42 (makineli tüfek)

Ulaştırma:

3. LKW

1. Top

3. Zırhlı araç

2. SDF-KZ: 1 233'lük, 1 250'lik komuta arabası
324 beygir

Kayıp, bizden: Hafif yaralı bir Orpo³³.İki sığınak tamamen tahrip edildi. 3 terkedilmiş korunaklı kamp yakıldı. 988 haydut öldürüldü, bunlardan 251'i Yahudi.

Ganimet: 1 adet 98 model Alman piyade tüfeği, 6 tabanca, cephane, 40 mayın.

128 erkek esir, 73 kadın, 19 çocuk (Almanya'ya gönderilmiştir)

120 at, 21 inek, 214 keçi (İvenets'e gönderilmiştir)

33 Asayiş polisi. (ç.n.)

Taarruz Birlikleri komutanı Manfred Schlösser,
Aslı gibidir: Polis üsteğmen Heinrich Hoffmann.

Akşam arazide yaktığımız ateşin çevresinde oturuyoruz. Operasyonun beşinci gününde, yıldızlarla dolu bir gece üstümüzü örtüyor.

Burada her şey ıpslak, ağaçların nemli karanlıkları, çayırılık, her yanımız çamur.

Manfred çizmelerini iki değneğe sokup ateşin üzerine takmış.

Yattığı yerden benim Jünger'in *Maceracı Kalp* kitabının sayfalarının köşelerini kıvrıyor. Bir şarkı mırıldanıyor, parmağını ıslatıp sayfalardan birinin ucunu daha kıvrarak işaretliyor.

"Manfred?" diyorum.

"Ne var?"

"Altı tabanca ve bir tüfek bulduk, 988 Partizanda bu kadar az silah nasıl olur?"

"Haydut... Onlara haydut denir. Himmler'in bugün yayımlanan talimatnamesi gereğince bundan böyle onlara haydut denilecek."

"Tamam, haydut diyelim. Yine de rakamlarda bir tuhaflık var."

"Sen kendin yazdın."

"Yalan ama bunların hepsi. Manfred lanet olsun sana, kitabımı mahvediyorsun."

Dirseğine dayanıp hafifçe doğruluyor, "Çok basit Heinrich, öldükleri zaman haydut değildirler artık, değil mi?"

“Bunda komik bir taraf göremiyorum ben.”

“Evet, haklısın. Komik bir tarafı yok bunun.”

Manfred yerinden kalkıp kitabı elinden bırakıyor, çizmelerini çeviriyor.

“Bu politikadır,” diye devam ediyor, “Bazen her şeyi yanlış yaptığımızı düşünüyorum.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Evet, gerçeklerle sözcükleri birbirinden ayırdığımız zaman yani. Özel muamele, ortadan kaldırma, temizlik, Yahudi'den arındırma. Bunların hepsi cinayet, Heinrich. Bizler temizlikçi ya da devlet memuru değiliz herhalde? Yahudileri de kahrolası bir bakterilermiş gibi cilalamamıza gerek yok. Onları yağmalıyor, ellerinde ne var ne yoksa alıyor, kırbaçlıyor ya da çocuklarının gözleri önünde enselerine bir kurşun sıkıyoruz... Dualar, ölüm korkusu, ölmeden önce titremeler... Elohim Yisrael...”

“Manfred yeter!”

“Kapa çeneni, bir kerecik de olsa tut şu çeneni. Evet, bunları yapıyoruz Yahudilere! Bir köyü yakıyoruz, sonra 1200 Partizanı öldürdük diyoruz. Hayır, partizan değil, haydut artık onlar! Haydutlar ve temizlik... Biri Tanrının cezası bir çocuk kitabından alınma, diğeri de bağırsak sisteminden... Winnetou³⁴ ve Amerikan petrolü!”

“Bu kadar bağırma Manfred...”

“Korkuyor musun? Mahzene indirirler diye mi korkuyorsun?”

“Evet, mahzene indirilmekten korkuyorum...”

34 1842-1912 yılları arasında yaşayan Karl May adlı Alman yazarın yazdığı romanlardaki Kuzey Amerika yerlisi bir roman kahramanı. (ç.n.)

Manfred bir an bana bakıyor, hayal kırıklığına uğramış, incinmiş.

“Bunlar Himmler’in başının altından çıkıyor... Ahmak Himmler...”

“Himmler nedir?” diye soruyorum şaşırmışçasına.

“1941 yılının ekim ayında Minsk’e bizimle birlikte gelmişti. Bir operasyonu seyretmek istiyordu. Steiner onun için birkaç Yahudi ayırmıştı. Toplu mezarın yanına kadar gelmişti. Çok fazla yaklaşmıştı, ama kimse bir şey söylemeye cesaret edemiyordu. Görmeliydin onu orada! Kendini tutamadı, mezarın içine kustu ve bayıldı oracıkta... Şimdi de kalkmış her şeyi baştan yazmaya kalkıyor, evlerinde rahatça keyif yapabilsinler diye. Her şeyin *tedbirinin alınmış olmasının* rahatlığıyla. Sanki ölüm sadece soğuk olabilirmiş, gaz odalarında olabilirmiş, Zyklon B ile olabilirmiş... Sanki bunların hepsi bilimmiş gibi... Sanki bizim kahrolası kategorilerimizin bize faydası olacaktı gibi...”

“Carl Schmidt diyor ki, biz bir düşmanımız olduğu sürece biziz... Bu da bir kategori değil midir?”

“Aynen... Neden bunu açıkça söylemiyoruz peki? Artık biz tüm insanların eşit olduğu sınırını aştık. Bu artık...”

Manfred yerinden kalkıp kollarını açıyor, “Bu artık yeni bir dünya... Bu cinayetler yeni dünyaya vurulan bir darbe... Yeni, kadim bir dünya...”

“E o zaman? Sen o çocuğu domuzların önüne yem olarak attığında yeni bir dünya mı yarattın?”

“Evet, gerçek...”

“Tutarlıdır, sen öyle diyorsun. Ama çok tuhaf ve kötüce...”

“Kim diyor onu?”

“Ben diyorum!”

“Sen? Nerede kaldı senin o hayran olduğun Romalılar peki, ölümü kutsayan, ölümün üstüne tüy diken... Ama sana kalsa onların heykelleri ve şiirleri yeter... Cicero ve Capitol... Ama vahşeti unutuyorsun... Tuhaf olan budur Heinrich...”

“Lanet olsun! Küçücük bir çocuğu öldürmek!”

“Steiner bana bunu öğretmişti. Sonu... Tüm aşamalardan geçip *insanlık onurunu* yine de korumak. Birlik beraberlik...”

Kollarıyla gözlerini kapatıyor, vızıldayan gece içinde bir an gözüme çok küçülmüş ve kırılğan görünüyor.

“Tüm bunların ne olduğunu biliyor musun sen?” diye devam ediyor, “birlik, beraberlik ve aşk...”

“Bunların hepsi yalandan ibaret,” diyorum. Kollarını iki yana açıyor, ben devam ediyorum, “Hepsi kötü bir yalan.”

“Sen ne istiyorsun peki, Heinrich?”

Yere oturup çizmelerini ayaklarına geçiriyor, ama ayakları çizmeye girerken çizmelerin içindeki ıslaklığın sesi geliyor.

“Sen yalnız kalmayı mı tercih ediyorsun?”

Uyandığımda günün aydınlanmasına çok olduğunu görüyorum. Manfred ortalıkta yok, uyku tulumu da yok.

Yerimde doğruluyorum. Atının semeri, baş maketinin bulunduğu şapka kutusu da yok.

Uyku tulumundan çıkıp tenteyi açıyorum. Ateşler sönmüş, nöbetçiler nerede?

Diğer çadırlar da toplanmış.

Kamyonların tekerlek izleri.

Bir anda uyanıyorum, tabancamı alıp çadırdan çıkıyorum.

“Kim var orada?”

Gecenin çamurunda gecenin sesleri, yüksek çam ağaçları arasında uğuldayan gece esintisi.

Burada hiç kimse yok. Tek bir insan bile yok.

Karanlık ve yıldızlar var sadece, biraz ileride şırılda-
yan bir dere.

Kırılan bir dal, bir anda oradan sesler gelmeye başlıyor.

“Neredesiniz?”

Bir şey savruluyor, bir şey gıcırıyor, bir kürek darbesi.
İlerideki huş ağaçlarının arkasından geliyor sesler.

Hızla oraya gidiyorum.

Geride bırakılmış konserve kutuları, yarısı toprağın içinde
kalmış, içinde konserve meyvelerin kalıntıları.

Bir gölge görüyorum, hızla dönüp tetiği çekiyorum.

Kurşun hendeğin içine doğru vızlıyor.

Hızla oraya koşuyorum.

Dallar yüzüme çarpıyor. Silah bir sağ elimde, bir sol elimde.

Duruyorum.

Karanlıkta yapraklar sallanıyor.

Orada birisi var. Bir bedenlik hareket edip bir el daha
ateş ediyorum.

Vücudunun arka kısmı havada, bacaklar debeleniyor.
Ateş, ağaçların saçılan kabukları, namlunun parıldaya ucu.

Bir ceylan. Sadece bir ceylanmış. Konserve kutularının
içindekileri yiyormuş.

Şarjörü çıkarıyorum. Geriye tek mermi kalmış.

Ormanda yapayalnızım.

Çadırıma geri dönüyorum. Hava ağarmaya başlıyor, soluk bir ışık düşmeye başlamış etrafıma.

Çadırın kazıklarını çıkarmak için eğiliyorum, yine o ses geliyor.

Derenin yanında biri var, neredeyse eminim. Doğruluyorum, bayırdan aşağı yürüyorum yavaşça.

Ben yaklaştıkça ses artıyor. Daha net duyuyorum, bir şeye vuruluyormuş gibi, taşa vuran su sesi gibi, şapırtılar.

Taşların arkasında birkaç metre aşağıda derenin kıvrıldığı yerde.

Biri oturuyor, sırtı bana dönük.

Çocuğa benziyor, üzerinde epey büyük bir palto var.

Hızlı ve telaşlı hareketlerle derede bir şeyler yıkıyor.

Elinden suya kırmızı bir şey karışıyor, parça parça.

Yüzünü göremiyorum hâlâ, ama ellerini çok net seçebiliyorum artık. Ellerini kanlı bir şeye daldırmış, deri parçaları, et.

Başını bana doğru çeviriyor.

Ağzı yok, dudakları da yok.

Boğazına dikkatli bakınca kemikler görünüyor. Üç sıra diş var ağzında.

“Seni de tedavi edeyim mi?” diye soruyor.

Ayağa kalkınca olduğum yerde sığıyorum.

“SANA DA TEDAVİ LAZIM...”

“Hangi cehennemdeydin? Üç saattir ortada yoksun,” diyor Manfred. Ben koşarak oraya gelirken o atına binmiş, yola çıkmaya hazırlanmış bile, “seni bırakıp gidecektik az daha.”

“Onu... görmedin mi onu? Derenin kenarında,” derken etrafıma bakıyorum. Atlar hazırlanmış, çadırlar toplanıyor, ateşler söndürülmüş, yokuş aşağı bir kamyon hırlayarak geliyor.

“Kimi?”

“Bir çocuk vardı orada. Ağzında üç sıra diş vardı. Yüzü yoktu.”

Manfred karşı tarafta birine doğru dönüyor.

“Neyse... geldiğin iyi oldu,” diyerek ata kırbacıyla vuruyor, at yokuş aşağı dörtlüyle koşmaya başlıyor.

Yedinci gün, ateş çevresinde oturuyoruz.

Manfred hâlâ *Maceracı Kalp*'i okuyor. Ama bu kez pek kendini vermeden okuyor, sayfaların köşesini kıvrıp işaret bırakmadan. Kaşınıyor, osuruyor, ayakları açılсын diye kalkıyor.

“Şu bahsettiğin çocuk...” diyor.

“Evet, ne olmuş ona?”

“Sanırım onun da icabına baktık. Üstünde epey büyük bir palto var mıydı?”

“Evet.”

“Michael atıyla onun peşine düştü. Sürek avında bir sü-lün gibi kovalayıp vurdu. Haklıymışsın. Ağzında üç sıra diş vardı. Ben kontrol ettim. En önde süt dişleri, arkasında yetişkin dişleri, en arkada da sivri dişler vardı. Köpek balığına

benziyordu o küçücük adam. Çocuk değildi, çok yaşlı bir adamdı. Hem ayrıca liderimiz Finli olduğunu düşünüyor.”

“Ne?”

“Rus Fincede İsveçli anlamına geliyormuş. Beyaz Ruslar İsveçliymiş aslen. Ya da dur, nasıldı? İsveçcede Finlilere verilen ad mıydı yoksa? Neyse işte, unuttum.”

“Bunlar neden Beyaz Rus olamazlarmış peki?”

“Bilmiyorum. Kafalarının şekliyle ilgili bir şey. Onlar Slavlara benzemiyor. Belki de onun tuhaf teorilerinden biridir bu da.”

“Ama bizim İsveçlilerle, Finlilerle bir alıp veremediğimiz yok, değil mi?”

“Hayır.”

“Neden peki onların Beyaz Rus kardeşlerini öldürüyoruz?”

“Bilmiyorum. Kelime oyunu yapma şimdi. Bu da öyle bak,” diyip kitabı kapatıyor, arsızca bana bakarken kitabı yanan ateşin içine atıyor.

“Ne yapıyorsun?” diye bağırıp atıyorum. Ellerimi ateşin içine sokuyorum, üzeri çoktan islenmiş kitabı iki parmağımla tutup alıyorum ve otların üstüne atıyorum.

“Lanet olsun!”

Manfred de ayağa kalkıyor, yumruklarını sıkıp karşımda gardını almış, başını sağa sola sallıyor, gecenin karanlık boşluğuna birkaç yumruk savuruyor.

“Dayak mı istiyorsun? Hadi gel! Korkma gel hadi! Seni küçük yalancı...”

“Yeter artık...”

“Kız kardeşime yazdığın şiirler... Aman Tanrım... Ne çok şey gizli o ‘akşam’da... Öyle bir sözcük ki, petekten süzülüyor gibi, sanki keder ve acı süzülüyor içinden.”

“Sen benim eşyalarımı mı karıştırdın?”

“Evet, çünkü sen güvenilir biri değilsin...”

Hâlâ olduğu yerde omuzlarıyla dans ediyor sanki, eğiliyor, yana hareket ediyor, havaya doğru bir aparkat savuruyor.

“Gel hadi!”

“İstemiyorum...”

Bak yeni bir estetik hareket icat ettim, senin gibi paçasına işeyenler için.”

Sonunda sakinleşip elini bana uzatıyor. Yanına gidiyorum, elimi uzatıyorum. O anda kolunu öyle bir savuruyor ki, “Aynen, vurdun mu böyle vuracaksın işte!” diye bağırıyor.

Ben birkaç adım geriye sendeliyorum. Elimle çenemi tutuyorum.

“Tıpkı bir tokat gibi? Evet ya ne demezsin... Ne orijinal...” diyorum.

“Evet, aslında prensip bu. Bir elin ne anlamı vardır ki? Hiçbir anlamı yok değil mi? Hiçbir zaman bir tokalaşma mı yoksa çenende patlayan bir yumruk mu bilemezsin.”

“Aralarındaki ilişki ne peki?”

“İlişki mi? Senin bilmediğin, tanımadığın şeylerden duyduğun korkudan başka bir şey değil. Burada bir ilişki yok. Biraz önce eline bir mark tutuşturduğun, kızının başını okşadığın köylü, bir saniye sonrasında senin karnına kasap bıçağını daldırırır... Sonra ormanda tuhaf bir yaratık buluruz. Üç sıra dişleri olan, yüzü olmayan bir şey... Çocuk mu,

yaşlı bir adam mı olduğu belli olmayan. Bunu açıklayacak bir dil yok hâlâ.”

“Peki, senin şu yeni estetiğin nasıl bir şey?”

“O benim kaçacağım bir yer değil, Heinrich. Ben belirsizliğin estetiğinin peşindeyim. Bunun ciddi mi yoksa eğlenceli mi olduğunu bilemeyeceksin. Benim seni öldürmeye gelip gelmediğimi bilemeyeceksin... Histerinin estetiği, anlıyor musun? Kulağa daha güzel geliyor değil mi?”

“Bilmiyorum...”

“Hepsi bir anda olup biter, hiçbir zaman emin olamazsın, korkudan dehşete kapılıp gülmeye başlarsın. Nietzsche ve von Münchhausen! Daha başkaları da var, Hah! Buna ne ad vereceğimi de biliyorum.”

“Adı ne olacak bunun?”

“Manfredizm.”

“Manfredizm?”

“Evet, inan çok seveceksin...”

Kamp ateşinin etrafında dokuzuncu gün.

Hiwi Semjon’u başı çamura gömülü olarak bulduk. Kafasının arka kısmı ile çenesinin sağ kısmı yoktu. Kör kurşun, el bombası. Aslında bir şeyler hissetmem gerekiyordu balçığın içinde yatan bu uzun beden için. Günlük raporda onun ölümünü “haydut ateşi sonucu” diye yazdım. “Kayıp, bizden: bir ölü (Hiwi)”, imzanın gerçek olduğunu onaylattıktan sonra telgrafı gönderdim. Hayatımı kurtarmıştı, sigaralarımдан içiyordu. Bir çocuğu sadece yumruklayarak öldürmüştü.

Yemekte tavşan var.

Manfred ateşten uzaklaştı, ileride çalıların arasında oturup kalkıyor, içini boşaltıyor, iniltileri kulaklarına kadar geliyor. Ateşin üzerinde takılı tavşan da içini boşaltıyor, içi közlere damlıyor.

Bu artık alışkanlık oldu, ateşin yanında sadece ikimiz varız. Tüm kampın gürültüsü, konuşmalar, pis kokan adamlar, etrafımızda ağzından buharlar saçarak dolanan hayvanlar, içki, silah yağı, halatla çekilen arabalar, itişmeler, kakışmalar, emre karşı verilen başka emirler, kükreyen motorlar ve ölüme benzeyen, aniden bastıran bir uyku.

Şimdi ise sadece Manfred'in kıpırtıları, askerlerin sohbetleri ve emirleri duyuluyor. Aniden çalıların arasına doğru yayılım ateşi açılıyor. Işıldaklar etrafı tararken güçlü ışıktaki orman dalgalanıyor sanki.

Manfred tavşanın derisini yüzüp bala buluyor.

“Yarın dananın kuyruğu kopuyor,” diyor Manfred “ve sen iki gündür ağzına bir lokma bile koymadın.”

Tavşanın takılı olduğu değneği çeviriyorum, ateş üzerinde, kemirgenin kafası erimeye başlamış.

Aç değilim. Ama yorgunluktan öleceğim neredeyse, uykusuzum da.

Yarın operasyonun üçüncü etabı başlayacak: *Daraltılan çemberde son yoğun saldırı.*

Ortada bir çember göremiyorum, burada sadece ağaçlar ve karanlık, ağaçlar ve aydınlık var.

Eline'yi düşünmeye çalışarak gözlerimi kısıyorum.

Biraz sonra gözlerimi açıyorum yeniden.

Sonra iç cebimden *Maceracı Kalp*'i çıkarıyorum.

Dün gece ateşin içinden çıkarmıştım. Kitap yapış yapış olmuş ve is kokuyor. Manfred kitabı tamamen tahrip etmiş, sayfalarına gelişigüzel çizgiler çizmiş, işaretler koymuş, ünlem işaretleri, başka küçük işaretler de var. Kod mu yoksa çaresizce çizilmiş kötü resimler mi; çizelge mi yoksa hayvan resimleri mi? Kitabın bölümlerinden biri neredeyse tamamen yırtılıp atılmış, *Dehşet* bölümünün son satırlarını okuyorum,

“Belki de içinden geçip düşeceğimiz bu boşlukta, ne olup bittiğinden haberin var mı? Çöküşün kendisi ile çöküşü kabullenmek arasındaki bu boşlukta.”

Manfred sayfanın kenar boşluğuna çok çirkin bir üçgen çizmiş, üçgenin her bir açısının yanına bazı sayılar yazmış. Kitabı biraz döndürünce Manfred’in yazdıklarının koordinatlar olduğunu görüyorum. Hepsini çoktan öğrendim. Naliboki, İvenets, Rubesjevitj üçgeni. Hermann Operasyonu. Burası işte. Bu boşluk.

Arkamdan geldiğini duyuyorum.

“Hişşşt...”

“Manfred,” diyorum ve kitabı havaya kaldırarak, “Bu ne rezillik böyle...” ama iyice dönünce arkamda kimse olmadığını görüyorum. Hızla ayağa kalkıp gecenin yalnızlığında duruyorum öylece.

“Manfred?”

“Hişşşt...”

Sesin geldiği tarafa dönüyorum, aniden paniğe kapılıyorum, ama şimdi sadece ormandan gelen uğultu, közlerden yayılan çıtırtılar ve dönen değnekte gittikçe incelen tavşan cesedinin sesi duyuluyor.

Dikkatle çevreyi dinliyorum. Ortalık tamamen sakin, hiçbir ses yok.

Tabancamı almak için eğildiğimde tavşanın içi tamamen boşalmış kafasını görüyorum. Çubuk dönünce tavşanın kızaran eti çıtırdıyor ve tavşanın kafası yana devriliyor.

“Hişşşt...”

“Ne var?” diyorum, göğüs cebimden bir sigara çıkarıp dudaklarıma yerleştiriyorum, sigarayı yakıyorum. “Tavşan kardeş? Birinden selam mı getirdin bana?”

“Hişşşt...”

Birden tavşanın karın bölgesinde kabaran derisi patlıyor, sağa sola kızgın et suyu fışkırıyor.

“Hişşşt...”

Gece uyanıyorum, Manfred arkamda bana dolanmış yatıyor. Onu uyandırmadan kollarından kurtulmaya çalışıyorum, ama benim her hareketimde onun kolları ve bacakları bana daha sıkı sarılıyor.

“Manfred, boğacaksın beni...”

Cevap vermiyor. Dizi bıçak gibi sırtıma saplanacak neredeyse, çenesi de kürek kemiklerimden birine saplanmış gibi.

Kollarından birini atıyorum üzerimden, parmaklarını çözmeye çalışıyorum, ama eklemleri sanki kilitlenmiş, eli buz gibi ve tırnakları mosmor.

“Manfred neyin var senin?”

Sırtımı kamburlaştırarak onu üstümden atmak istiyorum, ama onun yerine kendim dönüyorum yattığım yerde,

birbirimize iyice vidalanmış gibiyiz şimdi, yüzü yüzüme iyice yakın.

Nefes alış verişlerini duyamıyorum.

“Manfred, Tanrının cezası! Cevap ver!”

Çenesi düşüyor, ama ağzından bir ses çıkmıyor.

“Uyan!”

Gözlerini açıyor.

Gözbebekleri irileşmiş ve kaskatı.

Üzerinde mavimsi bir zar var sanki.

Şimdi onun gözlerinde kendimi görüyorum.

Önce hiçbir şey yoktu, ama sonra karanlığın içinden tı-kırtıları duymaya başladım.

Sonra bir karaltıdan yayılan ışıltılar, yüzüklerle dolu bir el, bir ense.

Bir kadın, arkası bana dönük, üzerinde omuzları kaba-rık siyah bir kadife elbise var. Eteklerini kaldırıyor, ayakla-rında ıslıl ıslıl rugan ayakkabılar.

Yürüdükçe topuklarının sesi geliyor, şimdi tempolu bir şekilde yürüyor.

Step dansı mı?

Bana el sallıyor, başını hafifçe bana döndürüyor.

Zarah Leander'i görüyorum, *Die Grobe Liebe* filminde.

Şimdi şarkı söylemeye başlıyor:

*Ich weib, es wird einmal ein Wunder gescehn
und dann werden tausend Märchen wahr.*

*Ich weib, so schnell kann keine Liebe vergehn,
Die so grob ist und so wunderbar.*

Manfred başucumda çömelmiş, yüzünde yeşil ve siyah boyalı şeritler var.

“Uyan...” diyor, benden tepki gelmeyince.

Onuncu günün sabahı, erken saatler.

“Bunları yüzüne sür,” diyerek bana bir kutu veriyor.

Uyku tulumundan çıkıp kutuyu alıyorum, “Ne yapacağım bunu ben?”

“Yeşil boya kalmadı,” diyip çadırdan çıkıyor, “üzgünüm.”

Miğferinin üzerinde file var, filenin içine ekin sapları ve yapraklar sokuşturulmuş.

“Bugün telsiz çok yoğun olacak. Altından kalkabilecek misin?”

“Tabii tabii.”

“Burada öyle tabii tabii yok. Emin misin?”

“Evet,”

“Sinyal şifrelerini de aldın değil mi?”

“Evet.”

“Hangi birliğin nerede olduğunu gösteren listeyi de aldın mı?”

“Evet.”

“Neye evet diyorsun sen? Listeye mi, haritaya mı?”

“Manfred, ben daha önce bu işi yaptım, merak etme.”

“Cevabını bekliyorum.”

“Hem liste hem harita bende var.”

“Yeşil boya kalmamış,” diyorum telsizciye ve hareket etmeye başlamış komutan aracına atlıyorum.

Ben arabanın koltuğuna kendimi atıp dışarı bakmaya başlayınca cevap vermiyor. Hepsi gergin. Ortalık çalılık ve sık yapraklı ağaçlarla dolu. Çamurun içinde araçların paletlerinin sesi duyuluyor. Etrafımızda sanki bir asker ormanı var. Capcanlı bir orman. Siyah ve yeşil benekli askerler, arazide yürüyor. Hem bir sükûnet hem de müthiş bir çalışkanlık var askerlerde, motorlardan çıkan ses olmasa burada olduğumuzu kimse fark edemeyecek.

Manfred bize yetişiyor. Elini bizim arabanın kapısına dayayarak, “Her şey ne kadar muhteşem görünüyor değil mi?” diyor.

“Evet,” diyorum, farkında olmadan elimi onun elinin üstüne koyuyorum.

Haritayı açıyorum. Dün ve önceki gün her yer havadan fotoğraflanmış. Önemli noktaların koordinatlarını not alıyoruz. Küçük tepelerden, hendeklerden ve sıkı bitki örtüsünden oluşan bölgedeki birliklerin harekete başlayacakları noktaları da işaretliyoruz. Bu bölgeler taarruz alanlarını gösteriyor. Gitmediğimiz ve üzerinde çalışmadığımız 4-5 kilometrekarelik bir alan var. Burası bataklık ve sazlık. Araçlarımızla yol alamayacağız. Ama tepemizde uçan Stuka ve Heinkel uçakları rahatlıkla burayı ateş altında tutabilirler. Arkalarında soğuk, beyaz duman şeritleri bırakarak uçuyorlar.

Eğer burada kalabalık Partizan grupları ya da paniğe kapılmış Yahudiler varsa kurtulabilmek için bizim önümüzden ya da Dirlewanger’in birliğinin önünden geçmeleri gerekecek.

Saldırıya biz önderlik edeceğiz.

Muhabere aracının etrafını bir demir yatak gibi çevreleyen antenimiz zarar görmesin diye bir bayırı siper alıp ağaçların arasından geçiyoruz. Saat altıya on var. Hemşireler arkamızda büyük yeşil bir çadır kurup hızla oracıkta bir sıhhiye merkezi oluşturuyor. Önümüzde bir tepe sırtı var, geniş bir açıklık ve onun arkasında ormanın karanlık derinlikleri başlıyor. *Savaş alanı.*

Kısa bir süre sonra Stukalar saldırıya geçiyor. Aynı düzende geri dönüp dalış yapıyorlar.

Bombalar patladıkça havadaki basınç artıyor. Onlar gözden kaybolunca her şey sakinleşiveriyor birden.

Bombaların düştüğü yerlerden dumanlar yükseliyor.

“İkinci bölüm sağ taraftan ilerlemeye başladı,” diyor Manfred telsiz operatörüne, “açıklığa doğru, beş yüz metre kadar ileride. Ardından üçüncü bölüm sol taraftan.”

Daraltılmış çembere yoğunlaştırılmış saldırı başlamış durumda.

Yağmur yağıyor.

Manfred duruma hâkim olabilmek için tepenin zirvesine çıkıyor. Operasyon lideri yarım saat kadar önce tenteyi gerip arabanın antenine bağladı. Yağmur dinmiyor, ben tentenin ortasında biriken yağmur suyunu dökmek için ikide bir alttan tenteye vuruyorum. Oturduğum yerden sadece gökyüzünden küçük bir şerit ile bayırdaki çalıların üst kısmını ve çayırları görebiliyorum.

Arada bir elinde dürbünle duran Manfred görüş alanıma giriyor.

Üç takım birden saldırıya geçmiş durumdayız. Aralarında üç dört yüz metre mesafe var ve tepeye tırmanıyorlar. En arkada alt kısımda ise nişancılardan oluşan bir grup kaçakları ele geçirmek üzere bekliyor. İlk iki takımı geçerlerse buradan kaçmaları imkânsız olacak.

Saat yediyi biraz geçerken düşmanla temas sağlanıyor.

Telaşlı bağırışlar, makineli tüfeklerin takırtıları ve yavaş işleyen Rus makineli tüfeklerinin sesleri birbirlerine karışıyor.

Ardından bir sessizlik çöküyor.

Saat on ile on bir arasında, daha sonradan boşaltılmış olduğu anlaşılan yer altı sığınaklarına bombalar atılıyor, sonra yine bir sessizlik.

Şu ana kadar sadece yer belirten mesajlar ulaşıyor, elimdeki kırmızı kurşun kalemle harita üzerinde notlar alıyorum.

Brandaya vuruyorum arada bir.

Manfred bir kez daha içeri başını uzatıyor.

“Neden bir bok olmuyor? Nereye gitmiş bunlar?” diyor.

Yarım saat sonra arazi ocağında kaydattığımız mısırları yiyoruz, üzerimizde yağmurluklar var, yağmur devam ediyor. Bulutlar iyice yere yaklaştı.

Manfred şapka kutusunu bacaklarının arasına koymuş.

Burası dayanılamayacak kadar sıcak.

“Sence bu Momma, orada mıdır?” diyor Manfred ve dilinin ucunu ısırtıyor, “yoksa bu sadece bizim kendimizi inandırdığımız bir şey mi?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Yani bu olayın tüm mantığı, horoz dövmesi, Shibolleth, Zaludoklu ikiz, Vorkuta, partizan Momma, tüm bunlar bize bir ahmağın anlattığı kötü bir fıkradan mı ibaret?”

“Bilmem, belki öyledir. Ahmak kim oluyor bu durumda?”

Ağzındakileri çiğneyip parmaklarını yaladıktan sonra şapka kutusunun demir mandallarını gevşetiyor, içindeki baş maketini çıkarıp havaya kaldırıyor ve bana doğru tutuyor.

“Belki de o ahmak budur.”

Elias Bronstejns’in yeşil cam gözleri bana bakıyor.

Açık alın, uzun surat, dudakları içten birbirine dikilmiş, ipliğinin ucu dudakların arasından sarkıyor.

“Düşünebiliyor musun? Belki de aradığımız adam Momma değildir de sıradan bir salaktır.”

“Ne olacak öyle olsa?”

“E evet öyle olsa...” diyor ve arabanın kenar zırhına monte edilmiş sandalyeyi açıp başı sandalyeye koyuyor, “o zaman papaz kaçtı oynarız”.

Telsizden cızırtılar gelmeye başlıyor, “Faust 1’den Hermann 2’ye. Bir yeraltı sığınağı daha tespit ettik.”

“Hermann 2 dinlemede, yerinizi belirtin,” diyor telsiz operatörü.

“11 numaralı tepenin biraz güneyi. İki giriş tespit ettik.”

Mıntıkayı not alıyorum.

“Elimizde sis bombası kalmadı. Bombalayalım mı yoksa oraya bir tim mi gönderelim?”

“Bir tim gönderin,” diyor Manfred.

“Anlaşıldı...”

Birkaç dakika sonra.

“Faust 1’den Hermann 2’ye.”

“Herman 2 dinlemede.”

“Yeraltı sığınak sistemi çok geniş. Çıkışları bulamıyoruz. Devam edelim mi yoksa sis bombalarını mı bekleyelim?”

“Düşmanla temas sağladınız mı?”

“Hayır, henüz değil. Ama cephane ve yiyecek bulduk aşağıda.”

“Devam edin,” diyor Manfred. “Hayır hayır, bir dakika!”

Manfred telsiz mikrofonunu devralıyor.

“Alo, Hermann 2 burası,” diye bağıyor.

Telsizden bir cızırtı geliyor, ardından bir cayırtı kopuyor.

Ateş edildiğini duyuyoruz. Gelen seslere bakılırsa ateşlenen Alman silahları.

“Ağır ateş altındayız ortalık kaynıyor...”

Müthiş bir patlama duyuluyor, ardından sessizlik.

Manfred bana bakıyor.

“3. batarya ile konuş, onlar yamacın tepesinde değiller mi?”

Son gelen haberleri kontrol ediyorum.

“Evet,”

“Hermann 2’den George 2’ye. George 2 duyuyor musunuz?”

“George 2, dinlemedeyiz.”

“Ne oluyor? Durum nasıl?”

“Bir şey göremiyorum, ama sanırım çok yoğun çatışma var yukarıda.”

“Kaç partizan olduğunu öğrenebildiniz mi?”

“En az 200 kişiler. Havan topları ve makineli tüfekleri var.”

“1. Batarya ile bağlantı kurabilir misiniz?”

“Yerden bitiyorlar sanki.”

Sessizlik.

Telsizden sesler gelmeye başlıyor yeniden.

“Faust 1’den Hermann 2’ye.”

“Hermann 2 dinlemede.”

“Tepenin ortasındaki batarya.”

“Kuşatmayı yardılar...”

“Nerede? Kaç kişiler?”

“Altı yaralı ve bir ölümüz var.”

“Kuşatmayı yarıp geçen kaç kişi?”

Askerler arkada birbirleriyle konuşuyor. Arkadan bağırışlar ve patlama sesleri geliyor.

“En az 20-30 kişi... Aşağı doğru hareket halindeler.”

“Nereye?”

“Tam size doğru geliyorlar.”

Manfred yine bana bakıyor.

“Buradaki gücümüz nedir?”

“Asayiş polisinden bir bölük, bir Hiwi bölüğü, bir de SS-süvari birliği var.”

“Ateş zinciri oluşturun,” diye bağırıyor Manfred, “Makineli tüfekleri de hazırlayın”.

“Faust 2, ateş zinciri hazırlayın. Size doğru gelenler var,” diyor operasyon sorumlusu.

“Faust 2. Biz bir şey göremiyoruz.”

“Bir iki dakika içinde yanınıza gelmiş olacaklar. 20-30 kişiler.”

Manfred şoförün miğferine eliyle vuruyor, "Tepeye doğru sür arabayı, bölgeyi koru. Ben oraya çıkacağım."

Manfred arabadan iniyor, zırhlı araç da hareket ediyor.

Ağaçlıkların arasından çıkıp tepenin sırtına ulaştığımızda sisin içinden, bir kilometre öteden patlama sesleri geliyor. Ama biz sadece önümüzdeki açıklığı ve ormanın başladığı yeri görebiliyoruz.

Manfred yanımızdan geçip bayırdan aşağı iniyor ve açıklığı geçiyor. Arkasında 10 Hiwi koşarak onu takip ediyor.

Ağır ve devamlı yağan bir yağmur var.

500 metre ileride ağaçlar arasında gözden kayboldular.

Makineli tüfekten sorumlu askerimiz elini tetikten çekiyor. Yeniden sessizlik oluyor.

Dürbünümle ağaçların olduğu yeri inceliyorum. Hiçbir hareket yok.

Manfred gideli beş dakika oldu. Nişancımız da yanımda durmuş ormana bakıyor. Parmağı yeniden makineli tüfeğin tetiğine yerleşmiş. Belize'de Steiner'i bulduğumuzda da görmüştüm onu. Köpeklere ateş açan geri zekâlı.

Sağ tarafımızdan bir makineli tüfek salvosu geliyor. Dürbünü o tarafa döndürüyorum, ama ormandan sadece titreyen ışıklar görülüyor. Ardından bir yayılım ateşi daha geliyor, patlama oluyor, bağırışlar, ağaçların arasından elinde tüfekle çıkıp koşarak bize doğru gelen bir Hiwi görüyorum. Birden olduğu yerde dönerek yere düşüyor, ormandan açılan bir ateşle vuruldu.

"Hazır mısınız?" diye soruyorum makineli tüfekteki askere.

Elimle miğferine vurup parmağımla işaret ediyorum.

Hiwi'nin çıktığı yere bakıyorum dürbünle. O anda ağaçların arasından ateş başlıyor yeniden.

Ağaçların arasından kasketli, ceketli bir adam çıkıyor. Elinde Rus malı, tamburalı bir makineli tüfek var. Arkasında dört kişi daha beliriyor. Onların ellerinde ise karabinalar ve sırtlarında çantalar var.

Açık alana doğru adım atmadan önce biraz tereddüt edip ardından koşmaya başlıyorlar.

Bize doğru geliyorlar. Hepsi birden açık alanın tam ortasına çıkıncaya kadar bekliyoruz. Ateş açıyoruz.

Makineli tüfek yanımdaki askerin omzunda tepiyor, yerlere boş kovanlar saçılıyor.

“Lanet olsun hepinize!” diye bağırıyor.

Adamlar yere yıkıldıktan sonra üzerlerine bir salvo daha boşaltıyoruz.

“Cehennemin dibine kadar yolunuz var!” diye bağırıyor bu kez asker.

“Sakin ol biraz,” desem de ben de heyecandan yerimde duramıyorum.

“Vurdunuz mu?”

Telsizden duyulan ses Manfred'in sesi.

“Evet.”

“Güzel. Biz burayı toparlayalım, geleceğim yanınıza.”

“Momma'yı buldunuz mu?” diye soruyorum.

“Hayır, yaralıları geri göndereceğiz.”

Asker yeniden makineli tüfeğin namlusunu ormanın başladığı yere çeviriyor.

“Onlar bizimkiler, geri zekâlı!” diye bağıyorum.

Ağaçların arasından iki hasta bakıcı ellerinde bir sedye ile görünüyor. Kısa bir süre sonra iki çift daha çıkıyor ortaya.

Ormanın içinden ateş sesleri gelmeye başlıyor yeniden.

Birkaç dakika sonrası.

İlk sedye ile gelenler yanımızdan geçip daha arkamızdaki sahra hastanesine doğru gidiyor. Son iki hastabakıcı da bayırın tepesine ulaştıklarında ateş açılmaya başlanıyor. En arkadaki hasta bakıcı sırtından vurulup yere, çamurun içine düşüyor. Sedyedeki SS askeri de yere yuvarlanıyor, ne-redeyse kükrercesine bağıyor.

Telsizden cızırtılar gelmeye başlıyor.

“Heinrich!” diye bağıyor Manfred.

Ben de arabadan çıkıp ayaklarım önde bayır aşağı kaymaya başlıyorum.

Taarruz askerinin bacaklarından biri dizinden kopmuş. Yan yatmış, elinde kopan bacak parçasını sallıyor. Ölen hasta bakıcının başı otların arasına gömülmüş. Diğer hasta bakıcı ise yaralıya morfin iğnesi vurup yarasını sıkıca sarmaya çalışıyor. Bir makineli tüfek salvosu daha başlayınca su birikintilerinden sular sıcıyor her yana. Yaralıyı sedyeye yatırıyoruz. Ölen adamın bedenine çok sayıda kurşun isabet ediyor. Su birikintilerinden su sıcıyor. Sedyenin arka kollarından tutarken hasta bakıcı ile göz göze geliyorum. Kapkara bir yüz, mavi gözler.

“Haydi, şimdi,” diyorum, o da arkasını dönüp sedyeyi kaldırıyor.

Etrafımızda kurşunlar vızır vızır uçuşuyor.

Yaralı asker şuurunu kaybetti.

Bayırın tepesine ulaştığımızda ateş kesiliyor. Arkamızdan, ormanın içinden üç atlı çıkıyor. Manfred ile birlikte iki atlı süvariye benziyorlar. Arkalarından dört kurt köpeği koşuyor.

Aşağı doğru devam ediyoruz. Atlılar gözden kayboldu.

Birden o ağır yağmur altında her şey sakinleşiyor, sessizlik çöküyor.

Sedyedeki adam artık hareket etmiyor, öldü mü acaba?

Yüz metre ileride sahra hastanesi var. Belki yetişebiliriz.

Sahra hastanesi komutanının yaka rütbeleri. 3. SS- Zırhlı taburu.

Steiner'in birliğinin burada işi ne? *Belize'deki çıplak cesetler...*

“Sen,” diyorum, “Hangi birliktensin?”

Hızla sedyeyi çekiyor. Ben de sedyenin saplarını bırakmayınca öne doğru tökezliyorum.

Başımı kaldırınca elinde silahı olduğunu ve bana doğrulttuğunu görüyorum.

Olduğum yerde irkiliyorum.

“Momma?” diyorum. “Bu sen misin?”

Bir an o da buz kesiyor ve açık mavi gözleriyle bana bakıyor dik dik.

Gözlerinde korkudan eser yok.

Ne var peki? Aşağılama?

Tepenin ardından nal sesleri duyuyorum.

Köpekler havlıyor.

Momma yavaşça başını seslerin geldiği tarafa çeviriyor.

Sonra yeniden bana dönüyor.

Namlunun ucu ile boğazımdan itiyor. Geriye doğru sendeliyorum.

“Gördün mü onu?” diye soruyor Manfred. Attan inmiş, beni sarsıyor.

“Evet, o... vuruldum mu?”

Boğazımda bir sızı duyuyorum. Vücudumun her yanına adrenalin pompalanıyor.

“Al şunu,” diyerek bana bir bez uzatıyor Manfred. Bezi boğazıma bastırıyorum.

Kendimi topladığımda Manfred atına atlayıp diğer iki süvarinin peşine takılıyor. Yüksek otların arasında iki iri vücut ine kalka atın üstünde gidiyor. Köpeklerden biri vurulup yerde yuvarlanmaya başlıyor.

Ardından yine silah sesleri duyuluyor.

Bağırışlar...

İki üç el ateş ediliyor.

Yere oturup nabzımın düzelmesini bekliyorum.

Yaklaşık beş dakika sonra, Manfred at üstünde yanıma geliyor.

Atın arkasında boğazından iple bağlanmış bir adam var. Yüzündeki siyah boyayı silmişler. Vücudunun üst kısmı çıplak. Yakınımıza gelince sırtındaki dövmeyi görüyorum.

Kelebek kanatlarına benzeyen iki büyük göz. Omzunda ise bir küpeli horoz dövmesi var, tam kürek kemiklerinin altında.

Belizeli kız haklıymış.

Etke.

Yüzüne çok darbe almış, ama kardeşinin maket kafasına benziyor.

Sadece gözleri farklı.

Yeşil değil, çok açık bir mavi.

Manfred eğilip yanaklarımı okşuyor.

“Mesajımı aldın mı?”

“Hayır, ne?”

“Kuşatmayı yaranlar arasında bu da vardı. Alman üniformaları giymişler.”

“Hayır. Ben koşup ona yardım ettim...”

Manfred yerinden kalkıp adamın boynundaki ipin düğümünü sıkarak yürümeye başlıyor. Momma’yı kendine yakın tutuyor.

“Hey!” diye bağıriyorum arkasından.

“Ne var?” diyor Manfred.

“Onun ifadesini almam gerekiyor.”

“Senin mi?”

“Evet.”

“Sen ne zamandan beri kana susadın bakalım, delikanlı?”

“Onu bulan benim ama...”

Ben yanına ulaşınca kırbacını çenemin altına yerleştirip başımı kaldırıyor.

“Boğazındaki yara nasıl?”

“Ne?”

“Boğazın diyorum,” diye devam ediyor. “kemiğe çarpmış mı kurşun?”

“Önemli bir şey değil,” diyorum, “onun ifadesini almam gerekiyor. Belki bu o değildir!”

“Bu adam *o adam*,” diyor Manfred, başıyla Momma’yı göstererek, “ama benim bu puşt ile işim bitince eğlenceye seni de beklerim,” diyor.

Eğlenceler

Ertesi gün bütün gün evde kaldım. Neredeyse küvetten hiç çıkmıyorum. Masja arada bir gelip domuz tüyü fırça ile sırtımı ovup boğazımdaki yarayı temizliyor. Kurşun köprücük kemiğimden bir parça koparmış, sağım solum sararıp morarmış. Masja suyu boşaltıp yeni sıcak su dolduruyor küvete. Kollarını sıvamış, koluyla alınının terlerini siliyor. Tıpkı Etke'nin örgüleri gibi saç örgüleri var.

Keşke ona elimi uzatabilsem.

Benden nefret ediyor mudur acaba?

Bir anlamı var mıdır bunun?

Küvetin yanında duran şişeye uzanıyorum.

Momma'yı düşünüyorum. Manfred mahzende ona ne yapıyor acaba?

Zaludoklu Yahudi'nin nefes borusunu kesen Ukraynalı. İçinde aletlerinin sarılı olduğu bez parçasını özenle açıp masaya yaymıştı. Penseleri, makasları, bıçakları özenle seçmişti. Acaba şimdi ondan hangi sırları zorla alıyorlardır? Steiner'in güzergâhını nereden biliyordu? Steiner'in onun ailesini katlettiğini gördü mü acaba? İntikam mıydı onunki? Yoksa aptalca bir tesadüf mü, bir salağın anlattığı fıkra mı yoksa? Neden onun ifadesini alan ben değilim? Ve Momma'nın bana silahını doğrulttuğu o an. Ne vardı o anda?

Aşağılama, kin... Yoksa?

“Efendim. Neden gülüyorsunuz?”

“Ne?”

“Gülüyorsunuz, efendim.”

Masja elindeki banyo süngerini sıkıp sırtımı sabunluyor.

“Beni öldürmek isteyen bir adam vardı Masja.”

“Bunda gülünecek ne var ki efendim?”

“Yok aslında...”

“Neden güldünüz o zaman?”

“Sanırım ben o adama biraz kızdım. O kadar şeydi ki...
Umursamaz yani.”

Manfred’in beyaz hastanesinin giriş katında insandan geçilmiyor. Sigaramı içiyorum. Merdivenin önünde bir an tereddüt ediyorum, ama Momma ile mutlaka konuşmam gerekiyor. Mahzene inen merdivene doğru yürürken mahzenin önündeki sahanlıkta Michael ile karşılaşıyorum.

“Polis üstegmeni,” diyor ve elini omzuma koyuyor.

“Manfred’in yanına ineceğim,” diyip dönüyorum.

“Acaba?” diyor, elini omzumdan çekmiyor.

“İfadesini almam gerekiyor,” diyerek elimi onun kolunun üstüne koyuyorum, “Manfred dedi ki...”

İyice bana yaklaşıncı ağzının pis kokusunu duyuyorum. Çapaklı alkolik gözlerini bana dikerek, “Defol git,” diyor, “yoksa...”

“Yoksa ne?” diyorum ve Michael’in elini iterek ondan kurtuluyorum.

“Yoksa sıra sana gelir,” deyip gülümsüyor.

“Bana gelir ha?”

“Evet, sana gelir.”

Daha sonra telefon açtığımda karşımda yine Michael'i bulunca telefonu kapatıyorum.

Parkta elimde Kirsch şişesi ile oturuyorum.

Tokat attığım o telgrafçı kızın adının ne olduğunu bir türlü öğrenemedim.

Sanki çok uzun zaman geçmiş gibi. Özür dilemek istiyorum ondan, ama bölge komiserinin yazıhanelerinin olduğu binadan cepheden izinli gelen askerler, yaralılar, sargılılar, topallayanlar, sessiz askerlerden başka kimse çıkmıyor.

Eline'ye bakıyorum, ama o parlayan dudakların hiçbir anlamı yok o an. Hafifçe çevirdiği başıyla hâlâ Zarah Leander'e benziyor.

Hava kararmaya başlayınca yerimden kalkıyorum. Sarhoş olmak üzereyim ve inanılmaz yorgunum. Sinema salonuna girip propaganda filmi izleyeceğim. Perde açılırken uyusuk bir hava hâkim oluyor sinema salonuna. Salonun yarısı dolu sadece. Artık kimse Kursk'tan bahsetmiyor. Şimdi hep Belgorod ve Orel çevresinden bahsediliyor; ele geçirilen Sovyet tankları, vurulan Iljusin uçakları, geri gönderilen esirler derken savaşı kaybetmeye mi başladık? Perdede harita görününce Kursk'un olduğu yer gösterilmiyor bile. Artık savaşı kaybediyoruz. Hava kuvvetlerinden bir yüzbaşı dönüp ateş istiyor. Bende de sigara kalmamış. O da bana sigara veriyor. İkimizin sigarasını da yakıyorum. Bu adam da mı bizim ortadan silinmek üzere olduğumuzu fark edemiyor? Ruslar ayağa kalktılar artık, acaba bizi affedip merhamet

gösterirler mi? Bir bok anlamıyor mu bu adam? Öne doğru eğilip birazdan perde iyice açıldığında gerçek film başlayacak mı diye sorduğumda, “Şşşş,” diyor.

Kollarımı iki yana açıp arkama yaslanıyorum.

Paltomun içine iyice gömülüp içiyorum. Acımtırak bir kiraz tadı var ağızımda. Esniyorum. Birden perdede *Die Grosse Liebe* filmi başlayınca gözlerimi iyice açıyorum. Zarah Leander Scala’da şarkı söylüyor. Paul Wendlandt ise izindeki avcı pilot rolünde. Zarah Leander filmin sonunda *Ich weiß es wird einmal ein Wunder geschehen* şarkısını söylemeye başlayınca önümdeki yüzbaşı heyecanla alkış tutuyor, arkaya dönüp benim de alkışlamamı istiyor. Boş boş adama bakıyorum. Leander ve Wendtlandt, hava saldırısı başlayınca gazinodan ayrılıyor. Berlin gecesine bombalar yağarken ellerini kavuşturup dizine koymuş Zarah Leander, kapkara gözlerini bana çevirip fısıldıyor,

“Dedikleri doğru mu acaba?”

Bakışlarını benden ayırmadan devam ediyor,

“Doğru mu?”

Etrafıma bakıyorum. Bana söylüyor.

“Bizim dediklerimizi yapmadığını söylüyorlar...”

“Ne?”

“Sen bir zamanlar çok yufka yürekliymişsin. Artık öyle olmaktan vaz mı geçtin?”

Benim cevabımı beklemeden yerinden kalkıp filme geri dönüyor. İşte zaten tam o anda Paul Wendtland diz çöküyor. Saçları mükemmel taranmış.

“Sanırım mucize gerçekleşti.”

Karanlık sinema salonunda etrafıma bakıyorum. Önümdeki yüzbaşı ensesine konan sinekten kurtulmak için duruyor, içini çekiyor.

Sonra yine alkışlamaya başlıyor.

Ertesi sabah Manfred bana telefon açıp saati ve yeri bildiriyor.

Hastane avlusu, saat dört.

Diğerlerinden önce gelmeliymişim.

Telefonun ahizesini yerine koyuyorum, Masja'dan tören üniformamı hazırlamasını istiyorum.

Makine ile tıraş oluyor, ense saçlarımı düzeltiyorum; şakaklara da birkaç makas darbesi atınca saç tıraşımın hatları ortaya çıkıyor, tam Nazi tarzı.

Bir tabureye oturmuş çizmelerimi fırçalıyorum. Pırıl pırıl parlıyorlar.

İçeri girip tabancamın kılıfını getiriyorum. PPK tabancamı kılıfa sokup kılıfın kopçasını kemerime takıyorum. Hiç madalyam yok.

Saçlarıma krem sürüyor, aynanın önünde durup saçlarımı ayırıyorum. Alnımdaki saçları da düzeltiyorum. Ceketimin en üst düğmesini de ilikleyip kasketimi giyiyorum.

Polis üsteğmeni.

Güneş gözlüklerimi de takıyorum. Camları yeşil.

“Burası Forum Romanum değil...”

Hoparlörden cızırtılı sesler yükseliyor. Manfred hastane-nin iç avlusunda bir sahnede ayakta duruyor. Çok özenmiş belli ki. Hepsi buradalar: Kube, Bach-Zelewski, Dirlewanger,

Gottberg, tanımadığım bir sürü insan, subaylar, üst düzey SS subayları. Kindler Lida'dan gelmiş. Dirlewanger'in komutasındaki subaylardan bir kaçı da orada, Haber ve Grünfeldt Minsk'ten gelmişler.

Grünfeldt'in başında bir tür avcı şapkası var. Merdivenin hemen yanında yeni yapılan seyirci tribününde oturuyorum. Yıpranmış parke taşlarının üstüne kum serpilmiş, oradan merkeze uzanan birçok bölme var. 20-30 metre çapında sekizgen bir avludayız, avluyu çevreleyen iki metrelik bir çit var, çitin içinden ahırlara yol gidiyor. Manfred taarruz birlikleri askerlerini çit boyunca yerleştirmiş.

Bir saat önce buraya vardığımda tüm hazırlıkları izledim. Bayraklar, hoparlörler, yeni boyanmış ahşap kokusu, pankartlar, dövizler, tam bir Alman rodeosu. 3. SS-Pz. Grenadier taburunun propaganda bölüğünden bir kameraman ekibi bile gelmiş. Steiner'in adamları, Manfred'in konuklar gelmeden her yeri adım adım dolaştı, bir ara yanına yaklaşıp sorgulamanın nasıl gittiğini soracak oldum, beni eliyle savuşturdu ve fısıldadı, "Liderimize bunun bir filmini yapıp versek ne der acaba, sence... çok mu..."

"Sapıkça," diye cevap verdim.

"Hayır," dedi Manfred, "Bundaki sapıklık ona az gelir. Steiner'in SS numarası 937 idi, eski savaşçılardan biri. Ya da belki de Himmler'e versek, liderimiz istemezse yani..."

Konuklar gelmeye başlayınca Manfred'teki heyecanla karışık bir endişe gözüme çarpıyor. Konuklar yerlerine oturuncaya ve Hubert Steiner için bir dakikalık saygı duruşu yapıncaya kadar ellerini nereye koyacağını bilemiyordu. Saygı için top atışı yapılırken de gerginliği yüzüne yansımıştı. Steiner'in bölüğünden 12 subay vardı.

Çok zorluk çektiği her halinden belli oluyordu, yüzünde gerginlik tikleri vardı, ama şimdi mikrofonun karşısında çok sevinçli ve heyecanlı görünüyor.

“Bugün burada aslanların önüne atılan Hıristiyanları görmeyeceksiniz...”

Konuşmaya biraz ara veriyor.

Güneş gözlüklerini takmış, aldığı ödül ve terfi rütbeleri ve bröveleri rengarenk bir salatayı andırıyor göğsünde ve omzunda. Kollarını iki yana açıyor.

Kameralar çalışıyor.

“Elimizde birazdan domuzlara yem olarak atılacak bir pislik var...”

Tribünlerde bir dalgalanma oluyor herkes gülmeye başlıyor. Biraz önceki ağır ve vakur tören havası birden dağılıyor.

“Belki bazılarınız...” diyor Manfred ve devam ediyor, “bunun bir zevksizlik örneği, Hubert’in anısına yakışmayacak bir vahşet olduğunu düşünebilir, ama Hubert o hiç inanmadığı cennette...”

Tribünlerdeki kalabalık iyice neşeleniyor.

“...burada sergilediğimiz eğlencenin komikliğini görecektir... Bizler de bir asker onuruyla onun anısına bir kurban vereceğiz bugün...”

Aniden sesi titremeye başlıyor, eliyle mikrofonu kapatıyor, “Özür dilerim. Birçoğunuz çok iyi biliyor ki... Hubert... benim... Neyse duygusallığın gereği yok... O da bundan nefret ederdi zaten... Tıpkı Yahudilerden nefret ettiği gibi... Artık eğlence başlasın!”

Mikrofondan çok yüksek ve tiz bir ses duyulmaya başlıyor, bir süre hiçbir şey olmuyor.

“Şimdi!” diye bağıyor Manfred.

Hastane binasının kapısı açılıyor ve Momma kapıda görünüyor.

Manfred onu Trakyalı gibi giydirmiş, üzerindeki giysiler saz ve hasırdan örülmüş ve tüylerle süslenmiş. Kafasında dev bir Gladiolus miğfer, elinde kısa bir Parma kılıç³⁵.

Michael Momma’yı arenaya itip arkasından tekmeliyor, elinde ucu düğümlü bir urgan var.

Momma sendeleyerek yere düşüyor, düşünce kafasındaki miğfer de yere yuvarlanıyor. Michael kırbaçla Momma’ya vurmaya başlıyor, Momma ayağa kalkıp yere bakıyor. Michael miğferi Momma’nın başına takıyor, ensesinden kavrayıp sürükleyerek arenanın ortasına getiriyor.

Güneş güçlü.

Güneş korkunç.

Momma arenanın ortasında duruyor. Baldırındaki yaralardan biri açılmış, ayakları kan ve yara içinde. Kontrol edemediği dizleri birbirine çarpıyor.

Donuna işlemeye başladı şimdi de.

Bach-Zelewski eliyle Momma’yı gösterip yanındakine bakarak gülüyor.

Birazdan o iki koca hayvan arenaya girecek.

Domuzlar oğlan çocuğunu öldürdüklerinden beri Manfred tarafından aç bırakıldı. Biliyorum.

35 Gladiolus ve Parma: Sırasıyla Eski Roma’da gladyatörlerin kullandığı miğfer ve kılıca verilen isim. (ç.n.)

Michael tekmeleyerek koridorun kapısını açınca sadece iki değil, 10-12 domuzun daha orada olduğunu görüyorum. Dar koridordan bir an önce çıkmak için tepinip duruyorlar. Birazdan çok başlı bir yük treni gibi arenaya dalacaklar.

O kadar çoklar ki kalabalıklarından kendileri paniğe kapılıyorlar. Koridorun arenaya açılan kısmında yığılmış hayvanlar, çıldırmış gibi birbirlerine saldırıp arenaya giriyor, her yana yayılıyorlar, kafaları kumun içinde.

Bir an ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilemeden bakınıyor domuzlar.

Sonra Momma'yı görüyorlar.

Yanımda oturan adama, "Dürbünlerimi unuttum," diyorum. Tanımadığım bir SS subayı.

"Dürbünümü sana veremem," diyor adam dürbünü gözlerine yerleştiriyor.

Arkamı dönüyorum, merdiveni iniyorum. Domuzlar Momma'ya ilk darbeyi vuruyor.

Kalabalık tezahürata başlıyor.

Herkes neşe içinde.

Parka varınca arenadan ayrıldığıma pişman oluyorum, geri dönüyorum, mutlaka görmeliyim, Momma'nın son anlarını görmeliyim, ama yine kararımı değiştiriyorum. Çok tuhaf olacak, bu kadar kötülük olamaz, yine parka geri dönüyorum, banka oturup yeniden belediye binasına bakmaya başlıyorum.

Biraz oturup bekliyorum, arenaya koşuyorum sonra yine.

Yirmi dakika önce çıktığım hastane kapısı kilitli, duvar boyunca yürüyüp binanın etrafını dolaşmam, binanın arka

tarafındaki ana giriş kapısından girmem gerekiyor. İçeriden gelen gürültüleri duyuyorum, hayvanların çığlıklarını, seyircilerin bağırışlarını.

Kapıda bir SS nöbetçisi ile karşılaşıyorum, ona neden geldiğimi anlatıyorum. Bana talimatlar veriyor, girişteki geniş hole giriyorum. Sağ tarafa doğru yöneliyorum, beyaza boyalı uzun bir koridorda yürüyüp seslerin geldiği tarafa gidiyorum. Koridorun sonundaki cam kapı da kilitli, geri dönüp mahzene iniyorum. Manfred'in gizli odasının kapısı kapalı, ama biraz ötedeki morg odasının kapısı açık.

Tribünlere çıkan demir kapı kilitli. Sola dönüyorum, içlerinde sıcak su bulunan kazanların yanından geçip dönüyorum ve bir kez daha dar bir koridora geliyorum, karşıma bir asker çıkıyor.

“Hastane avlusuna nasıl çıkabilirim?” diye soruyorum.

“Şurada ileride, sola dönün, merdiveni göreceksiniz. Yolda bir tuvalet gördünüz mü? İshal olmuşum da...”

“Hayır maalesef.”

Merdiveni buluyorum, ama çıkınca kendimi hastane duvarı ile arena çevresine kurulmuş çit duvarın arasında buluyorum, girişten ve seyirci tribünlerinden elli metre kadar uzakta. Çit boyunca SS askerleri dizilmiş, Momma çiti aşmaya çalışırsa müdahale edecekler, ama burası boş, burada kimseler yok. Sadece tribünlerin en üst kısmını görebiliyorum. Tam geri dönmeyi düşünürken seyircilerin ayağa kalkıp benim olduğum tarafa bakmakta olduklarını görüyorum.

Momma çitin hemen arkasında olmalı. Boş bir sandalye ve bir termos görüyorum. Biraz önce karşılaştığım askerin olmalı. Hayvanların çok yakınımda olduklarını duyuyorum.

Sandalyenin üstüne çıkıp çitin üzerinden arenaya bakıyorum. Arenanın toz ve kum dolu zemininde üç iri domuz hırıldayarak ve titreyerek itişip kakışıyorlar, nerdeyse birbirlerini çiğneyecekler. Bana yarım metreden daha az bir mesafede, önümde Momma hayvanlarla çitin arasına sıkışmış, ayakta duruyor. Miğferini düşürmüş, kafasında ısırıklar var; gözlerinin üzerinde tepinmiş olmalılar, gözleri şişmiş ve kapanmış.

Boğazında ve omzunda hayvanların dişlerinin izleri var. Olduğu yerde sağa sola sallanıp duruyor. Domuzlardan biri diğerlerinin üzerinden atlayıp mesafeyi de doğru hesaplamadan Momma'yı ısirmaya çalışıyor, ama başaramayınca da şiddetle çite çarpıyor. Çit arena boyunca, dalgalanıyor-muş gibi sallanıyor. Ben de dengemi kaybetmek üzereyim. Domuz kendini toparladığında kısa süreli bir sessizlik oluyor. Çocuğu öldüren, kulakları benekli siyah domuz bu.

Gözlerimi alamıyorum domuzdan.

“Öldür beni...”

Momma birden konuşmaya başlayınca irkiliyorum.

“Merhamet göster...”

Ben tepki göstermeye fırsat bulamadan Momma dönüp doğruluyor, elini uzatıp beni ensemden yakalıyor, panik içinde Momma'nın parmaklarını birbirlerinden ayırırçasına yakalıyorum, ama parmaklarını neredeyse enseme geçirmiş, ondan kurtulamıyorum. Kalçamı ve dizlerimi çite dayayıp destek almaya çalışıyorum.

“Altınların nerede olduğunu söyleyeceğim sana.”

Nefesi yüzüme vuracak kadar yakın bana, paramparça olmuş yüzü ile bana bakıyor.

“Bırak beni!”

“Altınları Steiner sakladı. Altınları o adamın bana vereceğini söylemişti.”

“Hangi adamın?”

“Biraz önce konuşma yapan adam...”

“...Manfred?”

Kulaklarım uğulduyor. Momma hızla nefes alıp veriyor. Hayvanların ağızlarından köpükler saçılıyor. Tribünlerde müthiş bir sessizlik var.

Nöbetçi askerin ayak seslerini duyuyorum. Geri dönmüş olmalı. Ama artık zaman kalmadı. Her şey birden değişti, altüst oldu. Steiner. Altınlar. Manfred? Nedir bu tüm olan bitenler?

Boşta kalan elimle tabancamı kılıfından çıkarıyorum. Çitin üzerinde tutuyorum.

“Strehling,” diye fısıldıyor Momma, “altınlar Strehling’te...”

Başını tabancama doğru çevirip mavi gözleriyle bana bakıyor, gözlerini kapatıyor.

Başını sallıyor.

Ben tetiğe basınca hayvanlar bir an irkilip geri sıçırıyor. Manfred’in de yerinde sıçradığını, irkildiğini görüyorum.

SS askeri beni çitten çekip uzaklaştırıyor.

Her şey çok yavaş olup bitiyor. Bir tiyatro oyunu, ateşli bir hastalık sanki.

Bir teğmen arenada dolaşıp hayvanları vuruyor. Vurulan hayvanlar patlamış bir top gibi. Beyinleri parçalanınca ayaklarının da bağları çözülüyor sanki, yere yığılıyorlar.

Beni tribünlerin yanına getiriyorlar. Açık büfenin önüne. Her şey hâlâ abartılı.

Ben eğlencelerinin içine ettim.

Manfred'in histerik sesini duyuyorum. Yakalarımaya ya-
pışmış, "Ne oldu orada?" diye soruyor.

"Görmedin mi? Beni de tutup arenanın içine çekecekti. O kadar güç!..."

Dirlewanger'in yüzünde sanki hayalet görmüş gibi bir ifade. Aşağılayıcı bakışlarla bakarken donup kalmış sanki yüzü.

Grünfeldt başındaki aptalca şapkası ve iri gözleriyle etrafına bakıyor. İfadesiz yüzlerin bulunduğu meraklı, yuvarlak kafalar; gözleri fal taşı gibi açılmış, fısıldayan dudaklar.

"Paniğe kapıldı... Bilmiyorum ne oldu... Yahudi biri..."

Bach-Zelewski açık büfenin yanında. Masanın üstüne serilmiş kâğıt örtü, rüzgârda dalgalanıyor. Yaş pastadan bir parça koparıp umursamazca bana bakarken lokmayı ağzına atıyor.

Michael'in üzerime boşalttığı bir kova suyun ıslaklığı var üstümde.

"Özür dilerim..." diyorum, "özür dilerim..."

Manfred sigarasını tuttuğu elini ağzına götürmüş, yüzü biraz daha gevşemiş şimdi.

İçimden geçenleri biliyor gibi bakıyor bana.

Bach-Zelewski sigarasını yere atıp eziyor.

"Korkak puşt," diyor, "Bu polislerin hepsi ödleğ."

“Bu, öyle şeylere alışık değildir,” diyor Manfred bir adım ileri çıkarak, yanıma gelip bana gülümsüyor, “Siz bunu ovada görecektiniz. Çorapları ıslanacak diye ödü kopuyordu. Elini omzuma koyuyor.

“Ne yaparsınız. Benim arkadaşım işte bu...”

Manfred arabayı çağırıyor.

“Birden ne oldu, bilmiyorum,” diyorum.

Olduğu yerde elleri cebinde biraz duruyor, sonra cebinden buruşmuş bir sigara paketi çıkarıp dudaklarımın arasına bir sigara yerleştiriyor.

“Takma kafana,” diyor, “Kameramanlarla konuştum. Her şeyi kaydetmişler. Belki meşhur olursun. Seyretmeyi kabul ederse tabii...”

“Hitler?”

“Hayır. O istek gerçekçi değilmiş. Öyle diyor büyüklerimiz. Ama belki Himmler’e izlettirebiliriz. En azından Kaltenbrunner’e seyrettiririz... Hubert devlet töreni ile toprağa verildi, unutma. Çok fazla mı oldu sence?”

“Hangisi?”

“Çok mu abarttım. Belki de sen haklısın. Çok vahşi ve tuhaf oldu.”

Araba geliyor. İki kardeşten biri, Michael var direksiyonda. İçki kokuyor. Araba hareket etmiyor. Manfred dışarıdan cama vurunca pencereyi indiriyorum.

“Heinrich?”

“Evet,”

“Gözlerime bak.”

“Sana ne dedi?”

“Kim?”

“Bırak şimdi kim diye sormayı, Heinrich.”

Gözlerini gözlerimden ayırmıyor.

“Keşke bunu hiç söylememiş olsaydın...” diyor.

“Momma Almanca biliyordu, Manfred.”

“Doğru mu?”

“Tabii ki, orada bana bir şeyler söyledi.”

“Ne dedi?”

“Hayatı için yalvardı tabii ki, ne bekliyordun ki?”

“Seni ne kadar sevdiğimi biliyorsun değil mi?” diyor
Manfred.

Opel hareket etmeye başlıyor.

■

Altınlar

Opel evin önünde duruyor, kapıyı açıp eve giriyorum.

Perdeleri aralıyorum. Opel hâlâ orada.

Michael kolunu pencereden dışarı çıkarmış, kaldırım-
dan bir şey almak ister gibi pencereden sarkmış.

“Efendim?”

Masja kapı eşiğinde durmuş bana bakıyor. Korkmuş gibi
bir hâli var.

Kollarını sıvamış, elleri hâlâ ıslak.

Çılgılık atmış olmalıyım.

“Evet, özür dilerim, burada...” diyorum.

Cüzdanımı çıkarıp banknotları sayıyorum, bozuk para-
ları da çıkarıp sehpanın üzerine koyuyorum. “20 marktan
biraz fazla, yetmez.”

“Bir dakika bekle...”

Komodinin çekmecesinde iki adet 50 marklık banknot
bulup yazı masasına yöneliyorum.

“Al şimdi bunların hepsini ve buradan git.”

“Efendim?”

“Duymadın mı? Topla eşyalarını! Senin gidecek kim-
sen yok mu?”

Birden bütün yüzü kıpkırmızı oluyor.

“Gospodin, bana kızdınız mı? Yanlış bir şey mi yaptım?”

“Ne? Yok, hayır.”

Hotel Vogel’e hitaben bir şeyler yazıyorum bir kâğıda. Otel sadece Almanlar için, ama subayların hepsi yerel halktan sevgililerini, metreslerini orada saklıyor. Oraya Hotel Vögel, *Düzüş Oteli* diyorlar.

Orada kimse aramaz. İmzalıyorum kâğıdı. *Üsteğmen Hoffmann*. Kâğıdı bloktan yırtıp eline tutuşturuyorum.

“Oraya git, beni bekle. Ben de oraya geleceğim,” diyorum.

Kâğıdı okuyor, bana bakıp ağlamaya başlıyor. Elini kapatıyorum, paralarla birlikte.

“Her şey yoluna girecek merak etme. Şimdi dediğimi yap, oraya git.”

Başını sallıyor ama hareket etmiyor.

“Bahçeden çık, acele et hadi. Yürü artık! ŞİMDİ!” diye bağıriyorum Masja tereddüt etmeye devam edince.

Koşarak bahçeyi geçtiğini görüyorum, sağına soluna bakıyor ve çitin arkasında gözden kayboluyor. Tekrar caddeye bakınca Michael’in arabada oturduğunu görüyorum. Biraz sonra gaza basıp arabayı hareket ettiriyor, o da gözden kayboluyor.

Sallanan koltuğuma oturuyorum, elimde tabancam, sallanıyor, sallanıyorum.

Altınlar Steiner’de.

Bana vereceğini söylemişti.

Manfred...

Holden bir gıcırta gelince koltuktan kalkıyorum. Hiç bir şey yok. Orada durup döşemelerin üzerinde biraz sağa sola

sallanıyorum, ahşap döşemelerden gıcırtilar yükseliyor. Bir süre sessizlik, sonra yeniden gıcırtilar. Bodrumda bir şey var. Gürültüler geliyor, dönüyorum. Merdiveni inerken silahı önümde tutup dinliyorum. Hiçbir şey yok. Hayır, bu kez salondan bir ses geliyor. Sallanan bir şeylerin sesi, tik tak sesleri geliyor. Merdiveni geri geri çıkıyorum. Sırtımı duvara dayayarak ilerliyor, tabancamın emniyetini düşürüp hızla kapının önüne atılıyorum. Hiçbir şey yok. Sallanan koltuk kendi başına sallanmaya devam ediyor. Koltuğa gidip arkasından tutuyorum koltuk duruncaya kadar. Koltuk sallanmaya devam ediyor, durmuyor. Sallanan koltuk değil, benim elim, ellerim titriyor. Şimdi de arkamdan ayak sesleri duyup dönüyorum.

“Masja!”

Koluna mantosunu asmış, orada duruyor.

“Pasavanımı unuttum diyor,” sakın bir şekilde.

“Masja sen delirdin mi? Az kalsın vuracaktım seni!”

“Tamam, hemen gideceğim.”

“Hayır, gerek yok. Kal burada.”

“Ne?”

“Boşver. Hadi sen iyisi mi hemen git!”

“Efendim, ne yapmamı istiyorsunuz?”

“Git, hayır. Bilmiyorum Masja. Düşünmem lazım. Konyağı getirsene bana.”

Konyağı almak için giderken soruyorum,

“Masja, caddeyi kontrol et bakalım, bizi gözetleyen var mı?”

“Efendim?”

“Bir araba, şüpheli kişiler, bak bakalım daha önceden gördüğün arabalar var mı kapının önünde. Anlıyor musun?”

“Efendim?”

“Hadi, defol git artık!”

Önümdeki yazı masasında bir kutu 7,65 mermi, Macar konyağı ve PPK tabancam duruyor. Eksik olan şarjörün yerine yeni bir şarjör temin ettim. Şarjörü doldurdum.

Başım ellerimin arasında. “Metodik davran,” diyorum kendi kendime. Derin nefes al. Düşün.

Tetiğe basmamdan saniyeler önce.

Cümleleri aklımda kaldığı şekilde yazıyorum.

Momma dedi ki,

Altınlar Steiner’de idi.

O bana altınları Steiner’den almamı söyledi... Biraz önce konuşma yapan...

Konuşma yapan Manfred olmalı.

Manfred konuşma yaptı. Biraz önce konuşma yapan oydu...

Boşlukları dolduruyorum,

Steiner’den altınları almam gerektiğini söyledi...

Manfred, Momma’dan Steiner’den altınları almasını istemiş.

Yazıyorum.

Manfred, Belize’deki saldırıdan önce de Momma’yı tanıyor muydu?

Steiner’in ölümünde Manfred’in parmağı olabilir mi?

Belize’deki saldırıyı Manfred mi planladı?

Momma’nın ifadesini almamı neden istemedi?

Ne altını bunlar?

Efka paketinden vurarak bir sigara çıkarıyorum, ciğerlerimin içine kadar dumanını çekerek aynı zamanda tuttuğum notlara bakıyorum. Notları yazdığım kâğıdı buruşturup ateşe veriyorum. Tamamen yanınca kül tablasında yanık kâğıtları eziyorum.

Baştan başlıyorum.

Yazıyorum.

Steiner altınları bir yere saklamıştı. Altınlar Strehling'de.

Altınlar. Herkes çalışıyor; toplu mezarlarda, kamplarda, birbirlerinden çalışıyor herkes.

Altın, nakit para, mücevher. Aslında hırsızlık yapmanın cezası ölüm, ama görmezden geliniyor, tolerans gösteriliyor, çalanın rütbesi yükseldikçe ona yönelik tolerans da o kadar artıyor.

Tavus kuşları, üst düzey görevliler, ellerinde altın çubukları ve Rembrandt tabloları. Steiner.

Steiner generaldi, o yüzden her istediğini yapma hakkını kendinde görüyordu. Manfred'e o tuhaf yüzüğü de hediye etmemiş miydi zaten? Ya Manfred'in dereye attığı elmaslar?"

- a. Bir yerlerde altın hazinesi var.
- b. O altınlar Strehling'de. Peki, Strehling kim? Bir adam, bir yer, bir kod?

Momma ne demişti?

Öldür beni... Merhamet göster...

Momma bana yalvarmıştı. Bir an önce ölebilmek için her şeyi söylemeye hazırdı. Manfred'in çelik yatağına yatırıldığında

da söylemiş miydi her şeyi? Manfred inanmadı ve Momma'yı arenada vahşi domuzların önüne attı.

Gülümsüyorum, bir kadeh daha konyak dolduruyorum.

Steiner de aynısını mı yapmıştı? Büyük hatip, SS-generalı, Doktor Steiner da kanı beyaz Rusya topraklarına akarken Belize'deki depoda hayatını kurtarmaları için yalvarmış mıydı acaba? Momma elinde bıçakla Steiner'i kesmeye başladığında hayatını kurtarmak için para teklif etmiş miydi acaba? Ve her şeyi samanlar arasında, tavan arasından seyreden Etke. Acaba *Shibboleth* yerine *Strehling* sözcüğünü mü duymuştu Etke?

İncil okuduktan sonra mı tüm bunlar aklıma gelivermişti? Yoksa Momma'nın kişisel intikamı mıydı? Yoksa...

Aptalca gülmeye başlıyorum.

Momma'nın onun altınlarının peşinde olduğunu mu sanmıştı?

Steiner, *Shibboleth* derken *Strehling*'te mi demişti. Her şey ölüme dakikalar kala bir tesadüfler zinciri mi oluşturmuştu yoksa? Steiner böyle yaparak hayatını kurtarabileceğini mi sanmıştı?

Yazmaya başlıyorum,

Strehling=Shibboleth, merhametli bir ölüm için uzanan bir el?

Yazıyorum,

Manfred benim bunları bildiğimi biliyor mu?

Tuttuğum notları bir kez daha şöminede yakıp koltuğa oturuyorum. Tören üniformam karşımdaki sallanan koltuğun üzerinde, tabancam kucağımda, neredeyse dibine vardığım konyak şişesi elimde, sanki fırtınalı geceye dönen dev bir kulak olmuşum.

Manfred o yatağa beni de mi yatırarak?

O da şimdi o bembeyaz hastanesinde oturmuş bunları mı düşünüyor, tıpkı benim yaptığım gibi?

Bakalım ilk gözlerini kırpan kim olacak?

ELINE

Mektuplar

Lida, 4 Temmuz 1943

Mektup 7

Sevgili bal tatlısı El

Paket için teş...

Her şey yazıhanemi on dört gün önce terk ettiğim günkü gibi duruyor.

Sadece yeni bir yaver gelmiş. Sarı saçlı, uzun boylu, saçlarına pomat süren bir oğlan. Pepe. Viyanalı. Kendini takdim ederken ağzından çıkan nefesi kontrol edebilmek için dudaklarını biraz fazlaca büzüyor. Adı Freszl.

Waspli nerede acaba, bir hendekte vurulmuş ya da mayın patlaması sonucu parçalara ayrılmış olabilir mi, Manfred'in hastanesinin bodrumundaki konteynerde mi?

Kalemi elime alıp yazmaya devam ediyorum,

...ekkürler.

Mektubu fırlatıp atıyorum, masada biriken kâğıtları toparlıyorum. Önümdeki bal kavanozuna bakıyorum, *büyük savaştan hiç etkilenmemiş hâlâ*. Bu gece bir şey olmadı.

Masja saat beşte beni sarsarak uyandırırken boş şişe yere yuvarlandı.

Buraya kasılmış bacaklarım üzerinde yürüyerek gelmişim, saatlerce soğuk cadde ve sokaklarda dolaşmışım, bir avludan girip bir gül bahçesinin içinde uzunca bir patikada yürümüş bulvara çıkmışım sonra.

Ne bir gölge ne bir insan.

Manfred beni yakalamak istese bu gece yakalayabilirdi.

Sonu: Kendin ol, korkak yani. Kâğıtlarını bir düzene sok ve gülümse.

Bırak Manfred altınlarına kavuşsun.

Son dava kâğıtları hâlâ masamda duruyor. Yahudi Feigl'in öldürülmesi. Neredeyse tamamen unutmuştum.

İki SS subayı, Breker ve Kindler, sarhoş kavgasına tuuşmuşlardı. Breker Kindler'in en sevdiği Yahudi'yi öldürmüştü. Dosyada hâlâ Breker'in ifadesi duruyor, *yanlışlıkla ateş açılması sonucu*.

Ama Breker de Steiner'le birlikte öldü. Duvardan Hitler tablosunu indirip kasanın şifresini çeviriyorum, kasayı açıp Kindler'in raporunu buluyorum. Gerçekler bu raporda yazıyor. *Dava numarası LZ 512 A, - LIDA GETTOSU/A. Feigl, sonuç, son satırları tekrar okuyorum.*

Sonuç: Jozef Feigl adlı Yahudi'yi öldüren kurşunların Dienstelle Lida Birliğine bağlı, SS-Generali Heinz Breker'in silahından çıktığı anlaşılmıştır. Doğu Cephesi ceza muafiyeti uygulaması uyarınca, bu durum Alman Ceza Yasası'nın 211. veya 212. maddeleri kapsamına girmemektedir. Yargılama talebinde bulunulmasına karar verilmiş olup dosya kapatılmıştır.

H.H. Üsteğmen d. P. Lida Bölgesi

Bu raporu da diğer dava dosyalarının, şahit ifadelerinin ve fotoğrafların bulunduğu yığının üstüne koyup etrafına bir lastik geçiriyorum.

“Freszl,” diye bağıriyorum.

“Emredin üsteğmenim...” deyip önümde dikiliyor. Feigl raporunun bulunduğı yeşil dosyayı ona uzatıyorum.

“Biri arşive, biri de General Kindler’e verilecek. Bir ulak çağır, gelip alsın.” Boş boş bana bakıyor.

“Dienstelle Lida Birliğine gönderilecek.”

“Emredersiniz, üsteğmenim.”

“Tamam,” diyorum ve yaverim gözden kayboluyor.

Sandalyemde arkama yaslanıyorum, tamam.

Birden karnımın acıktığını fark edip, bal kavanozuna daldırdığım parmağımı yalıyorum. Canım biraz daha istiyor, bu kez elimi sokup kavanozun içinde dolaştırıyorum. Oluşan bal topağını ağızıma dolduruyorum, petekleri damagımda ezip yutuyorum. Baldaki şeker tüm vücuduma yayılıyor. Kavanozu boşaltıp parmaklarımı birer birer yalıyorum ve yeniden sandalyemde arkama yaslanıyorum.

Aptal ve mutlu.

Artık her şey bitti.

Lida, 24 Temmuz 1943

Mektup 7

Sevgili E

Ne zamandır sana yazamadım, ama son günlerde, nasıl diyeyim çok yoğun ve telaşlı günler geçirdik. Umarım küçük Tulle’ni unutmamışsındır.

Ben seni unutmadım. Hatta aslında belki biraz tezat olacak, ama seni şuan düşündüğüm kadar çok düşünmemiştim hiç. Sanki sana bir sayfa dolusu kelime gönderince seni daha az özölüyorum. Biliyorum, aptalca bir şey. Ama sen zaten biliyorsun.

Hatırlıyor musun Alster Nehri'nde buzun üzerinde paten yaparken ben sana *Seni seviyorum* diye bağırdığımda sanki beni hiç duymamış gibi davrandığını? Arkandan hızla sana koşuyordum, ama sen devamlı buzun üzerinde sekizler çizerek, düşüp kalkarak, dirseğini bile kırarak benden kaçıyordun. İyi bir başlangıç olmadı bizimki... Sen on altı yaşındaydın, ben on dokuz yaşındaydım. Trenin yanında vedalaşırken bana ne dediğini hatırlıyor musun?

Artık bir an önce büyü Heinrich.

Sanırım aradan geçen son on bir ay tam senin istediğin şeyi gerçekleştirdi. Büyüdüm. Ve işte bu yüzden artık...

Bir ay önce sipariş ettiğim formları buluyorum. Ari ırk belgesi, *ta atalarıma kadar gidiyor*.

Borcum olmadığına dair belge. NSV'den evlilik onayı.

Asil kan gerçek bir kahraman. Ari ırka mensup, borçsuz ve evliliği onaylanmış.

Altında mavi damgalar.

Mektubu tamamlıyorum. Sevgilerimle sözcüğünün altına el yazımla bir dipnot yazıyorum.

NOT: Benimle evlenir misin?

“Frezl,” diye bağıyorum yeniden.

Genç Frezl elinde Eline’ye yazdığım mektupla duruyor, gitmek üzere arkasını dönecekken, “Teğmenim, size bir mesaj geldi.”

“Mesaj mı?”

“Evet, ya da belki de bir mektuptur. Unutmuşum.”

Hızla dışarı çıkarak mektubu alıp geri geliyor, masamın üzerine bırakıyor. Küçük mor zarfın üzerinde bir şey yazmıyor. Zarf açacağını alıyorum, başımı hafifçe kaldırıp Frezl’e bakıyorum. Odadan çıkıyor.

Eline benden önce mi davranmış? Saklambaç oynar gibi. Kız işi renkli bir zarf, kalın mektup kâğıdı. Hamburg’tan özel ulakla mı gönderilmiş acaba? Belki de sahra hastanesindeki İngo’dur. Mektup hiçbir şey kokmuyor. Lavanta yok. Belki de içinde kurutulmuş bir çiçek vardır.

Mektubu zarftan çıkarıyorum. Ortasından ikiye katlanmış. Mektubu açıyorum.

Beynimin içinde çığlıklar duymaya başlıyorum.

“Bu mektubu kim getirdi?”

“Bilmiyorum!”

Frezl’in de başına kan hücum etmiş, kıpkırmızı oldu.

“Şeydi...”

“Ne!”

“Hayır, görmedim... Getiren...”

“SS... Alman ordusu... SD... Hangisi?”

Frezl içini çekiyor. Merdiveni koşarak iniyorum. Kalbim küt küt atıyor.

Caddede kimsecikler yok.

Ben geri dönüyorum, Frezl burnunu temizliyor. Bir şeyler söylemeye hazırlanıyor, elimle savuşturuyorum onu.

Telefona bakıyorum boş boş. Bu manyakça bir şaka mı? Manfred'in şok tedavisi. Kurbanın kafasını karıştırmak. Mor zarf, küçük bir mesaj... Aşk depozitosu, bir tokat.

Manfredizm. *Seni öldürüp öldürmeyeceğimi bilmeyeceksin.*

Mektup hâlâ masada duruyor.

STREHLING KİM? yazıyor mektupta.

Telefonun ahizesine uzanıyorum.

"Taarruz birlikleri komutanı Manfred Schlosser'i bağlar mısınız?" diyorum santraldeki görevliye.

"Bir dakika lütfen..."

Telefonun bağlandığını duyuyorum, telefona yaveri çıkıyor. "Manfred Schlosser orada mı?"

"Hayır, efendim, maalesef."

"Ne zaman geleceğini biliyor musun?"

"Birkaç gün sonra."

"Birkaç gün sonra mı? Neden?"

"Komutan Hamburg'a gitti."

"Hamburg'a mı gitti? Ne zaman?"

"Dün. Eğlenceden hemen sonra. Uçakla."

"Uçakla. Ne? Ona nasıl ulaşabilirim?"

"Ulaşamazsınız."

“Teğmenim, siz iyi misiniz?”

Frezl elini omzuma koyuyor. Ben odanın ortasında dizlerimin üstünde oturuyorum. Bir ara dalmış olmalıyım, nefes alışverişlerimle ilgili bir şey.

Bütün odayı doldurmuşum.

“Ne?”

“Efendim bir şey duydum da.”

Ayağa kalkıp üniformamın kollarını silkeliyorum elimle.

“Yok, bir şey. Bir şey yok.”

Açık renkli gözleriyle bana bakıyor.

“Git sen,” diyorum, “ne oldu bilmiyorum işte.”

Frezl odadan çıkınca pencereye gidiyorum, jalûziyi indirip tahta çubuğu çeviriyor, dışarı bakıyorum. Yük dolu ağır bir kamyon Falkowska Caddesinden geçiyor, sağ tarafta uzakta sepetli bir motosiklet köşeyi dönüyor. İleride, istasyon binasının gölgesinde karanlık camlı bir araba duruyor. Dikkatle arabayı inceliyorum. Arabanın içinde biri oturuyor. Telefona gidiyorum yeniden. Santral görevlisi kadın karşıma çıkmadan önce bir tık sesi geliyor telefondan.

Biri telefonumu dinliyor.

Elimde dürbünle pencereye gidiyorum yine.

Araba hâlâ orada.

Arabanın plakasının üzerine bir şey sıvanmış. Mercedes, rütbeyi gösteren hiçbir işaret yok. Her rütbeden biri, herhangi bir kişi olabilir.

Arabanın yavaş yavaş sarsıldığını görüyorum, sanki debriyajdan ayak çekilmiş, hareket etmeye, yola fırlamaya hazır gibi.

Biri beni bekliyor.

Eğer Manfred değilse kim peki?

Soruşturmayı benim yürüttüğümü herkes biliyor. Ama Momma'nın bana ne söylediğini kim biliyor?

Arenayı çevreleyen çitten beni çekip indiren SS askeri mi?

Dün evin dışında bekleyen Schwabialı³⁶ kardeşler Hans ve Michael mi?

Kim?

Ganimetten pay kapmak isteyen herkes olabilir.

Manfred.

Onu bulmam gerekiyor.

Beni buna o bulaştırdı. Beni buradan çekip çıkaracak olan da o.

Kolozec'te silahını bana doğrulttuğunda, *galiba birileri bizi kazıklamak üzere* demişti. Ya da Minske'te adamlarını peşime takan Komiser Kube, ama neden? Hermann Operasyonu'nun başlamasından hemen önce Momma'nın başının maketiyle odaya giren Manfred'le konuşmak istemeyen Dirlewanger. Strehling'i tanıyan Momma. Sahipsiz bir kedi?

Neler olup bitiyor? Bir tuhaf oyunun daha içine mi çekildim? Pis bir SS-entrikası... Bana ateş ettiler, dövdüler, küçük bir kızı zorla bana öldürttüler... Ne için?

Manfred bir şeyler biliyor olmalı, ama ne?

36 Schhwabia, Almanya'nın güneybatısında Baden Württemberg eyaletini de kapsayan bölgeye verilen ad. (ç.n.)

Bir kez daha yapayalnız ve korumasız olduğumu fark edince bütün bedenimi bir titreme alıyor.

Lavaboya su doldurup yüzüme biraz su serpiyorum tuvalette. Bir süre ellerim lavaboda bekliyorum. Aynaya bakarken kalp atışlarım düzene girsin diye bekliyorum, kalbim hızla çarpıyor, sinirlerim tepemde, kafamın içinde müthiş bir uğuldama, içimden gelen bir elektrik dalgası dişlerimi sızlatıp kulak deliklerimden dışarı yayılıyor sanki. Nabız atışlarım sıklaştıkça göz bebeklerim irileşiyor, irileşiyor.

“Ne?”

Başımı aynaya çarpıyorum. Onun sesini duyuyorum yine.

“Öldürmek kolaydır,” diyor, “ama unutmak zordur”

“Öldürmek kolay mıdır?”

“Hayır, sevmek, aptal çocuk...”

Zarah Leander kayboluveriyor.

Aynada yalnız benim yuvarlak başım ve dörtgen gözlüğüm var.

Ayağa kalkınca bacaklarım titriyor, dizlerimi kontrol edemiyorum.

Ama aniden ayağa kalkabildiğimi fark ediyorum.

Artık sakinim, sadece ellerim titriyor.

Düşüncelerimi toparladım sonunda.

Hamburg’a gidip Manfred’i bulacağım, ama önce oradakilerin yanından geçmem gerekiyor.

Tek şansım var, fazla değil, ama yine de var.

Yazıhaneme dönüp sesimi kontrol ediyorum, çatlak çıkıyor.

Bir daha deniyorum.

“Frezl...” diye bağıriyorum.

“Emredin komutanım.”

“Raporu Kindler’e gönderdin mi?”

“Ulağı bekliyorum.”

“İptal et. Onun yerine bana Göttingen, Hamburg ve Frankfurt’un telefon rehberlerini bul, getir.”

“Göttingen, Hamburg ve Frankfurt.”

“Evet, Belediye binasında var o rehberler. Orası nerede biliyor musun?”

“Parkın yanında değil mi?”

“Evet. Geri dönerken telgrafçı kızların birini de buraya getireceksin. İkinci sırada oturuyor. Pencere kenarından sayınca ikinci. O olması çok önemli.”

“İkinci sıradaki ikinci telgrafçı. İsmi verebilir misiniz?”

“Hayır.”

“Hayır?”

“Kısa boylu, sarışın galiba... Yok, hayır, bilmiyorum. Belki kaşının üzerinde bir yara olabilir. Halledebilecek misin?”

Başını sallayarak onaylıyor beni, ama tam anlamadığı her halinden belli oluyor. Dolabı açıp eski seyahat çantamı çıkarıyorum. Yıpranmış, eski siyah bir çanta. Üstünde babamın katıldığı yürüyüşlerden aldığı bröveler var, vazgeçiyorum.

“Hayır, telefon rehberlerini bir torbaya koyup getir yeter. Ama dikkat et, kimse görmesin. Telgrafçı kızı da tam bir saat sonra burada istiyorum.”

Kaçış planı

Polis karargâhının bodrumunda, kilitli kasada duruyordu bu silah. Prototip, StG 44, taarruz silahı 44, yepyeni, gıcır gıcır, Haenel GmbH silah ve bisiklet fabrikasında üretilmiş, doğrudan buraya gönderilmiş. Ağır bir silah, bir metreden uzun şarjörler ve düğmeler, silah yağıyla yağlanmış, pırıl pırıl parlıyor. Sanki model bir uçak ya da uzay gemisi.

Mermi kutusunu masaya vurarak açıyorum. Mermiler şıkırdarak masaya yayılıyor. Eğri şarjöre doldurmaya başlıyorum mermileri, birer birer, tam otuz tane.

Mermiler şarjöre girdikçe, namluya sürüldükçe silah omzunda şıkırdıyor. Atış poligonundaki karton hedefler, her isabet alışında paramparça oluyor. Silahı doldurmak için kolu çektiğimde çıkan mekanik ses.

Bir tur daha ateş ediyorum poligonda, aynı zamanda bağıriyorum.

Silah babamın çantasına sığabilecek uzunlukta.

Oradan ayrılmadan önce tabancam için de fazladan 8 şarjör daha alıyorum yanıma.

Caddedeki Mercedes'i ortadan kaldırabilirim.

Yazıhaneme geldiğimde Frezl'in altı telefon rehberini masama bırakmış olduğunu görüyorum. İsimler ve firmalar.

Göttingen ve Frankfurt'u yere atıyorum. Arabada bekleyenler Strehling'i oralarda arasınlar.

Hamburg'da şehrin her tarafında dağılmış sekiz Strehling var. Heinz, Gerda, Wilraut, Dieter, Urs, Wilhelm, Rolf ve Heinrich. Hayır, o Altona'da oturuyor. Böyle bir olanak da var.

Kiel gibi, Holstein'in her tarafı. Lanet olsun. Ama Manfred Hamburg'a gitmiş. Yaveri öyle söyledi.

Benim bildiğimi o da biliyor. Altınlar Strehling'de. Momma öyle söyledi.

Adresleri bir kâğıda yazıyorum.

Şifre defterimi çıkarıp 4 Mart için şifreli bir mesaj yazıyorum. Benim eski dedektif meslektaşım bu tarihi kullanarak şifreyi çözecek. Her ne kadar herkes şifreyi biliyor olsa da şifreyi çözebilmek için bu tarihi kullanmak zorundalar. Şifre defterinden 4 Mart tarihli sayfayı yırtıp çıkarıyorum, dört kez katlayıp yuvarlayarak uzun bir şerit haline getirip gömleğimin yakasının altına çatal iğneyle iştiriyorum. Tekrar pencerenin yanına gidiyorum. Araba hâlâ orada. Rölantide. Şifreli mesaj cebimde.

İzin belgesini doldurup Frezl'e gönderilmesi için veriyorum. İzin gerekçesinin altına yazıyorum: evlenme.

"Siz misiniz?"

Frezl telgrafçı kızı bulmuş.

Yüzünde ağır bir makyaj var, ama yüzü hâlâ küçücük ve güzel.

Yanağındaki yara izi neredeyse kaybolmuş, kaşındaki yara bandı da yok artık.

Masanın karşı tarafında neredeyse ağzına kadar doldurulmuş bir kadeh kiraz likörünü itiyorum.

“Bana yardım edeceksiniz,” diyorum.

“Neden size yardım edecekmişim? Size kibar davrandım diye beni tokatladınız.”

Kadehe uzanıp gri gözleriyle bana bakıyor, yüzünde mükemmel bir gençlik görüyorum, geniş elmacık kemikleri, kadehin kenarına uzanınca büzülen kıpkırmızı dudaklar, dudak boyasından kalma kuşkanadını andıran izler, başını arkaya itip kadehi bitiriyor.

“Gerçekten beni neden tokatladınız?”

Boynunu büküyor, nasıl da flört ediyor benimle, biraz da heyecanlı.

Bir an, biraz sonra yapacağım şeyleri unutup onu öpü-
vermek geçiyor içimden. Masanın üzerine uzanıp kendine
bir kadeh daha kiraz likörü dolduruyor. Aniden ondan nef-
ret etmeye başladığımı düşünüyorum. Bir tokat daha atmak
geçiyor içimden.

Bir kez daha.

“Bana öyle bakmayın!” diyor.

İzin başvurumu çıkarıp masanın üzerinden ona uzatı-
yorum, evlenme otomatik olarak üç gün izin hakkı veriyor.

“Nedir bu?”

“Oturun, anlatacağım.”

Sandalyenin kenarına oturup izin başvurusunu incele-
meye başlıyor.

“...evlenme...”

Birden kızarıyorum.

“Bunu sizin yapmanız benim için çok önemli,” diyorum.

“Ben yapacağım ha?”

“Evet.”

Kadehi alıp ağzına götürüyor, sonra vazgeçiyor.

“Ben de... beni buraya... özür dilemek için çağırdığınızı düşünmüştüm... Hatta belki de...”

Elimi masanın üzerinden uzatınca vuracaktıymış gibi bir hareketle elimi itiyor.

“Bana dokunmayın. Siz...”

Gözleri birden boş boş bakıyor.

“Kendimi kirlenmiş hissettiriyorsunuz bana... Neden? Neden sizin için çok önemli? Kendinizi temiz hissedebilmemiz için mi?”

Canım yine onu öpmek istiyor. O kadar genç ki...

Eline'nin fotoğrafını çıkarıp ona uzatıyorum.

“İşte...” diyorum. “evleneceğim kız bu.”

“...Zarah Leander? Onunla mı evleneceksiniz?” diyor ve aniden kıs kıs gülmeye başlıyor.

“Eline o...tek sahip olduğum şey o benim. Saçlarını bo-yamış...”

Fotoğraf alıyor. Fotoğrafa bakıyor, sonra bana bakıyor. Birden üzerine gevşemiş, arsız bir hava çöküyor.

“Siz delirmişsiniz. Biliyor muydunuz? Şimdi de kalkmış Hamburg’a gitmek ve şişko sevgilinizin Zarah Leander’e benzeyip benzemediğini öğrenmek istiyorsunuz.”

“Öyle de denebilir.”

“Niçin size yardım edeyim ki?”

“Çünkü siz çok iyi bir insansınız...”

Yine başını deviriyor, gri gözlerin içinde kaybolası geliyor insanın.

“Siz delirmişsiniz.”

İki kadeh daha kiraz likörü doldurup kadehin birini ona uzatıyorum.

“Şerefe!” diyorum, “Ha, ben daha sizin adınızı bile sormadım.”

“Greta,” diyip kadehi alıyor ve yeniden oturuyor, “Weisbecker. Ya sizin adınız?”

“Wendlandt. Paul Wendlandt. Zarah evlenme teklifimi kabul etti...”

Kısa bir süre sonra ayağa kalkıyor, ellerini bacaklarından aşağı sürtüp eteğini düzleştiriyor, yılan gibi kıvrılarak.

“Bir şey daha vardı,” diyorum ve ben de ayağa kalkıyorum. “Evet?”

Üniformamın ceketinden şifreli mesajı çıkarıp ona veriyorum.

“Bunu gönderebilir misiniz?”

“Nedir bu?”

“Oyuncu bir meslektaşına ulaşmaya çalışıyorum,” diyorum göz kırparak.

Aniden duruyor, yüzünde şüpheli bir ifade belirliyor.

“Hamburg Polisine gönderilecek. Başımı derde sokmazsınız umarım.”

“En iyisi sizin hiçbir şey bilmemeniz.”

Uzanıp elimi kulağına koyuyor ve fısıldıyorum,

“Zarah’nın bir derdi var. Kadınların olur ya hani... Anlarsınız ya... Şişşt.”

İşaret parmağımy dudaklarımın üstüne koyarak,

“Şişşt?”

“Şişşt.”

Bir süre öylece birbirimize çok yakın bir halde duruyoruz. Parfümünün kokusunu duyuyorum. Canım yine onu öpmek istiyor. Benden uzaklaşıp kâğıdı cebine koyuyor.

“Bu dünyada Herkes delirmiş,” diyor.

“Evet,” diyorum, “Çıkarken arka kapıyı kullanın.”

“Neden?”

“Çünkü.”

Taarruz Birlikleri komutanı General Kindler çok iri bir adam, benim Hamburg biletim o. Stuttgart’ta izinde olan şefim zu Gutenberg kadar iri. İhtiyar baronu toprağa verecekler, kemik kanseri yemiş bitirmiş, ölüm döşegi mi yedi bitirdi yoksa onu? Unuttum gitti. Elbise ölçüsü 56.

Polis üniforması yazı masasının arkasındaki dolapta asılı, üç yazıhane ileride.

Frezl uzun, pembe bir sigara içiyor, dikkatle içine çekiyor sigarayı, sanki daha önce hiç sigara içmemiş gibi. Koridorda yürüyorum. Frezl kirpiklerini boyuyor mu acaba?

Üniformanın ceplerine vuruyorum, içinde beni ele verecek bir şey olabilir mi diye. Evet, var, on-on iki yaşlarında bir kız çocuğu fotoğrafı, gri etekli, ayak bileklerine kadar çorapları var, ayaklarının pozisyonu çok tuhaf, fotoğraf makinesinin önünde burgu gibi kıvrılıyor, dişleri seyrek, yüzü

çilli. Arkasında sonsuza kadar uzanan bir çim bahçe, arkada çok uzaklarda ata binmiş bir kadın. Üniformayı özenle dü-rüyorum, Stg44'ün yanına koyuyorum. Üzerine de kasketini atıyorum. Petrol variline uyar bu üniforma. Ve zu Gutenberg Polis komiseri.

Ama karanlıkta.

Kindler kapıdan bir tank gibi giriyor. Üzerinde düğme-leri iliklenmemiş deri ceket, iri çizmeleri, sandalyeme otu-rup ayaklarını masaya atıyor, kollarını açıp kükrüyor.

“Neden çağırdın beni buraya?”

“Çünkü,” diyerek Feigl raporunun olduğu dosyayı önüne uzatıyorum.

“Ne şimdi bu?”

“Bakın bakalım.”

Kindler dosyayı uzanıp alıyor, arkasına yaslanıp dosyayı açıyor, gözlerini kısıyor, gözleri mi bozuk? Gözlük takmaya-cak kadar kılık kıyafetine özen mi gösteriyor?

Sonra gülmeye başlıyor.

“Biliyordum! Breker'di suçlu... Şerefsiz adam... Bu yüz-den mi?”

“Evet, bilmek istersiniz diye düşündüm.”

Yerinden kalkıp biraz sallanıyor, etten bir kule sanki, kükreyerek kahkahalar atıyor.

“Rapor gelmeyince ben de korkudan gebermişsindir diye düşünmeye başlamıştım.”

“Elimde başka bir dosya vardı. Momma davası, biliyor-sunuz...”

Çirkin pis ellerini burnuna götürüyor,

“Öğle yemeği benden. Canı cehenneme! Nerede yiyeceğimize sen karar ver.”

Daha sonra, restoranda.

“Kimse benim Yahudilerime dokunamaz...”

Eliyle beni işaret edip kolunu yana açıyor. Masamız dip-leri kalın, küçük snaps kadehleriyle kaplı, sanki bir cephanelik. Sarı-kahverengi içki dolu kadehlerin biri gidiyor, diğeri geliyor. Kindler birini kapıp gırtlığından içeri boşaltıyor. Garsonlar bir kerede on-on beş kadeh birden dolduruyor. İşte yine elinde şişe ile geliyor garson. Kadehleri döke saça dolduruyor, masamız alkolle kaplı neredeyse. Kindler masanın üzerine eğiliyor. Gözleri kaymaya başlamış, iris tabakası üzerinde çok ince bir duman tabakası var. Bakır renkli benekler... Elini kravatına götürüp gevşetiyor.

“Bak beni dinle... Karılar... Karılar... Ha!”

O beni koruduğu sürece bana hiçbir şey yapamazlar.

Kindler'e kimse dokunamaz. Şehrin göbeğinde Taarruz Birlikleri generalini kimse vurmaya kalkmaz herhalde.

Ağzından salyalar akmaya başladı. Başını masaya dayıyor.

Masanın üzerindeki kadehleri eliyle süpürüyor neredeyse.

Uyuyor.

Vestiyerden üniformamı alıyorum, bir elim Kindler'in omzunda, ceketin cebinden bir zarf çıkarıp parmağımla açıyorum. Kindler iki elini vestiyer masasına dayamış, gözleriyle vestiyer görevlisi kadını yutuyor sanki. Çenesi sarkmış.

Mektup Greta'dan. Birinci sayfada iki kırmızı dudak mührü var. Son sayfada ise izin onaylandı damgası.

Yarın sabah saat 6.00'da Hamburg treninde bir koltuğum hazır.

Greta...

Hamburg polisindeki meslektaşımın da cevap var.

Hepsini çantaya koyuyorum. Artık tüm belgelerim hazır.

Tren kalkıncaya kadar önümüzdeki dört saatte hayatta kalmam gerekiyor sadece. İçinde üniforma ve Stg44'ün olduğu çantayı koltuğumun altına alıyorum.

"Birkaç duble daha içmeden olmaz," diyorum Kindler'e ve omzuna vuruyorum, "birkaç da kadın..."

Kindler içini çekiyor.

"Kalp ilaçlarımı," diyor geçirerek, "yazıhanemde unuttum."

Restorandan çıktığımızda gökyüzü mora dönmüş.

Mercedes de yola çıkıyor, bizi takip etmeye başlıyor.

Yol ile gölün arasında şehrin kenar mahallesindeyiz, istasyondan iki yüz metre kadar uzakta. Eğlence yerlerinden çığlıklar, orospuların kahkahaları yükseliyor. Bir gramofon plağından kaldırılan iğnenin cızırtısı duyuluyor, dans müziği çalıyor; ya içeride tıp oynuyorlar ya da striptiz pokeri belki de elim sende.

Bir adam haykırıyor.

Gölün kıyısında izbe bir kulübe var, kız 16-17 yaşlarında. Annesi ya da teyzesi olmalı, bizi kapıda karşılıyor, sonra ortadan kayboluyor. Yatak, masa, dolap ve semaverin olduğu odada yalnız kalıyoruz.

Kindler nefes nefese kalmış.

“Almanca biliyor musun?” diye kıza soruyorum.

Başını sallayıp yere bakıyor.

“Biraz oynaşalım... biraz,” diyorum.

“Bir dakika,” diyor Kindler ve yan gözle bana bakıyor.

“Sen...”

Kız başını kaldırıyor. Yüzü soluk, kömür karası saçları var, ağzı da sapsarı.

“Yazı mı, tura mı?” diyor Kindler.

Deri ceketinin ceplerinden güçlükle bir 50 Pfennig bulup çıkarıyor, iki parmağı arasında parayı döndürüyor, gözlerine iyice yaklaştırmış, avucuna koyuyor parayı.

“Yazı,” diyorum.

Elini döndürüyor, parayı eliyle diğ r elinin üstüne yapıştırırcasına vuruyor, ağızından hâlâ salyalar akıyor.

“Bakalım,” diyor, “sen şanslı mısındır?”

“Olabilir,” diyorum.

Gözlerini kısıp bana bakıyor. Gözlerindeki o turuncu renk de ne? Karaciğ r hastası mı? Kalp hastası mı?

Avucunu gev etiyor.

“Hah!”

Eli neredeyse havaya uçuyor.

Köşeli kartal, gamalı haçlı arma. Deutsches Reich 1943.

Tura geliyor.

Kindler kızın yanına gidip üzerine eğiliyor, kulağına bir şey fısıldayıp doğruluyor.

“Anladın mı?”

Nefesi ispirto kokuyor.

Kindler'in cinsel organı.

Kız onu emiyor; kıpkırmızı, köpek cinsel organı gibi.

Kindler bir eliyle kızın dizlerini birbirine yapışık tutuyor, kızın bacaklarını göğsüne doğru bastırıyor. Deri ceke-tinin eteklerini kenara çekiyor. Çizmeleri yatağın yanında.

Kızı buruşturacak neredeyse, kızı eziyor, paramparça edecek neredeyse.

Kıza birkaç tokat vurduktan sonra ritmini buluyor, gidip gelmeye başlıyor. Kız boynunu uzatmış, başı bana dönük, ama bana bakmıyor.

Önce kızın başının ritmik sarsıntılarını görüyorum, gidip geldikçe bedeninden çıkan sesler, sonra sol burun deliğinden kan gelmeye başlıyor. Kindler konuşmaya başlıyor, kıza küfürler savuruyor, içini çekiyor, katılaşıyor. Kızın içine sonuna kadar giriyor. Parmaklarının arasındaki sigara sönmüş.

Kindler uyumaya başladı. Nefes alışverişleri durdu. Karanlığın içinden bir ses duyuluyor, boğulmakta olan biri gibi nefes alıyor şimdi.

Kız elleri, dizlerinin arasında yatakta oturuyor. Sperm ve soğuk kokusu.

Yerimden kalkıyorum, babamın seyahat çantasını masanın üstüne koyuyorum, zu Gutenberg'in üniformasını çıkarıp havada tutarak bakıyorum, uyuyan Kindler ile karşılaştırıyorum. Kız benim hareketlerimi gözleriyle takip ediyor. Çantanın içindeki silahlarımı düzenleyip çantayı kapının

yanına koyuyorum. Üniformayı sandalyenin arkalıgına, şap-kayı da masaya koyuyorum.

Sonra sūrahiyi getirip semavere su dolduruyorum.

“Çıra var mı?” diye soruyorum kıza, “Çıra?”

“Gospodin?”

“Canın cehenneme! Semaver için çıra?”

Yataktan kalkıyor, yatağın başlıgına asılı kazağını giyiyor.

“Giyinme.”

Kız ne dediğimi anlamayınca yanına giderek elinden kazağı çekip alıyorum, ensesinden tutup semaverin yanına götürüyorum.

“Çay...” diyorum.

Elleri titreyerek birkaç parça çıra ve çalı çırpı bulup getiriyor. Elinde kibritleri tutamıyor. Ben de çömeliyorum. Yan yana duruyoruz.

Kurumuş çalı çırpı ve çıra parçalarını kırıp semaverin altına sokuyorum, ateş yanıyor ve biz alevlere akıyoruz. Alevler mavi; karanlığı yiyor, emiyor, parçalıyor alevler.

“Üşüyor musun?”

“Hayır, Gospodin.”

“İşeyecek misin?”

“Gospodin?”

“İşemek ne demek biliyor musun? Şırrr, hani...”

Elimle bir hareket yapıyorum.

Başını iki yana sallıyor. Ben de başımla semaveri işaret ediyorum.

“Ben beklerim,” diyorum.

Semaverin içindeki su kaynamaya başlıyor. Küçük çaydanlığa su dolduruyorum. Biraz sonra kıza bir fincan çay veriyorum.

Oda karanlığında çay fincanından buğular yükseliyor.

Kız dudaklarını çay fincanına dokunduruyor.

Korkuyor, gülümsüyor. Üstüne bir battaniye örtüyorum.

“Adın ne senin?”

Cevap vermiyor.

“Adın? Sjtö tebja zovut?”

“İrina.”

“Heinrich. Menja zovut Genrih...”

Fincandaki çayı içip bitiriyor, bana bakıyor.

“Ben hazırım artık, istersen.”

“Biraz daha çay iç. Bekleyelim.”

“Hayır, ben değil. O...” diyorum ve yatakta horuldayan Kindler’i işaret ediyorum. Kindler ağzı açık yatıyor.

Alt çene dişlerindeki köprü teli kaymış, bakır renkli bir tel, geviş getirir gibi çığnıyor teli. Çene iskeleti, sanki çenesi boyunca bir dikenli tel gibi, teli emiyor, kemiriyor, eğip büküyor, içine çekiyor, tel boğazına kaçıyor, öksürmeye başlıyor.

“Gospodin?”

“Korkma bir şey yok... Ben onu tanırım,” diyorum

Kız yatağa gidiyor, dönüp bana bakıyor.

Başımınla onaylıyorum. Bacaklarını açıp Kindler’in başının üzerine çömeliyor, Kindler’in ağzı sonuna kadar açık. Kız tereddüt ediyor.

“Evet, evet, evet,” diyorum.

Kız parmaklarıyla cinsel organının dudaklarını açıp karnını kasıyor, işlemeye başlıyor, önce birkaç darbeli bir sidik, ardından durdurulamaz bir sidik. Kindler’in boğazına, yüzüne işiyor kız. Kindler’i sıırsıklam ediyor. Üniformasına, ellerine, pis ellerine işiyor.

Kindler yavaşça uyanıyor. Kızın bacakları arasına elini sokup kızı tuttuğı gibi duvara çarpıyor.

“Ne yapıyorsun sen? Tanrının cezası...Lanet olsun!”

Yataktan yuvarlanarak düşüyor, bir an şaşkınlık geçiriyor. P38 tabancasını çıkarıp mermi sürüyor ve silahı kıza doğrultuyor. Kız duvarın yanına sinmiş, elleriyle ensesini tutuyor. İnişli çıkışlı omurgalarını, sivri dizini görüyorum kızın. Zayıf bir kancık.

Bir adımda oraya varıp Kindler’in eline vurarak tabancayı düşürüyorum. Bana vurmak için kolunu savuruyor, kayıyorum. İyice Kindler’e yaklaşıp karnından tutuyorum.

“Sigmund!”

“Canına okuyacağım!”

“Sigmund. Sen öyle dedin. Kendin dedin. Hatırlamıyor musun?”

Yüzünü iyice yüzüme yaklaştırmış. Gözlerimiz birbirlerine çok yakın. İki eliyle istese yüzümü paramparça eder.

Sonra birden kahkahalarla gülmeye başlıyor.

“Ben öyle mi dedim?”

“Evet.”

“Rezalet! Her tarafım sidik içinde...”

Zu Gutenberg'in üniforması Kindler'e tam uyuyor. Yakalarını düzeltiyorum. Kindler salınıyor durduğu yerde. Kasketini de başına geçiriyorum, kutuyu silkeleyip bir hap çıkarıyorum, ağzını açıp hapi dilinin üstüne koyuyorum.

"Şimdi çok daha iyi görünüyorsun," diyorum

"Eve gitmem lazım," diyor.

"Evet, eve gitmen lazım," diyorum, "gel hadi."

Kulübenin önündeki bahçeye çıkıyoruz. Kindler bir süre durup nerede olduğunu anlamak istercesine sağa sola bakıyor. Yola çıkarıp arkasından itiyorum ve kendim de başka bir yola giriyorum, göle doğru yürüyorum. Kindler yolun ortasında ayakta durmakta güçlük çekerek yürümeye çalışıyor.

Göl kıyısına geldiğimde çantayı atıp içinden Stg44'ü çıkarıyorum, silahın gövdesine bağladığım iki şarjörü de alıyorum, göl boyunca dizili evler boyunca yürüyüp kavşağa geliyorum. 20-30 metre önümde Kindler yürüyor, üzerinde zu Gutenberg'in üniforması pırıl pırıl parlıyor. Mercedes ara yolların birinden çıkıp Kindler'in yanında sert bir fren yaparak duruyor, kapı açılıyor.

Kindler bağıyor. Silahın emniyetini düşürüp yola çıkıyorum.

Tüfeğin namlusuna mermi sürüyorum, horozun tık sesini duyuyorum. Ateş ediyorum, aynı zamanda arabaya yaklaşıyorum. Şoförün başı direksiyona düşüyor.

Tüfeği bir bahçeye atıp bağırmaya başlıyorum.

"İmdat! Partizanlar!"

Arabanın kornası durmadan çalıyor.

Arabaya geliyorum. Mor üniformadan geride kalanlar, altın apoletler. Grünfeldt'in kolu kırılmış, başı arka koltuğa gömülmüş. Haber kramplar içinde titriyor, yakasına yapışıp direksiyondan uzaklaştırıyorum, klakson sesi sona eriyor. Frezl'in vücudunun yarısı arabadan dışarı fırlamış, elimle yüzünü okşar gibi yaparak, gözlerini kapatıyorum, son nefesini veriyor.

Sarışın oğlan.

Genel komiser Kube'nin adamlarını öldürdüğümü yeni fark ediyorum.

Askerler koşarak oraya geliyor.

Pantolon askıları aşağıda, mavzerlerin emniyetini düşürmüşler, herkes bağırıyor.

"Ben polisim," diyorum, "hemen yardım çağırın."

Saatim 5.49'u gösterirken ara yola girip çantamı alıyorum.

On bir dakika sonra trenim kalkacak.

Trende

Trenin istasyona yaklaştığını görüyorum.

Kube'nin adamları.

Kube bunu öğrenince beni öldürür.

Hangarların oradaki ışıldaklardan güçlü bir ışık yayılıyor, kapılar açılıyor, askerler perona atlıyor. Önümde kumluk bir patika var. Patikada, beş metre önümde beliren bir kadın doğruca bana doğru geliyor, yüzünü tam seçemiyorum.

Sendeliyor.

“Masja!” diye bağıryorum.

Sağa doğru yürüyor, elini boğazına götürürken tam önümde yere kapaklanıyor. Yere düşmeden Masja'yı yakalıyorum. Masja pençelerini enseme geçirmiş, ağzıma kan geliyor.

“Masja!”

Uzun boylu zayıf bir adam patikada beliriyor.

“Kadının kanamasını durduralım mı?” diyor sakın bir şekilde.

“Ne?”

“Kollarında ölecek. Ölmesini mi istiyorsun?”

“Bir şeyler yapın, Tanrı aşkına!”

“Sen nereye gidiyorsun?”

Zayıf adam sert bir şekilde Masja'yı tutup yere yatırıyor. Çalıkların arasından başka biri daha çıkıyor. Yeni gelen adam

Masja'nın boğazındaki yaraya parmağını sokuyor, elinde sargı bezi var. Masja'nın boğazına sarıyor bezi. Bu adam biraz daha kısa boylu ve yüzü kıpkırmızı.

Daha önce gördüm bu adamı.

Kim bu adam?

“Siz kimsiniz?” diye soruyorum

“Önce ben sordum,” diyor zayıf olanı, “Sen nereye gidiyorsun?”

“Bırakayım mı?” diyor şişman olan.

“Hayır!” diye bağıryorum, “...Hamburg.”

“Hamburg?”

“Evet. Strehling Hamburg'ta ya!”

“Teşekkürler,” Dirlewanger'in kuru kafası karanlığın içinde beliriyor. Dilinin ucunu dudaklarına götürüp tütün parçaları tükürüyor. Elinde bir tabancayla Masja'nın yanına gidiyor.

“Sen bu karıyı düzüyor musun?”

“Ne? Tabii ki hayır!”

Dirlewanger silahını Masja'nın yüzüne boşaltıyor. Dirlewanger'in elleri kan içinde kalıyor.

Çömelmiş oturan şişman adam sargı bezini bırakıp ayağa kalkıyor.

“Oscar!” diyor, “Her tarafım kan içinde kaldı.”

“Bu karıyı düzmediğini söyledin,” diyor Dirlewanger.

“Ne?”

“Biz de geliyoruz,” diyor ve cebinden bir mendil çıkarıp bana uzatıyor, “senin de her yerin kan içinde.”

Durduğu yerde elindeki mendili sallıyor.

“Ben hiçbir yere gitmiyorum,” diyorum.

Şişman olan adam parmağını ağızıma sokmuş, sanki kafamı koparmaya çalışıyor. Dirlewanger kasıklarına tekmeler savuruyor, ağızımdaki parmağı ısırmaaya çalışıyorum. Alnıma bir darbe alıyorum.

“Ne dediğini duyamıyorum... Bırak adamı, Klaus...”

Oturup tükürüyorum, ağızıma toprak dolmuş.

“Ne istiyorsunuz? Siz Kube’den mi geliyorsunuz?”

Gülüyorlar.

“Hayır. Kube’den gelenleri öldürdün ya. Kindler’i de. Aslında çok iyi düşünmüşsün her şeyi delikanlı,” diyor Dirlewanger, “Her şeyi çok güzel planlayıp gerçekleştirdin.”

“Manfred size bunun hesabını sorar. Manfred...”

“Manfred’i biz hallederiz.”

“Michael ve Hans... Schwabialı kardeşler...”

“Şişşş...” diyen Dirlewanger parmağını dudaklarının üstüne koyuyor, “Kimselere söyleme...”

Öteki adam gülmeye başlıyor.

“...Yoksa peşimize takılırlar.”

Dirlewanger de gülmeye başlıyor, cebinden bir bıçak çıkarıp benim rütbelerimi söküyor.

“Karının tadı güzelmiş, ama bir şey bilmiyormuş.”

“Kim?”

“Şu senin telgrafçı kancık.”

Dirlewanger elini kaldırıp tren hareket ettiğinde yüzünün çürüyüp toprağa dönüştüğünü düşünmeye başlıyorum. Yük vagonunun karanlığı... Kelepçeli ellerim dizlerimin üstünde oturuyorum. Yanımızdaki iki kişiden birinin kalın bacakları var, koltuğa sığmıyor, neredeyse vagondan dışarı taşacak. Cüzdanımı almış karıştırıyor. Adı Klaus olan o.

“Vay canına, Zarah Leander’den hoşlanan biri ile karşı karşıyayız,” diyor ve Eline’nin fotoğrafını ağzına götürüp kokluyor.

Diğeri hiç konuşmuyor. Karanlıkta yeşil kedi gözleriyle oturuyor vagonda.

“Peki, bu ne?”

Klaus Hamburg’taki polis meslektaşımın gönderdiği cevabın olduğu kâğıdı açıyor.

“Şifreli mi bu?”

Dirlewanger’e bakıyorum, gözümde küçüldükçe küçülüyor. Kayboluyor.

“Hayır,” diye cevaplıyorum.

“Nasılsa öğreneceğiz ne olduğunu,” diyor Klaus.

“Fark etmiyor ki,” diyor diğeri, “bilmek istediğimiz her şey bunun kafasının içinde. Eğer istediklerimizi bize söylemezse keseriz kafasını olur biter.”

Klaus cüzdanımı kendi cebine sokuyor.

Şimdi hatırlıyorum onu nerede gördüğümü.

Dirlewanger’in hayvanat bahçesinde görmüştüm onu.

Hakkında Rassenschande şikâyetinde bulunmadım.

Eli topuzlu Yahudi aşığı.

Uzun boylu, sarışın olanının adı Rainer. Elindeki sefer tasından yahni yiyor. Sefer tasının altından çektiği alüminyum kaşıkla tası tutuyor. Asker taşıyan trenler geçerken bizim trenimiz bekliyor.

Navahrudak'a geldiğimizde bir manga asker vagona doluyor.

Klaus içki bulmak için dışarı çıkıyor. Bir ayağını vagon-
dan içeri atıp tırmanıyor şimdi.

“İşte bak istediğin bisküvileri buldum,” diyor.

Rainer cevap vermiyor.

“Bir paketini kaç verirsin?” diye soruyor köşede sigara içen bir onbaşı.

“Satılık değil bunlar,” diyor Rainer ve paketi Klaus'un elinden çekip alıyor.

Klaus, utanç içindeki yüzüne baktığını görüyor.

“Ne bakıyorsun?” diye soruyor.

“Yok, bir şey,” diyorum, “suyunuz var mı?”

“Var da, sana yok, soytarı,” diyor Klaus ve Rainer'e bakıyor. Rainer ise o anda elindeki bisküvi paketinin jelatinini dış-
leriyle açmaya çalışıyor, ağzından kâğıt parçaları tükürüyor.

Akşamın ilk saatleri.

İkisinin de ölmesi gerekiyor.

Soluk ve sarı yüzlü.

Bir sonraki istasyonda asker mangası iniyor.

Bir saat sonra karanlık tamamen çöküyor. Vagonda yine yalnızız.

Daha sonra, Doğu Galiciya gecesi. Karanlık tamamen çökmüş.

“Şişşt... Klaus...”

“Kes sesini de uyu.”

“İşeyesim geldi...”

“Şişşt...”

“İşeyeceğim dedim...”

“Kes sesini artık, orospu çocuğu...”

“Rainer’i mi uyandırayım?”

“Ne?”

“Donuma işlemek üzereyim. Rainer’i uyandırayım mı? Uyandırıyorum, Hey!”

“Ne?”

“Şişşt, lanet olsun... Yok, bir şey Rainer... Hadi artık...”

“Şu kovayı yan yatırıp tutsana şöyle.”

“Yan mı tutayım?”

“Evet, öyle işte.”

“Böyle mi?”

“Evet,”

“Sen Rainer’den korkuyor musun?”

“Ne?”

“Ne dediğimi duydun.”

“Dikkat et de çenene bir yumruk geçirmeyeyim.”

“Vur o zaman, hadi. Kovayı ne yapacağız?”

“Kes sesini artık, bitti mi işin?”

“Hayır, şöyle tut. Şimdi oldu.”

“Kendin boşalt kovayı.”

“Trenden atlarım diye korkmuyorsun yani?”

“Ver şu kovayı bana.”

“Şişşt, Rainer’i uyandıracaksın.”

“Ne var, ne oldu?”

“Seni daha önce de gördüm,” diyorum, “Dirlewanger’in hayvanat bahçesindeki hayvan bakıcısısın sen. Etrafındaki şeylerin büyüdüğünü görmeyi seven adamsın sen...”

“Ne?”

“Bir şeyin büyüdüğünü görmenin güzel olduğunu söylemiştin bana...”

“Hmmm. Ne olmuş söylediysem?”

“Seni anlayabiliyorum...” Bir kibrit çakıyor. Zifiri karanlıkta alev büyüyor, elini siper ederek sigarasını yakıyor. Alevler yüzünde dans ediyor sanki.

“O kadını düzmeni anlayabiliyorum...”

Birden taşlaşmış gibi kaliveriyor. Bakışlarımı onun üzerinde tutmaya devam ediyorum. Biraz fazla bakıştığımızın o da farkında.

“Ne?”

“O kızıl saçlı kadın... Kim olduğunu biliyorsun... Yahudi kadın...”

Sanki içgüdüsel bir tepki ile bana bir yumruk savuruyor. Sol tarafa eğiliyorum, kolunu geri çekiyor. Üzerime atılıp kolunu boynuma doluyor, boğazımı kolunun arasına kilitliyor.

“Şimdi sesini keseceksin, anladın mı?” diye tıslıyor. Gözümün önüne kadar gelmiş bıçağın ucunu görüyorum, “Seni domuz keser gibi keserim, boğazını keserim!”

“Rainer...” diyorum, “Rainer... Beni öldürürsen... Bırak beni.”

Boğazımı bırakıp beni sertçe vagonun duvarına itiyor.

“Bir daha böyle bir şey söylersen... biliyorsun...”

“Ne yaparsın ki?”

“Kesin sesinizi de uyuyalım!”

Karanlıkta köşeye büzülüyorum. Karnıma tekmeler iniyor, ayakta duramıyorum. Rainer kelepçeli ellerimi büküp başımın üstüne getiriyor, kendisi de bileklerime ayaklarıyla basıyor. Klaus da bacaklarımın üstüne oturuyor, karnıma art arda yumruklar indiriyor.

“Artık bir kelime bile etmeyeceksin,” diye bağıyor Rainer.

“Çeneni tutabilir misin?”

Ağzımın için kan dolmuş, dişlerim gevşemiş.

“Mmm!”

Rainer bileklerimden iniyor.

“Bir ses daha çıkarırsan... Duyabiliyor musun beni?”

“Mmm!”

“Sen de Klaus, sen de konuşmayacaksın bundan sonra.”

“Tamam anladım.”

“Ahh... Sanırım kaburgalarımın biri kırıldı...”

Kimseden cevap gelmiyor. Tekerleklerin raylardan çıkardığı sesler duyuluyor. Rainer ağır nefes alıyor, horluyor. Klaus’tan ses çıkmıyor. Bir kibrit yakıldığını ve alevleri

görüyorum bir kez daha. Klaus arkası dönük yatıyor. İşgal altındaki Polonya'nın karanlığı.

“Sen ihbar edildin. Of of of... Sattı seni...”

Sessizlik. Sakince dinlemede.

“Dün yola çıkmadan şikâyeti ben yazdım. İstersen geri çekebilirim.”

Cevap vermiyor, ama o köşede, çirkin kafasının içindekilerin kokusunu alıyorum neredeyse. Sigarasının dumanını üflüyor, bir an acı bir tütün kokusu geliyor, sonra hemen koku kapıdan çıkıp gidiyor. İzmaritini fırlatmasıyla sigara ateşinin ısıltısı da gidiyor.

“İstersen şefim zu Gutenberg ile konuşurum,” diye devam ediyorum, “Şikâyet ona ulaştı... İzinde kendisi. Dört gün sonra dönecek. Eğer ondan önce ben geri dönmezsem şikâyet işleme konacak. Irki pislüğün cezası nedir biliyor musun? İdam. Çalışma kampları. Ya o kız ne olacak?”

“Kes sesini. Sana bunları neden anlatsınlar ki?”

“Çünkü siz SS askerleri devamlı birbirinizin açığını kol-luyorsunuz...”

“Sen nereden biliyorsun?”

“Sen beni aptal mı sanıyorsun?”

“Söyle bakalım, kim ispiyonladı beni?”

Derin bir nefes çekiyor. Tatmin olmuş gibi bir rahatlık içinde.

“Sence kim etmiştir?”

“Söylesene, pis yalancı...”

“Sana Hamburg hakkında neler anlattılar?”

“Söylesene lanet olasıca!”

“Geçen cuma şikâyet bana ulaştığında üzerinde fazla durmadım. Seni Rainer sattı, Klaus. Ben Hamburg’ta öleceğim, sen ise geri döndüğünde seni ne bekliyor biliyor musun? İdam, şansın varsa çalışma kampı, mayın temizlemeye gönderecekler belki de seni.”

“Kes sesini! Tut şu çeneni, anladın mı?”

“Hamburg’ta çok arkadaşım var. Kolayca kaçabiliriz, eğer sen de...”

“Eğer ne?”

“Ne yapman gerektiğini biliyorsun, Klaus.”

“Ne?”

“Ben seni tanımıyorum bile. Hakkındaki şikâyeti nereden bileceğim ki?”

“Blöf yapıyorsun.”

“İyi düşün, aklını başına topla. Dirlewanger’in mini hayvanat bahçesinden sorumlusun sen. Sen hiçbir değeri olmayan bir adamsın Klaus. Senden kolaylıkla vazgeçebilirler. Biz küçük balıklarız sadece. Tekerleğin dingilinden uzanan o kazıklar var ya onlardan biriyiz sadece. O altının bir gramını bile koklatmazlar sana.”

“Altın mı?”

“Evet, altın ya. Sana altınlardan bahsetmediler mi?”

“ ”

“Sana söylememişler!”

“Ne yapacağım peki ben?”

“Brest-Litovsk’ta vagon değiştirecekler. Bir saat sürer. Rainer’e seninle kahve içmek isteyip istemediğini soracaksın.”

“Kahve mi?”

“Evet, kahve. Şöyle iyi bir fincan kahve...”

“Soramam öyle bir şeyi...”

“Sorarsın... Kahve...”

“Kes şu kahve lafını.”

“Sana her şeyi yaparlar Klaus. İyi bir fincan kahve...
Üstünde buğuları yükselen.”

“Peki, sonra ne olacak?”

“Onun kâğıtlarını da yanına almayı unutma.”

“Kâğıtlarını mı?”

“Evet.”

“ . . . ”

“Şimdi tam zamanı, Klaus...”

“...Senin o arada kaçmayacağını nereden bileyim?”

“Beni kömür fırınına kelepçe, zaten yaralıyım. Tekmelerinle
her tarafımı mahvettin. Nasıl kaçayım?”

Bir buçuk saat sonra Brest-Litovsk İstasyonuna geliyoruz. Dev bir istasyon. Yan yana on altı demiryolu. Asker seviyatının kalbi ve kalp damarları burada. Doğu'ya gönderilen silahlar, Doğu'dan gönderilen savaş ganimeti. Tamamen karartma uygulanıyor. Her şey kör karanlıkta olup bitiyor. Sanki on beş fabrikadan çıkan seslerin hepsi burada toplanmış. Vagonlardan gelen uğultular, gıcırtilar... Ağır yüklü tank vagonları, vagonların döndürölüp değiştirileceği raylar, kaynakçıların çubuklarından yayılan şimşekler, bağırışlar, sesler oldukça yakınımızda, sanki denizin kilometrelerce

derinindeyiz, Mariana ukuru³⁷, yanımızdan geçen paletli kamyon konvoyundan gelen gürültü...

Klaus geriniyor, çizmesinin ucunu Rainer'in sağ kalçasının altına koyup itekliyor.

“Lanet olsun. Ben donuyorum burada, gel çıkıp sıcak bir Şey içelim...”

“Bu ne olacak?”

“Onu kömür fırınına kelepeledim.”

Rainer yanıma gelip çömeliyor, çenemden tutup başımı kaldırıyor.

“Adamı darmadağın etmiŐiz.”

“Evet.”

“Beş dakika,” diyor Rainer.

Karanlıkta dakikaları ve üçlüleri sayıyorum; ölenlerin adlarını, yüzlerini hatırlamaya çalışıyorum. Etke. Çok saygılı ve yardımsever olduğu için ölmek zorunda kalan Greta Weissbecker, Momma, Waspli, Czapski ailesi, Zaludok gettosundakilerin hepsi, Schwabialı kardeşler, Kindler, Grünfeldt, Haber, Frezl...

Sağır ocuk. Bombalarla havaya uurulanlar. Adsızlar. Şeftali konservesini alıp kaçan ruh hastası Rus. Eline sperm tkren Yahudi kız çocuğu.

Masja. Kalbi durur durmaz, bedeni daha soğumadan, dibe çökmeye başlayan kan organlarının ve kaslarının dip-lerinde kara birikintiler oluşturuyor; kara adacıklar, *livores*,

37 Japonya'nın doğusunda, Guam Adası'nın güney batısında, Büyük Okyanus'ta bulunan dünyanın en derin çukuru. (.n.)

ceset lekeleri, teninin altından çıkıp görünmeye başladı bile. Biraz sonra, hatta yarın, yeşil sirke sinekleri üşüşmeye başlayacak, cesedin üzerine yumurtalarını bırakacak; kurtçuklar, böcekler, cılız bir tilki, bir köpek... Cesedi birkaç güne kadar tamamen tanınmaz olacak; parçalara ayrılmış, bir torba kemik, yanıp tutuşan beynimde bir anı olarak kalacak sadece.

Vagonun önünden gelen ayak sesleri duyuyorum. Duruyorlar.

“Hah,” diyor Klaus ve kapının kenarına tutunarak vagonun içine tırmanıyor. Rainer’in cüzdanını bana atıyor. Bir sigara yakıyor. Yüzünde hiçbir ifade yok.

“Birine bir şey söylersen!” diyor.

Tren hareket ediyor. Biraz sonra istasyon binasının önünde duruyoruz, birazdan vagonun içi asker dolacak; izine gidenler, yaralılar, bir sürü tanımadığım insan.

En fazla birkaç dakikam var. Ama karanlık benimle.

“Kelepçelerimi aç.”

“Sanki...”

“Vagona kelepçelenmiş bir polis memuru, sorarlarsa ne diyeceksin?”

Biraz düşünüp yanıma geliyor, kelepçelerimi açıyor.

“Bana bak, birine bir şey söylersen...”

Yerimden kalkıp bileklerimi ovuşturuyorum.

“Bana bir de silah lazım.”

“Bana altınların nerede olduğunu söyle şimdi...”

Oturup iç çekiyorum.

“Çok açım. Yiyecek bir şey var mı sende?”

Çantasını karıştırıyor. Çantadan bir konserve kutusu çıkarıp bana doğru yuvarlıyor.

“Konserve açacağı var mı? Yoksa çok mu tehlikeli?”

Konserve açacağını da bana doğru atıyor. Konserve açacağını kutunun kapağına saplayınca kutu iç çekiyor neredeyse. Katılaşmış gulaşı yiyorum parmaklarımla. Topak toprak olmuş yemeği neredeyse çiğnemedi yutuyorum.

“Teşekkür ederim,” diyorum ağzım doluyken.

Vagonun kapısına yaklaşıp dışarı bakmaya başlıyor.

Arkasından yaklaşıyorum, elimde açık konserve kutusu var. Kutunun kapağının jilet gibi keskin tırtıkları...

“Sen de ister misin?” diye soruyorum.

“Ne?”

Bana doğru dönüyor, birdenbire sesinde bir samimiyet duyuyorum.

Aniden çenesinden tutup başını arkaya doğru çekiyorum, konserve kapağı ile adem elmasının hemen altına bir kesik atıyorum, o başını tekrar çevirince şah damarını bulamıyorum. Elleri ile beni savuşturmaya çalışıp kulağıma bir yumruk atınca gözlüğüm yerinden fırlıyor, karanlıkta kayboluyor. Benden kurtulmak üzere, eliyle ensemini kavramış, o anda nefes borusuna bir kesik daha atıyorum. Bir an taşlaşmış gibi kalıyor, ciğerlerindeki hava boşalıyor, patlak bir lastik gibi. Damarına bir kez daha vuruyorum konserve kapağıyla. İşte oldu. Kollarından tutup ayakta kalmasını sağlarken ellerime kan fışkırıyor. Dizleri üstüne çöküp yere kapaklanıyor.

Göz bebekleri donmuş kalmış şimdiden.

Gözlerindeki zarin ıslaklığı parlıyor gecenin içinde bir süre, sonra onlar da sönüyor, gözleri kapanıyor.

PPK tabancamı geri alıp ceplerini kontrol ediyorum, kâğıtlarımı buluyorum. Onun ve Rainer'in asker kimliklerini ve üç cüzdanı aldıktan sonra onu vagondan aşağı atıyorum. İçine işediğim kovada ellerimi durulayıp kovayı vagondan aşağı fırlatıyorum.

Ellerim kontrolsüz bir şekilde titriyor. Gözlüğümü takabilmek için iki elimi de kullanmak zorunda kalıyorum.

Kompartımanın kapısına yapışan parmakları görünce, "Ah, geldiğiniz ne iyi oldu. Ta Minsk'ten beri burada yapayalnız oturuyorum, soğuktan dondum," diye bağıriyorum. Kapı açılınca itişe kakışa vagona askerler doluşuyor.

"Dieter Horn," diyor içlerinden birisi, iki parmağını alnına götürerek, "motorize piyade. Sen nereye gidiyorsun?"

"Hamburg."

"Hamburg? Ben de. Hamburg'un neresine?"

"Hamm."

"Olamaz, tesadüfe bak."

"Olur, neden olmasın."

"Hamm'ın neresine?"

"Rumpffweg..."

"Dünya ne kadar küçük!"

"Bu da kahrolası Hamm'dan başka bir şey bilmez," diyor askerlerin arasından biri, "sanki dünyanın bütün ilginç insanları oralıymış gibi."

"İlginç insanların hepsi oralı tabii," diyip gülmeye başlıyorum.

Ellerimin titremesini durduramadım hâlâ.

Evde

Vorpommern'de bir yerde tren duruyor, sanki üstümüze yaz sıcağı ve polen yağıyor. Servis rayları üzerinde, huş ağaçlarının gölgesinde bekliyoruz, üzerimizde Amerikan savaş uçakları kuş sürüsü gibi geçiyor. USA AF³⁸, gündüz bombaları, uçakların karnı beyaz, uçan alüminyum şatolar gibi, pırıl pırıl parlayan yılanlar gibi.

Rostock'a mı yoksa Berlin'e mi gidiyorlar?

Kuytu bir köşeye çekildim, kum ocağı gibi bir yerin yanındayım. Cüzdanları boşalttım, içindeki kâğıtları, asker kimliklerini, nüfus cüzdanlarını, fotoğrafları da attım. Biraz bozuk para da var, bir de çatal iğne. Rainer'in cüzdanından çıkan seramik boncuklarla kaplı bir anahtarlığı görünce gözlerim dalıyor.

Klaus Maier, Rainer Fuchs, şişman ve zayıf, görevi başında kayıp. Rainer Navahrudak'a geri dönmeyince Westfalen civarındaki küçük bir köyde oturan balık etli, küçük ağızlı karısı bir hafta sonra bu haberi alacak. Ve ona bu küçük anahtarlığı yapan kız ise her zaman özlemle boş mezarlara çiçekler ve porselenden yapılmış küçük biblolar bırakacak; babasının ne rezil, sarışın bir pislik olduğunu asla öğrenemedi...

Belki böylesi daha iyi.

*Requiescat in pace*³⁹.

38 ABD Hava Kuvvetleri. (ç.n.)

39 Latince *Huzur içinde yatsın*. (ç.n.)

O adsız çocuğun anısına bir sigara yakıyorum, dudaklarıma takılan tütün parçalarını tükürüyorum.

Klaus'un ise hayvan ve katliam fotoğraflarında oluşan küçük bir albümü var. Bir dalda tünemiş bir baykuş, Dirlewanger'in hayvanat bahçesindeki kafası kazınmış Yahudi kadının bir tilki ile çekilmiş fotoğrafı, yine onun başka hayvanlarla çekilmiş fotoğrafları, keçiler, başına bir başörtüsü takılmış bir kirpinin ağzına soktuğu biberonla çekilmiş fotoğrafı, kamufle edilmiş sevgili fotoğrafları, elleri titreyen birinin çektiği bir toplu mezar fotoğrafı, çamurlu bir toplu mezarda topraktan fırlamış kemikler, eklemler... Cinayet turizmi ve seks.

Yoksa o Yahudi kadına âşık mıydı? Klaus geri dönüp artık onu koruyamayınca onu da mı öldürmüş olacağım şimdi? Rainer'in bozukluk cebinde elle yazılmış bir pusula buluyorum. Peter 0134, Hamburg. Çocuk yazısı gibi. Dirlewanger'de disleksi mi var acaba? Bu dâhili bir numara, SD Sicherheitdienst⁴⁰.

Bu numarayı Dirlewanger bizimle vedalaşmadan önce vermiş olmalı. Peter onların buluşacağı kişi olmalı. Onu arayıp rapor vermezlerse Peter ne yapar acaba? Telefonun diğer ucunda Dirlewanger'den başka kim var? Kube, Gottberg, Bach-Zelewski? Bütün SS...

Manfred beni bu işin içinden çekip çıkarabilir mi?

Hamburg'ta cinayet masasında görevli meslektaşımın bana gönderdiği, Greta'nın bana verdiği telgrafı katlıyorum. Şifreli mesaj Klaus'un cüzdanındaydı. X'lerle dolu bir saçmalık. Şifre defterinden yırtıp gömleğimin yakasının altına

40 İstihbarat teşkilatı. (ç.n.)

iliştirdiğim kâğıdı çıkarıp açıyorum. Yere yüzüstü uzanıp çözmeye çalışıyorum,

M Schlosser'den iz yok. STOP B kişisi. Winther, bugün ölü bulundu STOP. İşkence izleri. STOP Kimlik: B.W. STREHLİNG G.M.B.H makine fabrikasında depo şefi. STOP. Adres Peute Hafen 4-8. STOP. Giriş yasaktır. STOP. SS'e aittir. STOP. Daha fazla ayrıntı veremem. STOP. İyi günler. Hugo.

Winther'in ölü bulunduğu gün, bundan iki gün öncesi.

Çözüm: Strehling bir kişi değil, bir firma adı. Kim değil, ne yani.

Manfred doğrudan o B. Winther'in peşine düşmüştü. Onu bulup işkenceden geçirerek öldürdü ve herkesin kolaylıkla bulabileceği halka açık bir yere cesedini bıraktı. Kolozec'te ya da ölü bölgede değil, Hamburg'ta. Almanya'da. Belki de işin içine SS girince Hamburg polisinin paniğe kapılacağını hesaplıyor. Ama yine de çok riskli bir davranış. Dahili bir depodan bu kadar büyük altın hazinesi kaybolursa nasıl olsa fark edilir. İşgal edilen bölgelerde ceplerini dolduranlar oluyor, ama savaş ganimeti Almanya sınırından içeri girdiği anda sayılıp kaydediliyor ve sanki eskiden beri bizimmiş gibi hazineye dahil ediliyor, tabii o altınların kaydı tutulmadıysa. Manfred tüm bunları biliyorsa tabii.

Sigara'yı iki parmağıma sıkıştırıp fırlatıyorum.

Saat ikiyi biraz geçiyor.

Artık her şey netleşmeye başlıyor.

İşkence altındaki biri hayatını kurtarmak için birinin adını verdi diye adı verilen kişi Hamburg'ta öldürölmez.

Manfred altınların Steiner’de olduğunu biliyor olmalı. O zaman neden? Acaba o altınları Steiner ile birlikte mi toplamışlardı? *Bana her şeyi öğreten Steiner’dir* dememiş miydi? O altın yüzüğü nehre fırlatırken o yüzüğün geldiği yerden çok daha fazlasının yola çıktığını biliyordu.

Bir entrikayı ortaya çıkarmak için gitmedi Hamburg’a. O entrikanın kendisiydi.

Bu düşüncelerin sonuna kadar gitmeye bile cesaretim yok.

O altınları bulmam gerekiyor.

Yahudilerin dişlerinden çıkarılan, penseyle çekilen, asitle eritilip külçe altına dönüştürülen altınları.

*Non olet*⁴¹. Belki kendimi kurtarabilirim. Belki bu işin içinden zararsız çıkabilirim.

Kasıklara bir darbe.

Manfred, onu bulduğumda ne yapacak acaba?

Onu bulursam beni öldürür.

Eline. Neden şimdi onu düşünüyorum ki? O da mı bu işin içinde?

O temizdir. Temiz olmalı.

Geri döndüğümde tren hareket etmeye başlamıştı. Benim koştüğümü görüp vagondan bağırıyorlar bana, vagondan dışarı sallanan onlarca el. Ellerden birini yakalıyorum, beni yukarı çekiyorlar.

Hamburg duman içinde. Ayın 27’sinde kuzeyden şehrin kıyısına ulaşıyoruz. Patlamalardan çıkan yoğun ağır duman, gaz ve toz bulutu, Elbe Nehri’ne, oradan da denize

41 Latince *kokmaz* demek. (ç.n.)

doğru yol alacak. Artık burası bir şehir değil. Toprak yanıyor, yeryüzü yanıyor.

Bir demiryolu işçisi.

Bağırıyoruz, bize dönüyor, elindeki küreği bırakıp elini kulağının arkasına götürüyor.

“Ne var?”

“Wandsbeck’e de bomba düştü mü?”

“Hamm?”

“St. Pauli?”

“Altona?”

“Ne?”

Tek bir ağız olmuş bağırıyoruz. Kapkara elleriyle ağzına masaj yapıyor sanki.

“Hayır,” diye bağırıyor biz yanından geçerken.

“Ne dedi?”

“Tersaneler,” diyor birisi.

“Howaldtswerke vurulmuş olmalı.”

“Evet, Howaldtswerke.”

“Tersaneler olmalı. Evet, tersaneler dedi... Oraları da bombalamazlar herhalde...”

“Yo, o domuzlar her yeri bombalar.”

“Kendiniz de görebilirsiniz... Dumanlar limanın oradan geliyor, şehirden değil...”

“Hayal görüyorsun...”

“Hayır, bakın!”

İnanmıyoruz. Kül zerreleri bize doğru yağıyor. Kötü bir kar gibi, yavaş, zerrelili bir fırtına gibi, tûy fırtınası, yanan yünlerden yapılmış örümcek ağı sanki.

Gri kül yağmurunda şehre ulaşıyoruz. Demiryollarında hasar yok. Ana tren istasyonunda ve dalaşmadan trenden atlıyorum aşağı. Burnumda pis koku ve duman, panik bey-nime vurmuş, artık aklımda Eline'den başka bir şey yok. Yorgun yüzler ve devrilmiş gözlerin beyazı arasında koşuyorum. Bir aileye çarpıyorum, çantam bir çocuğu yere deviriyor. Eline, annenin bavulu havaya uçuyor; bavulun içinden elbiseler, ayakkabılar, fırçalar yayılıyor etrafa. Yaz gününde neden kürk giymiş o kadın, burası sıcak, nemli ve boğucu, burası asla bu kadar dayanılmaz sıcak olmamıştı. Başımı sallayıp gülümsüyor, özür diliyorum. Tayfundan önce gelen hortum gibi, bir deprem, beynimde beyazlık. Eline, Steintor Damm'a geliyorum. Duman kuşakları çok yoğun, titreyen siyah dağlar gibi, ciğerlerim patlayacak neredeyse. İtfaiyeciler iş başında, her yer asker ve çocuk kaynıyor. Eline, deniz kıyısına doğru koşuyorum, demiryolu boyunca doğruya doğru gidiyorum, hiçbir şey görmüyorum, koşuyor, koşuyorum. Nordkanal, Eifestrass Caddesi, artık Mittelkanal'ın yanındayım, alçak çalılar, toprak patikalar, tembel su...

Duruyorum, ellerim dizlerimde. Beynim kafamın içinden dışarı çıkmış denizanası gibi.

Hamm'dayım.

Etrafıma bakıyorum: banklar, çalılar ve ağaçlar ufuk çizgisi olmuş, arkada evler, kuzeyde demir balkonlar. Tersane bölgesi, güneye doğru konut blokları, işçi mahallesi,

çocukluğumun arka avluları. Bir Alman teriyeri tasma bağıını koparacak sanki.

Ellerimle ceplerime vuruyorum, olduğum yerde dönüyorum, saçlarım yanmıyor.

Yanan tersaneler değil mi? Hamın değil! Hammerbrook değil!

“Adam neden gülüyor?”

Beş-altı yaşlarında bile değil, kısa pantolonlu, uzun çorapları var. Bu saatte dışarıda ne işi var? Eli annesinin kolunda yukarı doğru devam ediyor, başında bir kasket. Kadın çocuğu çekiyor, diğer eliyle de bir çocuk arabasını itiyor. Çocuk arabasının üstü bavullarla, çıkınlarla dolu. Başında kirli bir başlık olan bir çocuk. Şehir boşaltılıyor mu?

Çocuk haklı.

Sessizce gülüyorum, artık beni seyreden de yok, dudaklarımı ıslatıyorum, geri zekâlı gibi yüz hareketleri yapıyorum, nihayet sesim çıkmaya başlıyor.

27 Temmuz 1943, saat 23.21.

Gökyüzündeki deliği görebiliyorum.

Dumanların üstünde, arkasında gece mavisi bir gökyüzü.

Bu kadar basit mi? Onu seviyor muyum? Islık çalmaya başlıyorum.

Ben 27 yaşımdayım.

Eline Schlosser 25.

İçimden geldiği gibi mi davranıyorum?

Beni beğeniyor musun şimdi?

Gittikçe artan karanlıkta, nihayet buradayım artık. Dimpfelweg sokağında küller.

6 numaralı bina karanlık, ama zaten karanlık olması gerekiyor.

*Verdunkeln! Der Feind sieht dein Licht*⁴².

Merdiveni çıkıyorum, kapıda *Prof. Schlosser* yazılı pirinç isim levhası. Bay ve bayan profesör karanlıkta mı oturuyor? Sarışın kızları? Yoksa yatmışlar mıdır? Yoksa evin bodrumuna ya da köşedeki sığınağa mı inmişlerdir? Dış fırçalarını, erzaklarını yanlarına almış, bomba çantalarını hazırlamışlar mıdır?

Neden zile basmıyorum?

Bir adım geri çekilip aşağı iniyorum, sokaktayım şimdi. Demir çitin üzerine tırmanıyorum, karartma perdelerinin altından bir ışık sızıntısı var mı diye bakacağım.

Hiçbir şey yok.

Mektubumu aldı mı acaba?

Evet diyecek mi? Benimle evlenecek mi?

Baştan aşağı kendimi süzüyorum. Üniformam çamur ve kana bulanmış, Klaus Maier'in kanı. Ellerim kapkara. Kendimden utanıyorum.

Kapı açılınca paniğe kapılıyorum.

Hızla apartmanın avlu girişine koşuyorum. Bir yaban asmasının arkasına saklanıyorum.

Her şey kısa devre yapıyor sanki, nabzım başıma vuruyor neredeyse, uğultular.

Bu bir tuzak. Belki de Manfred içeride ve beni bekliyor.

42 Almancada, *Karartmaya uyun, düşman ışığınızı görür.* (ç.n.)

Kapı ağzından sesler geliyor. Derin bir kadın sesi, Gerda Schlosser. Ve biraz daha ince, çınlayan, hafif alaycı bir ses.

Eline.

Bir adam çıkıyor dışarı. Uzun siyah bir palto var üzerinde, sivil biri, sarı bir yumuşak şapka var başında.

Adam Manfred değil.

Eline de dışarı çıkıyor, adamın yanına gidip duruyor. Onun da üzerinde mantosu var. Birbirlerine bir şeyler söyleyip merdiveni iniyorlar.

“Sence yetişir miyiz?” diyor Eline.

Elini görebiliyorum, sadece uzun parmaklarını, adamın elini tutmuyor.

“Evet, ama sanırım...”

Adam önüme gelince duruyor, beni neden göremediklerini anlamıyorum.

Acaba ortaya çıksam mı?

“Bir şey duydum galiba,” diyor adam, “sen duymuyor musun?”

Eline’nin yüzü, boynunu uzatıp kulaklarını gökyüzüne çevirince beliren çenesinin tebeşir beyazı kıvrımı.

“Hayır, Ernst, bir şey yok, hadi gidelim...”

Eline’nin eli adamın eliyle buluşuyor.

Nefes alamıyorum bir an.

Eline, elini çekiyor hemen, adamın paltosunun yakasına düşen kül parçalarını eliyle temizliyor, ceketin yakasını eliyle sürterek düzeltiyor.

“Haydi, artık,” diyor adam, “gecikeceğiz yoksa. Geç kalmak istemezsin değil mi?”

“Hayır, tabii ki istemem.”

“Sığınak kartını almayı unutmadın değil mi?”

Yürümeye başladılar, Dimpfelweg Caddesi'ne doğru gidiyorlar.

“Evet,” diyor adam, eliyle göğsüne vuruyor, “tam burada, cebimde.”

Siyah sarmaşıklı Wagner stili villanın yanından geçiyorlar.

Beyaz badanalı kaldırım taşları karanlıkta ıslık ıslık parlıyor.

Kinoteatret Sineması'nın önündeki afişlerin yanında biraz durup sonra devam ediyorlar.

Hayır, dönüyorlar.

Binanın köşesini dönünce onları gözden kaybediyorum. Tersanedeki petrol depolarındaki yangının karanlığı, uzun gölgeler...

Duman yok ama dumanın kokusu var.

İşte oradalar. Hirtenstrasse Caddesi'ni yarılamışlar bile. Yürürlerken adam Eline'ye bakıyor.

Yumuşak bej bir şapkası var.

Yine duruyorlar, kilisenin önündeki afişlere bakarken Eline gülüyor.

Karşıya geçiyorum, yine dönüyorlar.

23.38 küçük alarm. Cadde köşelerindeki hoparlörlerden sesler yayılıyor, *Almanya Körfezi'nde düşman uçakları*. Üçüncü sireni de duyunca koşmaya başlıyorum. Caddeler insan doluyor ve birden gökyüzü aydınlanıyor.

İşıldakların ışığı altında koşuyorum.

Hava saldırısı alarmı verilmeye başladığında parkın yanındaki Hammerhof Caddesi'nin tam ortasındayım. Şimdi uzaktan uçakların uğultusunu duyuyorum. Yüzlerce, binlerce uçak olmalı. Uzaktan ilk düşen bombaların sesleri geliyor. Işıldaklar göğe çevrili, arıyorlar. Kısa süre sonra ilk uçak ışık denizine ulaşmış olur.

Flak 88 uçaksavarlar burada.

Meridian Otel'i'nin köşesinde bir insan sürüsü var. Orada bir sığınak girişi olmalı. Ben de zorla sıraya girince kimse bir şey söylemiyor. Sadece motor sesleri ve yoğun bir itişme, bağırışlar, sert yüzler, bir şala sarılmış bir bebek, yüzü çok sakin. Bütün Hamburg yer altına iniyor. Sığınaklara, neden bu kadar geç alarm verildi, yirmi metre önümde onun sağa sola sallanan yumuşak şapkasını görüyorum yine.

“Acele edin biraz!” diye bağırıyor, ileri doğru sıyrılmaya çalışıyorum, oraya ulaşmam lazım, ama ilerleyemiyorum. Önümde etten bir duvar, vızıldayan bir insan bataklığı. Birden bütün ışıldaklardan yayılan ışık huzmeleri gökyüzünde gezinmeye başlıyor; belli bir yön kaygısı duymadan, tesadüfî, beceriksiz. İşte o an radarları neyin devre dışı bıraktığını görüyorum. Bir sürü parlayan nokta Wandsbeck ve Hammerbrook üzerine gökten yağmaya başlıyor; kar kristalleri gibi, pırıl pırıl, ıslıl ıslıl, gümüş kâğıtlar gibi, tam bir folyo yağmuru. Ve çok yükseklerde, ışık hüzmeline yakalanan bir uçak. Alman uçaksavarların mermileri patlıyor karanlıkta, pembe pembe; bombalanacak yerlere işaret bırakan *Masterbomber*'lar, kanatlarının altından yeşil renkte fosforlu çubuklar bırakan öncü uçak.

Noel ağaçları.

Herkes gökyüzüne bakıyor, hipnotize olmuş gibi.

Noel süsleri yağıyor sanki.

Uçak isabet alıyor, sola yatıyor, kanat paramparça oluyor, burgu yapmaya başlıyor, ıslıl ıslıl gökyüzünde gövdesi parçalara ayrılıyor.

Bir anda yerde panik oluşuyor, herkes bağırmaya başlıyor, sığınak kapısına yığılan baskı artıyor, üniformalı bir görevli elindeki copla insanlara gelişi güzel vurmaya başlıyor. Düşüyorum, sağıma soluma dolanmış bacaklar arasından çıkmaya çalışıyorum, gövdemin üstünden bir bacağı itmeye çalışıyorum, omzum koşarken düşen bir adamın altında, her yer panik ve endişe kokuyor, biri yanağıma vuruyor, insan yumağından çıkıyorum, biraz durup nefes almaya çalışıyorum, soluk soluğa kalmışım, havada süzülen yeşil fosforlu ışıklara bakıyorum. Yavaş yavaş alçalıyorlar, ilk ikisi yere ulaşınca tok bir ses çıkarıyor. Sonra bir tane daha, bir tane daha.

Islıl ıslıl parlayarak yeşil ışıklar saçan fosforlar, benim dünyamın tam ortasında.

Hiç sönmeyen, söndürülemeyen ışıklar.

Bombalanacak yerleri işaretlemek için atıyorlar.

Hedef biziz.

İşte ağır bombardıman uçakları başımızın üstünde. İki dalga arasını belirleyen köpükler gitti, ağır İngiliz bombardıman uçakları geldi: Avro'lar, Lancaster'lar, Halifax'lar, Wellington'lar.

Motorların gürültüsü, milyonlarca sineğin gürültüsü gibi; gıcırdayan dişliler, pistonlardan çıkan böğürtüler. İlk hızlı bombalar düşmeye başlıyor, bombalar dalışa geçiyor.

Yangın bombalarına takılı çubuklar sallanıyor.

Evler ışık denizine doğru eğiliyor sanki.

Kımıldayamıyorum, başımı kaldırmış ıslıl ıslıl gökyüzünü seyrediyorum.

Gökyüzünden sanki bir parça kopuyor aniden, bir binanın çatısı paramparça oluyor, ışık parçaları yağıyor yere, kırılan camların sesi her yeri dolduruyor.

Birden kendimi havada buluyorum.

Kısa bir süre sonra kendime geliyorum. Hiçbir ses duymıyorum. Sığınağın girişini, ahır kapısını kapatmak üzere-ler. Taşlar, sendeleyem silüetler, tuhaf sesler, kulaklarda çın-lama... Kulak zarım patlamış olmalı. İşte bir patlama daha, sanki cam fırtınası, yere kapanıyorum, her patlamada sıç-rayıp irkiliyorum. Binalar da sallanmaya başladı. Aniden kendime geliyor ve artık yangın bombası yağmuru altında koşuyorum. Plastik ve yanan benzin kokusu ciğerlerimi dol-duruyor. Biraz önce yere düşen işaretçilerden biri alev alıyor, bembeyaz bir ateş yükseliyor, fosforlardan yayılan sivri alev-ler. Kapının yanına gelince sesleri duymaya başlıyorum yeni-den, bir polis beni durduruyor. Bağırıyorum, ama bağırırken bile kendi sesimi duyamıyorum, polisin çok geniş çeneleri var, o gürültüde haykırıyorum BEN POLİSİM! İçerideki bi-rine başıyla işaret ediyor, sonra yine bana bakıyor. Bir ka-dın, küçük bir kızı elinden tutmuş, bize doğru koşuyorlar, birden kadın havada süzölmeye başlıyor, bir yerlerden fırlayarak gelen bir kalas kadının göğsüne saplanıyor, kız cad-denin ortasına fırlıyor aldığı darbeyle. İçeri giriyorum. İtilen kapıdan tok bir ses geliyor, kadın kapıya çarpmış olmalı.

“Kız çocuğu...” diyorum.

“Öldü o, görmedin mi?” diyor polis sakince.

Avucunu kapıya dayıyor, bileğini yakalıyorum.

“Hayır, kız sadece yere düştü... Ölen annesi... Kızın da buraya girmesi lazım. Kıza bir şey olmadı. Kız...”

Birden merdivenden aşağı çekiliyorum, her tarafım insan dolu. Biri çeneme bir yumruk indiriyor, biri beni aşağı bastırmış, ensemden tutuyor. Sinirli bir şekilde hızlı hızlı nefes alıp veriyorum.

“Artık kimseyi alamayız içeri!”

Başımı kaldırıncı polisin tabancasının namlusu ile göze geliyor. İki adam koltuk altlarımdan beni tutuyor.

“Sakin misin şimdi?”

“Evet.”

“Sakin misin?”

“Ben... çok... sakinim...”

Aşağı inen merdivende bir levha var. Luftschutzraum⁴³, en fazla 200 kişi yazıyor.

Gri, sessiz yüzler. Burada bin kişiden fazla insan olmalı.

Herkes başını kaldırmış, kulak kesilmiş.

Kapıları duyabiliyorum, düşen bombaların tok sesleri geliyor.

Birisi hava filtresinin kulpunu çevirmeye başlıyor, çığlık atarcasına bir ses çıkarıyor kulp, taştan ciğerleri var sanki.

Bu kalabalıkta Eline’yi göremiyorum.

Hareket edemiyorum.

43 Sığınak (ç.n.)

“Buraya mı düşüyor bombalar?” diye fısıldıyor arkamdan biri.

“Hayır, Wandsbeck olmalı.”

“Burada bize bir şey olmaz, gaz filtreleri var burada.”

“Ama işaret konilerini buraya attılar...”

Birkaç dakika sonra susuyorlar.

Buraya atıyorlar. Yer sarsılıyor. Tavandan sıva ve toz dökülüyor.

“Eline...” diye fısıldıyorum. Sonra daha yüksek sesle “Eline burada mı? Eline Schlosser!”

“Kapat çeneni...”

“Eline! Eline Schlosser...”

Rezistansın ışığı titremeye başlıyor, sönüyor.

Duvarlar ışık saçıyor sanki; sallanan, dalgalanan ışıklar.

Başladı işte.

Sarsıntılar. Kulaklar ellerle kapatılmış, gürültüler engel tanımıyor. Büzülüyorum olduğum yerde, kollarımı gövdeme dolamışım.

Sadece kendi kalp atışlarımı duyabiliyorum, sarsıntılar, kalbimin haykırışı, işte kafam kırılıyor şimdi, gürültüler beynimin içine işlemeye başlıyor. Ben, ben olan her şeyi yırtıp parçalayan o gürültülerin kendisiyim.

Uzaktan bir el uzanıp benim elimi buluyor, parmaktaki evlilik yüzüğünün soğukluğu, yaşlı bir el. Şimdi de kadının parmaklarında zonklayan nabzını hissediyorum. Sayıyorum. 93-94-95, yükseliyor, yüzen dünyada duyduğum tek ses.

Neredeyse parmaklarımı parçalayacak gibi tutuyor.

Evet, parçalayacak parmaklarımı.

“Duyabiliyor musun?”

Zarah Leander’in sesi, etrafımda vahşi fırtınanın içinde dönüp duran sesi.

“Ne!”

Sözcükler içimden sökülüp atılıyor, yırtılıyor, birer hiç oluyorlar.

“Kalbimi duyabiliyor musun?”

Şimdi sadece dudaklarımı kıpırdatabiliyorum, ses çıkmıyor. “Evet...”

“Öteki şeyi de duyabiliyor musun?”

“Öteki şey?”

“Bak dinle.”

Şiddetli atışlar duyuluyor ondan. Şimdi de içeriden: daha hızlı atışlar, başka bir kalp.

“Nedir o?”

“Senin kalbin, aptal... Kalbimin içine girmiş senin kalbin.”

Bomba sığınağın üstüne düşünce bir hava dalgası oluyor. Bana uzanan eli kaybediyorum. Üzerime bir sürü beden dökülüyor, taş kırıntıları, toz.

Birinin yüzü soyulmuş.

Ayaklarımı hareket ettiremiyorum.

Kadın artık yok.

Bir an sığınağın girişinde Eline’yi görüyorum. O beni görmüyor, her tarafını tozlar kaplamış, kaskatı kesilmiş.

“Eline!”

Kulaklarından kan akıyor. Caddeye çıkıyor, koşmaya başlıyor.

“Ben Heinrich! Benim, ben Heinrich!”

Ben de caddeye çıkıyorum ve etrafta dönüp duran alevlere yansıyan gri gölgesini görüyorum.

Fırtına, rüzgâr, her şey, her yer uğulduyor, rüzgâr ısılk çalarcasına esiyor.

Ateş fırtınasına kapılmamak için duvara dayanarak ilerliyorum. Çatılar uçuşuyor. Asfalt kaynıyor, mavi benzin alevleri. Büyük bir kız caddede koşarak karşıya geçiyor. Eline değil. Kızın ayakkabıları erimiş asfalta yapışıyor. Duruyor, eğilip ayakkabılarını çıkarıyor, koşmaya devam ediyor, ama asfalta saplanıp kalıyor, kaskatı kesiliyor, alevler kızı yutuyor.

Eline'yi görüyorum yine. Alevler içinde bir avlunun içinden geçmiş, duvar boyunca eğilmiş koşuyor. Bir eliyle sarı uzun saçlarını tutuyor, bir eliyle de ağzına bir bez parçası bastırmış. Hammerhoff'un köşesine gelince bombanın rüzgârı onu yakalıyor, saçlarını bırakıyor, havada dehşet bir hortum, birden her yanı alev alıyor, mantosu havaya uçuyor, başını çeviriyor, ağzı çığlık atan siyah bir delik olmuş, birden fırlayan bir alev huzmesi, havada bir çizgi gibi. Bağırıyorum ama sesim sanki ağzımdan çıkar çıkmaz çekip alınıyor, alev fırtınasında kendime yol bulmaya çalışıyorum. Eline'nin olduğu yere gitmek istiyorum. Bir Mercedes'in bombeli tamponu kaynayan asfalta çakılıp kalıyor, arabanın arka kısmı havaya savruluyor, öne doğru takla atacakmış gibi devrilip solumdaki duvara çarpıyor. Havada ağaçlar, oyuncak bebekler

uçuşuyor, alevler içinde duvarlar sarsılıyor. Dizlerim titriyor, duvara dayanarak köşeye ulaşıyorum, magnezyum bombaları aydınlatmış her yeri, bir açıklığa geliyorum, alevler kırbaç gibi yüzüme çarpıyor. Bir el ateş ediliyor, bir anda başımın bir tarafını hissetmez oluyorum, yere yuvarlanıyorum, başım paltoma gömülmüş, iyice büzülüyorum, fırtına beni burgu gibi döndürüyor, sürüklüyor, paltom kapkara oluyor. Alevler, sıcaklık. İşte zamanı geldi. Evet, ŞİMDİ...

Patlayan bir şeyin sesi, şarap mantarı mı? Şişe kapağı mı? Ağır bir şey çarpıyor aniden, müthiş bir acı duyuyorum. Kaburgalarım mı kırıldı? Bir anda her yanımda su içinde kalıyor, bir yangın çeşmesi devrilmiş, fiskiye'nin tam ortasında'yım. Suyun basıncı o kadar şiddetli ki havaya bir gayzer gibi su fışkırıyor, sığağa çarpıyor, buharlaşıyor. Damlalar buz gibi, ayağa kalkıyorum, bir ateş denizinin tam ortasına yerleştirilmiş bir sondajın ortasında'yım.

Uyanıp kendime geldiğimde biraz ötede bir geçit görüyorum, karanlık bir delikten bir moloz yığını görünüyor, dün yanmış olmalı. Koşmaya başlıyorum, oraya varıyorum, oradan bir bulvara çıkıyorum, rüzgâra karşı koşarak kanalın üzerindeki köprüye geliyorum, adımlarım bir devin adımları kadar geniş, köprünün parke taşlarını titretiyor.

Kanalda boğulanlar, suyun üstünde birbirine geçmiş kollar. Onları unutuyorum.

Parka giriyorum, geniş, açık çimenlikteyim. Ellerim dizlerimde duruyorum. Burası serin. Soğuk, temiz havayı içime çekiyorum, yemyeşil çimler. Etrafıma bakıyorum. Burada

insanlar var, üstü başı toz içinde, yanıkları var, öksürüyorlar, kurtulmuşlar.

On dakika bile geçmedi.

Gözleri bembeyaz olmuş, bombalardan kurtulan insanların oluşturduğu kalabalık, küçücük bir ada.

“Burada yer var mı?” diye soruyorum genç bir kadına, oğlunun omzuna kollarını dolamış. Gülümsemeye çalışıyorum, ama yüz kaslarımı kontrol edemiyorum. Genç kadın bana *buyrun* deyip biraz kenara çekildiğinde bile yüzümde hiçbir ifade belirmiyor.

Başka dünyaların insanları konuşuyor.

“Tadına bakmak ister misiniz bay... bay?”

Küçük oğlan beni itiyor. Neredeyse annesinin kolları arasında kaybolmuş. Bir elinde alüminyum bir kutu var. Diğer eliyle beni, paltomu çekiştiriyor.

“Ne var?”

“Bunu annem yaptı. Komposto. Erik kompostosu.”

“Kiraz eriği,” diyor kadın ve dumandan ve isten kapkara olmuş yüzü ile bana bakıyor. Gözleri ıslıl ıslıl, kendime geliyorum birden.

“Yol boyunca ben taşıdım,” diyor oğlan ve kutuyu bana uzatıyor, “suya düştüğümde bile elimden bırakmadım. Hep sımsıkı tuttum.”

“Hayır, bunu kabul edemem,” diyorum ama kutunun içindekileri gözlerimle yiyorum neredeyse, damağım yanıyor, yanmış bedenim su diye haykırıyor sanki.

“Alın, alın,” diyor anne, “hepsini yemeniz gerekmez ya.”

Kutuyu alıyorum, kadına başımı sallayarak karşılık veriyorum, bir an utanıyorum. Elimle kutuyu tartıyorum, metal kapağı çevirerek açıyorum. Kutunun içinden ağır, tatlı bir koku yayılıyor. Dudaklarımı kutunun kenarına dayayıp

marmeladın şurubunu içmeye, içindekilerden ağzıma gelenleri emmeye başlıyorum. Marmeladın şurubu çenemden aşağı akıyor.

“Biraz yavaş, hepsini yiyin demedim,” diyor kadın.

“Özür dilerim, çok özür dilerim. Bana ne oldu birden anlamıyorum... Ben...”

“Emma Biermann,” diyor kadın, “bu da Wolfie, merhaba der misin?”

“Merhaba, Bay?”

“Maier,” diyorum hiç düşünmeden, “Klaus Maier. Bugüne kadar bu kadar güzel marmelat yememiştim hiç... Pek zamanı değil belki böyle konuşmanın ama...” diyip aptalca gülümsüyorum. Kollarımı iki yana açıyorum, sanki parkın içinde kurtulanların hepsine Schwarzen Ferkel tavernasında bira ısmarlayacakmış gibi duruyorum. Orası da yıkılmıştır şimdi. Yine de bana komik geliyor hareketlerim ve kollarımı açıyorum aynı duyguyu bir kez daha yaşamak için. Çok eğlenceli her şey. Dünyanın zirvesindeyiz hepimiz, yanan bir şehir çepeçevre kuşatmış bizi, ama yine de çok uzak, film gibi, bir varyete, dans eden alevlerin gösteri yaptığı bir sirk.

“Bir sigara içmez misiniz Bayan Biermann? Güzel olmaz mı? Şöyle dudaklarınız arasında bir Yunan sigarası... Bana inanmıyor musunuz? Bunlar gerçekten YUNANİSTAN’dan. Neydi adı o şehrin Selanik, tabii ya... İşte buyurun...”

Alman sigarası Efka paketini ona uzatıyorum. İkimiz de pakete bakıyoruz.

O da aptalca bir gülmeye tutuluyor, utanıyor sanki.

“Hayır, teşekkür ederim, bugün yeterince duman soludum zaten, sağ olun...”

Sonra aniden hıçkırmaya başlıyor.

KLAUS MAIER

Böyle olur işte

Sabah olmuyor. Gökyüzü dumandan kapkara olmuş. Güneş küçücük kızgın bir iğne başı. Şehir aya benziyor, mineral-lerden başka bi şey yok. Taşlar ateş gibi sımsıcak. Semtteki diğer insanların hepsi ölmüş. Böyle olur işte.

O ikisi, anne ve oğlu, uyuyor. Birbirilerine gömülmüş gibiler. Paltomu çıkarıp onların üstüne örtüyorum, bir süre durup onları seyrediyorum. Oğlanın dudakları morarmış soğuktan, ama yaşıyor. Onları biraz daha seyredip yıkıntıların yanına gidiyorum. Yanımdan uzun gölgeler geçiyor, bazıları Moorweide diyor. Tren istasyonunun arkasında. Dammtor, üniversite, söylentiler.

“Orada su varmış. Çok kişi hayatta kalmış.” Saatimin camını bir evin duvarına sürtmüş olmalıyım. Cam bembeyaz olmuş, çiziklerle dolu. Ama akrep ve yelkovanı görebiliyorum. Saat onu biraz geçiyor. Onu Hirtenstrasse’de görmüş-tüm. Dumanlar tüten, için için yanan parktan aşağı iniyorum.

Kömür parçaları, kabarmış, toza bulanmış.

Bazıları için için yanıyor hâlâ.

Onun adını bağıriyorum.

Öğleye doğru Landstrasse Caddesi'ne inen merdivende Eline'yi buluyorum.

O olduğuna eminim. Bir basamak aşağıdaki krem renkli, ipek, belli belirsiz bir pembe bağı olan ayakkabı onun, salınan bir güzellik var o ayakkabılarda, sarı ve pembe, öteki ayakkabı nerede. Merdivende etrafa bakınıyorum, her yer moloz yığını, parçalanmış tuğlalar, küller, yanmış bir kuş kafesi, dumandan kapkara olmuş, parçalanmış eşyalar, artık eşya da değiller, artık sadece çöp, tanınmaz haldeler. Caddenin ortasında demir parmaklıklı bir balkon, paramparça olmuş.

Ayakkabıda hasar yok. 110 mark, Paris'te, rue Saint Germain'den, Balmain, o mağazaya onu ben zorlamıştım girmesi için, aslında paramız da yoktu, kırbaç gibi örgü saçlı adam ve yüksek topuklu ayakkabılar, onun küçücük ayağına ben giydirmiştim o ayakkabıyı, "Ne kadar güzel, küçük ayaklarınız var... Madam..."

"Mademoiselle Schlosser."

Yanına oturuyorum, ama ona dokunmaya cesaretim yok.

"Benim, Heinrich... Heinrich..."

Sevgilim demek istiyorum, ama diyemiyorum.

Ateşin içine düştüğü andaki dehşetini unutamıyorum. Ateş saçlarını tutuşturduğu zaman ben ona yetişememiş-tim. Şimdi çılgılık atıyor, ama sesi çıkmıyor, her şey yandı, kül oldu, ciğerlerinin içine kadar, ciğer zarları da yok artık, artık geride sadece kapkara kabuk kaldı, içinden gelen boş bir hırıltı.

Kollarının titremesi.

O artık ne bir kadın ne de bir erkek.

O bir mineral artık.

Karbon.

Aniden ondan nefret ediyorum. Çıldırarak gibi oluyorum kızgınlıktan. Çaresizim.

“Kimdi o?” diyorum, “Yanında yürüdüğün adam? Apartmanınızın önündeki adam? Kim o adam?”

Dudaklarını kıpırdatınca siyah başı yıkılıyor.

Dudaklarının kenarları çatlıyor, içindeki pembe doku, dudaklar parçalanıyor, pembe dili duyulmuyor, başımı ağzına yaklaştırıyorum.

“Kimse... Aramızda bir şey yoktu... Hiçbir şey... Sevgilim.”

Yanında oturuyorum. Ellerim dizlerimde.

Ayakkabılarını önüme koydum.

Onunla konuşuyorum.

Ona ne söylediğimi bilmiyorum.

Ayakkabıyı alıp parmaklarımla inceliyorum, ona dokunuyormuşum gibi, ayakkabının kesimlerinin mükemmel kıvrımları, rugan bağın iliği, onu okşuyormuşum gibi.

Ayakkabının içini yırtıyorum, etrafımdaki kokudan kurtulmak için ayakkabının derisini kokluyorum, paramparça olmuş dünyada samimi bir yakınlaşma.

Ayakkabıyı paramparça ediyorum, parçalara ayırıyorum, öpüyorum.

Birden bir melodi mırıldandığımı fark ediyorum.

Tekrar ona bakıyorum. Öylece sakın yatıyor.

Elimi ağzına koyuyorum. Hiçbir şey yok.

Kulağımı onun paramparça yüzüne dayıyorum.

Bir şey oluyor.

Bir mırıltı geliyor kulağıma.

Evet, şimdi duyuyorum.

Her yerden geliyor.

Eşyalar vızıldıyor, hırıldıyor

Yangının sıcaklığı taşları tıkırdatıyor.

Kalkıp önümde parıldayan rugan, ipek ve kâğıt yığınınına bakıyorum. Katlanmış bir şeyi elime alıyorum. Buraya nasıl gelmiş bu? Ayakkabısının içine mi saklamış? Kömürleşmiş ayakkabının içinde katlanmış bir şey. Deutsches Reich Kennkarte'sini⁴⁴ açıyorum.

Kartal armalı. Kimlik kartına onun resmi iliştirilmiş yuvarlak, metal bir zımba ile. Yüzünde kasıtlı yerleştirilmiş ciddi bir ifade var, bir poz, yüzünün belirgin hatları çatlayıverecek gibi, sanki kendini zor tutuyor. O hep böyleydi, sarışın, hayat dolu... *Değişken özellikler: Sağ bileği kırılmadan mütevellit hafif deforme, eğik serçe parmağı.*

Alster Gölüne paten yapmaya gittiğimizde, benim sebep olduğum çirkin yara izi.

Eli alçıya alındığı üç hafta boyunca onlara gitmem yasaklanmıştı, küçük pusulalar gönderdim, ama cevap alamadım. Nihayet onu ziyaret edebileceğim zaman ise bütün ailesi oradaydı. Dimpfelweg 6 numara 3. kattaki adreste.

44 Almanya'da Nazi hükümeti döneminde Almanlara verilen kimlik kartı. (ç.n.)

Profesörün et yiyen bitkilerinin bulunduğu moruk odasında, kalorifer termostatının uğultusu, akvaryum ortamı, ıpslak nemli havada bana dönük duran çiçek sulama hunilerinden gelen sesler. Eline benim ona gönderdiğim pusulalarda yazdıklarımla oyun oynamış, kardeşleri, yeğenleri ile Manfred hınzır bir gülümseme ile tırnaklarını inceliyordu.

Pusulalara yazdığım alıntıların hepsini hatırlıyordum, Goethe, Schiller, Novalis, Morgenstern, Rilke, J.P. Jacobsen.

Hadlerini aşip Tristan ve İzolde'ye, *Aşk ve ölüm destanına* geldikleri zaman ve hatta sıra benim yazdıklarıma gelince yerimde duramazdım,

“Beni hiçbir zaman affetmeyecek misiniz?”

“Ne dersin Eline?” diye sorardı profesör hanım.

Uzun bir sessizlik.

Sonra ısıklar, bağırışlar.

“Hayır!”

Klaus Maier'in asker kimliğini çıkarıyorum (*Değişken özellikler: şişmanlama eğilimi, değişmez özellikler: boş*) ve onun geniş çenesine bakıyorum. Fotoğrafı tel zımbalarla iliştilmiş, SS mühürleri. Bu hiyerarşi neden? Yuvarlak metal zımba, tel zımba? Değiştirmek kolay olsun diye mi? Asker kimlikleriyle sahtecilik yapan yok mu hiç?

Kendi asker kimliğimden tırnağımla zımbaları gevşetip fotoğrafı çıkarıyorum, Klaus Maier'in kimliğinin içine koyuyorum, zımbaları sıkıştırıyorum. Mühürün çizgileri neredeyse birebir uyuyor.

Yeni kimliğimin sayfalarını karıştırıyorum.

Hırvatistan'a gitmişim, bir EKII brövesi ve yakın dövüş rütbeleri.

Diş kartı: 37'de üst dişlerimin hepsi çekilmiş.

Smolensk'te kasıklarımın yaralanmışım, ama kalıntısı olmamış.

Alt takımlar yerli yerinde.

Solgun görünüyorum fotoğrafta, sürüngen boyunlu.

Şişmanlama eğilimi yok.

Merhaba, Klaus.

Kalkıp yürüyorum.

Artık Lida'ya asla dönemem.

Dimpfelweg Sokağı 6 numaranın önüne geldim yine. Binanın önündeki yaban asması da kül olmuş. Geniş merdiven hiçbir yere götürmeyecek kimseyi artık. Bir yığın taş, kapkara bir avlu. "Ev." "Bahçe." "Merdiven."

Bodruma inen merdiven kapkara olmuş, ahşap dilmeler ve taşlarla kapanmış.

Cebimden mendili çıkarıp ağzımı kapatıyorum, kıvrıla kıvrıla sığınak odasına iniyorum.

Onların cesetleri parçalanmamış; iki büyük, iki küçük, kırmızımsı kahverengi ceset birbirlerine geçmiş, kalp rengindeler.

Profesör tamamen büzülmüş, elleri dizlerinde, başı bacaklarının arasında, havalandırma pompasının yanındalar.

Profesör hanımın kulaklarında hâlâ o ağır küpeleri takılı; büyük, mor, kristal, gümüş çerçeve içinde.

Derisi tamamen kurumuş, kafatası üzerinde büzülmüş, yüzü kafasına çok dar geliyor artık, dudaklar da dişlerin üstünü kapatmıyor.

Ağız huni gibi.

İki torununu kucaklamış, torunlardan birini tanıyabiliyorum sadece.

Kusmadan önce ölüleri sayıyorum.

Atletizm, bağlı bulunduğu kısım, Hamm:

1 Eline Schlosser (25 yaşında)

Dimpfelweg 6:

2. Gerda Schlosser (61 yaşında)

3. Friedrich Schlosser (68 yaşında)

4. Reinhardt Hubertus (13 yaşında)

5. Çocuk, muhtemelen Frida Hubertus (9 yaşında)

Tekrar yukarı çıkıp gün ışığı altında duruyorum biraz.

Limana doğru yürümeye başlıyorum. İnsanların boşalttığı dünyada yapayalnızım.

Birkaç dakika sonra Borstelmann'ın köşesindeyim.

Bir adam, gevşek moloz yığınının tepesinden aşağı iniyor. Dev avlu girişinin tepesindeki NASIUM levhası hâlâ okunabilecek durumda, gotik altın yaldızlı harflerle yazılmış, adamın adımları pek emin değil, her an düşüverecek gibi, kısa boylu eğri büğrü bir adam, başında tozlu bir kasket var, o da bu dünyada yalnız. Molozlardan tıkırtılar geliyor, taşlar yuvarlanıyor, sanki bütün bina avlu kapısından dışarı püskürtülüyor, bir taş parçası sallanmaya başlıyor.

Adam bir an sendelese de tek ayağı üstünde duruyor, kolunu uzatıyor, elinde bir şişe var, şimdi tamamen dengesini kaybedip devriliyor, yanından yuvarlanarak aşağı düşüyor.

Ayağa kalkıp bir süre öylece duruyor, nerede olduğunu anlamaya çalışıyor. Bana doğru birkaç adım atıp önümde duruyor.

Başını sesin geldiği yöne çeviriyor yavaşça. Gözlerinde beyaz lekeler, katarakt sarmış gözlerinin her yanını.

Ağzına masaj yapıyor.

Sola doğru yürüyor, ters tarafa bakıyor.

“Neden bir şey söylemiyorsun?” diyor adam bana bakarak, “Yaralı mısın? Konuşamıyor musun?”

Şişeyi benim durduğumu sandığı yere doğru uzatıyor.

“Al biraz da sen iç. Daha var... Bak...”

Şişeyi sallayınca içindeki sarı içki çalkalanıyor.

“Yardıma mı ihtiyacın var? Beate, sen misin?”

Elleriyle moloz yığınındaki taşları karıştırmaya başlıyor, üstüne eliyle vurduğu taşların bazılarını yığından çekip atıyor, tırnağıyla bir taşın üzerini kazımaya başlıyor.

“Beate? Orada mısın?”

Cebimden Efka paketini çıkarıp çakmağımın kapağını açıyorum, sigaramı yakıyorum, mavi gökyüzüne dumanı üflüyorum.

Adam aniden durup “Yardım etsene bana!” diyor.

“Neyine yardım edeceğim senin, ihtiyar?”

“Onu bulmama... Sadece sol gözüm görüyor benim...”

Birkaç adım sağa yürüyorum.

“Oldu mu şimdi? Görebiliyor musun beni?”

“Şimdi oldu. Oradasın işte! Lothar.”

Uzattığı ele bakıyorum.

“Karım da benimleydi. El ele tutuşmuştuk, sonra... Ben Lothar... Benim adım Lothar...”

“Söyledin ya adını biraz önce.”

Otururken beyaz gözleriyle bana bakmaya başlıyor, arada bir şişeyi ağzına götürüyor. Moloz yığınının tepesine çıkıyorum. Yangına dayanıklı duvarlar sallanıyor yavaş yavaş, benim eski okulum lise binasının sol tarafı tamamen yanmış, binanın sağ tarafında üçüncü kata kadar dershaneler hâlâ ayakta. Bina sanki bombayla ikiye ayrılmış; sıralar, kara tahtalar, cam kırıklarıyla dolu dolaplar, pastel renkli bir Avrupa haritası çekilerek açılmış duruyor. Moloz yığındaki taşlara bakıyorum. Bir kalas görüyorum, on metre yükseklikte cambaz gibi kalasın üzerinde yürüyerek dersliklerden birine giriyorum.

Manfred’in sınıfı.

Benden bir sınıf üstteydi.

Okulun toplanma salonu yok artık. Manfred’le ilk kez konuştuğum o köşe. Kendi grubunun tam ortasında salondaki sütunlardan birine sırtını dayamış duruyordu, *kral*, üzerinde mükemmel bir tüvit ceket, emirler yağdırıyordu. Peter, kızıl saçlı ispiyoncu çocuk, bana gelip:

“Schlosser seninle konuşmak istiyor,” demişti.

“Benimle mi? Neden?”

“Çünkü.”

Ben yanlarına gittiğimde diğer çocuklar konuşmaya devam ediyordu. Manfred elini kaldırıncı hepsi susmuştu.

“Sen Hoffmann’sın. Değil mi?”

“Evet.”

“Aeneis⁴⁵ konusunda hocamız Hartmann’ı bile yenmişsin.”

“Bilmiyorum.”

“Altıncı kıtada seni durdurmak zorunda kalmış, değil mi? Sende fotoğrafik hafıza varmış.”

“Evet, ben bir şeyi kolay unutmam.”

Cebinden bir kâğıt çıkarıp birkaç saniye gözümün önünde tutmuştu. Kâğıtta sütun sütun sayılar diziliydi. Sonra kâğıdı buruşturup çöp sepetine atmış, “Howaltdswerke gmbh’nin hisseleri dün kaçtan işlem görmüş?” diye sormuştu.

“114.2.”

“Ben dedim size,” demişti şişko Peter.

Manfred elini uzatıp, “Manfred. Manfred Schlosser. Öğleden sonra kuş seyretmeye gelir misin benimle?”

Dalgalanır gibi sallanan döşemeler üzerinde yürüyerek tahtaya geliyorum. Tebeşir rafında hâlâ küçük birkaç parça tebeşir var, iki tebeşir alıp aşağı iniyorum.

“Al,” diyerek adama bir tebeşir uzatıyorum, “adın ne senin?” diye soruyorum.

“Lothar...”

“Lothar, başka?”

“Brylla.”

45 Aeneis, Romalı şair Vergilius'un Roma İmparatorluğu'nun destanı sayılan epik destanı. (ç.n.)

“Lothar Brylla. Eşinin adı ne?”

“Beate...”

“Güzel.”

Duvara “Beate nerede?” Yazıyorum. Altına da “Lothar yaşıyor.” Yazıyorum.

“Gel benimle,” diyorum, “sana yiyecek bir şeyler bulalım.”

Bir zamanlar Eifestrasse Caddesi olan yerdeyiz:

“Torunlarım Arno ve Wilfred kız kardeşimin yanında. Neumünster’de, kardeşim...”

“Konuşmamız gerekiyor mu?”

“Ne?”

“Sadece yürüsek olmuyor mu?”

“Olur tabii. Ben sadece...”

“Hiç gerek yok.”

Spalding’e geliyoruz. Üzerinde dumanlar tüten taş yığınları. Birileri taş yığınlarının arasından bir yol açmış.

Ben durunca, “Sen gelmiyor musun?” diye soruyor Lothar.

“Hayır. Sen buradan doğru devam et, ileride. Belki yüz metre sonra, birilerini görürsün belki. Polisler. Belki yiyecek bir şeyler verirler sana. Kim bilir belki karın da oradadır...”

“Sen ne yapacaksın peki?”

“Sen beni düşünme.”

“Daha senin adını bile bilmiyorum.”

Güney tarafında kanal boyu: Soluk renkli et, kaynatılmış balık eti gibi eklemsiz, bedenler ve beyaz kafalar suda zokalı olta gibi dönüp duruyor. Bavulların arasında şişe mantarları, yumuşacık ekmek gibi, sulu köfteler, tahta parçaları, çöpler, boğulanlar Luisenbrücke Köprüsü altından geçiyor, arada bir yer değiştiriyor; devamlı hareket halinde, tıpkı kaynayan, fokurdayan Elbe Nehri gibi.

Suya atlayıp orada ölüme yakalanmış olmalılar.

Üzerlerinde çok az yanık izi var.

Luisenweg Caddesi'nin geri kalan kısmı artık yok, ta Süder ve Bille semtine kadar cadde yok olmuş.

En güneydeki Hansaburg hâlâ yerinde. Kuleler ve mazgallar.

Rüzgâr başlıyor.

Tersanelere kadar yürüyorum.

Liman bomboş, bir tek kişi bile yok. Limanın girişinde yan yatmış bir feribotun üstüne çıkıyorum. İsabet alıp tahrip olmuş bir demiryolu köprüsünün hemen yanında, güverte kaydırak gibi, feribotun yan kısımları soyulmuş sanki, cilalı ahşap ve pırıl pırıl pirinç aksamalar, feribot tam isabet almış olmalı. Küpeşteye tutunuyorum, gemi devrilmek üzere, güverteye atlıyorum, bir urgana tutunuyorum, ip merdiven hâlâ sağlam, kanalın karşı kıyısına ulaşıyorum.

Limanın içindeki Peute Hafen iskelesindeyim.

Burada dayanılmaz bir sıcak var. Gemi havuzları çevresinde dolanıyorum.

Cebimden bir bez parçası çıkarıp ağzımı kapatıyorum onunla.

Kömür tepeleri yanıyor.

STREHLING GMBH sanki dökme demir ve moloz yığınının yapılmış bir katedral.

Burada sıcaklık inanılmaz yüksek dereceye ulaşmış olmalı, yüksek tavanlı hangar erimiş, binanın iskeleti eğrilmiş.

Buruşmuş sigara paketini çıkarıp paketi baş aşağı çeviriyorum, iki sigara düşüyor, birini göğüs cebime koyup ötekini yakıyorum.

Fabrika binasının içine girince tabanca kılıfımın çıkı-tını açıyorum.

“Hey, burada kimse var mı?” diye bağıriyorum boşluğa. Ses gelmiyor. Burada canlı yok.

Ağzım açık, sanki cilalanmış gibi görünen çevreme bakıyorum. On metre yukarıda erimiş tavandaki delikten gökyüzüne bakıyorum.

Dikitler gibi, mor camlar, sağa sola saçılmış.

Patlamış dev kazanlar, borular, çöp, burası hâlâ, çok sıcak, yanlarından geçtikçe yerdeki şeyleri tekmeliyorum. Aniden kilitli bir para kasası görüyorum, pırıl pırıl parlıyor, üzerinde tek bir çizik bile yok, Krupp⁴⁶ çeliğinden yapılmış.

Hurda yığınının arasında sürünerek anahtar arıyorum, embesilce bir davranış, bir şey parmağımı kesiyor. Ellerim kapkara olmuş, yanıklar su toplamış, ellerim alabula. Para kasasına gidiyorum, ayağımla tekmeleyerek yokluyorum,

46 400 yıllık geçmişli olan, çelik silah ve cephane üretimiyle de tanınan bir Alman aile firması. (ç.n.)

kapıdaki dev kulpu yakalayıp kendime çekiyorum, kapı kıpırdamıyor.

İleride duvara çarparak durmuş bir araba görüyorum, üstü açık bir araba.

Arabanın yanına gelince sadece geride çelik karoserin kaldığını görüyorum. Arabanın camları ve bütün yumuşak kısımları erimiş, bu tuhaf meteoritin içinde bir insan kalıntısı var, o da morarmış, üstü açık araba ile vücut birbirine yapışmış, iskelet darmadağın olmuş kömürden çizgiler gibi, bir bardak dolusu tuhaf kül, renkli kir, kauçuk ve parçalanmış bir şeyin pırıl pırıl parlayan kırıntıları.

Altınları bulduğumu fark edince neredeyse kalbim duracak gibi oluyor.

Fabrikanın avlusunda bulduğum demir bir çubukla geri dönüyor, atletimi çıkarıp yırtıyor, elime sarıyorum.

Canlandırma: Manfred, acele ederse, yanında altınlarla fabrika binasından çıkabileceğini düşünmüş olmalı. Arabayı çalıştırmış, ama ne olduysa olmuş, Manfred arabayı fabrikanın iç duvarına sürmüştü. Eğer fabrika binasına yarım tonluk bomba isabet etmişse binanın çatısı da Manfred'in başına yıkılmıştır.

Üstü açık arabada tam ensesine bir darbe yemiştir.

Üstü açık arabaları ne de çok severdi.

Daha sonra çatıdaki delikten yangın bombaları düşmeye başlayınca araba alev almış olmalı. Önce deri koltuklar, sonra arabanın kabininin yan ve tavan kısımlarındaki kaplama ve ardından Manfred'in elbiseleri alev almış olmalı. Sonra tekerleklerdeki lastikler alevlere kapılmış, Manfred'in derisi kavrulmaya başlamış, vücudundaki yağ erimeye, kasları

yanmaya başlamış olmalı, depodaki benzin de infilak etmiştir, sonrası göz açıp kapayıncaya kadar olup bitmiştir herhalde. Şoför mahallinde göstergelerin bulunduğu kısmın ahşap aksamları, bakalit kısımlar ve camlar, amortisörler ve daha yumuşak olan demir kısımlar 1063 derece sıcaklıkta erimiş, araba bu eriyiğin içinde yüzmeye başlamış olmalı.

Arabanın açık olan üst kısmından içeri giriyorum, taşları elimdeki demir çubukla kenara itiyorum. Kül, is, kirlenmiş küçük altın parçalarını, her şeyi tırnaklarımla deşeliyorum. Parmağımı kesiyorum bir kez daha, anormal derecede terliyorum. O pislik ve göz kamaştıran altın ışığının tam içindeyim; ölüm, kükürt ve yanmış kauçuk kokuyorum. Kemiklerin etrafını temizliyorum, kalça kemiğini ve önkol kemiğini buluyorum, leğen kemiği paramparça olmuş, kaburgalarından biri parmaklarımla arasında ufalanıyor. Parmağımla omurgasını takip ediyorum ve arabanın ön kısmında direksiyonun hemen altında altınlar sona eriyor.

Manfred'in kafasını buluyorum.

Kafasını kurcalarken boyun omurları kırılıyor, kafatası külçesini çıkarıyorum. Elimde beş-altı kiloluk birbirinden ayrılamayacak bir blok ile duruyorum, bir tarafında siyah bir kemik parçası, elimde döndürüyorum. Metal kısmın arkasında ise alın kemiğinin bir kısmı var, sadece göz deliklerinin üstündeki kıvrımları seçebiliyorum. Orta kısımda, ağzın olması gerektiği yerden uzun bir çelik parça çıkıyor, fren pedalının bir parçası olmalı.

Pis kokuyor. Fren pedalını çekip çıkarmaya çalışıyorum.

Oturuyorum, cebimden mendilimi çıkarıp elimdeki topraklaşmış parçayı silmeye başlıyorum, parlayıncaya kadar

tükürüyorum. Kaldırıp karşımda tutuyorum havada, kulağımı yaklaştırıp dinliyorum, zira iç kısmından bir uğultu geliyor gibi.

“Ne diyorsun Manfred? Duyamıyorum, ne? Ne? Ne diyorsun?”

Sonra aptalca gülmeye başlıyorum, elimdeki kafayla yere vurmaya başlıyorum, ses çıkmıyor.

“Ya, öyle demek. Eğleniyor musun Manfred? Orada eğleniyor musun?”

Hıçkırmaya başladığımı fark edince kafatasını elimden atıyorum.

Rapor

Biraz sonra kafatasını yerden alıp ceketimle sarıyorum.

Buradan kaçmam lazım, şehirden uzaklaşmam lazım. Kube, Dirlewanger, SS, Gestapo, Alman ordusu ve tüm o lanet olası Alman savaş makinesi peşime düşmeden kaçıp saklanmam gerekiyor.

Saklanmalıyım.

Yürümeye başlıyorum. Güneye doğru, tersanelerin gemi havuzlarından çıkıyorum.

Klaus Maier, taarruz onbaşı, elinde altından bir kafatası, ateş fırtınasını atlatmış olarak yürüyorum.

Yürürken raporumu ezberliyorum.

1941, Haziran: Manfred Schlosser Felix Steiner'in yaveri oluyor. Steiner Einsatzgruppe B'nin⁴⁷ komutanlığını yapıyor. Mitte Bölgesindeki operasyon alanlarında Yahudileri öldürmekle görevliler. Yükte hafif, pahada ağır mal varlıklarını kurbanlarından yağmalıyorlar; değerli taşlar, nakit paralar, altınlar. Bir müddet sonra, Steiner anlaşmayı bozuyor, ya gözünü hırs bürüyor ya da tartıda hileler yapmaya başlıyor ve çaldığı altınları, Hamburg Limanı'ndaki SS deposu Strehling GmbH'de bir yere saklıyor.

1943, ilkbahar, yaz: Manfred, Steiner'in yaptıklarının farkına varıyor, kendi payını istiyor. Ya da belki de Steiner

47 Özel tim. (ç.n.)

ortağından kurtulmak istiyor. Belki de Steiner'in Manfred'i devre dışı bırakması an meselesiydi. Manfred'in General Steiner karşısında hiçbir şansı olamazdı. Manfred çaresizlikten yerel partizan çeteleri ile anlaşıyor. Ya da kim bilir belki de bir tavşan avı esnasında Momma'yı esir almıştır. Manfred, Momma'nın Steiner'in operasyonlarında hayatta kalan biri olduğunu öğreniyor ve bir plan yapıyor. Momma ve Manfred'in çıkarları örtüşüyor. Momma intikamını alacak, Manfred de altınların yerini öğrenecektir. Momma çete arkadaşlarını buluyor. Manfred "her şeyi bana öğretendir" dediği komutanı ve dostu Steiner ve cephede turnede olan karısı Gisela'yı Lida'ya davet ediyor.

1943, 4 Temmuz: Manfred konvoy güvenliğinde kimlerin yer alacağını belirleyip rotayı da çiziyor. Arkadaşı Taarruz Birlikleri komutanı Breker arabayı kullanıyor. Daha sonra onu üst dişleri arasındaki mesafeden tanıyıp teşhis etmiştim. Belize'de partizanlar ve Momma ile birlikte pusuya yatıp onları bekliyorlar. Hepsini öldürüp Steiner'e işkence yapıyorlar. Momma şahsi intikamını alıyor ve altınların da Strehling GmbH'de olduğunu öğreniyor, anlaşmaya sadık kalmadan kaçıp ortadan kayboluyor. Ben burada devreye giriyorum. Manfred'in eski dostu ve sırdaşı, *yanlış* soruları sormayan arkadaşı. Ben hem Momma'yı bulabilecek hem de görüntüyü kurtarabilecek biriyim. Kube bunu fark ettiği için Haber ve Grünfeldt'i üzerime saldı.

Birden bire etrafım insanla doluyor, toplanma noktasına gelmişim, su tankları, yiyecek, bavullar, şapkalar, konserve kutuları, gecelikli, terlikli insanlar, yangından kurtardıkları çocuklarının ellerinden tutmuş anne babalar.

Bir masada: beyaz ekmekli sandviç. Kahve. Limonata ve sürahilerde su. Sucuk. Çerez, kavrulmuş et, frenk üzümü.

Kana kana su içiyorum.

Gömleğimin yeniyle ağzımı siliyorum, bohçamı ayaklarımın arasında tutuyorum, ceplerimi dolduruyorum. Küçük bir kız kocaman gözleriyle bana bakıyor, gözlerini benden ayırmıyor. Ağlamaya başlıyorum. Bir süre başım bacaklarımın arasında, ceketimin altına saklanmış duruyorum. Yiyorum, ağlıyorum, ceplerimi dolduruyorum. Kız parmağıyla beni gösteriyor. Annesi yüzündeki yanıklara merhem sürüyor. O da bana bakıyor. Yüzünde siyahlıklar, pembelikler.

Güneye doğru yoluma devam ediyorum. Bir askeri kam-yona biniyorum. Ciddi ifadeli yüzler. Hiç kimse bir şey söylemiyor. Bir çocuk konserve kutusundan bir şeyler yiyor.

Kamyon sallanıyor.

23 Temmuz, Manfred'in Forum Romanum'u. Herkesi aldatmak için kurduğu sahne. Yas içinde, intikam duygusuyla dolu geride kalanlar. Momma sırrını açıklıyor, ben de onu panik içinde *coup de grace*⁴⁸ ile ödüllendiriyorum.

24 Temmuz, korkunç gün. Manfred Hamburg'a gidiyor. Kube beni beklemiş, paniğe kapılıp sırrı açıklamamı sağlamak için o pusulayı bana göndermiş. Dirlewanger ise benim harekete geçmemi beklemiş sinsice.

Manfred bana ihanet edip sattı mı?

Kendi postunu kurtarmak için beni kurtların önüne mi attı?

48 Merhamet kurşunu. (ç.n.)

Ovaya ulaşınca askerlerin kamyonundan iniyorum. Askerlerden biri arkamdan bir paket sigara ile bir matara atıyor bana.

Bodur otlarla kaplı ovanın ilerine doğru ilerliyorum. Önümdeki patikayı takip edeceğim.

Az kaldı, sonra ortadan kaybolacağım.

Koca dünyada küçücük bir noktayım.

Konfeti yağmuru sanki. Her yer onlarla kaplı, küçük yanmış alüminyum folyo. Dün gördüklerim bunlar olmalı, flak uçaksavarlarını yanıltan gümüş yağmuru. Birini alıyorum elime bir tarafı ısıll ısıll parıldıyor, diğer tarafı kapkara, oltaya takılan kaşık gibi. Üzerlerine basınca çıtırdıyorlar.

Ufukta tek bir insan bile görünmüyor. Dümdüz bir ova, arada bir düzlüğü bozan küçük bir tepe, bir kum ocağı.

Hiçbir ses duyulmuyor, burası bomboş.

Biraz durup etrafımdaki şeylere bakıyorum.

Tek bir parça eksik.

Üzerinde Strehling yazan pusula.

Kube neden bana gönderdi o pusulayı?

Neden kendisi izleri takip etmedi de bana o pusulayı gönderdi?

Oysa kendisi Hamburg'a gidebilirdi. Manfred'in yaveri söyledi ya bana açıkça...

Bunun için dedektif olmaya da gerek yok.

Mantıksız bir şey var bu hikâjede.

Yaver o bilgiyi bana vermişti. Ben sorduğum için söylemişti belki de Manfred'in Hamburg'a gittiğini.

Aniden bir balyoz iniyor sanki kafama.

Kube bilmiyordu! Sadece adamlarına beni izlettirdi.

O pusulayı bana gönderttiren Manfred idi. Hamburg'a yola çıktıktan sonra göndertmişti.

Benim Momma ile konuştuğumu biliyordu. Momma'nın bana altınlardan bahsetmediğini söylediğimde yalan söylediğini biliyordu. *Seni ne kadar sevdiğimi biliyor musun* demişti.

Bunu bildiğini göstermişti bana.

Beni Hamburg'a götüremezdi. Çok fazla şüphe yaratırdı bu. Ama onun peşinden Hamburg'a gideceğimi tahmin ediyordu. Yaverine ben sorarsam *Schlosser Hamburg'a gitti* demesini emretmişti. Gerçek isim, gerçek istikamet, sadece Strehling'te küçük bir hata...

Bir çocuk bulmacası.

Kız kardeşime evlenme teklif ettin mi, diye sormuştu.

Şüpheye yer vermeden Hamburg'a gitmenin bir yolu vardı aslında.

Evlenme.

Tam şekil verilecek kıvamdasın aslında. Çamur gibi, demişti.

Bana benzemene az kaldı.

Hepsi onun kontrolü altında mıydı?

Küçük, pis bir aşk labirenti?

Bu muydu hepsi?

Otların üstüne oturuyorum. Yanımda taşıdığım başı yere koyuyorum. Düzeltiyorum, alın kemiği ve gözleri bana dönük.

Fren pedalı topağın içinden uzanıyor, tuhaf bir yalama-lık şeker gibi. Manfred'in başını okşuyorum, kemik soğuk

ve ölü, ama altın külçesinin üstünde zayıf bir elektrik kıvılcımı çıkıyor.

Maier'in asker kimliğini de okşuyorum. Bakışlarımı uzaklaştırıyorum asker kimliğinden. Yuvarlak kafa, dört köşe çerçeveli gözlükler.

Burası çok sessiz.

Bilmeceyi tamamen çözsem de sanki eksik bir şey var hâlâ.

Koca yangında yanan incecik bir çubuk.

Öldürdüğüm kişilerin hepsi. Etke, Momma, Greta, Masja...

Neden kendi hayatımı kurtardım ki?

Bir suçlu, bir alçak.

Eline'nin kimlik kartı bükülmüş.

Bana bakıyor, başını hafifçe çevirmiş, sanki gülüverecek.

Saçları. Bir alev topuna dönen saçları.

Korkma

Kuşların sesi duyulmaya başlıyor.

Doğa kendi şöleninin tadını çıkarırken ben dizlerim üzerine çökmüş oturuyorum. Kuşlar ötüyor, çiğniyor, emiyor, didikliyor, küçük ayakları üzerinde kumun üstünde yürüyor, bir böğürtleni gagalarının arasına alıp yutuyor, yiyor, sıçıyor, düzüşüyor, çoğalıyor.

Tabancam elime ne güzel de yerleşmiş.

Elimin çelikten devamı gibi.

Balistik: Sadece iki defa ateş ettim ben bununla.

Bir çocuğun ensesine. Bir Yahudi'nin ağzından içeri.

Tabancayı şakağıma dayıyorum. Parmağımı büküyorum.

Gözlerimi kapatınca Eline'yi görüyorum.

Kollarım yavaşça titriyor.

“Yok, bir şey sevgilim...”

Kafama bir levye ile vuruluyor.

Küt.

“Şimdi buradayım...”

Kafam çatlayacak gibi uğulduyor. Ayağa kalkıyorum, sendeliyorum, kendimde değilim.

“Hey!”

Burada kimsecikler yok. Burada hiçbir şey yok. Sadece tepecikler var.

Bir derenin şırıltısı, ovanın vızıltısı, biraz ileride bir çalılık, fındık... Tam bir yaz günü, çalılıklar bayram ediyor neredeyse. Boz bir patika.

Gözlerimi kırıştıyorum.

“Kimse var mı?”

“Gel gel, buraya doğru gel.”

Kanın soğukluğu ve yakın mesafeden ateşin açtığı yara.

Kurşun şakağını sıyırıp geçmiş olmalı.

Barut kokuyorum, yaradan duman çıkıyor.

“Nereye?”

“Kürtulmak o kadar kolay mı sandın?”

Zarah Leander’in sesi.

Çok yakınımda. Nefesini duyuyorum neredeyse, ama göremiyorum onu.

Durup dinliyorum çevremi ama kimse yok ortalıkta.

Hayır, hayır, var.

Fındık çalılarının orada uzun bir saç örgüsü, çalının içine gizlenmiş.

“Korkma...”

“Korkma?”

Sırt çantamı alıp iki adımda oraya gidiyorum, çalının karanlığına dalıyorum. Çalılar, patikalar ve karanlık. Sadece suyun şırıltısını duyuyorum.

“Buraya...”

Sesi takip ediyorum, koşuyorum, koşuyorum.

“Buraya...”

Burada da yok. Nerede o? Bir dal havaya fırlıyor. Yan dönerek ilerliyorum çalılar arasında, dallar kırbaç gibi yüzüme çarpıyor. Geçtim aralarından. Yine kayboldu o. Aniden bir açıklıkta buluyorum kendimi. Önümde bir dere yatağı uzanıyor, kıvrılarak ufuk çizgisini bölüyor.

On metre kadar önümde arkası dönük duruyor.

İşte buldum seni.

Tam başını çevirecekken tökezliyorum.

Ayağa kalkıyorum, yine kaybolmuş, bayıra tırmanıyorum.

Tepeye ulaşıp aşağı bakınca tren yolunu görüyorum. Raylar sola tarafa doğru büyük bir yay çizerek kıvrılıyor. Yüz metre ileride raylarda dev bir delik açılmış, raylar havaya doğru uzanıp kayboluyor.

Tepenin ardında, sağ tarafta dev piston yığınları.

Raylar boyunca koşuyorum. Şimdi görebiliyorum. Yük vagonları yığını, geniş biçimsiz roket delikleri vagonların yan taraflarında, hava saldırısı sonrasında lokomotif yana devrilmiş.

“Haydi artık...”

Yine orada. Önümde bir yerlerde.

Sesi birden şımarıklaşıyor.

“...küçük adam...”

Bayırdan aşağı kayarak iniyorum. Dikenlerin arasında ayağa kalkıyorum.

Ölüler arasında yürüyorum.

Parçalanmış cesetler, hiç parçalanmadan ölenler. Üzerlerinden elbiseleri fırlayıp gitmiş, çıplaklar.

Tren boyunca yürüyorum, canlıymış gibi görünen bir ölünün üzerine eğiliyorum.

Bir kadın.

Balmumundan yapılmış gibi bir yüz, yay gibi kalmış dudaklar, pahalı protez.

Saçları dibinden kazınmış.

“Onlara bak... ölüler... eğlendirmez...”

Kalkıyorum, etrafıma bakıp onu arıyorum, yürüyorum.

“...burada...”

Bir vagonun önündeyim, tam bir mucize eseri, dikilmiş duruyor vagon. İçeriden hiç ses gelmiyor.

“...Ne varmış burada?”

“Burada ben varım...”

Vagonun kapısına yapışıp çekerek açmaya çalışıyorum. Sürgülerin üstünde asma kilitler, havalandırma delikleri ile vagonun üstünde dikenli teller.

İki elimle kapıya yapışıyorum, tüm ağırlığımla açmaya çalışıyorum. Bırakıyorum, nefes nefeseyim.

“Ha gayret! Ben de seni kuvvetli bir adam sanıyordum... Küçük delikanlı...”

“Açılmıyor. Kilitli!”

“Kilitli değil, bir daha dene... Haydi!”

“Bak işte kendin gör,” diyorum, ellerimle kapının kul-punu yakalayınca kapı aniden açılıveriyor.

Vagonun bir ucunda karanlıkta yığılmış hepsi. Üzerlerinde kürk olanlar, birbirlerine geçmiş, daha şimdiden kokmaya başlamışlar. Çeneler kaskatı kesilmiş, bir o kadar da ağız.

“Ne?”

“Gel...”

Bir atlayışta vagonun içine giriyorum. Her taraf toz içinde, bir süre toz ve pis kokuyla çevrilmiş halde orada duruyorum, karanlıkta yolumu bulmaya çalışıyorum.

“Sarıl bana...”

Dönüyorum. Vagonun diğer ucunda sırtı bana dönük duruyor.

Üzerinde uzun bir manto var. Saçları yapılmış.

Birkaç adımda yanına varıyorum. Elimi arkadan omzuna koyuyorum.

Başını yavaşça bana çeviriyor.

Gözlerindeki siyahlık.

“Sence biz çok mutlu olur muyuz?”

Birden başıma bir şey çarpıyor. Her şey kararıyor. Ardından bir yaylım ateşi duyuyorum. Ayaklarıma biri yapıyor. Deliklerden sızan güneş ışığı. Ağzımdan kan geliyor. Sesler geri geliyor. Lokomotifin kazanlarında hâlâ çalışıyor insanlar.

“Üzerinde Alman üniforması var.”

“Lanet olsun. Yüzüne ne olmuş bunun?”

Kafama bir tekme.

Genç bir adam başını iyice yaklaştırmış.

Yüzümün hissetmeyen kısmına dokunuyor parmaklarıyla, nasırlı elleri şakaklarımda.

“Erimiş mi burası? Ya da... Heinz, galiba... bu adam kendi kendini vurmuş!

Elleriyle üstümü arıyor. Koltuk altlarımı yokluyor, elleriyle bacaklarımdan aşağı arama yapıyor.

Birazdan Manfred'in kafasını bulacak.

Toy bir piyade. Etrafta bunlardan çok var. Yamaca yayılmışlar.

Çok sayıda zırhlı araç var, kamyonlar var.

“Hepsi ölmüş bunların... sanırım,” diye bir ses geliyor iç taraftan. Ses ergen sesi gibi, çatlak. “Emin olmak için ateş edeyim mi?”

“Ne?” diye bağılıyor yanımdaki adam ve bir an sesin geldiği tarafa dönüyor, “Evet, birer kurşun sık hepsine.”

Gırtlığına dirseğimle vurunca sesi kesiliveriyor. Şok geçiriyor bir an, dizleri titriyor, havada salınıyor bir süre, aptal bir yılan gibi, ağzı açık bana bakıyor öylece. İki tokat daha atıyorum, bayılmasın diye, piyadenin mavzerini kapıp ayağa kalkıyorum, tüfeğin kabzasını baldır kemiğine indiriyorum. Kaşından, burnundan kan fışkırıyor, ne olup bittiğini hâlâ anlamadı.

Burnunu çekip duran sümüklü bir çocuk gibi bana bakıyor.

Burnundan siyah sümük akıyor.

“O kadını istiyorum,” diyorum bağırmadan. Vagonun içindeki karanlıkta duran adam dışarı çıkıyor, silahını bana doğrultmuş,

“Hangi kadın?” diye soruyor.

“O kadın... Anlamıyor musun? Lanet olasıca... O kadın...”

Ben aniden bağırmaya başlayınca korkmuş gibi görünüyor.

“Vuracağım bunu!” diyorum. Yerde yatan askerin apış arasına çizmelerimle basıyorum, yerdeki gözlerini kırptıştırıyor. Tüfeğı sağı sola sallıyorum. Diğerleri de durmuş bana bakıyorlar, şaşkınlık içindeler. Hepsi toy çocuk.

Enseleri tıraşlı.

Zayıf.

“Bu trende ben de vardım! Aptallar. SS!” diye bağıryorum, “Klaus...”

Gırtlığın derinliklerinden gelen bir ses, çatlıyor. Bu benim sesim değil, Ren bölgesi aksanı var seste.

“Klaus Maier... Salaklar... Eğer...”

“Şışşt...”

Onun sesini duyunca cümlemin tam ortasında duruyorum. Etrafıma bakıyorum, ama biraz önceki kadını göremiyorum hiçbir yerde.

“Şışşt... Oraya bak...”

Tren vagonundaki kadın elleri cebinde duruyor, yere bakıyor.

Hâlâ üzerinde uzun mantosu var.

Bir subay, geniş ve hızlı adımlarla bana doğru geliyor.

O da üniformasının içinde kaybolacak kadar zayıf.

“Benim için o kadar kolay değil,” diyor saçları güneşten sararmış bir asteğmen. Elinde benim asker kimliğim var, karar vermekte güçlük çekiyor gibi, baştan aşağı beni süzüyor.

“Şu zırhlı araca ihtiyacım var. Sabah Neuengamme’de olmam gerekiyor.

Ölülerin ortasında kollarımı iki yana açıyorum.

“Şu rezilliğe bak... 2000 esir.”

“Bilmem ki...”

Gidip kadını kolundan yakalayıp arabaya doğru götürüyorum. Askerler durmuş beni izliyor, ben yürüdükçe kenara çekilip bize yol açıyorlar.

Sırt çantamı arka koltuğa atıyorum, kadın hiçbir şey söylemiyor.

Kim bu kadın?

Asteğmen ben gaza basınca şaşkın bakışlarla bizi izliyor, tepeye doğru sürüyorum aracı. Kısa bir süre sonra geniş bir toprak yoldayız. Kolumu koltuğun arkasına dayayıp arkaya bakıyorum. Askerler kaybolmuş.

Neuengamme tam doğu istikametinde, 20 kilometre ileride.

“Bir şey söyle,” diyorum.

Cevap gelmiyor.

İki parmağımı çenesinin altına götürüp başını bana döndürüyorum, sonra vazgeçiyorum.

Bir sonraki dört yolda sağa sapıyorum, güneye doğru devam ediyorum.

Kısa bir süre sonra o yoldan da sapıyorum.

Arabanın içi sakın, sadece altımızdaki çalıların arabanın altında çıkardıkları sesler duyuluyor.

Onun nefes alışverişlerini duyuyorum.

Yazlıkta

Akşam saatlerinde Schlosser ailesinin yazlık konağına geliyoruz. Arabayı konaktan iki yüz metre kadar ileride çam ağaçlarının karanlığına saklıyorum.

Ben arabadan inip kapıyı kapatınca kadın uyanıyor.

“Gel,” diyorum.

Birkaç dakika sonra konağın arkasındaki tepedeyiz. Elleri cebinde, ayazda titriyor. Dürbünü gözlerime dayayıp çimenlerin üstüne yüzüstü uzanıyorum. Konağın beyaz cephesinin yarısı, binanın çevresindeki çit, bahçenin büyük bir kısmı ve beyaz çerçeveli sera görünüyor; panjurlar kapalı, yaz sezonu için konak açılmamış daha.

O zamanlar iki elma ağacının arasına file gerilmişti.

Badminton, limonata, sürahinin içinde şıkırdayan buz parçaları.

Eline hamakta uzanmış, elinde *Malte Laurids Brigge* kitabı ve ben topu devamlı onun olduğu yere atar, yanına giderdim. Okumaya devam ederdi, bacaklarını kaldırır, bakışlarını öte yana çevirirdi, parmağı yanağında.

“Manfred’in arkadaşı badminton oynamayı öğrense iyi olacak...”

“Heinrich... Ben, evet... Yani demek istiyorum ki... Hah...”

Manfred! Manfreeeed...”

“Ne var?”

“Arkadaşına yardım et. Hiç konuşamıyor arkadaşın. Yazık, belki anlatacağı önemli bir şey vardır.”

Yattığım yerde dönüp aşağı doğru sürünüyorum. Evin geri kalan kısmını, arkadaki odunluğu ve ardiyeyi de görebiliyorum şimdi.

Hiçbir hareket yok. Akşam güneşi pencerelere vuruyor.

“İşte burası,” diyorum kadına.

Bir süre evin önündeki terasta durup etrafı dinliyorum. Bahçeye açılan kapının camını kırıyorum, kapının kolunu içeriden çevirip kapıyı açıyorum, o da içeri giriyor.

Masaların ve pencere pervazlarının üstünde duran karpit lambaları yakıyorum birer birer.

Elimdeki bohçayı şöminenin üzerine koyuyorum, profesörün yazı masasına oturup tabancamı masaya koyuyorum.

“Bak bana...”

“Kimsin sen?”

Cılız bir köpek. Parmaklarını birbirine kenetlemiş, oturuyor, yere bakıyor.

Üzerinde bir erkek paltosu var. İngiliz kesimi, kemerli, savaş öncesi dönemde moda olan trençkot. Kemerini iyice daraltıp sıkılmış, önüne düğüm atmış, kadının beli sıkılmış bir yumruktan daha fazla yer kaplamıyor. Açlıktan derisi kemiklerine yapışmış.

Zayıflığını saklamıyor, aksine bana gururla gösteriyor sanki, bana hakaret mi bu? *İmparatorluk Almanyası'na?*

Soruma cevap vermiyor.

“Buraya gel.”

66 39

“Gelsene buraya!”

66 39

“Otur şuraya.”

66 39

“Dediklerimi anlıyorsun demek.”

66 39

“Ellerini masanın üstüne koy.”

Elleri kırmızı, elleri aç, tırnakları pis.

“Bak bana.”

“Ellerini masanın üzerinde tut, döndür.”

Her iki bileğinde çok belirgin yara izleri var. Yara izleri sağ bileğinde daha belirgin. Demek ki solak. Parmağımı ısılatıyorum, avucunun içindeki kalp çizgisi, kader çizgisi üzerinde parmağımı gezdiriyorum. O sert yara izleri üzerinde.

“Başını çevir.”

“Bana bak tekrar.”

“Ayağa kalk.”

“Dilini göster bana.”

“Öyle işte.”

“Aaaa de bakayım şimdi.”

Hep kemerindeki düğüme bakıyorum. O da o düğüme bakmaya başladı şimdi.

Yerimden kalkıp onun yanına gidiyorum.

“Neden benimle konuştun. Neden beni bırakmadın, bıraksaydın da ölseydim! Kimsin sen?”

Başını kaldırıyor. Gözleri kapkara, kapkara gözbebeği.

“Bana baksana, lanet olası kadın!”

Omuzlarımı silkiyorum, başını yana düşürüyor, çok korkmuş gibi görünüyor.

Benim sana neler anlattığımdan haberin yok, değil mi?

Terreddüt geçiriyor bir an.

“Sadece yaşamaya devam etmek istiyorsun?”

“...Evet...”

Hafif bir aksan. Hangisi acaba? Fransız, İtalyan?

“Ne pahasına olursa olsun?”

“Evet.”

Bodrumdayız. Elbiseleri küvetin yanında, yerde.

Ben onun saçını sabunlarken o da grileşmiş suyun içinde oturuyor. Saçları incecik. Köpükleri saçlarının her yerine dağıtıp saç diplerine itiyorum, saçlarını yıkıyorum, uzatıp parmaklarımın arasında düzeltiyorum.

Maşrapadaki suyla saçlarını duruluyorum. Cildi sağlıklı, açıktan sapsarı olmuş. Memeleri küçük, göğüs başları geniş ve koyu renkte.

Başımla işaret ediyorum, yerinden kalkıyor, üzerinden su damlıyor. Apış arasındaki kıllar da simsiyah. Tüm eklemeleri çok belirgin. Derisinin altından görünen kasları birbirine dolanmış gibi.

Havluyu alıp onu kurulamaya başlayınca ifadesiz gözlerle bana bakıyor. Hiçbir rahatsızlık duymuyor.

Bornoza sarılmış, başına bir havlu dolanmış, elleri bacaklarının arasında sandalyede oturuyor. Ben profesörün ilaç dolaplarının bulunduğu odasına giriyorum.

Sayısız şişe arasında tentürdiyot şişesini buluyorum.

Eline'nin uzun, sarı, örgülü saçı.

Kimlik kartında kısa saçlı bir fotoğrafı var. Başını hafif çevirmiş, saçını topuz yapmış olmalı.

Bu kadının ise ince siyah saçları var. Yerde saç kesikleri var, makasla kestiğim için tam düzgün olmuyor, ama kimlik kartında göz rengi ayrı bir kategori olarak yer almıyor.

Değişmeyen özellikler: ...

Düzeltmeye çalışıyorum, dilimi dudaklarımın arasından çıkarmışım dikkatimi toplayabilmek için, kulak çevresindeki saçları kesiyorum.

Alın saçlarını kesmek ise inanılmaz zor geliyor.

Gözlerimiz birbirlerinden iki üç santimetre uzakta.

Gözlerinin akında, yumurta sarısı rengine bir şey var. İris tabakasına kadar uzanıyor.

Eline'nin gözleri: Turuncu lekeli mavi. *Değişken özellikler: Sağ bileği, kırılmadan mütevellit hafif deforme, eğik serçe parmağı.*

İki parmağımla başını çeviriyorum.

“Şimdi tekrar et bakalım: Benim adım Eline Schlosser.”

“Benim adım Eline Schlosser.”

Aksan, Fransız aksanı.

“Schlosser,” diyorum.

Schlosser... Benim adım Eline Schlosser.”

“Bu ev benim evim.”

“Bu ev benim evim.”

“Ben küçükken bu evin bahçesinde salıncakta sallanırdım.”

“Ben küçükken bu evin bahçesinde salıncakta sallanırdım.”

“Ben Hamburglu bir mülteciyim.”

“Ben Hamburglu bir mülteciyim.”

“Ben ailemden geride kalan son kişiyim.”

“Ben ailemden geride kalan son kişiyim.”

“Bu dünyada yapayalnızım.”

“Bu dünyada yapayalnızım.”

Saçlarına tentürdiyotu sürünce rengi değişmeye başlıyor. Tentürdiyotu başına döküyorum, elimde eldivenle saç diplerini tentürdiyotla ovmaya başlıyorum.

İşimi bitirince saçlarının beyaz bir kimyasal renge dönüştüğünü görüyorum.

Sahte bir kar yığını gibi.

Çömelip onuna göz hizasına geliyorum.

“Aferin sana, uslu kız.”

Yine bodrumdayım. Kimyasal maddelerin olduğu kilerde. Alüminyum kaplar, eczacı kavanozları, boya kutuları. Etiketlerin üzerinde profesörün özenli el yazısı. Harfler, rakamlar. Formülü unutmuşum.

Kronprinzenkoog Doğal Parkı'nda geziye çıkmıştık. Profesör elleri arkasında, sıcak yaz gününde üzerinde uzun.

bir palto, kumla kaplı tarlaları başıyla işaret ederek şöyle diyordu, “Kireçtaşı bir felakettir, her zaman söylemişimdir. Kireçtaşını hep kullanıyorlar, ama buralarda kireçtaşı kullanılmaz. Neden peki?

Eline hemen kum tepelerinin arkasında kaybolurdu.

Profesörle ilk karşılaşmam.

“Çünkü... Çünkü...”

Beni sanki ilk kez görmüşçesine duruvermişti.

Gözlük camlarının üstünden bana baktı, kalın kaşlar,

“Bu konuda hiçbir şey bilmiyorsunuz, değil mi?”

“Hayır, ama bilmek istiyorum, sayın profesör.”

“Gerçekten mi? İnanmıyorum.”

“Kireçli taş toprağın asit düzeyini arttırır. Hâlihazırda tuz ihtiva eden toprağı öldürür. O zaman toprağın neye ihtiyacı vardır?”

Hatırlayamıyorum. Formül, C’li bir şeydi.

Kutulara bakıyorum birer birer, formüller bana bir şey anlatmıyor. Arabaların plaka numaraları gibi, bilmece gibi. Yoksa L’miydi? P üssü 4, neydi Tanrım?

Eline arkadan yaklaşıp hafifçe elimi sıkmişti, o mükemmel serçe parmağıyla avucumun içine vurup parmağını hemen savurmuştu.

“Baba, lütfen.”

“Anlat arkadaşına bakalım, neymiş.”

“CaSO₄-2H₂O...”

“Bir de Almancasını söyle?”

“Alçı...”

“Alçı, tabii ya! Buranın köylülerinin alçı kullanmaları lazım. Hem alçı kükürt de salar...”

Hah, orada işte! Kocaman bir kutuda, $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$. Küçük bir fil heykeli yapmaya yetecek kadar alçı var.

Bodrumdaki koridorda kirece bulanmış bir balyoz duruyor, bir boya kovaşına dayalı, sapının üstünde de iki pis eldiven var.

Balyozu tutup kaldırmaya çalışıyorum, fazla ağır. Ben onu kullanamam. Eldivenleri alıyorum yanıma.

Tezgâhın altındaki alet edevat kutusunun içi karmakarışık. Şaşıyorum. Oysa ben profesörün çok tertipli biri olduğunu sanmıştım. Duvarda her pense için çivili yuvalar çakılı, belki de çiviler bir silueti işaret ediyor.

Şurada bir bıçak var, paslanmış vidalar ve çiviler, torna-vida, ağaç testeresi, eski bir çekiç.

Bu çekiç olsun, başı biraz gevşek ama...

Mutfığa geri dönüyorum.

Dolaptaki sargı kutusu neredeyse tamamen boş.

Bir şişe iyot, küflü bir makas, ince bir rulo yara bandı. Morfin şiringası yok.

“Bir müzik koyar mısın!” diye bağıyorum salona.

Gramofon cızırtısı. Ardından Beethoven. Diabelli varyasyonları. Sağ eldiveni tencerede kaynatıyorum, her parmağın ucundan birkaç santimetre kesiyorum.

“Hangi müzik bu? Kim çalıyor?”

“...Kempff.”

Sargı kutusundaki şeritleri eldivenin yanına koyuyorum. Bir kutunun içinde alçı ile suyu karıştırıyorum, eldiveni yavaş yavaş alçının içinde dolaştırıyorum.

“Buraya gel!” diye bağıyorum.

Elini masanın üzerine koyup üzerine ağırlık yerleştirirken elleri titriyor. Serçe parmağının ele bağlandığı noktayı iyotla işaretliyorum.

Çekici elime alıyorum.

Kırmızı, nemli titreyen nokta.

Çekici indiriyorum, eklemde kırılma sesi geliyor. Yüzük parmağı ile serçe parmağının arası eziliyor.

Eğri büğrü olmuş eline bakıyor, daha önce hiç el görmemiş gibi.

Sonra çılgılık atıyor.

Ben ezilmiş parmağın eklemi ile uğraşırken gözlerini fal taşı gibi açmış bana bakıyor. Kırılan yeri alçıya batırdığım kumaş parçaları ile sarıp eline eldiveni geçiriyorum, sardığım yerlere de fırça ile alçı sürüyorum.

“İşte oldu. Tamam, bitti,” diyorum.

Uzattığım konyak kadehini alıyor.

“Buna *Colles fractur*⁴⁹ deniyor,” diyorum.

49 Bilek kırılması. (ç.n.)

“Seç birini diyorum ve Eline’nin elbiselerinin bulunduğu yemek masasını işaret ediyorum başımla. Onları birinci katta buldum. Üzerlerindeki naftalin topaklarını temizleyip tozunu silkeledim. Eski, solmuş yazlık elbiseler. Kırmızı pu-anlı beyaz elbiseyi üzerine geçirince dönüp ona bakıyorum.

Bar dolabından aldığım iki büyük kadehe konyak koyuyorum. Eline’ye hiç benzemiyor. Sapsarı, cılız bir kadın, başında cırt beyaz saçları ve eli alçıda.

“Bir de şu maviyi dene...”

Snaps içiyoruz. Beethoven çalıyor.

Pudra sürerek yüzünü beyaza boyuyorum. Ve makyaj fırçası.

Hakaret, uyuşturucu etkisi.

“Dans et benimle...”

Koltuklarımıza geri dönüyoruz. Masanın yanında oturmuş, alçıya aldığım parmaklarındaki tırnaklarına cila sürüyor.

Yanağından boğazına bir kızarıklık yayılmış.

Yanına gidip başına büyük bir şapka giydiriyorum, şapkanın gölgesiğinde üzüm salkımı biblosu var, arkasında tül kuyruk, iğneler ve solmuş bir kadife bant.

Profesör hanımın şapkası olmalı.

Sarhoş olmuşum. Aniden fark ediyorum. Çaresizim.

Birinci kattaki banyodan getirdiğim parfümü püskürtüyorum.

Onun kokusu. Eline’nin.

Üç parmağımla çenesinin altından tutuyorum.

“Kelebek de bakayım...”

“Kelebek...”

Sessiz harfleri yuvarlayamayan Fransız aksanı.

Aniden ondan nefret ettiğimi fark ediyorum.

Onun nefesinde dönen benim sözcüklerim, onun ses tellerinden, adem elmasındaki saydam dudaklardan, onun minicik Fransız dudağından geçen benim sözcüklerim.

Apış aramda kabarıklık.

Ona sahip olmak istiyorum.

Alkol bedenimi sarsıyor.

Bütün Almanca sevişme sözleri, Japon gülü, alp pembesi, alp yıldızı, şişman, kaymak, sükunet.

Ben: Elimde konyak, koltukta oturuyorum, yarı otomatik silahımı o üzerimde gidip geldikçe kalçalarına vuruyorum.

O: Bornozlu, altında bir şey yok, çıplak.

Bornozunun düğümünü çözüp kalkıyorum.

Yüzüne açlık vurmuş, gölgeler, çizgiler.

Kaburgaları dışarı fırlayacak neredeyse, ayaklarının kemikleri görölüyor.

Gramofon: Hâlâ Diabelli varyasyonları çalıyor, başka bir dünyadan gelen cızırtılı sesler.

Elimi memesinin üstüne koyuyorum.

Avucumun içinde beyaz yumuşak et, göğüs ucu avucumun içinde titriyor.

Parfüm kokusu.

İki parmağım onun bacaklarının arasında.

“Sarıl bana!” diye bağıyorum.

“Böyle mi?”

“Evet, öyle.”

Yüzümü boynuna gömüyorum, öpüyorum, ısırıyorum, ellerim her yerinde. O hiç hareket etmiyor.

Biraz sonra ben de duruyorum.

Bir süre öyle duruyoruz, kollarımız birbirimizin üzerine abanmış, tuhaf bir görüntü. Gözlerim onun gözlerinin tam önünde. Yine gözünün siyahında parçalar görüyorum, siyah kadife yansımaları.

“Sevgilim...”

Kollarından kurtuluyorum.

Giyin diyorum, kadına.

“Gel buraya.”

Bir bacağı Eline’nin elbisesinin içinde olduğu gibi kalıyor.

“Özür dilerim, bitir işini.”

Yanına gidip elbisesini arkadan ilikliyorum.

“Çok güzel oldun şimdi.”

Dönüyor, ama gözlerime bakmaya cesaret edemiyor. Pantolonumun cebinden Eline’nin kimlik kartını çıkarıyorum.

“Al bunu.”

“Nedir bu?” diye soruyor.

“Al. Al bunu. Al işte.”

Kartı eline koyuyorum. Açıp bana bakıyor. Bir daha karta bakıyor.

“Bu o mu?”

“Evet, Eline.”

“Senin yapmanı istiyorum.”

PPK tabancamı ona uzatıyorum. Tereddüt içinde tabancayı eline alıyor.

Namluyu yere doğrultmuş duruyor.

İki elimle tabancayı kavrayıp namlusunu ağızımın hizasına getiriyorum, işaret parmağını tetiğin üstüne itiyorum.

“İşini bitirdikten sonra gidebilirsin,” diyorum

“Benim ne yapmamı istiyorsun anlamıyorum,” diyor.

“Ben bir çocuk öldürdüm. O tabancayla. Haydi, bas tetiğe!”

Birden irkiliyor.

“Haydi!”

Namluyu ağızıma sokuyorum.

Gözlerimi kapatıyorum.

“Hayır,” diyerek silahı kendine çekiyor.

Silahı elinden fırlatıyor. Tabanca yerde dönerek kayıyor, bir sandalye bacağına çarpıp duruyor.

İkimiz de tabancaya bakıyoruz.

“Sana yardım etmek istemiyorum,” diyor, “sana dokunmak bile istemiyorum.”

“Gel,” diyorum.

“Ne yapacağız?”

Şöminenin üstündeki rafın önüne gelip altın külçesini alıyorum.

“Bana yardım edeceksin.”

“Nasıl yardım edeceğim?”

“Gel. Sana bir şey yapmayacağım.”

Bodrumdayız, profesörün deposunda. Deney tüpleri, şişelerle dolu raflar.

“HNO ve HC₁'i bulabilir misin?” diyorum.

“H, ne?”

“HNO... Kalmamış mı?”

“Hayır.”

“Peki, HC₁? Ondan ne kadar var?”

Elindeki şişeyi sallıyor. Bir litreden fazla var gibi görünüyor.

Altı litrelik büyük deney kavanozunu ve yarımşar litrelik iki silindir tüpünü alıyorum.

Atölyeyi gözlerimle tarıyorum, ama bir penseye rastlayamıyorum.

Profesörün bahçedeki ızgara şöminesinin içinde çırpılarla bir ateş yakıyorum.

Bahçeye bir masa çıkarıp kullanacağım şeyleri üzerine koyuyorum. Büyük deney tüpü, silindir şişeler, nitrik asit ve tuz ruhu dolu iki cam kavanoz, ölçekli kap.

Bahçedeki kulübede bir çift bahçıvan eldiveni de buldum. Uzun süre orada durmaktan sertleşmişler, ama idare eder.

Alçılı eli kucağında, terasta oturuyor.

Dört dl. nitrik asit ve 12 dl. tuz ruhunu silindir şişelerden birinde karıştırıyorum. Karışım birdenbire sarıya dönüşüyor.

Büyük deney kavanozunun içine birbirine geçmiş altın külçesi ve kafatasını indirip kavanozu ateşin üstündeki sıcak taşın üstüne yerleştiriyorum ve elde ettiğim karışımı içine boşaltıyorum.

“Gel, sen de seyret,” diyorum.

“Ne yapıyorsun?”

“Kral suyu⁵⁰,” diyorum, “Metallerin kralını tepkimeyle çözebilecek tek çözelti.”

Çömelip beklemeye başlıyorum. O da yanıma geliyor.

Altının içine girmiş kafatasını ve kral suyuna girmiş altını görebiliyoruz, biraz sonra karışımın rengi koyu bir mor renge bürünüyor ve dumanlar tütmeye başlıyor.

“Dikkat et, çok sıcaktır.”

“En üstteki ne?”

“Kafatasının kipi.”

“Kipi?”

“Kafatasının en üst kısmı. Kipi.”

Altın, metal ve kemikle birleştiği külçeden ayrılmaya başladı. Külçedeki fren pedalı dönerek külçeden ayrılıyor, oksitlenerek paramparça oluyor ve yeşil parçalar halinde dibe çöküyor.

Yeşil, siyah, sarı ve ateş.

50 Asitlerin az etki ettiği ya da etki etmediği altın ve platin gibi metallerle tepkimeye girebilen kuvvetli bir asit çözeltisidir. (ç.n.)

“Simyacılık gibi,” diyor.

Ve şimdi kafatası parçalara ayrılmaya başladı. Çene kemiği dibe çöküyor, alt çenedeki dişler çoktan toza dönüşmüş, kimyasal kar yağışı sanki, şimdi de alın kemiği dibe çöküyor, eklem yerleri ve göz deliklerinin olduğu yerler köpürüyor.

“Yaa, işte böyle Manfred,” diyorum kafatasının tüm parçaları dibe çöktüğü zaman, “artık her şey bitti.”

“Onu tanıyor muydun?” diye soruyor.

“Evet, arkadaşımdı. Tek arkadaşım oydu sanırım.”

“Nasıl oldu da bu hale geldi?”

“Çok uzun hikâye. Gel şunları süzelim.”

Altın klorit, yüzlerce biçimsiz ve mat altın parçası silindir şişenin içinde.

Alnımda terler birikiyor, kürekle yerde kazdığım bir çukurun içine odunları doldurup benzin döküyorum. Şöminenin yanından bir maşa ve bir körük getiriyorum. Bodrumda bulduğum ısıya dayanıklı topraktan yapılmış bir eritme kabı da yanımda, ama külçeleri biçimlendirecek kalıp yok. Bahçede biraz dolaştıktan sonra ardiyenin içinde en dipte, izolasyon delikleri olan birkaç tuğla buluyorum. Bunlar işime yarar.

Çizmeme sürterek yaktığım kibritle birlikte bir anda gecenin karanlığında alevler yükseliyor.

Ardiyeden getirdiğim tuğlaların 24 tanesini dörtgen şeklinde dik olarak yere yerleştiriyorum, en üste de izolasyon boşlukları havaya bakacak şekilde diğer tuğlaları koyuyorum.

Eritme kabının içine altın parçalarını koyuyorum, eldivenlerimi çıkarıyorum, eldivenlerden birini kadının takmasına

yardım ediyorum ve kabı ateşin üzerinde nasıl tutacağını gösteriyorum.

Ateşe biraz daha odun atıp körükle ateşi canlandırıyorum. Birkaç dakika sonra parçalar önce turuncu renge dönüşüyor, eriyerek biçimlerini kaybetmeye ve dibe çökmeye başlıyor.

Ben “Şimdi,” deyince eritme kabını ateşin üzerinden çekiyor, bir süre ne yapacağını bilmeden duruyor ve sonra erimiş altını tuğlalardaki deliklere dolduruyor.

“Bir kez daha,” diyorum, her tarafımızdan ter boşalıyor, “bir kez daha.”

Odunları ayağıyla yuvarlayarak ateşin olduğu çukura getiriyor, hem elinin alçıda olması hem de ayaklarının ikide bir elbisenin eteğine takılması işini zorlaştırıyor. Yüzü is ve dumandan kapkara olmuş, ben ise ateşin sönmemesini ve ısının yüksek kalmasını sağlıyorum. Son tuğlaları da akan altınla dolduruyoruz. Her tarafımız ter içinde kalmış. Çok çalışmaktan neredeyse artık gözlerimiz göremez durumda.

Eve girip snaps şişesini getiriyorum. Tuğlaların soğumasını bekliyoruz. Nemli çimenler üzerinde oturuyoruz. İkimiz de sessiziz.

Yavaş yavaş sallanan çam ağaçları ve ateşten çıkan çıtırtılar duyuluyor. Şişeyi ona uzatıyorum, içiyor, koluyla dudaklarını siliyor. Yüzündeki makyaj ve isin terden oluşan çizgilerine bakıyorum. Zarah Leander’e hiç benzemiyor. Eline’ye de benzemiyor. Dişlerinde çürükler var.

Birden her şeyi düşünmediğimi hatırlıyorum.

Planım yok.

Şimdi ne olacak bilmiyorum.

Çekici getiriyorum, soğumuş altın çubukları çekiçle vurarak tuğlaların içinden çıkarıyorum. Bir yığın halinde önüme koyuyorum.

Tam 112 parça.

“Karnım acıktı,” diyerek ayağa kalkıyor, “yiyecek bir şeyler var mı?”

Salonda oturuyor. Mutfğa gidip ceplerimi boşaltıyorum, iki ezilmiş sandviç, bir peçeteye sarılı böğürtlenler, kavrulmuş et parçaları. Bodruma inip kiler odasının anahtarını buluyorum. Burada salatalık turşusu, marmelat kavanozları, içinde balık köftesi olan küflenmiş bir konserve kutusu, eğiri büğrü olmuş ve yumuşamış bisküviler. Ellerim dolu, çenemin altında büyük bir kavanoz reçel.

Salona girdiğimde trençkotunu giyip kuşağını önünden düğümlediğini görüyorum. Yüzündeki duman ve is karasını ve makyajı tamamen silip temizlemiş.

Sigara içiyor.

Getirdiğim yiyecekleri masaya bırakıyorum ve gidip Diabelli varyasyonlarını koyuyorum gramofona. Oturuyorum.

Başımı sallayıp gözümle masadaki yiyecekleri işaret edince sandviçlerden birini alıp ekmeğini kaldırıyor; içinde yumurta, tereyağı ve maydanoz.

Tereddüt ettiğini görünce, “Korkma,” diyerek gülümsüyorum, “zehirli değil.”

O gülümsemiyor.

Beethoven'in varyasyonları salonu dolduruyor, Kempff'in parçaları.

İştahla yiyor. Yerken gürültü çıkarıyor.

"Diabelli'yi tesadüfen mi seçtin?" diye soruyorum bir süre sonra.

"Ne?"

"Evet, biraz önce... Diabelli."

"Neyden önce... Önce ne oldu?"

"Şeyden... önce... hani..."

"Hayır," diyip parmaklarını yalıyor ve ilk kez bana bakıyor, "Öğrendiğim ilk müzik parçası oydu."

Bir parça kavrulmuş et alıyorum, kavrulmuş et parçaları ağzımda dağılırken, "Biliyor muydun, Schönberg *Harmonielehre* kitabında Diabelli için Beethoven'in en maceracı eseri der."

"Hayır," diyor, "orada Diabelli duruyordu. Onu koyarsam, sevdiğin bir şey çalarsam belki tereddüt edersin diye düşündüm."

Birden ağzımdaki yemeği çiğnemeye ara veriyorum.

"Seni öldüreceğini mi düşündün?"

"Evet, öldürmek istemiyordun."

Bakışlarını benden ayırmadan söylüyor bunu. Sözcüklerin üstüne basa basa, sakın bir şekilde söylüyor. Sonra oturduğu yerde biraz sola doğru dönüp trençkotunun cebini karıştırıyor, sonunda benim tabancamı bulup çıkarıyor, masanın üstüne koyuyor.

"O... Eline olmam için ne yapmam gerekiyor? Anlat bana," diyor.

“Ya istemiyorsam?”

“İstiyorsun. Affedilmek de istiyorsun...”

Parmakları silahın üstünde, elinin üstünü görüyorum.

Çok güzel bir eli var, yeni fark ettim, şarjörü okşuyor sanki.

Gözlerine soluk bir ışık yerleşiyor.

Gramofondaki plak sona erip de iğne plağın sonunda takılıp tempolu tıkırtılara başlayınca gülümsüyor mu yoksa?

Yerinden kalkıp gramofonun kolunu kaldırıyor.

Arkası bana dönük, konuşuyorum.

O benim nişanlımdı. Burası da onun evi.

“Ne yapmamı istersen söyle bana,” diyerek bana dönüyor, silah hâlâ elinde, “doğum tarihi, eğitim durumu... Beni sınırdan geçirecek her türlü bilgi.”

“Onu anlatmamı istemiyor musun?”

“Hayır. Sen benim ölen kız kardeşimi, kızımı anlatmamı istiyor musun? Elsa, Marion? İstemezsin değil mi?”

“Hayır.”

“Elimi çekiçle ezdiğinde acı duyup duymadığımı da anlatmamı istemezsin, değil mi?”

“Hayır.”

“Önce... Bana tecavüz ettiğinde? Benim neler hissettiğimi de...”

“Hayır.”

“Hoşuna gitti mi bana tecavüz etmek?”

“Hayır.”

“Benim korkmuş olmam hoşuna gitti mi?”

“...Evet.”

Buna bir cevap vermiyor. Yerine oturuyor, silahı emniyete getirip cebine koyuyor. Snaps şişesini alıyorum, her tarafıma utanç iğneleri batıyor, koca bir yudum içiyorum.

“Bütün Hamburg boşaltılıyor,” diyerek şişeyi masaya bırakıyorum, pişman olup şişeyi ağzıma götürerek bir yudum daha içiyorum, “Yüz binlerce insan. Kimse dikkat etmez, sadece çok belirgin özelliklere bakarlar...”

“Colles fractur?”

“Colles fractur, kısa saç... Eğer başın derde girecek olursa kardeşinin kim olduğunu söylersin. “Manfred Schlosser.”

“Altının içindeki adam?”

“Altının içindeki adam, evet. Taarruz Birlikleri komutanıydı, SS, bir yerlerde bir resmi olmalı, bekle bir dakika.”

Yerimden kalkıp fotoğraf albümlerini aramak için başka bir odaya giriyorum, ama albüm yok, sonra aklıma geliyor. Üst katta profesör hanımın yatak odasında Manfred’in bir fotoğrafı duruyor.

Yatak odasının kapısını açtığımda alt katta gramofona bir plak konduğunu duyuyorum. Diabelli varyasyonları değil, hangi müzik olduğunu biliyorum, ama o an hatırlayamıyorum. Bahçeye bakan pencereye yaklaşıp perdeleri açıyorum, alt kattan gelen müziğe mırıldanarak eşlik ediyorum.

Ağaçların arasından ince uzun bir ışık sızıyor, işte orada, yatağın yanındaki komodinin üstünde, kurumuş lavanta çiçekleri olan vazanın yanında fotoğraf duruyor. Çerçevenin

arkasında fotoğrafı kartonla cam arasında tutan kelepçeleri çıkarıp fotoğrafı alıyorum, elimde Manfred'le bir süre duruyorum orada. Fotoğrafta kendimin de olduğunu unutmuşum. Biz yola çıkmadan hemen önce çekilmişti bu resim, güllerin yanında, üzerinde çay takımı ve pastalarla dolu tepsi bulunan bir masa görülüyor, Manfred'in üzerinde siyah üniforması ve uzun konçlu çizimleri var, ben fotoğrafçıya bakıyorum, Manfred ise başını bana çevirmiş gülüyor. Eline. Fotoğraf çekildikten hemen sonra pastalara hücum etmiştik, şeker ve kaymağa doymuştuk o gün.

Eline dudaklarıma bulaşmış kremayı parmağıyla alıp burnumun ucuna sürmüştü. Üst dudağını uzatmış, kahkahayı patlatıverecek gibi bakmıştı bana.

Sonra kıs kıs gülmeye başlamıştı.

"Seni seviyorum," demişti kıs kıs gülmeye devam ederek. Dilimin ucunu burnuma değdirmeye çalışmıştım, ağızım pasta dolu iken.

"...Ölüüüüm bizi ayıracaya kadar?"

"Mmm..."

Salona indiğimde gramofonda çalan Mendelssohn'un keman konçertosu andante bölümünün yarısına gelmişti.

Kadın kanepeye uzanıp trençkotuna iyice bürünmüş. Bir eli karnının üstünde, silah da o elinde. Diğer eli ise ceketin tüyleriyle oynayıp duruyor.

Uyuyor.

Gramofonun yanına gidiyorum, plağı kaldıracığımı, nefesli çalgıların sesi bir an çok yüksek çıkıyor, plağı kaldırmaktan

vazgeçip onu seyretmeye başlıyorum. Uykusunun içini görüyorum, bir an fazla samimice geliyor, üzerine bir battaniye örtüyorum. Biraz kıpırdanıyor, bir şeyler mırıldanarak yattığı yerde dönüyor. Tabanca yere düşmeden yakalıyorum.

Yukarı, birinci kata çıkıp Eline'nin odasında bir bavul buluyorum. Bavulun içine Eline'nin birkaç elbisesini, saç fırçasını, aynasını, diş kremini ve hap kutusunu koyuyorum. Aşağı inip bahçeye çıkıyorum, o hâlâ uyuyor, altınları toplayıp bavulun içine yerleştiriyorum. Salona girip bavulu kanepenin yanına koyuyorum, tabancayı alıp masanın üzerine koyuyorum, teras kapısının yanındaki hasır koltuğa oturuyorum.

Güneş doğmuş, sabah ışıkları odaya sızmaya başlarken ben onu seyrediyorum.

Ne kadar uyumuşum bilmiyorum. Vakit öğleye yaklaşıyor.

Ayakta durmuş, bana bakıyor. Bavul yanında yerde duruyor.

Kolunu kaldırmış, tabancayı elinde tutuyor. Diğer kolunu da kaldırıyor, alçılı eliyle tabancanın namlusuna mermi sürüyor. Alçıyı biraz fazla sıkı sarmışım, parmak uçları morarmış.

Hiç bu kadar sakin olmamıştım.

“Gidiyor musun?” deyip başımla bavulu işaret ediyorum.

“Evet,” diyor, “burada yüz milyon Frank değerinde altın olmalı...”

“Ben ne olacağım peki? Ölecek miyim?”

“ ... ”

“Hadi, çek tetiği o zaman...”

“...gülümsemekten vazgeç...”

“Gülümsüyor muyum?”

“Evet.”

“Özür dilerim.”

Başını çeviriyor. Kolu titriyor. Gözlerimi kapatıp kulak kesiliyorum. Hiçbir şey olmuyor.

“Yapamayacağım!”

“Hayır, yaparsın.”

“Hayır!”

“Benden nefret mi ediyorsun?”

“...”

“Bak, şimdi,” diyorum ve ellerimle onun silah tutan ellerini tutup alınma götürüyorum, o sakinleşinceye kadar öylece duruyorum,

“Hadî, sanki...”

Gözlerimi sımsıkı kapatıyorum ve bu kez açmıyorum.

Ellerinin titrediğini hissediyorum, namlunun alınma dayanan soğukluğu. Titreyen ben miyim, o mu? Sinirlerimin uğuldayan karanlığı, hadî, yap artık, damarlarımdan gelen yavaş uğultu, okşayan bir el gibi...

“Sevgilim...”

“Evet.”

“Gel, tut elimi.”

Ayağa kalktığımda dünyanın saydamlaştığını görüyorum. Ses sonuna kadar açılmış. Her şeyi duyabiliyorum.

Ve işte orada, gül ağacının yanındaki hamağın yanında duruyor.

Yanına gittiğimde bahçe masasının da açılıp hazırlandığını görüyorum.

Büyük bir tepsi kaymaklı pasta duruyor masada.

O siyah omuzluklu, kabarık etekli elbisesini giymiş.

Başında bir başlık ve ellerinde uzun siyah eldivenler.

Bana el sallıyor.

Zarah Leander.

Birlikte çok mutlu olacağımızı söylüyor.

Teşekkürler

Naja Marie Aidt, Niels Beider, Eigil Bryld, Karen
Vad Bruun, Benni Bødker, Christian Dorph, Poul
Hæstrup,

Kasper Pasternak Jørgensen, Birthe Melgård, Gita
Pasternak, Johannes Riis, Anna Sandberg, Jakob Sandvad,
Therkel Stræde, Jenny Thor, Sofie Voller.

Kitapta yer alan alıntılar

Curt von Gottberg: "Befehl zur aling om Evakuierung,
1.August.43",

Hugo v.Hofmansthal: "Ballade des äußeren Lebens",
Carl Schmitt: "Das gute Recht der deutschen Revolution",
İncil: "Hakimler kitabı",

Georg Trakl: "Am Rand eines alten Brunnens" ve "Psalm"
Deutsche Wochenschau, 7 Juli 1943,

W.Müller: *Die schöne Müllerin*,

J.W.Goethe: *Faust*, Bernward

Vesper: *Die Reise*,

Hermann Rauschning, *Wenn Hitlersiegt! Politische
Gespräche mit Hitler über seine eigentliche Ziele*,

Kaing Guek Eav (Duch): *Forhørsmanual fra S-21*,

Aischylos: *Eumenidler*,

Heinrich Himmler: "Dagsbefaling nr. 160/43/ 10.7.43."

Ernst Jünger, *Das abenteuerliche Herz*,

Deutsche Wochenschau, 21. Juli 1943,

Wolf Biermann: "Die Lebensuhr blieb stehen",

Erich Andres'in Hamburg Bombardımanları esnasında çektiği fotoğraflardan biri

Kurt Vonnegut jr.: *Slagterhouse-Five or The children's Crusade*

Erich Nossack: *Der Untergang*. Hamburg 1943

Kitapta adı geçen gerçek kişiler ve olaylar:

Erich von dem Bach-Zelewski: 1899 – 1972, Polis ve SS-Generali

Alman ordusunun Midte kolunda 1941-43 yılları arasında görev yapmıştır. 1941 yılından itibaren beyaz Rusya'da, 1943 yılından itibaren ise tüm Doğu Cephesinde partizanlarla mücadeleden sorumlu olmuştur. 1944 yılında Varşova gettosundaki isyanın bastırılması görevindeki en üst düzey komutandır. Savaş suçları nedeniyle ceza almamış komutanlardan biridir.

Oscar Dirlewanger: 1895 – 1945. Kurmay albay. Sonderbataillon Dirlewanger'in komutasından sorumludur. Beyaz Rusya'da partizanlarla mücadelede ve 1944 yılındaki Varşova gettosundaki isyanın bastırılmasında görev almıştır. 1945 yılında bir mülteci kampından kurtulanlar tarafından dövülerek öldürüldüğü tahmin edilmektedir.

Curt von Gottberg: 1896 – 1945, SS-Generali ve Polis Generali, Bach-Zelewski'nin vekillğini yapmıştır. Weissruthenien (Beyaz Rusya) genel komiserliği grevi ve Alman ordusunun Midte kolunda partizanlarla mücadeleye katılmıştır. Gottberg taarruz grubunun komutanlığını yapmış, 1942-1944 yılları arasında sayısız operasyonlarda görev almıştır. 1945 yılının mayıs ayında intihar etmiştir.

Wilhelm Kube: 1887 – 1943. Almanya Nasyonal Sosyalist Partisi NSDAP'ın ilk üyelerinden biridir. Brandenburg'da valilik yapmıştır (Gauleiter). 1941 -1943 yılları arasında Almanya'nın işgali altında bulunan Beyaz Rusya genel komiserliği görevi yapmıştır. 1943 yılında bombalı bir saldırıda ölmüştür.

Zarah Leander: 1907 – 1981, İsveçli ünlü kadın oyuncu. 1936 yılında UFA film stüdyoları ile kontrat imzalamış, *Die Grosse Liebe* filminin de aralarında bulunduğu birçok filmde rol almış, Alman sinemasının en önemli yıldızlarından biri olmuştur. Birçok Nazi propaganda fiminde de rol almıştır. 1942'de Almanya'yı terk etmiştir.

Hermann Operasyonu: Lida ve Minsk arasında bulunan Naliboki ormanlarında gerçekleştirilen operasyon. Bu operasyon partizanlarla mücadelenin yanı sıra çalışma kamplarında çalışacak esir toplama amacı gütmekteydi. Alman raporlarına göre, bu operasyon sonucunda 4.280 haydut öldürüldü, 9.065'i erkek, 7.701'i kadın ve 4.178'i çocuk olmak üzere 20.954 kişi "İmparatorluğa" iş gücü olarak getirildi. Bölgede Kok-sagys (Kauçuk) tarımı yapılmadı.

Gomorra operasyonu: İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin Hamburg'a gerçekleştirdiği gece hava bombardımanları.

Gerçek kayıp rakamı kesin olarak bilinmemekle beraber, 11 gün süren gece bombardımanları sırasında 40 bin Hamburglunun öldüğü, bunların 30 bininin 27 Temmuz'u 28 Temmuz'a bağlayan gece öldüğü tahmin edilmektedir. Bombardımanlar sonucu Hamburg'un Hamm semti 1950'li yıllara kadar oturulamaz durumda kalmıştır.

